

RAPORT

o stanie miasta w 2023 roku

Arkadiusz Czech
Burmistrz Miasta
Tarnowskie Góry

Spis treści

Spis treści	2
I Wstęp	3
II Tarnowskie Góry - informacje ogólne	9
III Mienie komunalne - wykorzystanie	13
IV Budżet miasta	26
V Strategia, plany, programy, projekty; wybrane zadania inwestycyjne	50
VI Współpraca z Organizacjami Pożytku Publicznego	75
VII System oświaty	79
VIII Pomoc społeczna, wsparcie rodzin i ochrona zdrowia	86
IX Zaspokajanie potrzeb mieszkańców	98
X Sprawna, pomocnicza administracja	150
XI Zadania z zakresu turystyki	167
XII Przedsiębiorczość	172
XIII Pomoc na rzecz obywateli Ukrainy	177
XIV Podsumowanie	180
XV Zdjęcia	196

I Wstęp

Po raz szósty już, wypełniając przepis art.28aa o samorządzie gminnym, przedstawiam Państwu Raport o stanie Gminy Tarnowskie Góry. Jest on dokumentem informacyjnym, przybliżającym osiągnięcia i problemy naszego miasta w 2023 roku, a także planowane kierunki i zadania realizowane dla rozwoju naszej wspólnoty. Założyłem, że kolejne raporty będą zgodne ze swoistym wzorem, opiszą miasto w sposób - w miarę możliwości - porównywalny dla kolejnych lat. Treści mogą się więc różnić danymi i wnioskami, bez zasadniczej zmiany układu.

Każdy raport stanowi niezależną „opowieść o jednym roku z życia miasta”. Nie sposób przedstawić 365 dni z historii miasta w pełni; potrzebny byłby codziennie uzupełniany pamiętnik pisany przez wielu jej uczestników: urzędników, klientów urzędu i wielu innych osób z naszego otoczenia. Taka forma raportu byłaby oczywiście nieczytelna. Każda próba skrócenia historii, skazuje nas na jej niepełny wymiar i - poprzez dokonanie cięć oraz stosowanie ograniczeń - na subiektywność raportu.

Przedstawiony Państwu raport zawiera najważniejsze informacje dotyczące mienia komunalnego i jego wykorzystania, realizacji budżetu Miasta ze wskazaniem najważniejszych źródeł dochodów/przychodów i wykonanych wydatków/rozchodów w 2023 roku oraz funkcjonowania miasta w istotnych dlań dziedzinach. Dla poprawienia przejrzystości raportu wiele przytaczanych kwot finansowych zaokrąglono do pełnych złotych.

Sporą część raportu poświęciłem realizowanym i zrealizowanym w minionym roku zadaniom, z naciskiem na zadania inwestycyjne i remontowe. To przecież nasza scheda dla potomnych. Niektóre ze zrealizowanych zadań udokumentowałem fotografiami. W roku 2023, z wykorzystaniem lewara finansowego, jaki stanowią środki zewnętrzne, a zwłaszcza „unijne” i „rządowe”, zrealizowaliśmy, bądź realizowaliśmy dziesiątki projektów, na wydatki majątkowe przeznaczaliśmy rekordowe 121 mln zł. Wiele działań podejmujemy zlecając wykonanie zadań organizacjom pozarządowym, inspirując „do”, współpracując „z” lub wspierając NGO w ich działaniach.

Miasto zachowuje ciągłość działania. Jego bieżące utrzymywanie służy zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w wymiarze materialnym i duchowym. Poziom satysfakcji z zaspokojenia potrzeb determinuje zaś odczuwalną jakość życia w mieście. Potrzeby mieszkańców zaspokajamy planowo, pamiętając jednak o słowach gen. Dwighta Eisenhowera „plan jest niczym, planowanie - wszystkim”. Jesteśmy więc elastyczni, poświęcając tej zasadzie wiele wysiłku w urzędzie miejskim, jego jednostkach organizacyjnych, instytucjach kultury i spółkach zależnych.

Od 2017 roku tarnogórskie „kopalnie rud srebra, ołowiu i cynku wraz z systemem gospodarowania wodami podziemnymi w Tarnowskich Górach”, dzięki staraniom Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, znalazły się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO. Podejmujemy liczne działania związane z promocją atrybutów UNESCO i Miasta w kraju i poza jego granicami. Współpracujemy z wieloma beneficjentami tego wpisu. Covidowe ograniczenia spowodowały drastyczne zmiany w ruchu turystycznym na Kopalni Zabytkowej oraz Sztolni Czarnego Pstrąga. Statystyki SMZT wskazały w 2023 roku kolejny wzrost liczby odwiedzających obiekty UNESCO. Mimo że liczba ta odbiega od rekordu roku 2018, pozwala zarządzającemu Kopalnią i Sztolnią Stowarzyszeniu na płynne funkcjonowanie nie uzależnione już od pomocy zewnętrznej.

Dysponując ograniczonymi narzędziami, podejmujemy próby animowania rozwoju przedsiębiorczości w naszym Mieście. Wspólne z innymi podmiotami samorządowymi staramy się aktywnie uczestniczyć w życiu społeczno-gospodarczym naszego regionu, województwa i kraju.

Mam świadomość, że dokonana w niniejszym raporcie ocena jednego z ponad 30 już lat samorządności w Polsce rzuca jedynie promyk światła na czas w historii naszego Miasta przypisany

do AD 2023. W roku tym Rada Miejska przyjęła do realizacji nowy dokument strategiczny - Strategię Rozwoju Tarnowskich Gór 2030+. Realizacja tego planu wymagała współdziałania wielu osób uczestniczących w zarządzanym przeze mnie procesie: od ścisłego kierownictwa Urzędu Miejskiego począwszy, przez jego kadrę kierowniczą oraz kadrę kierowniczą miejskich jednostek organizacyjnych, instytucji kultury, zależnych od miasta spółek kapitałowych oraz związków i stowarzyszeń gmin, a na zaangażowanych w wykonywanie naszych zadań pracownikach samorządowych skończywszy. Każde ogniwo tego procesu było ważne. Nie do przecenienia są również efekty współpracy z samorządem powiatowym oraz innymi JST, zwłaszcza w ramach stowarzyszenia samorządów województwa śląskiego - tzw. subregionu centralnego oraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

W roku 2023 struktura organizacyjna „miejskiego środowiska” uległa drobnym zmianom. Poniżej przedstawiam Państwu obowiązujący w ubiegłym roku schemat organizacyjny Gminy z Urzędem Miejskim i jednostkami od niej zależnymi oraz wykaz kadry zarządzającej z uwzględnieniem śródrocznych zmian.

Tabela 1. Wykaz kadry kierowniczej Urzędu Miejskiego, jednostek organizacyjnych, instytucji kultury, spółek z udziałem Gminy oraz placówek oświatowych

Komórka	Osoba zarządzająca	Funkcja
Biuro Zamówień Publicznych	Agnieszka Wątopek	Kierownik
Wydział Kultury, Turystyki i Promocji Miasta	Piotr Korab Damian Stadler	Naczelnik Z-ca Naczelnika
Straż Miejska	Andrzej Hudy	Komendant
Biuro Audytu i Kontroli	Anna Michalska	Kierownik
Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	Dariusz Zok	Główny specjalista
Biuro Prawne	Renata Mlek	Kierownik
Wydział Zarządzania Kryzysowego	Wojciech Żmudziński	Naczelnik
Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych	Zbigniew Rohrbach	Główny specjalista
Pełnomocnik ds. Rozwoju Miasta	Jarosław Wasążnik	
Rzecznik Prasowy – Pełnomocnik ds. Mediów i Komunikacji Społecznej	Ewa Kulisz	
Wydział Strategii i Rozwoju	Jarosław Wasążnik Katarzyna Korab	Naczelnik Z-ca Naczelnika
Wydział Gospodarki Lokalowej	Marek Kabus Joanna Warda (od dn. 01 I 2023 roku)	Naczelnik Z-ca Naczelnika
Biuro ds. Umów Powierzenia (od dn. 01 I 2023 roku)	Izabela Hyla	Kierownik
Stanowisko ds. Nadzoru Właścicielskiego (od dn. 01 I 2023 roku)	Iwona Pokojska	

Komórka	Osoba zarządzająca	Funkcja
Wydział Urbanistyki i Mienia	Beata Czarnecka	Naczelnik
Referat Urbanistyki	Zuzanna Kubanek	Kierownik
Referat Nieruchomości i Nadzoru Właścicielskiego	Małgorzata Sodomka	Kierownik
Biuro ds. dostępności, architektury miejskiej i opieki nad zabytkami	Tomasz Trzcionkowski	Kierownik
Wydział Inwestycji i Remontów	Aleksander Kałka	Naczelnik
Referat Inwestycji Budowlanych (od dn. 01 I 2023 roku)	Piotr Nigiel	Kierownik
Referat Inwestycji Sieciowych (od dn. 01 I 2023 roku)	Marek Wróbel	Kierownik
Wydział Gospodarki Miejskiej	Piotr Machura	Naczelnik
Referat Gospodarowania Odpadami Komunalnymi	Krzysztof Czarnecki	Kierownik
Referat Utrzymania Miasta	Joanna Gros-Urzyńcok	Kierownik
Wydział Ochrony Środowiska	Adam Mrugacz Jolanta Flak	Naczelnik Z-ca Naczelnika
Wydział Edukacji Sportu i Zdrowia	Alina Konopka	Naczelnik
Referat Placówek Oświatowych	Beata Bula	Kierownik
Referat Sportu i Zdrowia	Kajetan Kansy	Kierownik
Wydział Finansowy	Karina Trawińska	Naczelnik
Referat Księgowości Budżetowej	Anna Konieczny	Kierownik Główny Księgowy
Referat Planowania i Rozliczeń Budżetu	Katarzyna Komenderska	Kierownik
Wydział Podatków	Radosław Rajtar	Naczelnik
Referat Podatków i Opłat Lokalnych	Krzysztof Lukoszczyk	Kierownik
Referat Księgowości Podatkowej	Elżbieta Szydło	Kierownik
Referat Windykacji Podatkowej	Anna Biały	Kierownik
Wydział Organizacyjny	Katarzyna Jany-Boryczka Katarzyna Brzozowska (od dn. 01 X 2023 roku)	Naczelnik Z-ca Naczelnika
Wydział Administracyjny	Justyna Słania Jarosław Franusik	Naczelnik Z-ca Naczelnika
Wydział Informatyki	Sławomir Niesłony	Naczelnik

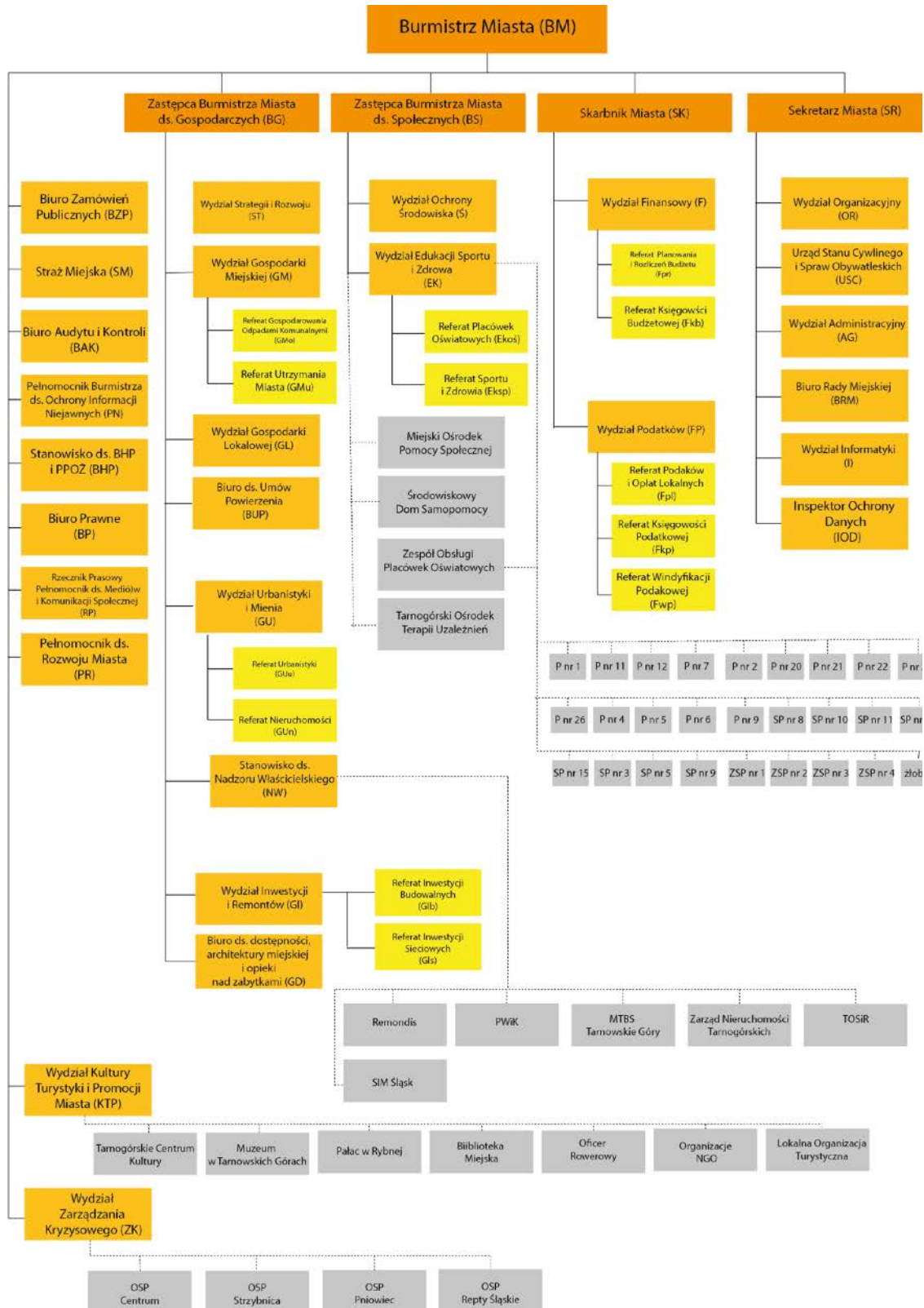
Komórka	Osoba zarządzająca	Funkcja
Biuro Rady Miejskiej	Aleksandra Fiała-Wieczorek	Kierownik
Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich	Aleksandra Łuczak Beata Renk Katarzyna Kamińska	Kierownik Z-ca Kierownika Z-ca Kierownika
Inspektor Ochrony Danych	Danuta Gesner-Gotszlich	
Jednostki organizacyjne gminy		
Miejski Zarząd Ulic i Mostów	Joanna Czyżewska Lucyna Nowicka	Dyrektor Z-ca Dyrektora
Żłobek Miejski	Danuta Al Makosi	Kierownik
Zespół Obsługi Placówek Oświatowych	Joanna Kwiecień Joanna Koźlik (do dn. 04 IX 2023 roku) Ewa Łukaszczyk (od dn. 19 X 2023 roku)	Dyrektor Z-ca Dyrektora
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Urszula Krasieńska Ewelina Janik-Holewa	Dyrektor Z-ca Dyrektora
Środowiskowy Dom Samopomocy	Krzysztof Kratofil	Dyrektor
Instytucje kultury		
Tarnogórskie Centrum Kultury	Ewa Trojan	Dyrektor
Muzeum w Tarnowskich Górach	Beata Kiszal	Dyrektor
Miejska Biblioteka Publiczna	Agnieszka Rudawska	Dyrektor
Pałac w Rybnej	Sebastian Markisch	Dyrektor
Spółki z udziałem gminy		
Tarnogórski Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. (dawniej: Agencja Inicjatyw Gospodarczych S.A.)	Michał Fajer	Prezes
PWiK w Tarnowskich Górach sp. z o.o.	Sławomir Jankowski Radosław Czajka	Prezes Wiceprezes
MTBS Tarnowskie Góry sp. z o.o.	Piotr Skrabaczewski Elżbieta Kuziorowicz	Prezes Z-ca Prezesa
Remondis Tarnowskie Góry sp. z o.o.	Piotr Lubos	Prezes
Zarząd Nieruchomości Tarnogórskich sp. z o.o.	Piotr Skrabaczewski Elżbieta Kuziorowicz	Prezes Z-ca Prezesa
Placówki oświatowe		
Przedszkole Nr 1 „Wesoła Jedyneczka”	Ewa Breguła	Dyrektor
Przedszkole Nr 2	Joanna Langosz	Dyrektor
Przedszkole Nr 4	Jolanta Krus-Wodarczyk	Dyrektor
Przedszkole Nr 5	Ewa Synowiec	Dyrektor

Komórka	Osoba zarządzająca	Funkcja
Przedszkole Nr 6	Elżbieta Pietrzak	Dyrektor
Przedszkole Nr 9 „Akademia Przedszkolaka”	Aleksandra Liszczyk-Profus	Dyrektor
Przedszkole Nr 11	Beata Pietrucha	Dyrektor
Przedszkole Nr 12	Barbara Jonecko	Dyrektor
Przedszkole Nr 17 „Bajkowe Wzgórze”	Dagmara Pysiewicz	Dyrektor
Przedszkole Nr 20	Iwona Mazur	Dyrektor
Przedszkole Nr 22	Aleksandra Łukomska	Dyrektor
Przedszkole Nr 24 z Oddziałami Integracyjnymi „Tęczowe”	Bożena Gruca	Dyrektor
Przedszkole Nr 26	Katarzyna Pozimska	Dyrektor
Zespół Szkolno - Przedszkolny Nr 1	Elżbieta Kubica	Dyrektor
Zespół Szkolno - Przedszkolny Nr 2	Gabriela Lebek	Dyrektor
Zespół Szkolno - Przedszkolny Nr 3	Monika Dolnicka-Celary	Dyrektor
Zespół Szkolno - Przedszkolny Nr 4	Wojciech Łempicki	Dyrektor
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Ks. Franciszka Blachnickiego	Karol Gembczyk	Dyrektor
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Królowej Jadwigi	Ewa Ziemia	Dyrektor
Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Pułku 3. Ułanów Śląskich	Beata Drzewiecka	Dyrektor
Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Mikołaja Kopernika	Krzysztof Siwec	Dyrektor
Szkoła Podstawowa Nr 10	Zbigniew Sauer	Dyrektor
Szkoła Podstawowa Nr 11 im. Władysława Broniewskiego	Marcin Rytczak	Dyrektor
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 13	Jolanta Lukawska	Dyrektor
Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Gwarków Tarnogórskich	Teresa Banaś	Dyrektor

Rysunek 1. Schemat organizacyjny na dzień 31 XII 2023 roku.

II Tarnowskie Góry - informacje ogólne

Tarnowskie Góry rozpościerają się na granicy Wyżu i Nizy Śląskiego, przy wschodniej granicy historycznego Śląska, w zlewni rzek: Drama i Stoła, na wododziale Polski (rzek Wisły i Odry). Północną część miasta zajmują rozległe tereny leśne - sosnowe i świerkowe, będące częścią lasów tarnogórsko - lublinieckich; południową - ciepłolubne łąki i lasy bukowe. Lasy zajmują niemal 40% z 84 km² powierzchni miasta. 2119 ha (25,3% powierzchni gminy) objęte jest programem ochrony NATURA 2000.

Wraz z 40 innymi gminami konurbacji śląskiej Tarnowskie Góry należą do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. W skład Tarnowskich Gór, oprócz Śródmieścia-Centrum, wchodzi 10 innych dzielnic: Osada Jana, Opatowice, Sowice, Bobrowniki Śląskie - Piekary Rudne, Repty Śląskie, Stare Tarnowice, Rybna, Strzybnica, Pniowiec i Lasowice. Niektóre z nich były w przeszłości samodzielnymi gminami bądź wchodziły w skład odrębnych gmin.

Mimo, że nie zachował się dokument nadający Tarnowskim Góróm prawa miejskie, przyjmujemy rok 1526 za moment powstania miasta (akt wolności górniczej nadany ziemi tarnogórsko-bytomskiej przez księcia Jana II Dobrego i Jerzego Hohenzollerna von Ansbach). Za dwa lata obchodzić będziemy jubileusz 500 lecia naszego miasta.

W połowie XVI wieku Tarnowskie Góry, w których wydobywano rudy srebra, ołowiu i cynku, były największym ośrodkiem górnictwa kruszcowego na Górnym Śląsku. Ponowny rozkwit miasto zawdzięcza powstałej w latach 80. XVIII wieku kopalni i hucie „Fryderyk”, w której w 1788 roku uruchomiono jedną z pierwszych na kontynencie europejskim, sprowadzoną z Wielkiej Brytanii, „maszynę ogniową” (parową) do odwadniania wyrobisk górniczych. Wkrótce potem miasto wzbogaciło się o pierwszy tego typu na ziemiach dzisiejszej Polski miejski rurociąg, zasilany wodą odpadową z podziemi. Przez wiele lat Tarnowskie Góry były stolicą powiatu bytomsko-tarnogórskiego, sięgającego terytorialnie po Mikulczyce (dziś w Zabrze), a od 1873, po reformie administracyjnej, stolicą powiatu tarnogórskiego. W 1857 roku uruchomiono pierwsze regularne połączenie kolejowe z Opolem. Na początku XX wieku wyczerpują się zasoby rudy i kończy się wydobywanie kruszcu, jednak podziemne wody - dotychczas - odpadowe, po dziś dzień zasilają wodociągi miejskie Tarnowskich Gór, Bytomia i Chorzowa. W 1922 roku w wyniku powstań śląskich i plebiscytu miasto przyłączono do Polski. W nowej rzeczywistości Tarnowskie Góry nadal były siedzibą powiatu. Tę samą rolę miasto spełniało również po II wojnie światowej, aż do 1975 roku.

Ustawa o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku przywróciła podmiotowość demokratycznie wybieranej radzie miejskiej i burmistrzowi miasta (przed wyborami samorządowymi w 2002 roku wybieranemu pośrednio przez radę miejską). W 1995 roku nastąpiła secesja Miasteczka Śląskiego (powstała nowa gmina). Status stolicy powiatu Tarnowskie Góry odzyskały w reformie administracyjnej od 1999 roku. Od tej pory jesteśmy gminą miejską w powiecie tarnogórskim, w województwie śląskim. Stale i czasowo zamieszkuje nasze miasto blisko 59 tysięcy mieszkańców. Tarnowskie Góry są jednym z nielicznych miast Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii, które nie zmaga się z depopulacją a dodatnie saldo migracji niweluje negatywne skutki niskiego przyrostu naturalnego oraz niedawnej pandemii. Z danych GUS wynika, że w latach 2020 - 2022 Tarnowskie Góry zajmowały pierwsze miejsce a 2023 roku zajęły czwarte, zaraz za Katowicami, Mikołowem i Świerklańcem, w zakresie ilości nowych mieszkańców. Tarnowskie Góry są atrakcyjnym miejscem do zamieszkania.

Na terenie Miasta nadal utrzymuje się bardzo wysokie tempo oddawania do użytkowania domów jednorodzinnych, zwłaszcza w zabudowie szeregowej i związane z tym osadnictwo ludności.

Tendencja utrzymuje się od kilku lat. Utrzymuje się również tendencja starzenia się naszego społeczeństwa.

Tabela 2. Struktura wiekowa mieszkańców stałych i czasowych w 2023 roku

0-18 mężczyźni i kobiety	10 976
19-60 kobiety	15 732
19-65 mężczyźni	16 858
61-99 kobiety	9 255
66-99 mężczyźni	4 834
100 i więcej mężczyźni i kobiety	7
	57 662

Tabela 3. Liczba urodzeń i zgonów mieszkańców w 2023 roku

Urodzenia	Ogółem	344
	Mężczyźni	176
	Kobiety	168
Zgony	Ogółem	755
	Mężczyźni	390
	Kobiety	365

Miasto zmienia swoje oblicze gospodarcze. Znaczącej redukcji uległy dawniejsze dominanty tarnogórskiej przedsiębiorczości: przemysł okołógórniczny, metalowy, odzieżowy i kolej. Ponad 80% podmiotów prowadzących działalność gospodarczą stanowią osoby fizyczne. Mimo niewielkich zasobów możliwych do wykorzystania w tym zakresie gruntów komunalnych, podejmujemy działania w celu utworzenia w naszym mieście stref gospodarczych. W grudniu 2023 roku wskaźnik bezrobocia wśród mieszkańców powiatu tarnogórskiego wyniósł 4,4% (w województwie śląskim 3,6%, a w Polsce 5,1%). Pracodawcy w Tarnowskich Górach nadal poszukują pracowników, zwłaszcza tych o wyższych kwalifikacjach zawodowych.

Miasto jest nieźle skomunikowane z regionem systemem publicznej komunikacji autobusowej i poprawiającym się (choć czasowo wyłączonym) systemem komunikacji kolejowej (lokalny węzeł kolejowy należy do największych w Europie i położony jest na szlaku transeuropejskim CE-65). W trakcie realizacji jest wykonywane przez PKP PLK SA zadanie inwestycyjne: modernizacja linii kolejowej 131 z dostosowaniem jej do prędkości 140 km/h oraz budową przystanków pasażerskich z przejściem podziemnym w rejonie Osady Jana. Linia ta wraz z odbudowaną linią 182 stanowić będzie korytarz połączenia metropolitalnego Katowice - Tarnowskie Góry - MPL Pyrzowice.

Sieć połączeń drogowych o znaczeniu ponadlokalnym (drogi krajowe i wojewódzkie) od 1968 roku nie zmieniła się. Od tego czasu na terenie miasta budowane były - z wyjątkiem kłopotliwego wiaduktu w ulicy Nakielskiej - wyłącznie drogi gminne. Po przegranej dla miasta autostradzie A-1, duże nadzieje wiążemy z planowaną drogą ekspresową S-11. Nadal procedowane jest wydanie decyzji środowiskowej dla przebiegu tej drogi, a czas realizacji inwestycji przesuwa się ku

końcu lat 20. Nie bez znaczenia dla miast będzie również projektowana obwodnica Nakła Śląskiego. i Świerklańca, która zmieni przebieg drogi krajowej 78 - mieszkańcy Tarnowskich Gór zyskają szybkie połączenie drogowe z lotniskiem, drogą ekspresową S1, autostradą A1 oraz dodatkowy węzeł drogowy z drogą ekspresową S11.

W trybie „zaprojektuj i wybuduj” realizowaliśmy zadania inwestycyjne związane z budową centrum przesiadkowego wraz z systemem niemal 30 km tras rowerowych. Zadanie warte około 75 mln zł (w tym około 55 mln zł dotacji w ramach ZIT Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego) zostało zrealizowane i w pełni oddane do użytkowania na początku 2024 roku. Sytuacja ekonomiczna w kraju i na świecie spowodowała konieczność waloryzacji wynagrodzenia wykonawców.

Miasto jest niemal w całości skanalizowane. Na terenie Tarnowskich Gór funkcjonują 3 nowoczesne oczyszczalnie ścieków.

Dużą wagę przywiązujemy do czystości powietrza, realizując programy jego ochrony i projekty podnoszące świadomość mieszkańców. Miasto jest opomiarowane siecią kilkunastu mierników Airly dostarczających on-line informacji na temat podstawowych parametrów jakości atmosfery. Uchwalona w sierpniu ub.r. Ustawa o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, dzięki decyzjom wojewody śląskiego i starosty tarnogórskiego, otwarty drogę do dokończenia trwającej już 30 lat likwidacji 1,5 mln m³ odpadów pozostawionych przez Zakłady Chemiczne Tarnowskie Góry SA. Nie znamy jeszcze skali działań koniecznych do podjęcia w związku z remediacją gruntów i triasowych wód podziemnych GZWP 330 Gliwice.

Opanowaliśmy już rozlewającą się po terenie miasta - przypadkową często - zabudowę wynikającą z wydawanych wcześniej „decyzji o warunkach zabudowy”; niemal 100% powierzchni miasta objęte jest dziś miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. To zachęca do inwestowania.

Dysponujemy bogatą siecią boisk sportowych, placów zabaw oraz innych obiektów i terenów rekreacyjnych. Naszymi atutami w tej sferze są zarządzane przez miejski TOSIR sp.z o.o.: jeden z pierwszych w Polsce, acz gruntownie zmodernizowany, aquapark i nowoczesna hala sportowa. Sieć obiektów sportowo-rekreacyjnych i dostępne tereny zielone zapewniają mieszkańcom możliwość rozwoju fizycznego. Sport i rekreacja to nasze silne strony. Rozwinęła się sieć hoteli, nieźle funkcjonowała gastronomia.

Tytuł UNESCO mobilizuje nas do rozwijania turystyki. W 2019 roku dokonaliśmy ustaleń w sprawie zasad tworzenia i finansowania Lokalnej Organizacji Turystycznej w Tarnowskich Górach. W 2022 roku rozpoczęła działalność Lokalna Organizacja Turystyczna „Miasta Gwarków”. Na funkcję prezesa LOT członkowie organizacji wybrali Piotra Koraba. Tymczasową siedzibą biura LOT jest kamienica powstała w miejscu historycznej siedziby władz miejskich; trwa remont zabytkowego obiektu przy placu Synagogi (Teofila Królika 20) przeznaczonego na docelową siedzibę LOT.

Duża aktywność organizacji pozarządowych wspieranych przez Miasto oraz działalność statutowa 4 miejskich instytucji kultury przesądzały o bogatej, skierowanej do mieszkańców ofercie kulturalnej. Wraz z Urzędem Marszałkowskim prowadziliśmy działania zmierzające do utworzenia kolejnej instytucji kultury w Tarnowskich Górach - Szybu Staszic, której działalność zaplanowano w będącym atrybutem UNESCO obiekcie o tej samej nazwie.

Na kulturę wydajemy rocznie więcej środków niż Bytom, Chorzów czy Będzin!

Ugruntowana, udokumentowana wynikami egzaminów sieć publicznych szkół podstawowych o wysokim poziomie nauczania, sieć publicznych i niepublicznych przedszkoli oraz żłobek miejski zapewniały dzieciom i młodszej młodzieży szkolnej efektywną opiekę, z możliwością kontynuowania nauki w prowadzonych przez Powiat szkołach średnich.

Dobrze zorganizowany system opieki społecznej daje nadzieję na uzyskanie pomocy w sytuacjach tego wymagających. Elastyczne struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dostosowane są do rosnących oczekiwań ze strony pomocobiorców.

Wahania na rynku energii i paliw nadal obciążały gminne służby dodatkowymi zadaniami związanymi z zapewnieniem mieszkańcom bezpieczeństwa w tym zakresie.

Wielość inwestycji prowadzonych przez Gminę na głównych drogach powodowało w 2023 roku liczne uciążliwości dla mieszkańców i utrudnienia w ruchu drogowym. Najczęstszą przyczyną wydłużania się prac inwestycyjnych była konieczność dodatkowego uzgadniania prowadzonych prac z gestorami różnych sieci (elektrycznej, gazowej, wodnej), właścicielami obiektów (PKP Nieruchomości SA, PKP PLK SA) oraz zarządcami dróg. Dzięki udzielonym miejskim dotacjom wyremontowano kamienicę Rynek 10.

Tarnowskie Góry to miasto pełne historii, kultury i sportu. Tu dobrze się mieszka. To nasz największy atut.

III Mienie komunalne - wykorzystanie

IIIa Nieruchomości będące w dyspozycji gminy

Miasto Tarnowskie Góry posiada powierzchnię 8 388 ha (83,88 km²), z tego 979 ha gruntów, tj. 11,67 % stanowi własność Gminy Tarnowskie Góry; ponadto Gmina jest użytkownikiem wieczystym 58 ha gruntów Skarbu Państwa. Powyższe nieruchomości obejmują 5245 działki geodezyjne. Opracowanie niniejsze sporządzone zostało na podstawie danych z operatu ewidencji gruntów i budynków Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach.

Tabela 4. Stan gruntów komunalnych na dzień 31 grudnia 2023 roku

Stan gruntów komunalnych	Powierzchnia [ha]
grunty stanowiące własność Gminy Tarnowskie Góry	979
grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Gminy Tarnowskie Góry	58
Razem:	1 037
grunty nabyte w drodze komunalizacji z mocy prawa	970
grunty nabyte w drodze komunalizacji na wniosek	36
grunty nabyte w drodze umów cywilnoprawnych	15
grunty nabyte w drodze decyzji administracyjnych	9
grunty nabyte w drodze orzeczeń sądowych	7

Tabela 5. Grunty gminy Tarnowskie Góry udostępnione przez inne podmioty

Grunty udostępnione Gminie Tarnowskie Góry przez inne podmioty	Powierzchnia [ha]
umowy użyczenia	36,62
umowy najmu / dzierżawy	1,16
RAZEM	37,78

Grunty te wykorzystywane są na cele zadań własnych Gminy, głównie z obszaru komunikacji. Najważniejsze spośród nich, to grunty zajęte przez linię kolei wąskotorowej w granicach Miasta, fragment ul. Oświęcimskiej od przejazdu kolejowego do ronda Blachnickiego, parkingi i place zabaw na osiedlach mieszkaniowych, grunty pod sieciami kanalizacji sanitarnej, grunty wydierżawione od PKP SA w celu budowy i finansowania centrum przesiadkowego wraz z tunelem pieszo-rowerowym w rejonie ulicy Częstochowskiej (nie obejmuje gruntów nabytych przez Gminę od PKP w otoczeniu dworca).

Tabela 6. Stan zagospodarowania gruntów

Stan zagospodarowania gruntów	Stan zagospodarowania gruntów	Stan zagospodarowania gruntów [ha]
grunty rolne	grunty orne	254
	sady	2
	łąki trwałe	53
	pastwiska	28
	grunty pod stawami	2
	grunty zadrzewione i zakrzewione na gruntach rolnych	52
	nieużytki	44
grunty leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione		40
grunty pod wodami		5
tereny różne		4
tereny zurbanizowane	tereny mieszkaniowe (B)	18
	tereny przemysłowe (Ba)	28
	inne tereny zabudowane (Bi)	38
	zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (Bp)	4
	tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (Bz)	205
tereny komunikacyjne (dr, tk, ti)		202
Ogółem		979

31 grudnia 2023 roku zasoby komunalne obejmowały grunty o pow. 979 ha (nie uwzględniono 56 ha gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste). Grunty z zasobu Gminy obejmują przede wszystkim:

- grunty rolne,
- pod drogami publicznymi i wewnętrznymi,
- pod budynkami użyteczności publicznej (siedziby organów administracji publicznej, szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportu i rekreacji),

- pod budynkami komunalnymi mieszkalnymi,
- parki, skwery i tereny leśne,
- tereny rodzinnych ogrodów działkowych.

Tabela 7. Trwałe rozdysponowanie gruntów komunalnych

Sposób rozdysponowania gruntów		Pow. [ha]
grunty komunalne w użytkowaniu wieczystym	osób fizycznych	11
	osób prawnych	30
	spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych	15
grunty oddane w trwały zarząd		38
grunty w użytkowaniu		22
RAZEM		116

Tabela 8. Nieruchomości oddane w trwały zarząd

Cel	Powierzchnia gruntów [ha]	Powierzchnia budynków [m ²]	Uwagi
szkoły	13,3	42 630,21	8 budynków
przedszkola*	5,1	11 673,08	14 budynków
zespoły szkolno-przedszkolne	3,6	9 091,25	6 budynków
administracja	0,18	990,00	1 budynek
drogi publiczne	5,64		60 ulic
żłobki	0,75	1 854,10	2 budynki
pomoc publiczna	0,47	2 098,00	4 budynki

* w budynku ul. Bema 1 zlokalizowane jest przedszkole wraz ze żłobkiem

W trakcie regulacji i przygotowania do przekazania w trwały zarząd są nieruchomości wykorzystywane na cele oświatowe przy ulicy Kochanowskiego. Systematycznie regulowane są stany prawne nieruchomości zajętych pod drogi publiczne gminne.

Tabela 9. Nieruchomości przekazane w użytkowanie

Cel	Powierzchnia gruntów [ha]	Powierzchnia budynków [m ²]	Użytkownik
ochrona zdrowia	0,07	368,60	TOTU SP ZOZ
kultura	2,1	960,00	Pałac w Rybnej
opieka nad zwierzętami	0,7	247,00	Cichy Kąt
rodzinne ogrody działkowe	4,3		ROD Zryw
sport	8,82	1 703,40	TS Iskra Lasowice, TS "Gwarek", LKS Tarnowiczanka

Tabela 10. Budynki stanowiące własność Gminy

Opis	Liczba
budynki mieszkalne i gospodarcze wykorzystywane na cele mieszkaniowe	270
budynki mieszkalne wchodzące w skład wspólnot mieszkaniowych	66
budynki mieszkalne niezamieszkałe	2
budynki niemieszkalne nieużytkowane	6
garaże	70
budynki wykorzystywane przez kluby sportowe lub na cele sportu i rekreacji	6
budynki wykorzystywane przez Ochotnicze Straże Pożarne	5
budynki wykorzystywane przez instytucje kultury	5
budynki i budowle wykorzystywane na cele kultu religijnego	4
budynki wykorzystywane na cele ochrony zdrowia	3
budynki wykorzystywane na cele ochrony zwierząt	1
budynki wykorzystywane na działalność gospodarczą	1
budynki wykorzystywane przez administrację publiczną	6
budynki pomocy społecznej	5

budynki oświatowe	31
budynki żłobków	2

Tabela 11. Nieruchomości stanowiące własność gminnych instytucji kultury

Instytucja	Powierzchnia gruntów [ha]	Powierzchnia budynków [m ²]	Uwagi
Tarnogórskie Centrum Kultury	0,4	2 714,47	grunty w użytkowaniu wieczystym
Miejska Biblioteka Publiczna	0,12	619,20	grunty w użytkowaniu wieczystym

Tabela 12. Wykorzystanie nieruchomości z gminnego zasobu nieruchomości wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku

Rodzaj umowy	Pow.gruntów [ha]	Powierzchnia budynków/lokali [m ²]	Uwagi
dzierżawa gruntów	171,91	562,93	umowy dzierżawy gruntów obejmują grunty na cele rolne, pod działalność gospodarczą, rekreacyjną
najem budynków		1 388,20	najem budynków dotyczy budynków przekazanych klubom sportowym (Unia Strzybnica, Górnik Bobrowniki Śląskie)
użyczenie gruntów	39,2		umowy użyczenia gruntów obejmują grunty przekazane na cele: sportu i rekreacji (kluby sportowe: Unia Strzybnica, Górnik Bobrowniki Śląskie, Zgoda Repty Śląskie), ochrony przeciwpożarowej (OSP Repty Śląskie, OSP „Florian”, OSP Pniowiec) oraz grunty pod kolej wąskotorową
użyczenie budynków		784,11	umowy użyczenia budynków dotyczą OSP Repty Śląskie, OSP „Florian” w Strzybnicy, OSP Pniowiec

Rodzaj umowy	Pow.gruntów [ha]	Powierzchnia budynków/lokali [m ²]	Uwagi
użyczenie lokali		498,20	umowy użyczenia lokali dotyczą: pomieszczeń wykorzystywanych na działalność organów administracji publicznej (Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, Muzeum, siedziba Zarządu Powiatowego OSP) oraz garaży na potrzeby w/w podmiotów

Tabela 13. Zbywanie nieruchomości w 2023 roku

Nieruchomości gruntowe i zabudowane	Powierzchnia [ha]	Liczba działek
sprzedaż prawa własności gruntów w drodze przetargów	0,1189	8
sprzedaż prawa własności gruntów w drodze bezprzetargowej na polepszenie zagospodarowania nieruchomości przyległej	0,0434	10
sprzedaż prawa własności gruntów w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkownika wieczystego	0,5075	7
zbycie nieruchomości w drodze zamiany	0,2535	5

Tabela 14. Zbywanie lokali w 2023 roku

Lokale	Liczba lokali	Pow. użytkowa [m ²]
sprzedaż lokali mieszkalnych - bezprzetargowo na rzecz najemców*	2	135,65
sprzedaż lokali mieszkalnych - w drodze przetargów	2	61,40
sprzedaż lokali użytkowych, w tym garaży - w drodze przetargów	0	0

* zastosowano bonifikaty w cenie lokali w kwocie 355.432,00 zł

Tabela 15. Nabywanie nieruchomości w 2023 roku

Nabywanie nieruchomości	Liczba działek	Pow. działek [ha]
grunty nabyte w drodze decyzji administracyjnych (komunalizacja)	82	10,91

grunty nabyte w drodze umów sprzedaży	2	0,0329
grunty nabyte w drodze umów zamiany	5	0,2597
grunty nabyte w drodze umowy darowizny	1	0,0016
grunty nabyte w drodze decyzji pod drogi (art. 98 ugn, art. 73)	3	0,0330
grunty nabyte w drodze decyzji na podstawie ZRID	12	0,5079

Dla uporządkowania przestrzeni miejskiej w 2023 roku nadano nazwę 1 ulicy stanowiącej drogę wewnętrzną oraz nadano 304 numery adresowe budynkom oddanym do użytku i w trakcie budowy. Nadane numery porządkowe – 304, liczba wydanych decyzji podziałowych – 71.

Gmina prowadzi bezpieczną gospodarkę gruntami. Przy niewielkim ich zasobie własnym staramy się utrzymać stan posiadania.

IIIb Zasoby lokalowe w dyspozycji Gminy

Zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych jest jednym z najważniejszych zadań realizowanych przez Gminę. Gmina Tarnowskie Góry dysponuje 1595 lokalami mieszkalnymi, co stanowi niespełna 7% lokali mieszkalnych na terenie Miasta.

Tabela 16. Struktura własnościowa lokali mieszkalnych w Tarnowskich Górach

Właściciel	Liczba mieszkań	% udziału w ogólnej liczbie
Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	1119	4,56
Gmina Tarnowskie Góry	1595	6,51
Spółdzielnia Mieszkaniowa CHEMIK	1340	5,47
Spółdzielnia Mieszkaniowa GWAREK	6010	24,52
Pozostałe	14 450	58,95

Blisko 2/3 budynków mieszkalnych tworzących zasób mieszkaniowy Gminy pochodzi sprzed 1945 roku, a ich stan techniczny nadal należy określić jako niezadowalający. W zasobie posiadamy mieszkania i budynki przejęte po 1990 roku od tarnogórskich zakładów przemysłowych wyzbywających się swego zasiedlonego zasobu.

Tabela 17. Struktura wiekowa komunalnego zasobu mieszkalnego

Rok budowy	Liczba budynków	% udział w ogólnej liczbie
przed 1900	39	29,32

1900 -1945	44	33,08
1946 - 1960	30	22,56
1961 - 2014	18	13,53
po 2015	2	1,50
Razem	133	100

Większość gminnych lokali mieszkalnych mieści się w budynkach będących własnością Miasta. Dla utrzymania zasobu w stanie nie pogorszonym należy zagwarantować roczne wydatki na poziomie 4 - 4,5 mln zł na prace remontowe i modernizacyjne.

Ze względu na zmianę formuły umowy o zarządzanie zasobem mieszkaniowym, o czym mowa w pkt IXe, Spółka Zarząd Nieruchomości Tarnogórskich Sp. z o. o. w roku 2023 wykonywała naprawy i drobne remonty w ramach czynności eksploatacyjnych i konserwacyjnych. Ponadto w ramach umów wykonawczych o świadczenie usług publicznych zrealizowała planowe remonty na kwotę blisko 1 mln zł.

Wydatki związane z technicznym utrzymaniem gminnego zasobu mieszkaniowego obejmują również koszty związane z usuwaniem szkód po pożarach (podpaleniach). Wydatki te są ponoszone za pośrednictwem zarządcy miejskich nieruchomości Zarząd Nieruchomości Tarnogórskich sp. z o.o. - na podstawie zawartej umowy „in house”. Niezależnie, Gmina ponosi wydatki inwestycyjne związane z realizowanymi programami modernizacyjnymi, w ramach których przeprowadzane są kompleksowe remonty zarówno budynków jak i ich otoczenia. Trudną do pokonania i kosztowną barierą rozwojową jest konieczność dostosowywania „zabytkowego” zasobu komunalnego do współczesnych wymogów budowlanych, zwłaszcza dotyczących ochrony przeciwpożarowej, wentylacji lokali, zapewnienia odpowiednich źródeł ciepła i zapewnienia ich dostępności wg współczesnych zasad. W szczególnie trudnych przypadkach burmistrz prosi organ stanowiący o zgodę na sprzedaż budynku. Przykładem takiego działania jest zbycie kamienicy o adresie Rynek 10. Zawarta w tym przypadku pomiędzy Gminą a nabywcą umowa inwestycyjna gwarantowała, że w okresie do 3 lat budynek poddany zostanie niezbędnym pracom renowacyjnym, co stało się faktem. Zaplanowany do remontu przekazany do MTBS budynek wielolokalowy przy ulicy Ks.Lewka wymaga prac dostosowawczych, skutkiem których wartość 1m² mieszkania osiągnęłaby kilkanaście tysięcy złotych. Nie stać nas na tak drogie remonty!

Tabela 18. Struktura ilościowa i lokalizacyjna komunalnego zasobu mieszkaniowego

Wyszczególnienie	Budynki gminne	Budynki wspólnot mieszkaniowych	Budynki jednorodzinne w samoistnym posiadaniu gminy
budynki mieszkalne	133	56	1
w nich:			
lokali mieszkalnych	1 283	312	1

Tabela 19. Struktura ilościowa lokali mieszkalnych, użytkowych i garaży w zasobie Gminy

Przeznaczenie lokalu lub nieruchomości	Budynki gminne		Budynki wspólnot mieszkaniowych		Łącznie	
	liczba lokali	powierzchnia [m ²]	liczba lokali	powierzchnia [m ²]	liczba lokali	powierzchnia [m ²]
Lokale mieszkalne	1283	62 682,23	312	14 052,02	1595	76 734,25
Lokale użytkowe	109	13 352,10	12	474,51	121	13 826,61
Garaże	58	1 002,09	9	162,55	67	1 164,64
Łącznie	1450	77 036,42	333	14 689,08	1783	91 725,50

IIIc Zaangażowanie Gminy w spółki kapitałowe oraz związki i stowarzyszenia

Burmistrz miasta sprawuje nadzór właścicielski nad spółkami prawa handlowego z udziałem gminy. Nadzór właścicielski jest wykonywany w oparciu o zapisy ustawowe Kodeksu spółek handlowych, regulaminy oraz statuty i akty założycielskie poszczególnych podmiotów. Nadzór realizowany jest bezpośrednio poprzez udział w zgromadzeniach wspólników i walnych zgromadzeniach, cyklicznych naradach z przedstawicielami zarządów spółek i desygnowanych do spółek przedstawicieli Gminy w radach nadzorczych. Pośrednio nadzór w spółkach jest wykonywany w sposób ciągły przez działania rad nadzorczych stosownie do zapisów Kodeksu spółek handlowych.

Tabela 20. Zestawienie posiadanych przez gminę Tarnowskie Góry akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego na dzień 31 grudnia 2023 roku

Nazwa spółki	Posiadane akcje/udziały	Wartość nominalna udziału/akcji [zł]	Wartość ogółem [zł]	% udział w kapitale spółki
	Liczba			
Tarnogórski Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. (dawniej: Agencja Inicjatyw Gospodarczych S.A.)	206 953	250,00	51 738 250	100
Zarząd Nieruchomości Tarnogórskich Sp. z o.o.	13 152	500,00	6 576 000	100
MTBS Sp. z o.o.	621 666	50,00	31 083 300	36,19
PWiK Sp. z o.o.	83 060	50,16	4 166 290	25,23

Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o.	5558	500,00	2 779 000	35,09
SIM Śląsk Sp. z o.o.	511 095	50,00	25 554 750	24,63
Fundusz Górnośląski S.A.	185 500	10,00	1 855 000	1,41
Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A.	331	100,00	33 100	0,02
Łączna wartość akcji/ udziałów			123 785 690	

Łączna wartość posiadanych udziałów/akcji na koniec 2023 roku wzrosła w stosunku do 2022 roku o ponad 17 %. Posiadane udziały i akcje dają określone przywileje m.in. w postaci dywidendy (1 700 205,05 zł w roku 2023), gwarancję realizacji inwestycji np. budowa 122 mieszkań SIM Śląsk Sp. o.o.

Najważniejsze informacje dotyczące poszczególnych spółek:

- Tarnogórski Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. (dawniej: Agencja Inicjatyw Gospodarczych S.A.) - właściciel i zarządca obiektów Parku Wodnego i Hali Sportowej. Spółka w 100% stanowi własność Gminy Tarnowskie Góry. W roku 2023 przekształcono formę spółki ze spółki akcyjnej na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Zarząd Nieruchomości Tarnogórskich Sp. z o.o. - spółka powołana w 2018 roku w celu zarządzania miejskim zasobem komunalnym, wykonuje czynności zarządcy, realizuje drobne remonty, jednakże docelowo to Spółka weźmie na siebie ciężar wszelkich remontów w zasobie lokalowym. Jako zarządca dba o kontakty z najemcami w ramach bieżącego zarządu. W 2023 roku zawarto umowę wykonawczą o świadczenie usług publicznych. Przy istotnym udziale ZNT Sp. z o.o. w grudniu 2023r. opracowano założenia do programu „Mieszkanie za remont”.
- REMONDIS Tarnowskie Góry Sp. z o.o. - jest przedsiębiorcą działającym w obszarze zbiórki i przetwarzania odpadów komunalnych oraz oczyszczania miasta. Działa na terenie Tarnowskich Gór oraz gmin ościennych. Gmina od wielu lat pozostaje mniejszościowym udziałowcem w spółce. W roku 2023 spółka poczyniła szereg działań zmierzających do budowy instalacji hermetyzacji istniejącej kompostowni.
- Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. - spółka, której celem jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców o średnich dochodach z Tarnowskich Gór i gmin zrzeszonych. Spółka jest właścicielem 953 mieszkań w Tarnowskich Górach.
- Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa Sp. z o. o. - spółka powołana 7 maja 2021 r. w celu budowy zasobów mieszkalnych na wynajem dla osób o umiarkowanych dochodach. W roku 2023 rozpoczęto budowę mieszkań, a w chwili obecnej przeprowadzane są nabory wniosków o zawarcie umowy najmu lokali mieszkalnych. Stan zaangażowania budowy na dzień 31.12.2023 r. wyniósł 20%.

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. - spółka, której celem jest świadczenie usług z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Tarnowskich Gór. Spółka jest operatorem sieci wodnokanalizacyjnej na podstawie uchwały zarządu na czas nieokreślony. Gmina Tarnowskie Góry jest mniejszościowym udziałowcem w spółce.

Tabela 21. Zestawienie podmiotów i organizacji, w których Gmina uczestniczyła w 2023 roku na zasadzie dobrowolności

Ip	Nazwa	Forma prawna	Cel	Liczba podmiotów zrzeszonych
1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego	Stowarzyszenie gmin i powiatów	Wdrażanie projektów dofinansowanych z funduszy krajowych i europejskich	81
2	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Związek metropolitalny	Integracja transportu, wspieranie rozwoju gospodarczego i społecznego, kształtowanie ładu przestrzennego	41
3	Śląski Związek Gmin i Powiatów	Stowarzyszenie gmin i powiatów	Wspieranie i promocja samorządności, kształtowanie wspólnej polityki, lobbying samorządowy	158
4	Związek Miast Polskich	Stowarzyszenie miast	Wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju miast polskich	356
5	Liga Polskich Miast UNESCO	Stowarzyszenie miast	Współpraca miast wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO	16
6	Lokalna Organizacja Turystyczna Miasta Gwarków	Stowarzyszenie gmin, powiatu, organizacji pożytku publicznego i instytucji kultury	Promocja walorów turystycznych regionu, prace związane z obsługą miejsc światowego dziedzictwa UNESCO	8

Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry trzecią kadencję jest członkiem Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, a Miasto nadal pełni rolę koordynatora dla JST Powiatu Tarnogórskiego.

III d Spadki, regulacje stanów prawnych

Gmina Tarnowskie Góry jest podmiotem powoływany do dziedziczenia ustawowego z mocy art. 935 Kodeksu Cywilnego, jeżeli brak jest innych spadkobierców ustawowych.

W związku z powyższym poddaje się analizie wszystkie wpływające do Gminy informacje bankowe, kierowane w trybie art. 111 c pkt 5 ustawy prawo bankowe. Z informacji tych bowiem mogą wynikać dane o potencjalnym powołaniu Gminy do dziedziczenia. W roku 2023 roku do Gminy Tarnowskie Góry wpłynęło 200 takich informacji. Informacje bankowe poddawane są weryfikacji i w razie zaistnienia podstaw do wystąpienia z wnioskiem o stwierdzenie nabycia praw do spadku przygotowywane są odpowiednie wnioski, nadawane następnie na adres właściwego sądu.

W 2023 roku wszczęto kolejnych 46 spraw o stwierdzenie nabycia praw do spadku przy jednoczesnej kontynuacji większości spraw spadkowych ujętych w informacji za rok 2022. Ilość spraw spadkowych wskazuje na tendencję wzrastającą względem lat poprzednich. W pierwszych miesiącach 2024 roku zakończeniu uległy sprawy w przedmiocie jw. i zostaną wykazane odpowiednio w informacji za rok 2024. Średni czas rozpoznania sprawy, włącznie z okresem poszukiwania potencjalnych spadkobierców wyprzedzających Gminę w dziedziczeniu (co jest niezbędne do wskazania gminy jako ostatecznego spadkobiercy) trwa przynajmniej dwa lata. Zatem sprawy wszczęte w 2023 roku ulegną finalizacji najwcześniej w roku 2025-.

W 2023 roku Gmina Tarnowskie Góry uczestniczyła w 180 postępowaniach, które w roku 2023 wszczęto z jej inicjatywy lub toczyły się z jej udziałem, a w tym sądowych (przed sądami powszechnymi i administracyjnymi) oraz w postępowaniach przed organami egzekucyjnymi m. in. (uwzględniono liczbę spraw wszczętych w 2023 roku):

1. o zapłatę,
2. o stwierdzenie/ zmianę/ uchylenie nabycia spadku,
3. o opróżnienie lokalu mieszkalnego/interwencje uboczne,
4. o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa,
5. o zniesienie współwłasności/ zasiedzenie/ służebność/ nieruchomości / rozgraniczenie,
6. skarg do WSA/ NSA oraz innych skarg na decyzje organów administracji publicznej różnego szczebla,
7. postępowania upadłościowe/zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym,
8. postępowania egzekucyjne (będące w toku ma dzień 1 stycznia 2023 oraz wszczęte w 2023 roku,
9. postępowania przed sądem z pracy z powództw o roszczenia pracownicze.

Prócz postępowań wszczętych w 2023 roku, równoległe z nimi toczą się postępowania wszczęte w latach poprzednich oraz postępowania egzekucyjne stanowiące kontynuację dochodzenia roszczeń Gminy, zasądzonych prawomocnymi orzeczeniami z poprzednich lat. Z reguły, w warunkach funkcjonowania sądów powszechnych oraz organów egzekucyjnych, postępowania sądowe i egzekucyjne czasookresem trwania przekraczają rok kalendarzowy.

W roku 2023 zakończono część spraw o zapłatę (zwrot pobranych czynszów z wcześniej odzyskanej nieruchomości przy ulicy Strzeleckiej) prowadzonych przed Sądem Okręgowym w Gliwicach sygn. akt X GC 2/21 (kwota: 204 000,00 zł) i Sądem Apelacyjnym w Katowicach sygn. akt V AGa 278/22, Sądem Okręgowym w Gliwicach sygn. akt X GC 169/22 (kwota: 104 462,00 zł) i w

sprawach o mniejszej wartości przedmioty sporu zawisłych przed Sądem Rejonowym w Gliwicach. Obok kontynuowanych spraw o zapłatę z powództwa Gminy Tarnowskie Góry p/o Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" wniesiono również nowy pozew o zapłatę - sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym w Gliwicach sygn. akt X GC 572/23 (kwota: 134 201,00 zł). Łącznie przewiduje się, iż sprawy te w roku 2024 przyniosą nie mniej niż 500 000,00 zł zasądzonych należności.

Zakończono z sukcesem sprawy o zobowiązanie do ustanowienia użytkowania wieczystego do obydwu nieruchomości Gminy, zawisłe przed Sądem Okręgowym w Gliwicach sygn. akt I C 457/22 sygn. akt I C 300/22 położonych przy ulicy Zagórskiej w Tarnowskich Górach.

Zakończono nieprawomocnie sprawę z powództwa Przedsiębiorstwa Robót Inżynieryjnych Budownictwa Sp. z o. o. p/o Gminie Tarnowskie Góry sygn. akt 19/21 toczącą się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach (kwota: 913 460,91 zł) i sprawę z powództwa Gminy Tarnowskie Góry p/o Przedsiębiorstwu Robót Inżynieryjnych Budownictwa Sp. z o. o. Sąd Okręgowy w Gliwicach sygn. akt 4/21 (kwota: 316 234,17 zł).

W sposób drastyczny wzrosła ilość spraw spadkowych, w których w przeciągu dwóch lat Gmina przejmie nieruchomości o wartości kilku milionów złotych.

Udało się doprowadzić do ugód sądowych i pozasądowych w sprawach o waloryzację wynagrodzeń na roboty budowlane.

IV Budżet miasta

Polityka finansowa miasta realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Miejską w Tarnowskich Górach. Uchwała określa planowaną kwotę dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów Gminy.

IVa. Stan finansów gminy na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Dochodami budżetu są w szczególności: dochody własne, subwencje ogólne, dotacje celowe. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gminy, zasady ich ustalania i gromadzenia oraz zasady ustalania i przekazywania subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Plan dochodów budżetu miasta na koniec 2023 r. po zmianach dokonanych w trakcie roku wyniósł 430 869 465 zł został zrealizowany w wysokości 397 921 308 zł, co stanowi 92,35 % planu po zmianach. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem wyniósł 52,09 %, tj. 207 267 229 zł.

Wydatki budżetu są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez Gminę. W wielkościach poszczególnych rodzajów wydatków znajdują odbicie kierunki i zakres zadań realizowanych przez gminę. W strukturze wydatków bieżących wykonanych w wysokości 333 481 304 zł największą część stanowią wydatki na finansowanie edukacji, administracji publicznej oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska. Planowane na koniec 2023 r. wydatki po zmianach dokonanych w ciągu roku wyniosły: 497 103 326 zł i zostały zrealizowane w wysokości 454 600 031 zł, co stanowi 91,45% planu po zmianach. Wydatki majątkowe wykonane w kwocie 121 118 728 zł stanowiły 26,64 % wydatków wykonanych ogółem.

Na przychody składają się między innymi środki o charakterze zwrotnym z zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych, a także środki pochodzące z nadwyżki dochodów nad wydatkami oraz rozliczeń kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych w latach poprzednich. W roku budżetowym 2023 zaplanowano, uwzględniając dokonane zmiany, przychody w wysokości 78 983 405 zł, faktyczne wykonanie wyniosło 103 493 124 zł, tj. 131,03% planu po zmianach. Zrealizowane przychody stanowiły: przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 8 501 612 zł, przychody wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w wysokości 930 367 zł, kredyt w wysokości 44 500 000 zł, wolne środki w wysokości 48 061 144 zł i przelewy z rachunków lokat w wysokości 1 500 000 zł.

Rozchody budżetu Gminy stanowią spłaty zaciągniętych zobowiązań finansowych oraz założenie lokaty terminowej. W roku budżetowym 2023 zaplanowano rozchody w wysokości 9 100 500 zł, plan po zmianach to kwota 12 742 638 zł, wykonano rozchody w wysokości 12 742 638 zł, tj. 100 % planu po zmianach. Zrealizowane rozchody budżetu stanowiły: spłatę zaciągniętych kredytów w wysokości 4 850 000 zł, spłatę pożyczek z WFOŚiGW w wysokości 460 500 zł, wykup obligacji w wysokości 4 000 000 zł i założenie lokaty terminowej w wysokości 3 432 138 zł.

Tabela 22. Ogólne dane o budżecie

Wykonanie budżetu	Kwota [zł]
Dochody	397 921 308
Wydatki	454 600 031
Wynik budżetu (deficyt)	56 678 723
Przychody, w tym:	103 493 124
- Finansowanie zewnętrzne: kredyt długoterminowy	44 500 000
Rozchody, w tym:	12 742 638
- Lokata bankowa	3 432 138

Różnica między osiągniętymi dochodami, a zrealizowanymi wydatkami na koniec 2023 r. wyniosła 56 678 723 zł i stanowi deficyt budżetu. Według informacji z Ministerstwa Finansów, deficyt budżetowy w roku 2023 wykazało 96% gmin w Polsce. Od roku 2025 nastąpić ma reforma zasad finansowania samorządów.

IVb Wykonanie budżetu gminy.

Wykonanie dochodów budżetu miasta na koniec 2023 r. ukształtowało się na poziomie 397 921 308 zł, tj. 92,35 % planu po zmianach (430 869 465 zł).

Dochody bieżące stanowiły kwotę 330 420 613 zł, tj. 83,04% dochodów wykonanych ogółem. Najważniejszą częścią zrealizowanych dochodów stanowią wpływy z tytułu:

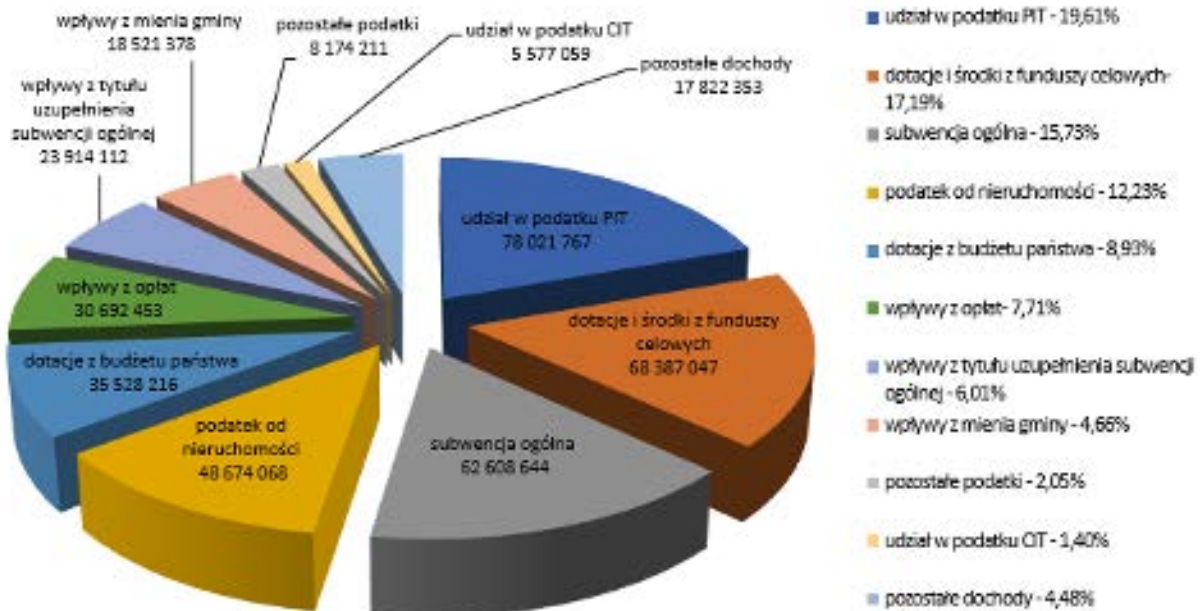
- podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w kwocie 78 021 767 zł, tj. 23,61 % dochodów bieżących;
- subwencji ogólnej w kwocie 86 522 756 zł (w tym oświatowa w kwocie 62 261 092 zł, równoważąca 347 552 zł i uzupełniająca 23 914 112 zł), tj. 26,19 % dochodów bieżących;
- podatku od nieruchomości w kwocie 48 674 068 zł, tj. 14,73 % dochodów bieżących.

Dochody majątkowe ukształtowały się na poziomie 67 500 695 zł, tj. 16,96 % dochodów wykonanych ogółem, z tego:

- dotacje i środki otrzymane na inwestycje to kwota 64 810 647 zł, tj. 96,01% dochodów majątkowych;
- dochody ze sprzedaży majątku to kwota 2 301 808 zł, tj. 3,41% dochodów majątkowych;
- wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności to kwota 388 240 zł, tj. 0,58 % dochodów majątkowych.

Wykres 1. Udział poszczególnych źródeł dochodów w dochodach ogółem w PLN

Wykonanie wydatków budżetu miasta na koniec 2023 r. ukształtowało się na poziomie 454 600 031 zł, tj. 91,45% planu po zmianach (497 103 326 zł).

Wydatki bieżące stanowiły 73,36% wydatków ogółem i wyniosły 333 481 304 zł. Największą grupę wydatków bieżących stanowi oświata i wychowanie w kwocie 131 907 858 zł, wydatki administracyjne w kwocie 40 002 490 zł oraz wydatki komunalne w kwocie 32 115 200 zł.

Wydatki majątkowe stanowiły 26,64% wydatków ogółem i wyniosły 121 118 727 zł.

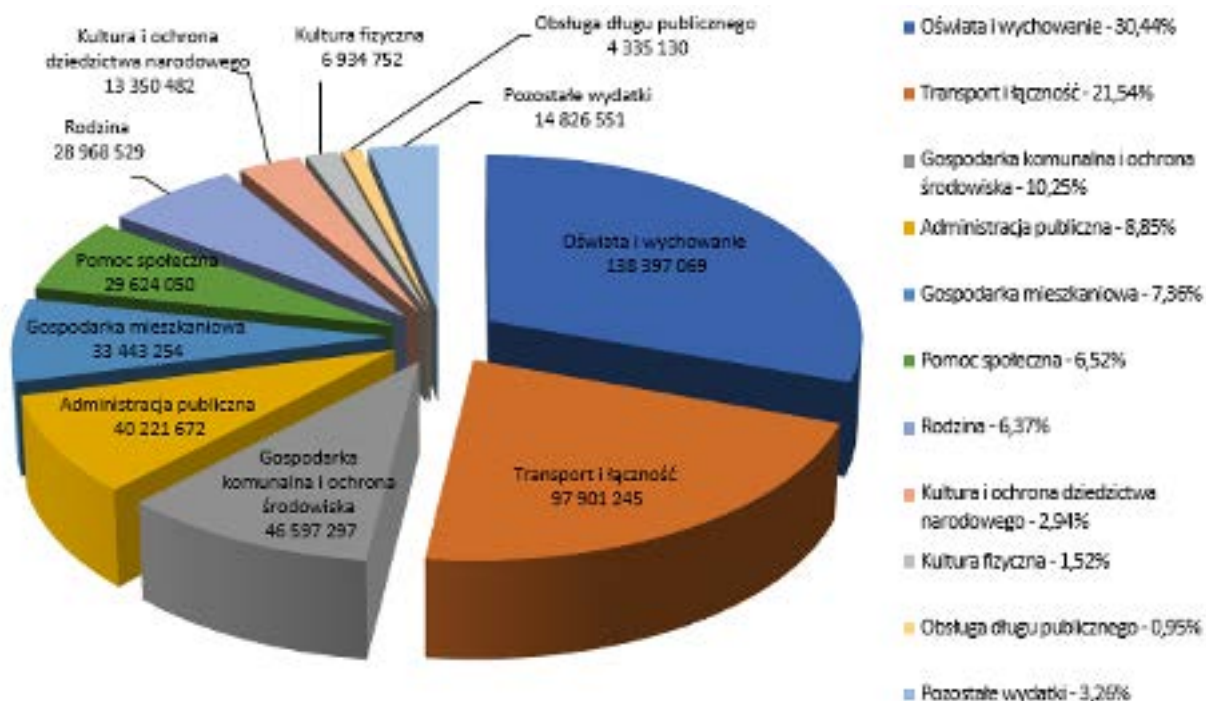
W ramach środków przeznaczonych na wydatki i zakupy inwestycyjne sfinansowano inwestycje na kwotę 105 013 397 zł oraz objęto udziały w spółce SIM Śląsk Sp. z o.o. w kwocie 16 105 330 zł.

Wydatki inwestycyjne przeznaczone zostały na:

- roczne zadania inwestycyjne rozpoczęte i zakończone w 2023 roku w wysokości 4 946 432 zł;
- zadania inwestycyjne ujęte w WPF w 2023 rok w wysokości 100 059 195 zł;
- część majątkowa składki do Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii w wysokości 7 770 zł.

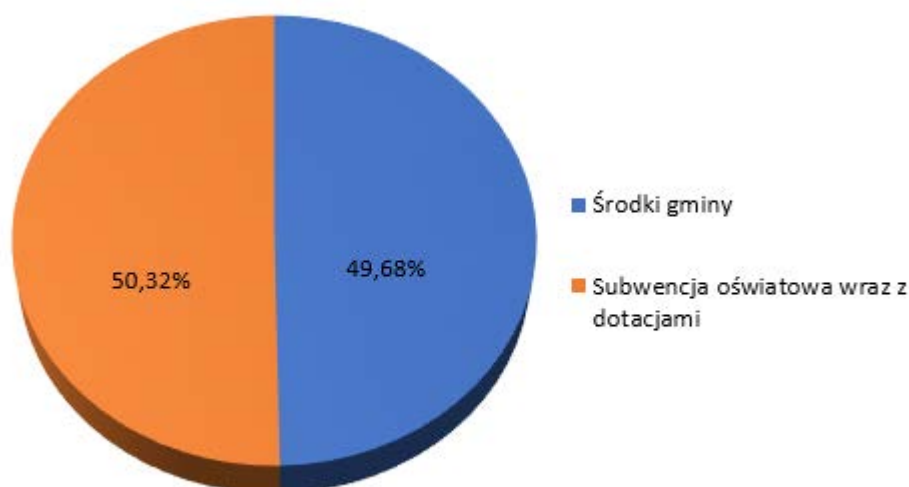

Wykres 2. Udział poszczególnych grup wydatków w wydatkach ogółem w PLN

Subwencja oświatowa wraz z dotacjami na oświatę kształtowała się na poziomie 70 062 243 zł. Jednocześnie wydatki na finansowanie szkół, przedszkoli, zespołów szkolno-przedszkolnych oraz pozostałych jednostek oświatowych wyniosły 139 244 040 zł, w związku z czym w 2023 roku subwencja wraz z dotacjami w 50,32 % zrekompensowała finansowanie wydatków oświatowych. Różnica w wysokości 69 181 797 zł, czyli 49,68 % wydatków została pokryta przez Gminę.

Wykres 3. Stopień finansowania wydatków oświatowych

Z budżetu miasta udzielano dotacji podmiotowych i celowych na łączną kwotę 58 941 906 zł.

Tabela 23. Struktura udzielonych dotacji

L.P.	Wyszczególnienie	2023 [zł]
	Ogółem, w tym:	58 941 906
	dotacje na cele bieżące	57 726 950
	dotacje na cele majątkowe	1 214 956
I.	Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych, w tym:	27 068 019
1.	Samorządowe instytucje kultury	11 943 341
2.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w tym:	733 674
	dla TOTU SP ZOZ na adaptację pomieszczeń przy ul. Górniczej w celu rozszerzenia oferty profilaktyczno-leczniczej	340 000
3.	Związek metropolitalny w tym:	14 391 004
	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach wielorodzinnych na terenie Górnośląsko – Zagłębiowskiej Metropolii w ramach programu ELENA	8 817
II.	Jednostki spoza sektora finansów publicznych	31 873 887
1.	Jednostki systemu oświaty prowadzone przez inne podmioty niż jst	26 334 587
2.	Stowarzyszenia i inne jednostki niezaliczane do finansów publicznych w tym:	5 085 598
	dla OSP „Florian” w Strzybnicy na dofinansowanie zakupu pralnicy do prania mundurów strażackich	10 000
	wpłata na Wojewódzki Fundusz Wsparcia Policji na zakup samochodu dla Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach	110 000
	wpłata na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej na zakup sprzętu strażackiego	20 000
3	Osoby fizyczne, tj.:	453 702
	Dotacje dla osób fizycznych do wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, na utylizację azbestu oraz przebudowę i budowę przyłączy kanalizacyjnych	453 702

W związku z wybuchem wojny na Ukrainie otrzymano środki z Funduszu Pomocy w kwocie 4 823 599 zł, które wraz z odsetkami narosłymi na wyodrębnionym rachunku bankowym w kwocie 15 476 zł, sfinansowały działania określone w ustawie z dnia 12 marca 2023 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. nr 583 z 2023 r. z późn. zm.) na kwotę 4 831 218 zł. Pozostała kwota 7 856 zł została zwrócona w 2024 roku.

W ramach wsparcia uchodźców z Ukrainy otrzymano darowizny pieniężne mieszkańców 550 zł. Jednocześnie Gmina z własnych środków dofinansowała działania na rzecz Uchodźców na kwotę 165 547 zł.

Do budżetu miasta wpłynęły środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych

z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 568 z 2023 r. z późn. zm.). Łącznie budżet 2023 r. zasilila kwota 2 046 784 zł, z tego:

- przychody budżetu miasta ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych otrzymane w latach ubiegłych w wysokości 1 012 195 zł i zostały wydatkowane w tej samej kwocie,
- przychody budżetu miasta z odsetek od środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 276 732 zł wraz z dochodami bieżącymi 2023 r. z tego tytułu w kwocie 43 475 zł sfinansowały wydatki inwestycyjne w wysokości 320 208 zł,
- dochody bieżące wyniosły 714 381 zł i były przeznaczone na:
  - dodatek węglowy 532 440 zł,
  - dodatek na zakup opału dla gospodarstw domowych i podmiotów wrażliwych dotyczący niektórych źródeł ciepła 9 180 zł,
  - dodatek elektryczny 133 110 zł,
  - dodatek gazowy 39 651 zł.

IVc Wieloletnia prognoza finansowa.

Wieloletnia prognoza finansowa jest dokumentem planistycznym miasta, zawiera informacje o planowanych wartościach długu miasta, dochodów, wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetu. Prognoza ta zawiera również wykaz przedsięwzięć, których realizacja przekracza rok budżetowy.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Tarnowskie Góry w 2023 roku:

1. Zrealizowano spłatę zadłużenia w wysokości 9 310 500 zł.
2. Na obsługę długu publicznego przeznaczono kwotę 4 335 130 zł.
3. Ustalono prognozę limitu zadłużenia zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Relacja określona w art. 243 ustawy o finansach publicznych, która stanowi, że stosunek łącznej kwoty spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych wraz z należnymi od nich odsetkami, jak również potencjalnych spłat kwot, wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące, nie może przekroczyć:
  - w latach 2022-2025 średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech albo siedmiu lat relacji dochodów bieżących (pomniejszonych o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ufp), powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące (skorygowane o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 i wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2), do dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,
  - od roku 2026 średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji dochodów bieżących (pomniejszonych o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ufp), pomniejszonych o wydatki bieżące (skorygowane o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, wydatki bieżące na obsługę długu i wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania

finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2), do dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące.

Dla sporządzonej prognozy relacja ta jest zachowana w całym okresie jej obowiązywania. Należy nadmienić, że w przypadku braku możliwości spełnienia tego wskaźnika spowodowanej wzrostem poziomu wydatków, gmina ma możliwość i środki do wcześniejszej spłaty zadłużenia przy rezygnacji z zadań inwestycyjnych.

IVd Pozostałe informacje finansowe.

Szczegółowe informacje o realizacji budżetu Miasta Tarnowskie Góry, jak co roku przedstawione zostały w sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok. Dane z wykonania budżetu w zakresie dochodów i wydatków za 2023 rok oraz procentowy ich udział w stosunku do wykonania roku poprzedniego kształtują się następująco:

Tabela 24. Wykonanie dochodów budżetu miasta za 2023 roku (w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej)

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
		Dochody ogółem	377 287 509,48	397 921 307,59	105,47%
		w tym:			
		Dochody bieżące	346 609 133,85	330 420 612,67	95,33%
		Dochody majątkowe	30 678 375,63	67 500 694,92	220,03%
010		Rolnictwo i łowiectwo	89 965,18	145 366,98	161,58%
	01095	Pozostała działalność	89 965,18	145 366,98	161,58%
400		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz i wodę	786 221,23	3 052 630,33	388,27%
	40095	Pozostała działalność	786 221,23	3 052 630,33	388,27%
600		Transport i łączność	5 203 526,68	41 235 829,83	792,46%
	60004	Lokalny transport zbiorowy	2 598 261,63	37 197 727,30	1431,64%
	60016	Drogi publiczne gminne	2 605 265,05	4 038 102,53	155,00%
700		Gospodarka mieszkaniowa	23 767 705,02	31 590 972,44	132,92%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
	70004	Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej	1 578,00	687 336,33	43557,44%
	70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	9 300 734,38	5 773 429,65	62,07%
	70007	Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	9 988 465,50	8 931 484,64	89,42%
	70021	Spoleczne inicjatywy mieszkaniowe	4 062 060,00	16 105 330,17	396,48%
	70022	Fundusz Dopłat	84 409,56	93 391,65	110,64%
	70095	Pozostała działalność	330 457,58	0,00	x
710		Działalność usługowa	176 362,06	255 576,08	144,92%
	71035	Cmentarze	176 362,06	255 576,08	144,92%
750		Administracja publiczna	5 955 510,97	5 371 730,28	90,20%
	75011	Urzędy wojewódzkie	694 787,48	858 583,59	123,57%
	75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	4 982 602,79	4 372 943,70	87,76%
	75085	Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego	113 341,86	123 027,23	108,55%
	75095	Pozostała działalność	164 778,84	17 175,76	10,42%
751		Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	11 860,40	315 353,85	2658,88%
	75101	Urzędy naczelných organów władzy państwowej kontroli i ochrony prawa	11 860,40	11 696,84	98,62%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
	75108	Wybory do Sejmu i Senatu	0,00	301 973,45	x
	75110	Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne	0,00	1 683,56	x
752		Obrona narodowa	800,00	0,00	x
	75212	Pozostałe wydatki obronne	800,00	0,00	x
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 710 382,57	1 639 382,41	44,18%
	75412	Ochotnicze straże pożarne	0,00	291 284,42	x
	75416	Straż gminna (miejska)	143 544,37	216 633,24	150,92%
	75421	Zarządzanie kryzysowe	110 118,20	550,00	0,50%
	75495	Pozostała działalność	3 456 720,00	1 130 914,75	32,72%
756		Dochody od osób prawnych od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	154 123 151,94	146 839 533,48	95,27%
	75601	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	251 459,72	256 865,38	102,15%
	75615	Wpływy z podatku rolnego podatku leśnego podatku od czynności cywilnoprawnych podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	33 204 818,96	36 030 380,00	108,51%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
	75616	Wpływy z podatku rolnego podatku leśnego podatku od spadków i darowizn podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	20 126 837,73	21 625 207,10	107,44%
	75618	Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	3 156 213,71	3 628 049,95	114,95%
	75621	Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	94 642 943,79	83 598 826,00	88,33%
	75624	Dywidendy	2 740 878,03	1 700 205,05	62,03%
758		Różne rozliczenia	59 014 389,56	91 429 458,93	154,93%
	75801	Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	54 404 719,00	62 261 092,00	114,44%
	75802	Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	0,00	23 914 112,00	x
	75814	Różne rozliczenia finansowe	3 445 436,76	4 863 227,49	141,15%
	75816	Wpływy do rozliczenia	819 635,80	43 475,44	5,30%
	75831	Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin	344 598,00	347 552,00	100,86%
801		Oświata i wychowanie	12 423 998,18	11 835 266,61	95,26%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
	80101	Szkoły podstawowe	1 393 497,54	839 340,09	60,23%
	80104	Przedszkola	6 112 903,48	4 609 846,81	75,41%
	80113	Dowożenie uczniów do szkół	0,00	10 000,00	x
	80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	2 744,07	0,00	x
	80148	Stołówki szkolne i przedszkolne	4 048 867,29	5 330 401,96	131,65%
	80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych	96 448,75	184 205,31	190,99%
	80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	498 481,95	702 869,94	141,00%
	80195	Pozostała działalność	271 055,10	158 602,50	58,51%
851		Ochrona zdrowia	34 026,25	77 600,18	228,06%
	85111	Szpitala ogólne	0,00	61 849,00	x
	85153	Zwalczanie narkomanii	4 472,00	3 744,00	83,72%
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	21 840,25	2 828,18	12,95%
	85195	Pozostała działalność	7 714,00	9 179,00	118,99%
852		Pomoc społeczna	11 303 607,50	6 057 099,61	53,59%
	85202	Domy pomocy społecznej	120 903,24	157 988,82	130,67%
	85203	Ośrodki wsparcia	2 218 964,07	962 955,96	43,40%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	95 950,25	91 558,34	95,42%
	85214	Zasiłki okresowe celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	807 394,26	772 817,46	95,72%
	85215	Dodatki mieszkaniowe	3 972,98	549,06	13,82%
	85216	Zasiłki stałe	1 114 186,59	1 046 822,16	93,95%
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	1 346 241,57	1 022 174,96	75,93%
	85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	43 455,36	56 192,40	129,31%
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 073 146,58	261 135,28	24,33%
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	783 360,00	824 508,00	105,25%
	85231	Pomoc dla cudzoziemców	135 087,62	0,00	x
	85295	Pozostała działalność	3 560 944,98	860 397,17	24,16%
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	14 918 602,74	783 511,36	
	85395	Pozostała działalność	14 918 602,74	783 511,36	5,25%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	116 567,18	114 927,02	98,59%
	85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	116 567,18	114 927,02	98,59%
855		Rodzina	48 044 238,72	23 704 232,76	100,62
	85501	Świadczenie wychowawcze	26 551 202,92	24 309,86	0,09%
	85502	Świadczenia rodzinne świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	20 147 644,70	22 025 235,94	109,32%
	85503	Karta Dużej Rodziny	8 314,50	10 205,10	122,74%
	85504	Wspieranie rodziny	16 920,45	63 624,74	376,02%
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	197 596,51	239 614,84	121,26%
	85516	System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	949 678,67	983 151,87	103,52%
	85595	Pozostała działalność	172 880,97	358 090,41	207,13%
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	37 016 961,52	32 453 268,58	87,67%
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	41 290,02	23 394,38	56,66%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
	90002	Gospodarka odpadami komunalnymi	22 064 080,39	21 988 234,98	99,66%
	90003	Oczyszczanie miast i wsi	1 651,78	0,00	x
	90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	48 942,43	131 399,07	268,48%
	90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	12 124 350,87	7 422 777,37	61,22%
	90008	Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	19 119,45	5 453,70	28,52%
	90015	Oświetlenie ulic placów i dróg	7 465,60	1 087 785,45	14570,13%
	90019	Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	85 893,16	166 321,98	193,64%
	90020	Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat produktowych	9,64	1,73	17,95%
	90026	Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	37 509,95	47 998,36	127,96%
	90095	Pozostała działalność	2 586 648,23	1 579 901,56	61,08%
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	244 750,00	246 298,10	100,63%
	92105	Pozostałe zadania w zakresie kultury	46 500,00	19 500,00	41,94%
	92113	Centra kultury i sztuki	0,00	226 798,00	x

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	4	5	6
	92116	Biblioteki	198 250,00	0,00	x
	92195	Pozostała działalność	0,00	0,10	x
925		Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	21 344,00	13 425,35	62,90%
	92503	Rezerваты i pomniki przyrody	21 344,00	13 425,35	62,90%
926		Kultura fizyczna	323 537,78	759 843,41	234,85%
	92601	Obiekty sportowe	0,00	4 646,86	x
	92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej	323 537,78	755 196,55	233,42%

Tabela 25. Wykonanie wydatków budżetu miasta za 2023 roku (w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej)

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	5	5	6
		Wydatki ogółem	410 751 183,93	454 600 030,57	110,68%
		w tym:			
		Wydatki bieżące	337 927 406,98	333 481 303,55	98,68%
		Wydatki majątkowe	72 823 776,95	121 118 727,02	166,32%
010		Rolnictwo i łowiectwo	142 004,72	175 953,92	123,91%
	01030	Izby rolnicze	6 214,37	7 382,35	118,79%
	01095	Pozostała działalność	135 790,35	168 571,57	124,14%
400		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną	1 671 876,04	2 441 488,46	146,03%
	40002	Dostarczanie wody	564 437,89	0,00	x
	40095	Pozostała działalność	1 107 438,15	2 441 488,46	220,46%
600		Transport i łączność	28 757 122,09	97 901 245,26	340,44%
	60004	Lokalny transport zbiorowy	18 887 796,48	71 239 479,87	377,17%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	5	5	6
	60014	Drogi publiczne powiatowe	250 000,00	0,00	x
	60016	Drogi publiczne gminne	9 619 325,61	26 661 765,39	277,17%
630		Turystyka	334 812,67	1 061 102,62	316,92%
	63003	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	268 799,90	453 540,00	168,73%
	63095	Pozostała działalność	66 012,77	607 562,62	920,37%
700		Gospodarka mieszkaniowa	23 678 286,98	33 443 253,54	141,24%
	70004	Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej	4 364 716,95	0,00	x
	70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	3 232 863,59	3 591 586,49	111,10%
	70007	Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	11 347 696,93	13 582 311,95	119,69%
	70021	Spółeczne inicjatywy mieszkaniowe	4 062 060,00	16 105 330,17	396,48%
	70022	Fundusz Dopłat	84 409,56	93 391,65	110,64%
	70095	Pozostała działalność	586 539,95	70 633,28	12,04%
710		Działalność usługowa	1 575 597,02	1 326 083,55	84,16%
	71004	Plany zagospodarowania przestrzennego	117 098,00	100 225,00	85,59%
	71035	Cmentarze	438 967,03	477 343,26	108,74%
	71095	Pozostała działalność	1 019 531,99	748 515,29	73,42%
750		Administracja publiczna	35 700 805,12	40 221 671,84	112,66%
	75011	Urzędy wojewódzkie	694 461,98	858 298,39	123,59%
	75022	Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	644 838,33	647 785,32	100,46%
	75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	29 320 656,51	33 216 768,16	113,29%
	75075	Promocja jednostek samorządu terytorialnego	1 928 748,43	2 048 430,33	106,21%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	5	5	6
	75085	Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego	2 523 836,88	2 706 547,57	107,24%
	75095	Pozostała działalność	588 262,99	743 842,07	126,45%
751		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	11 860,40	315 353,85	2658,88%
	75101	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej kontroli i ochrony prawa	11 860,40	11 696,84	98,62%
	75108	Wybory do Sejmu i Senatu	0,00	301 973,45	x
	75110	Referenda ogólnokrajowe i konsytycyjne	0,00	1 683,56	x
752		Obrona narodowa	800,00	0,00	x
	75212	Pozostałe wydatki obronne	800,00	0,00	x
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	5 879 784,71	3 983 590,77	67,75%
	75404	Komendy wojewódzkie Policji	21 630,00	110 000,00	508,55%
	75410	Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej	100 000,00	20 000,00	20,00%
	75412	Ochotnicze straże pożarne	433 083,52	758 889,15	175,23%
	75414	Obrona cywilna	66 449,07	0,00	0,00%
	75416	Straż gminna (miejska)	1 389 986,24	1 635 709,53	117,68%
	75421	Zarządzanie kryzysowe	181 384,05	30 269,35	16,69%
	75495	Pozostała działalność	3 687 251,83	1 428 722,74	38,75%
757		Obsługa długu publicznego	2 669 365,06	4 335 129,57	162,40%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	5	5	6
	75702	Obsługa papierów wartościowych kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego - kredyty i pożyczki	2 669 365,06	4 335 129,57	162,40%
758		Różne rozliczenia	1 498,09	17 019,83	1136,10%
	75814	Różne rozliczenia finansowe	1 498,09	17 019,83	1136,10%
801		Oświata i wychowanie	114 584 456,45	138 397 068,60	120,78%
	80101	Szkoły podstawowe	53 802 805,43	65 065 585,35	120,93%
	80104	Przedszkola	33 965 494,97	37 737 051,65	111,10%
	80106	Inne formy wychowania przedszkolnego	139 321,96	179 034,67	128,50%
	80107	Świetlice szkolne	2 539 717,03	3 095 677,98	121,89%
	80113	Dowożenie uczniów do szkół	481 137,02	1 006 093,28	209,11%
	80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	325 518,42	338 810,01	104,08%
	80148	Stołówki szkolne i przedszkolne	10 094 983,35	12 819 799,70	126,99%
	80149	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	4 437 071,80	5 929 055,03	133,63%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	5	5	6
	80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych	7 974 699,16	11 062 801,51	138,72%
	80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	489 926,73	695 278,80	141,91%
	80195	Pozostała działalność	333 780,58	467 880,62	140,18%
851		Ochrona zdrowia	2 275 331,81	2 513 277,51	110,46%
	85111	Szpitala ogólne	320 000,00	0,00	x
	85153	Zwalczanie narkomanii	86 420,50	87 008,86	100,68%
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	1 615 993,80	2 212 793,56	136,93%
	85195	Pozostała działalność	252 917,51	213 475,09	84,41%
852		Pomoc społeczna	28 387 157,62	29 624 050,33	104,36%
	85202	Domy pomocy społecznej	2 930 070,59	3 702 344,52	126,36%
	85203	Ośrodki wsparcia	3 931 672,97	4 918 215,49	125,09%
	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	17 665,69	13 028,28	73,75%
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	95 950,25	91 558,34	95,42%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	5	5	6
	85214	Zasiłki okresowe celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	2 022 507,08	2 430 733,64	120,18%
	85215	Dodatki mieszkaniowe	1 970 097,93	2 297 697,74	116,63%
	85216	Zasiłki stałe	1 114 186,59	1 046 025,91	93,88%
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	9 407 627,71	10 467 925,57	111,27%
	85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	192 641,24	195 762,81	101,62%
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 978 405,24	1 636 283,30	82,71%
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	1 314 784,70	1 394 434,06	106,06%
	85231	Pomoc dla cudzoziemców	135 087,62	0,00	x
	85295	Pozostała działalność	3 276 460,01	1 430 040,67	43,65%
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	13 473 703,67	2 115 037,07	15,70%
	85395	Pozostała działalność	13 473 703,67	2 115 037,07	15,70%
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	629 507,13	846 971,15	134,55%
	85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	486 934,92	717 764,70	147,40%
	85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	142 572,21	129 206,45	90,63%
855		Rodzina	52 030 623,08	28 968 528,72	55,68%
	85501	Świadczenie wychowawcze	26 664 860,31	22 935,43	0,09%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	5	5	6
	85502	Świadczenia rodzinne świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	20 331 798,33	22 551 523,92	110,92%
	85503	Karta Dużej Rodziny	8 310,00	10 195,00	122,68%
	85504	Wspieranie rodziny	1 699 755,25	1 926 358,67	113,33%
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	196 000,00	242 007,60	123,47%
	85516	System opieki nad dziećmi do lat 3	2 957 018,22	3 861 965,73	130,60%
	85595	Pozostała działalność	172 880,97	353 542,37	204,50%
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	64 990 081,16	46 597 297,18	71,70%
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	17 942 322,76	4 323 791,05	24,10%
	90002	Gospodarka odpadami komunalnymi	20 365 757,97	20 543 612,31	100,87%
	90003	Oczyszczanie miast i wsi	3 410 117,78	3 944 542,70	115,67%
	90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	1 617 766,96	1 545 115,94	95,51%
	90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	16 323 434,65	9 131 204,25	55,94%
	90008	Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	8 413,00	7 546,82	89,70%
	90013	Schroniska dla zwierząt	278 167,30	307 930,60	110,70%
	90015	Oświetlenie ulic placów i dróg	3 786 741,58	5 035 193,97	132,97%

Dział	Rozdział	Opis	Wykonanie 2022	Wykonanie 2023	Dynamika % [5:4]
1	2	3	5	5	6
	90019	Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	79 394,57	159 588,00	201,01%
	90026	Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	16 288,00	5 864,00	36,00%
	90095	Pozostała działalność	1 161 676,59	1 592 907,54	137,12%
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	13 284 528,25	13 350 482,38	100,50%
	92105	Pozostałe zadania w zakresie kultury	1 107 165,24	1 334 517,33	120,53%
	92113	Centra kultury i sztuki	4 967 000,00	4 603 120,33	92,67%
	92114	Pozostałe instytucje kultury	831 585,77	1 111 059,02	133,61%
	92116	Biblioteki	3 798 543,24	4 109 360,72	108,18%
	92118	Muzea	1 337 778,00	1 929 487,00	144,23%
	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	854 800,00	238 446,14	27,89%
	92127	Działalność dotycząca miejsc pamięci narodowej oraz ochrony	48 570,00	0,00	x
	92195	Pozostała działalność	339 086,00	24 491,84	7,22%
925		Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	23 220,00	30 672,00	132,09%
	92503	Rezerваты i pomniki przyrody	23 220,00	30 672,00	132,09%
926		Kultura fizyczna	20 648 761,86	6 934 752,42	33,58%
	92601	Obiekty sportowe	15 986 067,93	702 101,36	4,39%
	92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej	4 630 230,93	6 177 590,31	133,42%
	92695	Pozostała działalność	32 463,00	55 060,75	169,61%

IVe Realizacja budżetu obywatelskiego

W roku 2023 zrealizowano 12 projektów, które w ramach głosowania społecznego w roku 2022 uzyskały największą liczbę głosów. Na realizację budżetu obywatelskiego z budżetu Miasta wydzielona została kwota 600 000 zł. Szacunkowy koszt każdego projektu wynosił 50 000 zł.

Wszystkie zadania z Budżetu Obywatelskiego zostały zrealizowane do końca 2023 r, ogólny koszt realizacji to 593 984 zł.:

Tabela. 26 Rozstrzygnięcie zadań budżetu obywatelskiego 2023

Lp.	Zgłoszony projekt	Szacunkowy koszt projektu	Poniesiony koszt projektu
1.	#Nowa Tarnowiczanka = EcoTarnowiczanka. Budowa automatycznego systemu nawadniania boiska sportowego wraz z technologią oszczędzającą wodę.	50 000	50 000
2.	Rewitalizacja terenu przy szkole i wykonanie miejsc parkingowych.	50 000	50 000
3.	Kwiaty na Alei Kwiatów.	50 000	49 874
4.	Aktywizacja sportowa dzieci w wieku 4 – 12 lat poprzez budowę zewnętrznych urządzeń wspinaczkowych.	50 000	49 950
5.	Mistrzowski skok – budowa skoczni do skoku w dal w Szkole Podstawowej nr 5.	50 000	49 852
6.	Zielona klasa – budowa zadaszanej altanki z wyposażeniem.	50 000	50 000
7.	Rewitalizacja pętli przy ulicy Okrężnej.	50 000	45 995
8.	Defibrylatory ratujące zdrowie i życie ogólnodostępne wraz z pakietem szkoleń z obsługi oraz pierwszej pomocy.	50 000	49 748
9.	Bezpieczne boisko – rozbudowa infrastruktury obiektu sportowego .	50 000	49 815
10.	Napraw swój rower	50 000	49 717
11.	Napis „I ❤️ TG” nową promocją miasta.	50 000	49 052
12.	Nowa strefa aktywności, odpoczynku i integracji przy ulicy Długiej 10 w Reptach Śląskich.	50 000	49 981

Zgodnie z ustaleniami harmonogramu przebiegu procedury Budżetu Obywatelskiego Miasta Tarnowskie Góry na rok 2024, na przełomie września i października 2023r. ogłoszono kolejną edycję. Na zadania zostało zaplanowane 600 000 zł.

Zgłoszono 18 projektów. 3 projekty zostały odrzucone, gdyż nie spełniały wymogów formalnych, a 4 projekty nie spełniały wymogów merytorycznych. 11 projektów spełniało wymagania formalne i merytoryczne oraz uzyskało pozytywną opinię Zespołu ds. Budżetu Obywatelskiego Miasta Tarnowskie Góry na rok 2024:

Tabela 27. Projekty zgłoszone do realizacji w 2024 roku

Lp.	Zgłoszony projekt	Szacunkowy koszt projektu
1.	Kwiaty na Alei Kwiatów	50 000
2.	Nowe Miejsce Spotkań w Reptach Śląskich Przy ulicy Długiej 10	50 000
3.	Sensoryczny ogród dla ptaków jako przestrzeń edukacyjno-rekreacyjna	50 000
4.	Odpuść w Parku w Reptach	50 000
5.	Stacja rowerowa „Dolomity”	50 000
6.	10 monitorów interaktywnych dla 10 tarnogórskich podstawówek	50 000
7.	Altanka – miejscem spotkań przy OSP Pniowiec	50 000
8.	Szkoła na dwóch kołach – zakup i montaż stojaków na rowery i hulajnogi oraz przeprofilowanie chodnika	50 000
9.	Uwaga! Przejście dla pieszych	50 000
10.	Filmowe zakończenie wakacji w Tarnowskich Górach	50 000
11.	Bezpieczne boisko – rozbudowa infrastruktury obiektu sportowego UKS UNIA Strzybnica	50 000

V Strategia, plany, programy, projekty; wybrane zadania inwestycyjne

Rada Miejska w Tarnowskich Górach, w ramach swoich kompetencji, w minionych latach podejmowała uchwały w sprawach strategii, planów, programów, a w szczególności wyborów projektów i zadań o charakterze inwestycyjnym. Podejmowane przez burmistrza i podległe mu służby działania dotyczyły w swej istocie realizacji celów wytyczonych w dokumentach strategicznych.

Strategia rozwoju miasta Tarnowskie Góry 2030+

Dokument został przyjęty Uchwałą Nr LIX/609/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 stycznia 2023 r. W wyniku konsultacji społecznych opracowano wizję rozwoju Tarnowskich Gór w perspektywie roku 2030+. Wizja jest scenariuszem pożądaney przyszłości Miasta, którą opracowano uwzględniając następujące założenia:

1. Miasto istnieje dla szerokiej grupy użytkowników, a równocześnie przyszłość Miasta zależy od tych użytkowników, ich aktywności oraz odnoszonych przez nich sukcesów (podmiotowy wymiar wizji),
2. nowoczesne Miasto to węzeł współpracy podmiotów reprezentujących różne sektory (relacyjny wymiar wizji),
3. Tarnowskie Góry są wyjątkowym w skali regionu ośrodkiem posiadającym bogate dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe i atrakcyjną przestrzeń wyróżniającą Miasto w Metropolii (środowiskowo-przestrzenny wymiar wizji),
4. ranga Miasta zależy od zdolności do pełnienia funkcji ponadlokalnych oraz siły przyciągania ważnych podmiotów i potencjałów (ponadlokalny wymiar wizji).

W dokumencie zawarto również misję dla Miasta: Tarnowskie Góry to miasto otwarte, nowoczesne i innowacyjne wspierające swoich mieszkańców w realizacji ich aspiracji, oferujące przyjazne warunki życia, którego rozwój oparty jest na jego bogatym dziedzictwie, przedsiębiorczości i kreatywności. Tarnowskie Góry – miasto, które przyciąga, urzeka, inspiruje.

Powyższa wizja oraz misja zostały wykorzystane do opracowania struktury celów strategicznych i celów operacyjnych. W wizji zaakcentowane są wyróżniające Tarnowskie Góry wartości odnoszące się do jakości życia, innowacyjności opierającej się na aktywnościach podmiotów lokalnych, wyjątkowej historii Miasta oraz respektowaniu zasad rozwoju zrównoważonego. Te punkty ciężkości wizji i misji posłużyły do wskazania wymiarów, efektów i zasad rozwoju, na których oparto strukturę celów.

Cele strategiczne i operacyjne:

1. C1 - Miasto zmieniające się dla swoich mieszkańców, tworzące możliwości dla aktywnego funkcjonowania i rozwoju;
2. C2 - Miasto przyjaznym ekosystemem dla rozwoju nowoczesnej i stabilnej struktury gospodarczej;
3. C3 - Miasto wykorzystuje wyjątkowe walory przyrodnicze i kulturowe wyróżniające je w otoczeniu

Cel Strategiczny: C1 Miasto zmieniające się dla swoich mieszkańców, tworzące możliwości dla aktywnego funkcjonowania i rozwoju

- C1.1. Wysoki poziom kapitału ludzkiego stanowiący siłę rozwoju społecznego i ekonomicznego miasta
- C1.2. Dogodny dostęp do usług publicznych i rynkowych w mieście oraz jego bezpośrednim otoczeniu.
- C1.3. Przyjazne warunki dla zaspokajania potrzeb mieszkaniowych oraz osiedlania nowych mieszkańców z zachowaniem zasad rozwoju zrównoważonego.
- C1.4. Dogodne warunki dla codziennego funkcjonowania mieszkańców w dzielnicach.
- C1.5. Rozwijająca się współpraca międzysektorowa sprzyjająca integracji, aktywizacji i upodmiotowieniu mieszkańców.
- C1.6. Zaawansowany rozwój technologii miejskich wspierających społeczeństwo obywatelskie i zrównoważony rozwój miasta.

Cel Strategiczny: C2. Miasto przyjaznym ekosystemem dla rozwoju nowoczesnej i stabilnej struktury gospodarczej

- C2.1. przyjaznym środowiskiem dla innowacyjnych biznesów
- C2.2. Zaawansowane procesy sprawiedliwej transformacji zapewniające stabilizację sytuacji społeczno-ekonomicznej miasta.
- C2.3. Silny samorząd gospodarczy miasta oraz funkcjonowanie tarnogórskich firm w sieciach współpracy lokalnej i ponadlokalnej.
- C2.4. Rozwijające się branże związane z usługami czasu wolnego podnoszące atrakcyjność miasta dla mieszkańców i odwiedzających.

Cel strategiczny: C3. Miasto wykorzystujące wyjątkowe walory przyrodnicze i kulturowe wyróżniające je w otoczeniu

- C3.1. Atrakcyjne, bezpieczne przestrzenie miejskie i środowisko z wyeksponowanymi obiektami symbolicznymi.
- C3.2. Zróżnicowana oferta kulturalna opierająca się na wykorzystaniu wielowiekowej historii miasta oraz kreatywności mieszkańców.
- C3.3. Wysoka świadomość, aktywność i integracja mieszkańców w zakresie odpowiedzialnego podejścia do dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego miasta.
- C3.4. Wyspecjalizowana oferta usług wyższego rzędu wzbogacająca i upowszechniająca wyróżniki miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Tarnowskie Góry do roku 2030

Trwa proces przygotowania dokumentu w oparciu o szczegółowe wymogi wynikające z zapisów Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

Pierwszym etapem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Tarnowskich Gór była delimitacja, czyli wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Spośród obszarów zdegradowanych (w stanie kryzysowym) wyznaczono obszar rewitalizacji, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Możliwość wyznaczenia obszaru rewitalizacji, uwarunkowana jest wytycznymi ustawowymi, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni Miasta oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców Miasta.

Tarnowskie Góry podzielone są na jedenaście jednostek pomocniczych (dzielnic). W celu zdiagnozowania obszaru zdegradowanego, każda z jednostek została zbadana w taki sam sposób – została poddana analizie ze względu na kilka zjawisk społecznych oraz gospodarczych, technicznych, funkcjonalno-przestrzennych i środowiskowych. W celu obiektywnego porównania jednostek, dane przetworzono, uzyskując wskaźniki syntetyczne poszczególnych sfer. W efekcie wyłoniono dzielnice, które spełniają warunek kumulacji negatywnych zjawisk społecznych oraz występowania sytuacji kryzysowej w co najmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej lub środowiskowej.

W maju 2023 roku Rada Miejska w Tarnowskich Górach podjęła uchwałę numer LXV/653/2023 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Tarnowskie Góry.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wyznaczono obszar zdegradowany, wykazujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych zawartych w ramach opracowanego wskaźnika. Jako zdegradowane uznano te dzielnice, których wartość wskaźnika społecznego przekracza lub jest równa wartości mediany wskaźnika społecznego wszystkich dzielnic i w co najmniej w jednej z pozostałych sfer wartość wskaźnika jest większa lub równa medianie. Wyznaczony obszar zdegradowany obejmuje sześć analizowanych dzielnic miasta Tarnowskie Góry tj.:

- Śródmieście – Centrum (wartość wskaźnika społecznego: 0,932507195);
- Sowice (wartość wskaźnika społecznego: 0,362209501);
- Stare Tarnowice (wartość wskaźnika społecznego: 0,33993974);
- Osada Jana (wartość wskaźnika społecznego: 0,239449576);
- Lasowice (wartość wskaźnika społecznego: 0,209294711);
- Strzybnica (wartość wskaźnika społecznego: 0,208183573).

Ustawowe wytyczne dot. wyznaczenia obszaru rewitalizacji, wskazują, że powinien być to obszar nie większy niż 20% powierzchni miasta oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców miasta. Wyznaczony obszar zdegradowany to łącznie 6 dzielnic miasta Tarnowskie Góry. Celem wypełnienia ustawowych wytycznych, podjęto decyzję o wskazaniu obszaru rewitalizacji na terenie dzielnic o maksymalnej kondensacji sfer i zjawisk kryzysowych tj. o sumie wartości wskaźników powyżej 2,5. Wyznaczone założenie spełniają dzielnice będące w ramach obszaru zdegradowanego tj.: Śródmieście – Centrum, Stare Tarnowice oraz Osada Jana.

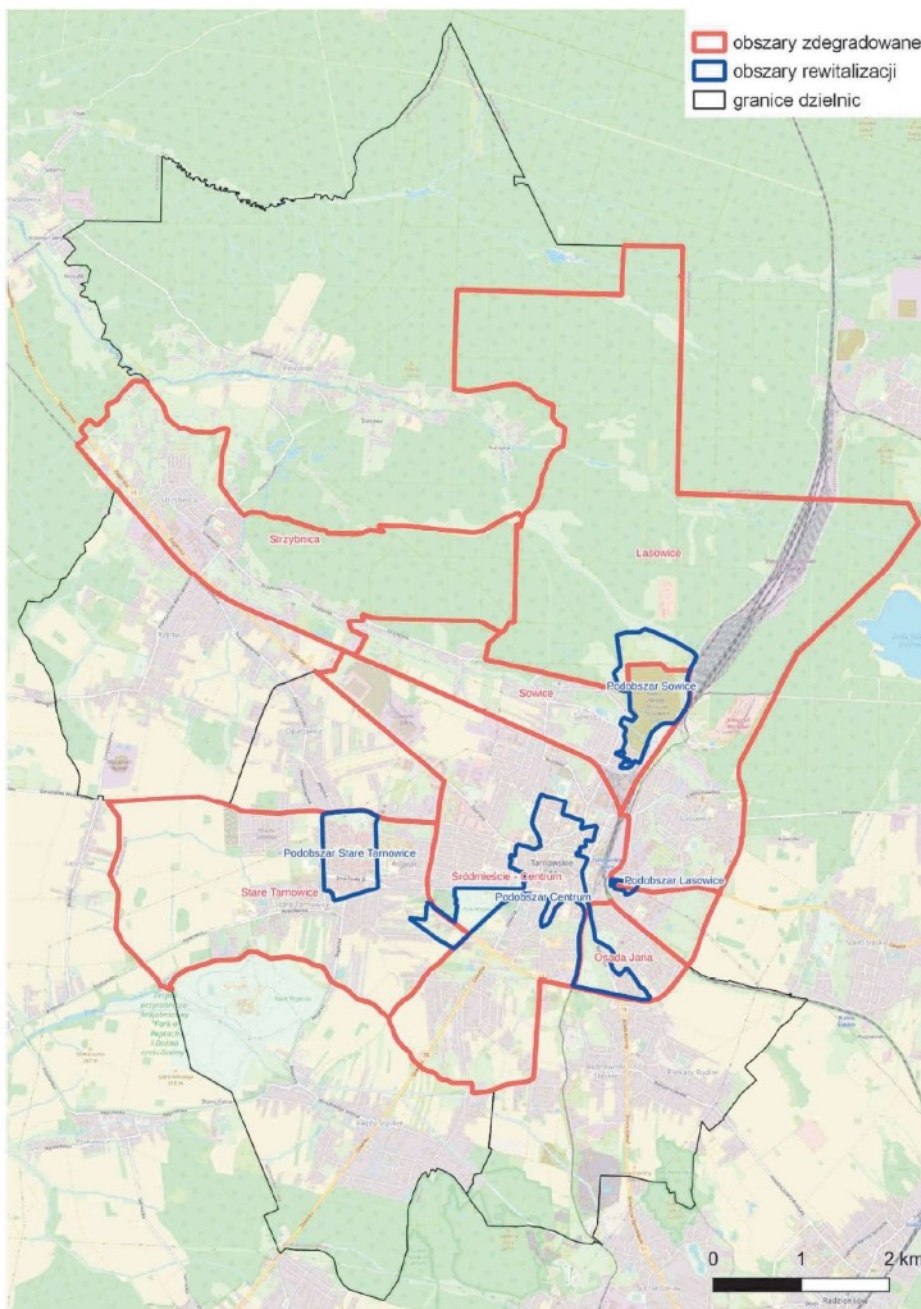
W ostatnim kroku wyznaczającym obszary rewitalizacji, decyzję o wyznaczeniu stref podjęto na podstawie koncentracji ludności korzystającej z systemu wsparcia pomocy społecznej i przy pomocy danych jakościowych, spacerów badawczych (ogłędzinach wyznaczonych obszarów) badań społecznych oraz spotkań warsztatowych z mieszkańcami miasta. Ostatecznie, na podstawie w/w przesłanek dołączony został również podobzdar rewitalizacji na terenie dzielnicy Lasowice. Na następnych stronach przedstawiono wartości wskaźników poszczególnych sfer w dzielnicach,

na których terenie zostały wskazane podobszary rewitalizacji oraz ich powierzchnia i liczba ludności. Obszar rewitalizacji łącznie zajmuje powierzchnię 2,949 km², co stanowi 3,5% powierzchni Miasta i jest zamieszkiwany przez 15 671 osób co stanowi 26,8% ogólnej liczby mieszkańców.

Po wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji można było przystąpić do przygotowania docelowego opracowania, którym jest Gminny Program Rewitalizacji. Obecnie dokument jest w ostatniej fazie prac. Szacuje się, że zostanie poddany konsultacjom społecznym w III kwartale 2024 roku.

Mapa 2 Zobrazowanie mapowe wyznaczonego obszaru zdegradowanego oraz obszary rewitalizacji

Program ochrony środowiska gminy Tarnowskie Góry do roku 2027

Program ochrony środowiska Gminy Tarnowskie Góry do roku 2027 został przyjęty przez Radę Miejską w Tarnowskich Górach Uchwałą Nr LV/565/2022 w dniu 26 października 2022 r.

„Program ochrony środowiska Gminy Tarnowskie Góry do roku 2027” został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska, jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Gminie.

Zawarto w nim ocenę aktualnego stanu środowiska w podziale na poszczególne jego komponenty, stanowiące obszary przyszłej interwencji. Zaplanowane działania uwzględniają również edukację ekologiczną.

Po przeprowadzeniu diagnozy obecnego stanu środowiska dla każdego obszaru interwencji została wykonana analiza SWOT obrazująca mocne i słabe strony Gminy, a także wskazująca przyszłe szanse i zagrożenia. Następnie sformułowano cele jakie będą realizowane na terenie gminy Tarnowskie Góry do roku 2027 oraz określono zadania, które przyczynią się do ich osiągnięcia. Będą to zadania własne gminy Tarnowskie Góry i zadania monitorowane, tj. realizowane przez inne instytucje, organy czy podmioty, a także przedsiębiorców oraz mieszkańców. Dla każdego zadania określono wskaźniki realizacji, które w następnych latach pozwolą ocenić stopień wykonania niniejszego dokumentu. Zadania zapisane w dokumencie mogą być finansowane ze środków własnych oraz ze środków zewnętrznych, takich jak fundusze krajowe czy fundusze unijne.

Realizacja postanowień „Programu ochrony środowiska gminy Tarnowskie Góry do roku 2027” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

Raport z wykonania programu ochrony środowiska dla Gminy Tarn

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane raporty z wykonania Programu (ocena realizacji zaplanowanych zadań, ocena wskaźników efektywności Programu).

Jako ostatni opracowany został "Raport z wykonania programu ochrony środowiska dla gminy Tarnowskie Góry za lata 2020 – 2021" (przedstawiony Radzie Miejskiej w Tarnowskich Górach na sesji Rady Miejskiej w dniu 26 października 2022 roku).

Kolejny Raport tj. za lata 2022-2023 przedstawiony zostanie Radzie Miejskiej w Tarnowskich Górach w II połowie 2024 r.

Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Tarnowskie Góry

Celem opracowania Miejskiego Planu Adaptacji było podniesienie odporności miasta na zjawiska klimatyczne z uwzględnieniem prognozowanej ich zmienności. Opracowanie Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu stanowiło odpowiedź na obserwowane zjawiska pogodowe, które w przestrzeni miejskiej mają często gwałtowny przebieg, wzmocniony często specyficznymi cechami tej przestrzeni, takim jak intensywna zabudowa, rozbudowana infrastruktura techniczna, czy wysoki stopień uszczelnienia gruntu.

Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Tarnowskie Góry został opracowany w celu przygotowania władz i mieszkańców do świadomego i odpowiedzialnego reagowania na zmiany klimatu oraz wynikające z nich zagrożenia. Celem nadrzędnym opracowanego dokumentu było

zapewnienie zrównoważonego rozwoju miasta w warunkach zmian klimatu uwzględniającego podniesienie poziomu i komfortu życia jego mieszkańców, rozwój przedsiębiorczości, biznesu i turystyki oraz wzmacnianie potencjału przyrodniczego.

Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Tarnowskie Góry zawiera odpowiednio działania organizacyjne, edukacyjno-informacyjne i działania techniczne. Działania te zapewnią zwiększenie gotowości i zdolności do reagowania na skutki zmian klimatu.

Głównym celem Miejskiego Planu Adaptacji jest zwiększenie odporności miasta na przewidywany w perspektywie 2030 roku wzrost częstości i intensywności występowania fal upałów, wyższych temperatur maksymalnych oraz okresów bezopadowych z wysoką temperaturą, wzrost częstości i intensywności występowania intensywnych deszczy skutkujących podtopieniami, powodzi nagłych/powodzi miejskich, a także występowania silnego i bardzo silnego wiatru oraz burz przez podjęcie wielu działań adaptacyjnych dających efekt synergii.

Realizując zadanie określone w „Miejskim Planie Adaptacji do zmian klimatu dla Gminy Tarnowskie Góry”, w 2023 r. opracowana została „Koncepcja wdrożenia miejskiej zielonej akupunktury w Tarnowskich Górach jako elementu planu zazieleniania miasta”.

Działanie to polegało na opracowaniu koncepcji miejskiej zielonej akupunktury (MZA) służącej docelowo stworzeniu systemu tzw. „zielonych punktów” - niewielkich powierzchni poniżej 0,2 ha i wprowadzeniu na nich interwencji w postaci zastosowania rozwiązań opartych na naturze (z ang. Nature Based Solutions). Rozwiązania te mają podnieść walory estetyczne, funkcjonalne i komfort mieszkańców.

Na zlecenie Miasta architektki krajobrazu przy współpracy z mieszkańcami miasta biorącymi udział w badaniach ankietowych i warsztatach zaprojektowali dziesięć koncepcji miejskiej zielonej akupunktury w gminie Tarnowskie Góry wraz z programem funkcjonalno – użytkowym oraz szacunkowym zestawieniem kosztów dla realizacji inwestycji. W ramach powyższego wybrano następujące lokalizacje MZA:

- 1) ul. Armii Krajowej
- 2) ul. Al. Kwiatów
- 3) ul. Dolna
- 4) ul. Al. Jana Pawła II
- 5) ul. Kaczyńiec
- 6) ul. Kazimierza Wielkiego
- 7) ul. Nakielska
- 8) ul. Strzelecka
- 9) ul. Wiejska
- 10) ul. Żwirki i Wigury.

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Tarnowskie Góry

Projekt stanowi główny wyznacznik działań Gminy w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego miasta oraz zadań mających na celu ograniczenie niskiej emisji. Projekt określa:

- ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie w/w mediów;
- możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii (w tym OZE, kogeneracja i ciepło odpadowe);

- możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej;
- zakres współpracy z innymi gminami.

W roku 2023 realizowano projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Tarnowskie Góry, który zaktualizowano w roku 2020. W 2024 roku zaplanowano zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 266 z późn. zm.) wykonanie „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Tarnowskie Góry”.

Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Tarnowskie Góry

W maju 2021 r. Gmina zawarła z WFOŚiGW umowę pożyczki na dofinansowanie zadania pn. „Udzielanie osobom fizycznym dotacji celowych do wymiany źródeł ciepła na terenie miasta Tarnowskie Góry w latach 2021-2023”, w wysokości 3 000 000,00 zł na modernizację 500 źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. W wyniku realizacji zadania pod nazwą: „Udzielanie osobom fizycznym dotacji celowej do wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Tarnowskie Góry w latach 2021 - 2023” został osiągnięty następujący efekt rzeczowy:

- zlikwidowano źródła ciepła opalane paliwem stałym w 415 budynkach,
- zmodernizowano 415 źródeł ciepła.

W 2023 r. łącznie udzielono 54 dotacji do wymiany źródeł ciepła (39 kotłów gazowych, 3 kotłów węglowych, 3 kotłów na biomasę i 9 pomp ciepła).

W ramach PONE w 2023 r. udzielono dotacji na kwotę 323 318,11 zł do wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.

Kwota pożyczki zmniejszyła się do wysokości 2 487 317,29 zł.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 7 421 254,00 zł.

W 2023 r. Gmina zakończyła 3 edycje „Programu ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Tarnowskie Góry”, w ramach którego udzielano dotacji do wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, w świetle obowiązującej uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zwanej uchwałą antysmogową, która zakłada m.in. wyeliminowanie z użytkowania tzw. „kopciuchów”. Zakończony etap był kontynuacją Programu realizowanego od 2006 r. Od początku Programu zmodernizowano 1483 kotłowi, ocieplono 217 budynków, zabudowano 172 układy solarne. Łącznie zrealizowano 1872 inwestycje w wysokości 14 704 922,65 zł.

Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”

W grudniu 2022 r. Gmina zawarła z WFOŚiGW umowę o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”. W ramach Programu istniała możliwość finansowania przedsięwzięć związanych z demontażem nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe służących do ogrzewania lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym. W 2023 r. ogłoszono nabór wniosków do przedmiotowego programu, do którego złożono tylko jeden wniosek na realizację przedsięwzięcia. Udzielono dofinansowania w wysokości 7 175,35 zł do zakupu i montażu kotła gazowego.

Projekt „Czysty Luft w Tarnowskich Górach”

W ramach projektu pozyskano środki na realizację zadań polegających na wymianie urządzeń lub systemów grzewczych niespełniających standardów niskoemisyjnych w domach jednorodzinnych, należących do mieszkańców Gminy Tarnowskie Góry. W projekcie udzielono granty na dostawę i montaż 84 szt. instalacji, w tym:

- kotły na biomasę – 8 szt.
- powietrzne pompy ciepła co wraz z c.w.u. – 27 szt.
- kotły węglowe (ekogroszek) – 5 szt.
- kotły gazowe – 44 szt.

Ogólna wartość projektu wyniosła 1 899 122,92 zł, w tym kwota dofinansowania ze środków unijnych to 1 614 254,48 zł.

Celem projektu była poprawa jakości powietrza atmosferycznego, a także zwiększenie wielkości produkcji energii cieplnej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii, podniesienie jakości i poziomu życia społeczności lokalnej. Projekt realizowany w 2022/2023 r.

Program „Czyste Powietrze”

We wrześniu 2021 roku Gmina Tarnowskie Góry zawarła z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Katowicach „Porozumienie” dotyczące przystąpienia do Programu „Czyste Powietrze”. W ramach realizacji Porozumienia podejmowane są działania zmierzające do udzielania mieszkańcom miasta pomocy w uzyskiwaniu przez nich dofinansowania na wymianę starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe, na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz na przeprowadzanie niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynków.

W 2023 roku w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach działał punkt konsultacyjno – informacyjny Programu „Czyste Powietrze”, udzielający informacji osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie oraz wspierający wnioskodawców w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność. Punkt funkcjonuje do tej pory. W 2023 roku punkt konsultacyjny działał przez 455 godzin, 1100 osobom udzielono informacji o zasadach działania programu i możliwości składania wniosków o dotacje.

Mieszkańcy Tarnowskich Gór złożyli 290 wniosków o dofinansowanie, zawarli 266 umów, na łączną kwotę 6 171 628,81 zł. Dzięki tym działaniom będziemy mogli wszyscy cieszyć się czystszy powietrzem i niższymi koszty eksploatacji zmodernizowanych nieruchomości.

Program LIFE „Śląskie. Przywracamy Błękit”

W 2022 r. Gmina Tarnowskie Góry przystąpiła do regionalnego projektu LIFE „Śląskie. Przywracamy Błękit”, którego zadaniem jest sprawna i efektywna realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego (dalej POP), który został przyjęty Uchwałą nr VI/21/12/2020 z dnia 22 czerwca 2020 roku przez Sejmik Województwa Śląskiego. Program zakłada podejmowanie działań mających na celu poprawę jakości powietrza, a w konsekwencji ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na zdrowie i życie mieszkańców województwa. W ramach projektu od 1 kwietnia 2022 r. Gmina Tarnowskie Góry zatrudnia Ekodoradcę, do zadań którego należy: wsparcie mieszkańców Gminy w zakresie pozyskania dotacji do wymiany źródła ciepła, podniesienia efektywności energetycznej budynku, pomoc w prawidłowym wypełnieniu wniosku o dotację,

koordynacja działań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców w zakresie poprawy jakości powietrza.

W 2023 roku Ekodoradca udzielił mieszkańcom Gminy 1066 konsultacji oraz zorganizował dla nich trzy spotkania edukacyjne odnośnie możliwości pozyskania dotacji na przedsięwzięcia związane z termomodernizacją budynków i wymianą nieefektywnych źródeł ciepła. Ponadto, Ekodoradca zorganizował cykl spektakli o tematyce ekologicznej dla około 1500 tarnogórskich dzieci i młodzieży.

W 2023 roku na terenie Tarnowskich Gór dzięki pozyskaniu dotacji ze środków Programów PONE, „Czysty Luft”, „Czyste Powietrze”, „Ciepłe Mieszkanie” oraz środków własnych Gminy zlikwidowano 274 stare nieefektywne źródła ciepła – „kopciuchy”.

Zamontowano:

- 165 kotłów gazowych,
- 16 kotłów na pelet,
- 7 kotłów na węgiel 5 klasy/ekoprojekt,
- 77 pomp ciepła,
- 6 systemów ogrzewania elektrycznego,
- 1 podłączenie do sieci ciepłowniczej.

Mieszkańcy dokonali termomodernizacji 89 budynków jednorodzinnych na które pozyskali dotację z Programu Czyste Powietrze.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Tarnowskie Góry

Program zakłada systematyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest w terminie do 2032 roku. W dokumencie zawarta została informacja z przeprowadzonej w latach 2010-2011 inwentaryzacji wyrobów azbestowych występujących na terenie Miasta oraz przyjęto harmonogram usuwania wyrobów, z uwzględnieniem udzielania dotacji na ten cel.

Tabela 28. Informacja na temat programu usuwania azbestu

		Wartość dotacji [zł]	Ilość usuniętego azbestu [Mg]
2023		5 864	2,64

Uproszczony Plan Urządzenia Lasu na lata 2017 - 2026

Plan dla Gminy Tarnowskie Góry został zatwierdzony Zarządzeniem Starosty Tarnogórskiego, obejmuje prace w zakresie gospodarki leśnej w lesie gminnym przy ulicy Grzybowej i ulicy Polarnej o powierzchni łącznej 17,78 ha. Dodatkowo Starosta Tarnogórski decyzją z 12 grudnia 2019 roku określił na lata 2020-2028 zadania w zakresie gospodarki leśnej na terenach leśnych o powierzchni 2,52 ha, które nie zostały objęte Uproszczonym Planem Urządzenia Lasu. Corocznie realizowane są zabiegi gospodarki leśnej w zakresie określonym w planie oraz decyzji.

Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt z terenu Gminy Tarnowskie Góry

„Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt z terenu Gminy Tarnowskie Góry na rok 2023” przyjęto uchwałą Nr LXII/632/2023 Rady Miejskiej

w Tarnowskich Górach z dnia 29 marca 2023 r. Gmina Tarnowskie Góry zapewnia bezdomnym zwierzętom domowym miejsca w schronisku dla zwierząt lub zwierzętom gospodarskim w gospodarstwie rolnym. Odłowione lub czasowo odebrane właścicielom zwierzęta domowe umieszczane były w schronisku w Miedarach na podstawie zawartych umów z podmiotem prowadzącym schronisko. Zawarto również umowę z rolnikiem prowadzącym gospodarstwo rolne na opiekę nad zwierzętami gospodarskimi.

Tabela 29. Ochrona zwierząt w 2023 roku

Liczba podjętych interwencji	Liczba psów umieszczonych w schronisku	Liczba kotów umieszczonych w schronisku	Poniesione koszty [zł]
65	40	6	163 100

W celu zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych oraz interwencyjnego świadczenia usług weterynaryjnych, m.in. w celu ograniczenia nadpopulacji kotów wolno żyjących, zawarto umowę z Przychodnią Weterynaryjną w Zbroslawicach.

Tabela 30. Ochrona zwierząt w 2023 roku

Liczba kastracji	Liczba sterylizacji	Leczenie stacjonarne	Poniesione koszty [zł]
15	83	2	11 775

Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie, sterylizacja lub kastracja, realizowana jest również przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. W 2023 roku przekazano dotację celową na kwotę 90 000 zł na realizację zadania publicznego pod nazwą „Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Tarnowskie Góry w roku 2023” na rzecz Stowarzyszenia Przyjaciół Bezpańskich Zwierząt „Cichy Kąt” z siedzibą w Tarnowskich Górach. Dotacja została przeznaczona na opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie oraz zapewnienie opieki bezdomnym psom i kotom (leczenie, kastracja lub sterylizacja, usypianie ślepych miotów, zakup mikroczipów).

W ramach programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt Gmina realizuje dokarmianie kotów wolno żyjących. Zakupiono 700 kg suchej karmy, którą wydano społecznym opiekunom kotów w okresie jesienno-zimowym. Dokarmianiem objęto 123 koty wolno żyjące.

Program osłonowy „Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Tarnowskich Górach na lata 2023-2024”

Celem programu jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do udziału w rehabilitacji społecznej poprzez zapewnienie transportu osób niepełnosprawnych do ośrodków wsparcia oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej. W 2023 r. z tej formy wsparcia skorzystało 50 osób (w stosunku do 2022 roku spadek o 30%). Koszty realizacji programu wzrosły o 2% w stosunku do 2022 r.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023 – 2030 (GSRPS)

Dokument został przyjęty Uchwałą Nr LXIX/692/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 27 września 2023 roku. GSRPS stanowi koncepcję działań zmierzających do utworzenia systemu rozpoznawania i rozwiązywania problemów społecznych zakładając zaangażowanie różnorodnych podmiotów reprezentujących sektor samorządowy, obywatelski i biznesowy.

Strategia jest wieloletnim dokumentem programowym, który określił cele i kierunki działań w ramach prowadzonej polityki społecznej.

Cele strategiczne i operacyjne:

1. Samodzielni i kreatywni mieszkańcy

- Wysoka dostępność do wiedzy i kompetencji zawodowych, rodzinnych, cywilizacyjnych mieszkańców zagrożonych problemami społecznymi;
- Ograniczanie zagrożeń zdrowotnych wpływających na generowanie lub potęgowanie problemów społecznych;
- Inkluzywna gospodarka tworząca szanse dla osób z grup o szczególnych potrzebach;
- Dostępność mieszkań dla osób o niższym statusie materialnym i osób o szczególnych potrzebach;
- Dogodne warunki dla zakładania i rozwoju rodzin;
- Wyeliminowane bariery przestrzenne utrudniające dostęp do usług i udogodnień w mieście i sąsiednich gminach.

2. Partnerstwa wspierające rozwiązywanie problemów społecznych

- Silne więzi społeczne oraz wzrost wrażliwości Tarnogórzan na sytuację osób o szczególnych potrzebach;
- Dogodne warunki dla rozwoju sektora pozarządowego;
- Instytucje miejskie angażujące się w rozwiązywanie problemów społecznych;
- Współpraca międzysektorowa (samorząd, biznes, sektor pozarządowy) umożliwiająca rozwiązywanie specyficznych problemów społecznych.

3. Wysoka skuteczność systemu pomocy społecznej

- Wysoki poziom kadr zajmujących się pomocą społeczną;
- Materialny i finansowy potencjał dla realizacji zadań pomocy społecznej;
- Aktualna i pełna informacja o sytuacji społecznej Miasta.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych wymaga wdrażania poprzez podejmowanie działań, których realizacja przekłada się na osiągnięcie stanów zapisanych w celach.

Do najistotniejszych wyzwań wdrożeniowych zaliczyć należy stworzenie takiej wiązki przedsięwzięć wdrożeniowych, wokół której koncentrować się będą różne środowiska i podmioty lokalne.

Kierunki działań zostały ustalone z uwzględnieniem następujących założeń:

- łączenie kierunków zorientowanych na usuwanie problemów z kierunkami zmierzającymi do zapobiegania powstawania problemów społecznych;
- łączenie kierunków nastawionych na bezpośrednią pomoc beneficjentom z kierunkami, których celem jest podnoszenie aktywności, przełamywanie bierności i roszczeniowości beneficjentów;
- wprowadzanie kierunków opierających się na aktywności instytucji pomocy społecznej w powiązaniu z kierunkami partnerskimi angażującymi podmioty lokalne z różnych sektorów;

- realizacja części kierunków w oparciu o montaż finansowy, w tym środki pozyskiwane ze źródeł zewnętrznych.

Zaproponowane kierunki są podstawą do kreowania konkretnych projektów, które powinny być formułowane i wdrażane w kolejnych okresach implementacji Strategii.

Koordinacja i monitoring realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2030 powierzone zostały Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Tarnowskich Górach na lata 2022 - 2024

Gminny Program Wspierania Rodziny w Tarnowskich Górach na lata 2022 - 2024 stanowi kontynuację programu realizowanego w latach ubiegłych. Głównym celem Programu jest budowanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz rodziny.

Adresatami programu są tarnogórskie rodziny, a w szczególności:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- rodziny wielopokoleniowe,
- rodziny wielodzietne,
- rodziny niepełne,
- rodziny wychowujące dzieci z niepełnosprawnością,
- rodziny z dziećmi wymagającymi opieki w żłobkach i przedszkolach,
- rodziny o niskich dochodach wychowujące dzieci,
- rodziny z dziećmi dotknięte przemocą, uzależnieniami lub innymi trudnościami stanowiącymi zagrożenie rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera rodziny z dziećmi realizując szereg różnorodnych zadań. Wachlarz działań można podzielić na dwa główne obszary: wsparcie materialne i pozamaterialne. Rodziny z dziećmi objęte wsparciem Ośrodka w 2023 roku stanowiły 26,2% ogółu rodzin objętych pomocą.

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, MOPS zatrudnia asystentów rodziny, którzy pomagają rodzinom prawidłowo wypełniać funkcje opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci. W 2023 roku asystą objęte były 82 rodziny.

Gmina ponosi częściowe koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tarnowskich Górach na lata 2021 – 2025

Dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXXI/342/2021 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 17 lutego 2021 r. Określone w nim zostały następujące cele strategiczne:

- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- ochrona ofiar i świadków przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy dla osób doświadczających przemocy,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc,
- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy.

W 2023 r. znowelizowano dotychczasową ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Najważniejsze zmiany to:

1. Zmiana terminologii stosowanej w ustawie - pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową.
2. Rozszerzenie zakresu podmiotowego m.in. o byłych małżonków lub byłych partnerów, niezależnie od wspólnego zamieszkania.
3. Rozszerzenie katalogu form przemocy domowej o przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc.
4. Rozszerzenie zakresu działań wobec osób stosujących przemoc.
5. Zwiększenie ochrony osób doświadczających przemocy poprzez wydawanie przez Policję tzw. nakazów /zakazów.
6. Obowiązek monitorowania sytuacji rodzin po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy.

Zgodnie z nowelą ustawy, w 2023 roku powołany został Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach. Siedziba Zespołu mieści się w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach przy ulicy Sienkiewicza 8.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Prokuratury Rejonowej,
- Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SPZOZ,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Polskiego Centrum Mediacji filia w Tarnowskich Górach,
- Sądu Rejonowego,
- Oświaty,
- Komendy Powiatowej Policji,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2023 roku w Tarnowskich Górach 165 rodzin było objętych procedurą „Niebieskie Karty” (spadek o 7 rodzin w stosunku do 2022 r.). Najwięcej rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” zamieszkiwało w dzielnicy Śródmieście – 64 rodziny. Zjawisko przemocy domowej odnotowano także licznie w dzielnicy Stare Tarnowice – 21 rodzin i Strzybnica – 18. W 2023 roku odbyło się 499 posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Tarnowskich Górach na lata 2022-2025 został uchwalony uchwałą Rady Miejskiej dla realizacji m.in. następujących działań związanych z nadużywaniem alkoholu i używaniem substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym:

- zmiana nastawienia wobec problemu narkomanii, problemów alkoholowych i uzależnień behawioralnych;
- ograniczenie spożycia i zmiana struktury spożywania napojów alkoholowych,
- zmiana obyczajów związanych z używaniem alkoholu;
- zwiększenie dostępności pomocy profilaktycznej i psychospołecznej dla ofiar przemocy;
- poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych i współuzależnionych;

- zwiększenie wiedzy o skutkach działania alkoholu i substancji psychoaktywnych na organizm człowieka.

Ogółem wykonanie finansowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2023 roku wyniosło 1 771 256,55 zł, co stanowi 95,07 % kwoty środków finansowych przeznaczonych na realizację w/w programu, a określonych w wysokości 1 863 024 zł.

Wykonanie finansowe działań mających na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu w 2023 roku, wyniosło 776 243,46 zł, co stanowi 91,43 % kwoty środków finansowych przeznaczonych na realizację w/w działań, a określonych w wysokości 848 956,62 zł.

Wieloletni plan gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Tarnowskie Góry na lata 2019 – 2024 (WPGM)

Plan jest uchwalony Uchwałą Nr IX/101/2019 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 maja 2019 r. i stanowi prognozę stanu technicznego zasobu, analizę potrzeb remontowych, określa zasady polityki czynszowej Gminy, źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej oraz zasady zarządzania zasobem.

Zgodnie z założeniami WPGM, w 2023 roku stawki bazowe czynszu zostały utrzymane na poziomie z 2021 roku. Dochody z tytułu czynszu i wpływy z najmu lokali użytkowych wraz z wpływami za media wyniosły 10 245 784 zł. Opłaty z tytułu dostaw za media do budynków komunalnych (tj. ciepła systemowego i ciepłej wody użytkowej, paliwa gazowego, zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków, odbiór nieczystości stałych) wyniosły 5 673 016 zł. Ściągalność należności utrzymała się na poziomie 87%.

Z uwagi na potrzebę zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej sprzedaż lokali w gminie odbywa się na zasadach określonych Uchwałą Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z kwietnia 2010 roku w sprawie określenia zasad zbywania komunalnych lokali mieszkalnych oraz garaży.

Zgodnie z § 3. 1. w/w uchwały sprzedaż lokali komunalnych następować może sukcesywnie, według zainteresowania najemców. Jednocześnie uchwała umożliwia najemcy gminnego lokalu komunalnego jego wykup po preferencyjnej cenie. W roku 2023 sprzedano 4 lokale mieszkalne, w tym 2 na rzecz najemców, gdzie zastosowano bonifikaty w kwocie 355 432 zł, które co do zasady podlegają zwrotowi w przypadku sprzedaży lokalu przed upływem 5 lat od dnia nabycia.

Sprzedaż lokali stanowiących gminny zasób mieszkaniowy w latach 2019 – 2023 wyniosła 57. Nie powinniśmy więc przekroczyć zakładanej w w/w programie w latach 2019-2024 sprzedaży 99 mieszkań.

Na eksploatację budynków komunalnych, w szczególności na realizację umów wykonawczych o świadczenie usług publicznych (koszty administracyjne, eksploatacyjne, konserwacyjne i remonty w ramach przyjętego planu remontów na rok 2023) oraz koszty poniesione we wspólnotach mieszkaniowych (koszty zarządu, koszty eksploatacyjne i fundusz remontowy) proporcjonalnie do posiadanych przez Gminę udziałów, wydatkowano kwotę 9 388 544 zł. Przy czym wydatki związane z realizacją planu remontów w zasobie mieszkaniowym wyniosły 1 710 151, 81 zł.

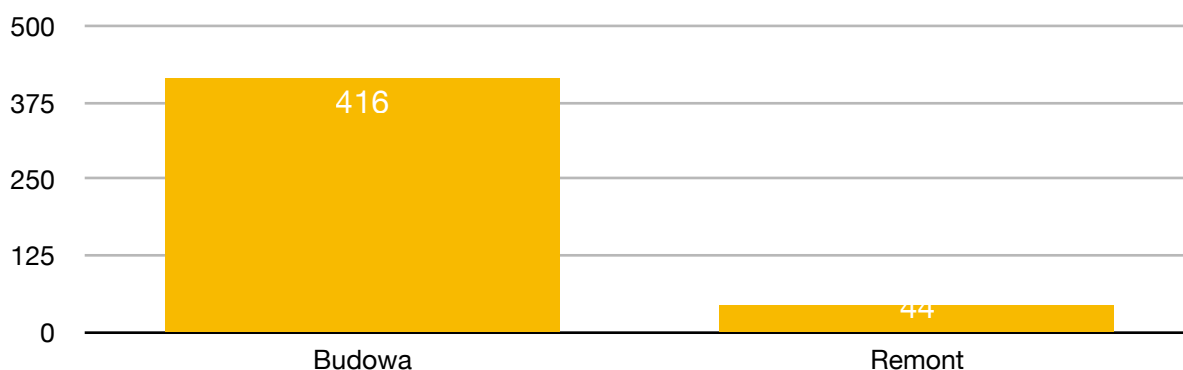

Wieloletni plan budowy i remontów dróg w Tarnowskich Górach na lata 2023-2030

Dokument opracowany przez MZUiM ocenia stan gminnych dróg publicznych oraz potrzeby remontowe, modernizacyjne i inwestycyjne w tej sferze działania miasta. Dokument jest corocznie modyfikowany i uwzględnia potrzeby systemu komunikacyjnego Miasta w zakresie remontowo-modernizacyjnym dróg powiatowych, a także związane z drogami wojewódzkimi i administrowanymi przez GDDKiA. Ograniczenia finansowe determinują możliwości oddziaływania na innych zarządców dróg, zwłaszcza poprzez udzielenie dotacji. Priorytetem programu jest utrzymanie gminnej infrastruktury drogowej Tarnowskich Gór w należytym stanie.

Mimo ciągłych inwestycji w tym zakresie, szacowane potrzeby utrzymują się na wysokim poziomie. Poniżej diagram z szacunkiem potrzeb na koniec 2023 roku.

Wykres 4. Szacunkowe potrzeby inwestycyjne, modernizacyjne i remontowe systemu miejskich dróg publicznych w zakresie drogownictwa [mln zł].

Projekty realizowane z udziałem środków „zewnętrznych”

Wykorzystanie wsparcia finansowego Unii Europejskiej (również WFOŚiGW oraz Metropolitalnego Funduszu Solidarności Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii) w realizacji zadań wynikających z przyjętych w mieście polityk, wymaga szczególnie dokładnego planowania w zakresie zabezpieczenia wkładu środków własnych w realizowane zadania. Dobiegająca końca perspektywa wydatkowania środków unijnych 2014-2020 z zasadą „n+3” (samorzady, w związku z globalną epidemią, wojną na Ukrainie, kryzysem energetycznym oraz zakłóceniem światowego łańcucha dostaw wnioskują o wydłużenie czasu wykonania i rozliczania zadań realizowanych w ramach obecnej perspektywy finansowej) wpływa na trwającą właśnie kompresję kosztownych zadań inwestycyjnych. Dodatkowo „rozwinęły skrzydła” rządowe instrumenty finansowe, jak Fundusz Inwestycji Lokalnych, Fundusz Rozwoju Dróg oraz Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych. Stopień skomplikowania i rozmach realizowanych w ramach w/w programów inwestycyjnych zadań wyklucza możliwość wykonania większości z nich w cyklu jednorocznym. Prace Gminy w 2023 roku skupiały się na kontynuacji zadań rozpoczętych w latach wcześniejszych, ale i rozpoczynaniu nowych.

Tabela 31. Projekty realizowane w 2023 roku

Ip.	Tytuł	Źródło	Całkowita wartość zadania*) [zł]	Dofinansowanie [zł]
1	Rozbudowa układu drogowego w rejonie ulic Królika, Szymały, Rymera w Tarnowskich Górach - etap C i D	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	2 788 931,00	1 394 465,50
2	Budowa chodnika przy ul. Staffa w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	2 640 269,94	611 456,00
3	Rozbudowa ul. Polnej w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	4 263 981,00	2 131 990,00
4	Rozbudowa układu drogowego w rejonie ulic: Górnicza, Bondkowskiego, Zamkowa, Nowaka, Gliwicka w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	7 260 000,00	4 500 000,00
5	Rozbudowa placówek oświatowych w mieście Tarnowskie Góry	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	25 000 000,00	21 250 000,00
6	Termomodernizacja obiektów oświatowych w mieście Tarnowskie Góry	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2 000 000,00	1 950 000,00
7	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Tarnowskie Góry	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	30 000 000,00	28 500 000,00
8	Rozbudowa ulicy Towarowej w Tarnowskich Górach- III i IV etap	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia: Fundusz Odporności	3 877 389,91	1 901 178,00
9	Rozbudowa oświetlenia na terenie parku położonego w Reptach Śląskich cz. I, II i IV	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia: Program Ograniczenia Niskiej Emisji, Fundusz Metropolitalny Fundusz Solidarności	1 166 534,21	1 068 584,00
10	Program Ograniczenia Niskiej Emisji w Gminie Tarnowskie Góry	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	323318,11	323318,11

lp.	Tytuł	Źródło	Całkowita wartość zadania*) [zł]	Dofinansowanie [zł]
11	Ciepłe Mieszkanie w gminie Tarnowskie Góry	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	7175,35	7175,35
12	Rozbudowa centrum przesiadkowego wraz z budową infrastruktury rowerowej w mieście Tarnowskie Góry	RPO WSL 2014-2020	57 235 524,84	48 650 196,09
13	Odnawialne źródła energii poprawą jakości środowiska naturalnego na terenie Gmin Partnerskich: Tarnowskie Góry, Gaszowice, Jejkowice, Łyski, Krupski Młyn. Kuźnia Raciborska, Nędza, Lelów, Psary, Sośnicowice, Tworóg	RPO WSL 2014-2020	69 625 950,78	52 747 452,10
14	Czysty LUFT w Tarnowskich Górach	RPO WSL 2014-2020	2 799 476,00	2 379 554,60
15	Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - Gmina Tarnowskie Góry	RPO WSL 2014-2020	110294,11	99264,70
16	Remont pustostanów w budynkach komunalnych Miasta Tarnowskie Góry	RPO WSL 2014-2020	505 161,28	505 161,28
17	Śląskie. Przywracamy błękit	LIFE	370 342,77	351 823,04
	SUMA		209 974 349,30 zł	168 371 618,77 zł

*) W kolumnie „Całkowita wartość zadania” ujęto kwoty wynikające z podpisanych umów dotacyjnych.

Tabela 32. Wnioski o dofinansowanie złożone w 2023 roku

L.p.	Tytuł	Źródło	Całkowita wartość [zł]	Dofinansowanie [zł]	Lata realizacji
1	Budowa instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej miasta Tarnowskie Góry.	FESL	14 239 330,28	12 103 430,75	2025-2026

L.p.	Tytuł	Źródło	Całkowita wartość [zł]	Dofinansowanie [zł]	Lata realizacji
2.	Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii na terenie Miasta Tarnowskie Góry, Gminy Bobrowniki oraz Gminy Świerklaniec	FESL	128 608 823,53	109 317 500,00	2024-2026
3.	MIĘDZYPOKOLENIOWA ŚWIETLICA INTEGRACYJNA - "BOCZNA 5"	FESL	1 963 348,80	1 963 348,80	2024-2026
4.	Otwarcie na świat.	FESL	3 352 146,50	519 887,50	2024-2026
5.	"Opieka na PLUS"	FESL	3 352 146,50	3 184 539,17	2024-2026
6.	Wszystko zaczyna się w rodzinie - rozwój usług społecznych na rzecz tarnogórskich rodzin w latach 2024-2026.	FESL	1 343 355,60	1 276 187,82	2024-2026
7.	Poznajmy świat	FESL	872 400,00	785 160,00	2024-2025
8.	Kreatywne przedszkole	FESL	888 300,00	799 470,00	2024-2025
9.	Akademia przedszkolaka	FESL	881 175,00	793 057,50	2024-2025
10.	Czas rozwinąć skrzydła	FESL	766 893,75	690 204,37	2024-2025
11	Remont dróg gminnych w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	3 572 827,00	1 786 413,50	2023-2024
12	Przebudowa ul. Lotników wraz z odwodnieniem w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	3 155 141,58	1 570 070,79	2024-2025
13	Rozbudowa układu drogowego ulic: Cicha, Prosta, Skośna w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	8 958 933,00	4 479 466,50	2024-2025

L.p.	Tytuł	Źródło	Całkowita wartość [zł]	Dofinansowanie [zł]	Lata realizacji
14	Budowa oświetlenia na terenie parku położonego w Reptach Śląskich cz. I,II i IV.	Fundusz Solidarności - GZM i Program Ograniczenia Niskiej Emisji -GZM	1 166 534,21	1 068 584,00	2023
15	Rozbudowa ulicy Towarowej w Tarnowskich Górach- III i IV etap	Fundusz Odporności- GZM	3 877 389,91	1 901 178,00	2023
16	Prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkowym kościele św. Ap. Piotra i Pawła w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy Zabytków	1 400 000,00	1 372 000,00	2024-2025
17	Remont Kościoła Zbawiciela w Tarnowskich Górach - I etap	Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy Zabytków	3 500 000,00	3 430 000,00	2024-2026
18	Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego przy ul. Sienkiewicza 2 w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	9 000 000,00	8 000 000,00	2024-2026
19	Termomodernizacja Przedszkola nr 9 oraz Oddziału II Żłobka Publicznego nr 1 w Tarnowskich Górach.	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2 300 000,00	2 000 000,00	2024
20	Rewitalizacja Parku Miejskiego w Tarnowskich Górach obiektu wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	33 000 000,00	29 600 000,00	2024-2026
21	Przebudowa drogi powiatowej 3290S ulicy Grzybowej w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	26 000 000,00	25 480 000,00	2024-2026

L.p.	Tytuł	Źródło	Całkowita wartość [zł]	Dofinansowanie [zł]	Lata realizacji
22	Remont sali sesyjnej Ratusza w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	2 000 000,00	1 960 000,00	2024-2026
23	Remont dachu i elewacji Ratusza w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	5 000 000,00	4 900 000,00	2024-2026
24	Remont zabytkowego Szybu "Żmija"	Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy Zabytków	2 700 000,00	2 646 000,00	2024-2026
25	Remont sali sesyjnej Ratusza w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy Zabytków	3 500 000,00	3 430 000,00	2024-2026
26	Remont elewacji Ratusza w Tarnowskich Górach	Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy Zabytków	3 500 000,00	3 430 000,00	2024-2026
27	Remont dachu Ratusza w Tarnowskich Górach.	Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy Zabytków	3 500 000,00	3 430 000,00	2024-2026
	SUMA		272 398 745,66	231 916 498,70	

Procedowane od kilku lat prace planistyczne dla zadania „Rozbudowa centrum przesiadkowego wraz z budową infrastruktury rowerowej w mieście Tarnowskie Góry” przewidującego zagospodarowanie centrum przesiadkowego integrującego Dworzec Autobusowy i PKP oraz budowę sieci dróg rowerowych i infrastruktury towarzyszącej, w roku 2023 weszły w kluczową fazę realizacyjną. Całość zadania podzielona została na 6 kontraktów.

Ostatecznie całkowita wartość zrealizowanych kontraktów zamknęła się kwotą 75 970 384,50 zł z czego 55 065 316,58 zł stanowi dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W ramach realizowanego zadania inwestycyjnego powstało:

- centrum przesiadkowe obejmujące m.in.: 200 miejsc parkingowych,
- zatoka autobusowa,
- jezdnie manewrowe,
- wiata z miejscami dla 100 rowerów, wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- liniowa infrastruktura rowerowa o długości 28,2 km obejmująca drogi dla rowerów o długości ok. 11,5 m, drogi dla rowerów i pieszych o łącznej długości ok. 6,2 km, pasy dla

rowerów o łącznej długości ok. 1,5 km i odcinki istniejących jezdni o łącznej długości ok. 9,0 km (prowadzenie rowerów w ruchu ogólnym, w tym kontraruch),

- tunel pieszo-rowerowy o długości ok. 150 m.

Podłączenie nowego układu do sieci dróg publicznych przewiduje się za pomocą nowo projektowanej drogi od ul. Oświęcimskiej do ul. Częstochowskiej. Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego.

Nie wszystkie pozyskane środki finansowe zasilają budżet miasta w roku pozyskania; pozwalają one jednak na rozwijanie wachlarza miejskich inwestycji w kolejnych latach budżetowych. W roku 2023 do budżetu wpłynęło łącznie 64 810 647 zł środków zewnętrznych o charakterze majątkowym. Środki te pozyskano między innymi z Unii Europejskiej, budżetu państwa i funduszy rządowych oraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Najwięcej środków finansowych w 2023 roku pozyskaliśmy z budżetu UE.

Tabela 33. Najważniejsze zadania inwestycyjne zakończone w 2023 roku

Zadania inwestycyjne zrealizowane	Poniesione wydatki
Budowa oświetlenia na terenie parku położonego w Reptach Śląskich cz. I, II i IV	1 206 509,21 w tym: dofinansowanie z GZM w wysokości 1 068 584,00
Dokończeniu budowy placów zabaw w dzielnicach: Lasowice i Strzybnica.	749 716,42 (łączne nakłady finansowe- 1 862 484,48)
Remonty zabytkowych obiektów małej architektury- Studnia miejska na Rynku.	78 720,00
Poprawa estetyki nieruchomości przy centrum przesiadkowym w Tarnowskich Górach (docieplenie ścianypod mural budynku przy centrum przesiadkowym w Tarnowskich Górach).	158 990,00
Remont dachu budynku ZSP Nr 2 w Tarnowskich Górach- etap I.	470 371,21
Nowa Tarnowiczanka = Eco Tarnowiczanka. Budowa automatycznego systemu nawadniania boiska sportowego wraz z technologią oszczędzającą wodę.	50 000,00
Bezpieczne boisko – rozbudowa infrastruktury obiektu sportowego; montaż świetlnej tablicy wynikówna boisku UKS Unia Strzybnica.	49 815,00
Budowa ogrodzenia i piłkochwyłów na terenie TS Tarnowiczanka w Tarnowskich Górach.	158 399,40
Awaryjna wymiana źródła ciepła w budynku TS Tarnowiczanka w Tarnowskich Górach.	94 499,98

Tabela 34. Wykonane dokumentacje projektowe w 2023 roku

Wykonane dokumentacje projektowe	Poniesione wydatki
Rewitalizacja budynku przy ul. Sienkiewicza 2.	47 355,00
Rewitalizacja terenu przy szkole i wykonanie miejsc parkingowych oraz remont nawierzchni i budowa zatoki „Kiss&ride” przy ZSP nr 1 w Tarnowskich Górach.	73 800,00
Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla budowy ogólnodostępnej toalety w rejonie parku przy ul. Morcinka/Litewskiej.	35 670,00
Budowa wybiegu dla psów w Tarnowskich Górach – Lasowicach przy ul.Andersa.	24 354,00
Przebudowa dwóch zjazdów dróg publicznych w rejonie boisk treningowych na terenie TS Gwarek w Tarnowskich Górach.	9 840,00
Opracowanie programu funkcjonalno- użytkowego dla Przebudowy Amfiteatru w Parku Hutnika w Tarnowskich Górach.	75 000,00
Opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego dla planowanej modernizacji boiska wielofunkcyjnego UKS „Ósemka” przy SP nr 8 przy ul.Janasa 11 w Tarnowskich Górach.	36 900,00
Przebudowa ulicy Lotników wraz z odwodnieniem w Tarnowskich Górach.	134 324,98
Opracowanie programu funkcjonalno – użytkowego dla budowy żłobka przy ul.Andersa w Tarnowskich Górach.	67 650,00

Tabela 35. Zadania inwestycyjne realizowane w 2023 roku i kontynuowane w roku 2024

Zadania inwestycyjne rozpoczęte	Poniesione wydatki ----- Koszt całkowity [zł]
Rewaloryzacja budynku przy ul. T.Królika wraz z zagospodarowaniem terenu.	1 737 174,28 ----- 3 736 250,47)
Remont budynku Ratusza wraz z dostosowaniem do obowiązujących przepisów ppoż.	1 301 904,15 (Wydatki 2022+2023)

Rozbudowa Centrum Przesiadkowego wraz z budową infrastruktury rowerowej w mieście Tarnowskie Góry – kontynuacja.	67 404 098,87 ----- 82 977 822 w tym dofinansowanie ze środków UE 55 287 478)
Rozbudowa cmentarza komunalnego w Tarnowskich Górach– kontynuacja.	218 607,90 ----- 2 188 605,06)
Rozbudowa placówek oświatowych w mieście Tarnowskie Góry- Polski Ład edycja II (ZSP Nr 3 oraz SP nr 11).	4 501 836,55 ----- 30 366 047,00 w tym dofinansowanie 10 625 000,00)
Termomodernizacja obiektów oświatowych w mieście Tarnowskie Góry- Polski Ład edycja III(Przedszkola nr 22 i 26). Zadanie zakończone w styczniu 2024.	63 932,04 ----- (2 203 945,00 w tym dofinansowanie Polski Ład edycja III w wysokości 1 950,000,00)
Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie miasta Tarnowskie Góry– kontynuacja.	3 045 631,00 ----- 31 940341,00 w tym 28 500 000,00 dofinansowanie Polski Ład edycja I)
Budowa placu rekreacyjnego przy ul. Okrężnej w Tarnowskich Górach - Pniowcu w formule „zaprojektuj i wybuduj” (zadanie zakończone w roku 2024)	0,00 ----- 1 400 005,41
Przebudowa zagospodarowania terenu Placu Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Tarnowskich Górach (planowane zakończenie zadania - sierpień 2024 roku).	0,00 ----- 4 048 700,95

Tabela 36. Najważniejsze zadania inwestycyjne zaplanowane do wykonania w 2024 roku

Zadania inwestycyjne zaplanowane	Zaplanowane wydatki [zł]
Opracowanie dokumentacji projektowej budowy kanalizacji w rejonie ulicy Parkowej.	159 900,00
Opracowanie dokumentacji projektowej dla budowy retencji kanałowej w ul. Cebuli w Tarnowskich Górach.	30 000,00
Budowa studzienek zaworowych wraz z przyłączeniem do sieci kanalizacyjnej w dzielnicy Pniowiec.	150 000,00
Przebudowa drenu w rejonie ul. Kruczej w Tarnowskich Górach	30 000,00
Oświetlenie ulic na terenie Gminy Tarnowskie Góry - Park w Reptach Śląskich cz.III, Rondo Kaczyniec, ciąg pieszy łączący ul.Rozpłochowskiej/Siwca.	700 000,00
Zarurowanie rzeki Stoły.	2 500 000,00
Budowa ogólnodostępnej toalety w mieście Tarnowskie Góry.	300 000,00
Rewitalizacja budynku przy ul. Sienkiewicza 2.	9 207 355,00
Remont Sali sesyjnej budynku Ratusza w Tarnowskich Górach.	2 000,000,00 w tym dofinansowanie Polski Ład edycja VI w wysokości 1 960 000,00)
Remont elewacji ZSP nr 2 w Tarnowskich Górach.	600 000,00
Budowy żłobka przy ul. Andersa w Tarnowskich Górach.	10 621 078,00
Budowa wybiegu dla psów w Tarnowskich Górach przy ul. Rozpłochowskiej.	350 000,00
Termomodernizacja Przedszkola Nr 9 oraz oddziału II żłobka Publicznego Nr 1.	3 540 459,22
Kompleksowa przebudowa sieci LAN w budynku Ratusza.	750 000,00
Budowa zatoki kiss&ride wraz z remontem nawierzchni utwardzonych przy ZSP nr 1 w Tarnowskich Górach.	1 150 000,00 – dofinansowanie ze środków GZM Fundusz Odporności
Przebudowa Amfiteatru w Parku Hutnika w Tarnowskich Górach-Strzybnicy.	500 000,00
Przebudowa zjazdów przy TS Gwarek w Tarnowskich Górach.	50 000,00

Zadania inwestycyjne zaplanowane	Zaplanowane wydatki [zł]
Remonty zabytkowych obiektów małej architektury; remont Krzyża przy ul. Jagodowej (prace budowlane) oraz dokumentacja projektowo-kosztorysowa dzwonnicy Gwarków.	120 000,00
Roboty w zakresie obiektów sportowych w tym: 1. Budowa boiska ze sztuczną nawierzchnią UKS Unia Strzybnica w Tarnowskich Górach, 2. Bezpieczne boisko – rozbudowa infrastruktury obiektu sportowego UKS Unia Strzybnica (budżet obywatelski), 3. Modernizacja boiska wielofunkcyjnego UKS Ósemka przy SP Nr 8 przy ul. Janasa w Tarnowskich Górach, 4. Wykonanie dokumentacji projektowej dla budowy budynku wielofunkcyjnego użyteczności publicznej przy boisku LKS ZGODA – REPTY.	848 328,00 – środki ujęte w planie finansowym
Opracowanie dokumentacji projektowej dla budowy gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych PSZOK.	150 000,00

Zadania inwestycyjne i remontowe związane z utrzymaniem układu dróg gminnych w Tarnowskich Górach omówiono w punkcie IXf.

Miasto rozwija się planowo. Realizacja przyjętych strategii i planów podlega jednak krótko- i długoterminowym wahaniom zależnym od aktualnie dostępnych środków finansowych ale i pojawiających się, czasami niespodziewanie programów pomocowych, z których „trudno nie korzystać”. Należy w tym miejscu zauważyć znaczące ograniczenie dochodów własnych gmin w latach 2021 - 2023 (do nadal) łądzonych doraźnie i uznaniowo subwencjami wyrównawczymi. Plany traktujemy więc nadal elastycznie, wyprzedzając - o ile to możliwe - projektowo założone terminy ich realizacji.

VI Współpraca z Organizacjami Pożytku Publicznego

Współpraca Gminy Tarnowskie Góry z organizacjami pozarządowymi w roku 2023 oparta została na uchwalonym przez Radę Miejską w Tarnowskich Górach rocznym Programie współpracy Gminy Tarnowskie Góry z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023. Program powstał w wyniku konsultacji samorządu i organizacji pozarządowych w zakresie partnerskiego funkcjonowania na rzecz miasta Tarnowskie Góry i jego mieszkańców.

Organizacje pozarządowe są dla samorządu bardzo ważnym partnerem w realizacji zadań publicznych. W 2023 roku zlecono organizacjom pozarządowym wykonanie około 160 zadań. Współpraca Gminy Tarnowskie Góry z organizacjami pozarządowymi opierała się, na przyjętych w Programie zasadach: pomocniczości, partnerstwa, suwerenności stron, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności. Miasto współpracowało z organizacjami pozarządowymi w wielu obszarach związanych z rozwojem oraz wsparciem działań na rzecz różnych grup społecznych.

W roku 2023 obszar priorytetowych zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe obejmował zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego pn. „*Obchody 500 lecia naszego miasta czas zacząć*” na kwotę 10 000 PLN. Współpraca finansowa Gminy Tarnowskie Góry z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego realizowana była głównie poprzez zlecenie zadań w trybie konkursowym. Zgodnie z art.19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie były również dotowane zadania w trybie tzw. "małych grantów".

Program współpracy Gminy Tarnowskie Góry z organizacjami pozarządowymi na rok 2023, na realizację zadań publicznych przewidywał kwotę co najmniej 2 500 000 zł. Zaplanowana pierwotnie kwota uległa zwiększeniu do 4 979 361 zł.

Współpraca pozafinansowa Gminy Tarnowskie Góry z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2023 polegała w szczególności na:

- wymianie informacji o kierunkach planowanych działań;
- opiniowaniu i konsultowaniu programu w zakresie współpracy, a także aktów prawnych w obszarach zainteresowania organizacji pozarządowych;
- wspólnej organizacji spotkań i realizacji programów;
- udziale przedstawicieli samorządu w spotkaniach z organizacjami pozarządowymi dotyczących wzajemnej współpracy oraz bieżących problemów;
- udzielaniu pomocy, informacji, doradztwa przez pracowników Urzędu Miasta oraz miejskich jednostek organizacyjnych zgodnie z ich kompetencjami;
- udzielaniu pomocy merytorycznej i organizacyjnej organizacjom pozarządowym;
- wynajmowaniu wg preferencyjnej stawki lub użyczeniu lokali komunalnych na realizację zadań publicznych;
- funkcjonowaniu wspólnych, składających się z przedstawicieli samorządu i organizacji pozarządowych, komisji opiniujących oferty, które wpłynęły w ramach otwartych konkursów.

Tabela 37. Zestawienie zbiorcze dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w zakresie kultury, sztuki i dziedzictwa narodowego.

Nazwa zadania	Liczba udzielnych dotacji	Kwota dotacji [zł]
Konkurs ofert na realizację zadań publicznych z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego „Wydarzenia kulturalne w 2023”	33	397 000
Konkurs na zadanie priorytetowe - „Obchody 500 lecie naszego miasta cza zacząć”	1	10 000
Małe granty - kultura	8	59 000
SUMA	42	466 000

Tabela 38. Zestawienie zbiorcze dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w zakresie turystyki i krajoznawstwa.

Nazwa zadania	Liczba udzielonych dotacji	Kwota dotacji [zł]
Konkurs ofert na realizację zadań z zakresu turystyki i krajoznawstwa	9	50 000
Konkurs ofert na realizację zadań z zakresu turystyki i krajoznawstwa „Święto pary”	1	70 000
Konkurs ofert na realizację zadań z zakresu turystyki i krajoznawstwa - obiekty postindustrialne	1	300 000
Małe granty - turystyka i krajoznawstwo	2	13 000
SUMA	13	433 000

Tabela 39. Zestawienie zbiorcze dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym z zakresu ochrony zdrowia, w tym profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Nazwa zadania	Liczba udzielnych dotacji	Kwota dotacji [zł]
Małe granty na realizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	2	11 000
Konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu zdrowia publicznego	7	593 920

Konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	1	22 100
SUMA	10	627 020

Tabela 40. Zestawienie zbiorcze dotacji udzielonych w konkursach na wspieranie rozwoju sportu oraz wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

Nazwa zadania	Liczba udzielonych dotacji	Kwota dotacji [zł]
Wspieranie rozwoju sportu i realizacji celu publicznego gminy – w sprawie rozwoju sportu w Tarnowskich Górach	19	1 067 994
Konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz popularyzacja różnych dyscyplin sportu	50	1 979 300
SUMA	69	3 047 294

Ponadto, w ramach współpracy z Organizacjami Pożytku Publicznego zostały podpisane umowy w kwocie 296 000 zł w zakresie współpracy i współorganizacji wydarzeń w mieście. Wiele z tych wydarzeń na stałe wpisało się w nasz krajobraz.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi ma również swój wymiar pozafinansowy; organizacje najmują (odpłatnie lub z preferencyjnymi czynszami) i korzystają z użyczenia lokali wchodzących w zasób komunalny. Nieodpłatnie udostępniane są im także tereny i budynki gminne, a zwłaszcza budynki urzędu i instytucji kultury, w celu organizacji zaplanowanych działań.

W 2023 roku Miasto kontynuowało współpracę z organizacjami pozarządowymi, na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zlecone przez Miasto i realizowane przez organizacje pozarządowe zadania w sposób znaczący poprawiają jakość życia mieszkańców, mobilizując oraz angażując tarnogórczan do aktywnego spędzania czasu, a także udziału w życiu publicznym. We wszystkich obszarach, w ramach których Gmina Tarnowskie Góry zleciła organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych, zostały one zasadniczo wykonane w sposób właściwy. Założone i spodziewane przez samorząd cele oraz rezultaty, które miały być wynikiem zleconych zadań publicznych zostały osiągnięte. Różnorodność pomysłów oraz kreatywność organizacji pozarządowych, pomoc finansowa Gminy oraz dobra współpraca obu sektorów wpłynęły, na - oceniane przeze mnie dobrze - zaspokojenie oczekiwań i potrzeb mieszkańców. Mnogość zadań zleconych organizacjom pozarządowym jest świadectwem zaufania samorządu dla organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne.

Obecnie na terenie Miasta działa ponad 100 organizacji pozarządowych, z czego ok. 70 aktywnie współpracuje z samorządem. Stale wzrasta wymiennie wyrażona w złotówkach „wartość współpracy” Gminy Tarnowskie Góry z organizacjami pozarządowymi. Wartości niematerialnej „dodanej” nie sposób ocenić. To organizacjom pozarządowym Tarnowskie Góry zawdzięczają unikalny w skali kraju miejski klimat i umiejętność wspólnego, bezpiecznego

przeżywania przez mieszkańców miejskich świąt i organizowanych w mieście rozlicznych podejmowanych z rozmachem przedsięwzięć i małych eventów.

Na terenie Miasta oprócz Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej funkcjonują 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, z czego 3 działają w Krajowym Systemie Ratowniczo - Gaśniczym. W jednostkach tych czynnie w akcjach ratowniczych uczestniczy 86 strażaków ochotników.

Gotowość bojowa ochotniczych straży pożarnych od lat utrzymywana jest na wysokim poziomie. W 2023 roku, z budżetu Gminy na ten cel przeznaczono kwotę około 861 029 złotych. Utrzymujemy gotowość bojową naszych jednostek z naciskiem na ochronę osobistą druhów i techniczną sprawność sprzętu pożarniczego. Poprawiano funkcjonalność remiz strażackich remontami budowli OSP Florian oraz OSP Repty Śląskie. Według danych Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach w 2023 roku jednostki OSP z terenu Gminy interweniowały łącznie 184 razy: OSP Florian w Strzybnicy - 85, OSP Repty Śląskie - 49, OSP Pniowiec - 50. Oprócz działań ratowniczych wolontariusze z jednostek OSP aktywnie uczestniczą m.in. w działalności: kulturalnej, edukacyjnej oraz sportowej, zabezpieczając n.p. Tarnogórski Półmaraton, Otwarte Mistrzostwa Polski Nordic Walking oraz Gwarki i festyny dzielnicowe.

W ramach porozumienia z Komendą Hufca Ziemi Tarnogórskiej ZHP, druhowie z Harcerskiego Klubu Ratowniczego otrzymali z budżetu Gminy dofinansowanie w kwocie 20 tys zł na funkcjonowanie, zakup wyposażenia i szkolenie. W ramach współdziałania z Gminą wolontariusze-ratownicy szkolili dzieci i młodzież zamieszkującą Tarnowskie Góry. Wspierali również Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej podczas imprezy Gwarki 2023. Zorganizowali Tarnogórskie Zawody z pierwszej pomocy, w których udział wzięli uczniowie tarnogórskich szkół oraz zajęcia z udzielania pierwszej pomocy dla młodzieży z terenu Tarnowskich Gór.

VII System oświaty

System oświaty w Tarnowskich Górach obejmował w 2023 roku prowadzenie szkół podstawowych oraz przedszkoli; placówki niepubliczne są przez Gminę dotowane środkami finansowymi proporcjonalnymi do poniesionych wydatków. System jest finansowany z państwowej subwencji, dotacji celowej, środków osób fizycznych (opłaty za przedłużony pobyt w przedszkolu) oraz przede wszystkim ze środków własnych gminy. Subwencja oświatowa wraz z dotacjami z budżetu państwa pokryła w 2023 roku około 50% wszystkich wydatków poniesionych przez Gminę. Statystycznie, najwięcej procentowo do systemu oświaty „doplacają” średnie miasta nie będące jednocześnie powiatami, a najmniej gminy wiejskie.

Zadaniem subwencji oświatowej jest finansowanie zadań oświatowych, w tym głównie na prowadzenie przez Gminę szkół, kształcenie uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oraz uczniów 6-letnich, a dotacja przedszkolna pokrywa część kosztów prowadzenia przedszkoli. Ponadto corocznie trafiają do Gminy środki dotacji na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe. W 2023 roku wysokość tej dotacji wynosiła 690 046 zł.

Zasady wynagradzania nauczycieli za pracę regulują przepisy: ustawa Karta Nauczyciela, Rozporządzenie MENiS oraz uchwała Rady Miejskiej. Zapisy uchwały określają wyłączny zakres kompetencyjny gminy: określenie wysokości dodatków motywacyjnych, funkcyjnych i za warunki pracy oraz wysokości nagród. W tych wyłącznych kwestiach dyrektorzy placówek oświatowych zawierają z pracownikami oświatowymi porozumienia.

Tabela 41. Struktura źródeł finansowania oświaty w 2023 roku

	Dochody	Kwota	%
1	Subwencja oświatowa	62 261 092,00	44,71
2	Dotacje otrzymane z budżetu państwa	4 864 080,00	3,49
3	Opłaty za pobyt w przedszkolach	329 380,00	0,24
4	Opłaty za wyżywienie w przedszkolach i szkołach	4 804 614,00	3,45
5	Zwroty kosztów dotacji z innych gmin	1 165 290	0,84
6	Pozostałe dochody	1 705 536,00	1,23
7	Środki na wsparcie uchodźców z Ukrainy	2 999 409,00	2,15
8	Środki Gminy	61 114 639,00	43,89
	RAZEM	139 244 040,00	100,00

Tabela 42. Struktura wydatków oświatowych w 2023 roku

	Wydatki	Kwota	%
1	Wynagrodzenia ogółem	73 266 755,00	52,62
	w tym wynagrodzenia nauczycieli	49 108 150,00	35,27
	w tym wynagrodzenia administracji i obsługi	24 158 605,00	17,35

2	Pochodne od wynagrodzeń	13 342 570,00	9,58
3	Wydatki związane z kształceniem uchodźców z Ukrainy	2 988 885,00	2,15
4	Inwestycje i zakupy inwestycyjne	1 655 431,00	1,19
5	Remonty	1 196 480,00	0,86
6	Fundusz świadczeń socjalnych	3 929 357,00	2,82
7	Dotacje udzielone przez Gminę dla placówek oświatowych prowadzonych przez podmioty inne niż jst	25 881 687,00	18,59
8	Pozostałe wydatki	16 982 875,00	12,19
	RAZEM	139 244 040,00	100,00

Oceniany rok kalendarzowy 2023 w systemie oświaty jest wypadkową dwóch lat szkolnych: 2022/2023 oraz 2023/2024, stąd konieczność przedstawiania niektórych informacji jako wypadkową części tych lat szkolnych.

W 2023 roku, w Tarnowskich Górach funkcjonowało 12 prowadzonych przez Miasto szkół podstawowych, w tym 4 w zespołach szkolno-przedszkolnych. Ponadto, w Gminie w roku 2023 działała jedna szkoła publiczna i dwie niepubliczne prowadzone przez podmioty inne niż JST.

W Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 13, w roku szkolnym 2022/2023 funkcjonowały 2 oddziały integracyjne, do których uczęszczało ogółem 39 uczniów, w tym 6 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Natomiast w roku szkolnym 2023/2024 prowadziliśmy nauczanie w 1 oddziale integracyjnym, do którego uczęszczało ogółem 20 uczniów, w tym 3 uczniów z orzeczeniami. W roku szkolnym 2022/2023 z nauczania indywidualnego korzystało 8 uczniów, a w kolejnym roku 6 uczniów.

Tabela 43. Liczba oddziałów i uczniów w szkołach prowadzonych przez Gminę

Rok szkolny	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
2022/2023	198	4406
2023/2024	193	4270

Do jednej klasy w 2023 roku uczęszczało średnio 21,5 uczniów; najwięcej - około 25 uczniów w klasie w Szkole Podstawowej nr 8 im. Pułku 3. Ułanów Śląskich, a najmniej w Szkole Podstawowej nr 16 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 – 16 uczniów w klasie.

Tabela 44. Wydatki na poszczególne szkoły z budżetu Gminy w 2023 roku w przeliczeniu na jednego ucznia

Placówka	Kwota [zł]
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Ks. Franciszka Blachnickiego	17 113
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Królowej Jadwigi	18 527
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Pułku Ułanów Śląskich	12 951
Szkoła Podstawowa nr 9 im. Mikołaja Kopernika	15 552

Szkoła Podstawowa nr 10	20 549
Szkoła Podstawowa nr 11 im. Władysława Broniewskiego	12 395
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 13	16 116
Szkoła Podstawowa nr 15 Gwarków Tarnogórskich	16 229
Szkoła Podstawowa nr 6 Alfonsa Zgrzebnioka w ZSP 1	21 039
Szkoła Podstawowa nr 16 w ZSP 2	20 562
Szkoła Podstawowa nr 12 w ZSP 3	13 435
Szkoła Podstawowa nr 14 w ZSP 4	15 517

W 2023 roku, na prowadzenie szkół Gmina wydatkowała 70 412 295 zł, w tym na remonty 833 688 zł oraz inwestycje 160 285 zł inwestycje 160 285,00 zł.

W 2023 roku, uczniowie klas ósmych po raz kolejny przystąpili do egzaminu ósmoklasisty.

Wyniki wskazują - na tle powiatu tarnogórskiego i województwa śląskiego - na bardzo dobre przygotowanie naszych uczniów do egzaminów.

Tabela 45. Wyniki egzaminu ósmoklasisty na poziomie województwa śląskiego i powiatu tarnogórskiego

Zakres egzaminu	Wyniki egzaminu - średnia %		
	województwo śląskie	powiat tarnogórski	gmina Tarnowskie Góry
j. polski	65	70	73
matematyka	52	54	59
j. angielski	66	69	73

Najlepsze wyniki kształcenia potwierdzili na egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego i języka angielskiego uczniowie Szkoły Podstawowej nr 16 w ZSP-2, z matematyki uczniowie Szkoły Podstawowej nr 12 w ZSP-3.

W Tarnowskich Górach w 2023 roku funkcjonowało 17 przedszkoli, w tym 4 w zespołach szkolno-przedszkolnych.

W Przedszkolu nr 2 funkcjonował jeden oddział specjalny dla 5 wychowanków z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, natomiast w Tęczowym Przedszkolu z Oddziałami Integracyjnymi nr 24 dwa oddziały integracyjne, do których uczęszczało 40 wychowanków, w tym 10 z orzeczeniami.

Na obszarze Gminy funkcjonowały również placówki przedszkolne prowadzone przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego. Liczba tego typu placówek kształtowała się następująco:

- 3 przedszkola publiczne,
- 7 przedszkoli niepublicznych,
- 1 punkt przedszkolny.

Tabela 46. Liczba oddziałów i uczniów w przedszkolach prowadzonych przez Gminę

Rok szkolny	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
2022/2023	79	1861
2023/2024	78	1792

Tabela 47. Wydatki przedszkoli z budżetu Gminy w 2023 roku, w przeliczeniu na jednego wychowanka

Placówka	Koszt [zł]
Przedszkole nr 1 Wesoła Jedyneczka	20 071
Przedszkole nr 2	24 453
Przedszkole nr 4	19 694
Przedszkole nr 5	21 012
Przedszkole nr 6	22 140
Przedszkole nr 9 Akademia Przedszkolaka	18 594
Przedszkole nr 11	20 623
Przedszkole nr 12	18 807
Przedszkole nr 17 Bajkowe Wzgórze	16 097
Przedszkole nr 20	17 836
Przedszkole nr 22	16 742
Tęczowe Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi nr 24	17 720
Przedszkole nr 26	21 252
Przedszkole nr 8 w ZSP 1	17 551
Przedszkole nr 23 w ZSP 2	20 828
Przedszkole na 13 w ZSP 3	15 389
Przedszkole na 18 w ZSP 4	15 253

W 2023 roku, na prowadzenie przedszkoli, Gmina wydatkowała 35 920 054 zł, w tym na remonty 204 564 zł oraz inwestycje 1 495 146 zł, co w przeliczeniu na jeden oddział daje średnio kwotę 454 684 zł rocznie.

Tabela 48. Zatrudnienie nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi w placówkach prowadzonych przez Gminę

Typ placówki	Rok szkolny 2023/2024					
	Nauczyciele		Administracja i obsługa		Ogółem	
	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
Przedszkola samodzielne	159,91	195	153,50	169	313,41	364
Szkoły podstawowe samodzielne	357,62	380	135,80	148	493,42	528
Zespoły szkolno - przedszkolne	102,31	121	58,40	67	160,71	188
Ogółem	619,84	696	347,70	384	967,54	1080

Tabela 49. Kwoty wynagrodzeń nauczycieli (brutto) w gminnych placówkach oświatowych w 2023 r.

Stopień awansu zawodowego	Wydatki poniesione na wynagrodzenia nauczycieli [zł]	Kwota wynagrodzenia wymagana do osiągnięcia na podstawie art. 30 ust. 3 KN. [zł]	Różnica [zł]	Średniomiesięczne wydatki na wynagrodzenia na 1 etat [zł]
nauczyciele początkujący	7 753 226,76	7 155 323,14	597 903,62	5 177,10
nauczyciele mianowani	6 699 400,19	6 291 178,07	408 222,12	6 105,46
nauczyciele dyplomowani	34 655 522,68	32 139 088,31	2 516 434,37	7 899,66

Dzięki prawidłowo prowadzonej przez dyrektorów placówek oświatowych polityce kadrowej oraz rzetelnej analizie przydzielanych nauczycielom obowiązków, w roku 2023 nie zaistniała w naszej Gminie konieczność wypłat dodatków do średnich wynagrodzeń nauczycieli (mechanizm uruchamiany w sytuacji nieosiągnięcia przez nauczycieli wymaganych kwot wynagrodzeń - art.30a Karty Nauczyciela).

Organ prowadzący szkołę lub przedszkole odpowiada za działalność placówki oświatowej poprzez w szczególności: zapewnienie warunków jej działania, w tym niezbędnych inwestycji i remontów, zapewnienie obsługi administracyjnej i organizacyjnej oraz wyposażenie placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęty. Gmina Tarnowskie Góry nie jest jedynym organem prowadzącym dla placówek oświatowych na terenie naszego Miasta.

Tabela 50. Placówki prowadzone przez podmioty inne niż JST

Typ placówki	Rok szkolny 2022/2023		Rok szkolny 2023/2024	
	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba oddziałów	liczba uczniów
przedszkola publiczne	27	404	30	444
przedszkola niepubliczne	23	314	22	303
punkty przedszkolne	1	25	1	25
szkoły podstawowe publiczne	17	412	16	412
szkoły podstawowe niepubliczne	14	175	16	189
ogółem	82	1330	85	1373

Placówki prowadzone przez w/w podmioty otrzymały w 2023 roku z budżetu Miasta dotację w wysokości 25 881 687 zł (wzrost o ponad 16% w stosunku do roku 2022).

Od 2015 roku w strukturach Miasta funkcjonuje Zespół Obsługi Placówek Oświatowych zapewniający wszystkim miejskim placówkom oświatowym oraz żłobkowi, wspólną obsługę administracyjną i finansową. Wcześniej zadania te szkoły, przedszkola i żłobek wykonywały samodzielnie. Zespół zatrudniał w 2023 roku na stanowiskach administracyjnych 19 osób. Koszt jego działalności w 2023 r. wyniósł: 2 706 547,57 zł., w tym kwota 177 358,90 zł. stanowi wydatki poniesione na realizację przez ZOPO zadań wprost na potrzeby jednostek obsługiwanych, tj.: na obsługę prawną, inspektora nadzoru budowlanego, utrzymanie oprogramowania księgowego, placowego, inwentarzowego.

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo oświatowe, Gmina zapewniała w minionym roku bezpłatny transport oraz opiekę w czasie transportu, bądź też zwrot kosztów przejazdu uczniom posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, do szkół lub placówek, w których uczniowie ci realizowali obowiązek szkolny. Łączne wydatki na to zadanie w 2023 roku pochłonęły kwotę: 710 851 zł.

W roku szkolnym 2023/2024 z uwagi na rozbudowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 w miesiącach od września do grudnia 2023 r. był realizowany transport dzieci z zespołu do placówek w których obecnie realizują obowiązek szkolny i uczęszczają do przedszkola. Obowiązek szkolny uczniowie realizowali w Szkole Podstawowej nr 3 oraz Szkole Podstawowej nr 10, natomiast wychowankowie przedszkola uczęszczali do Przedszkola nr 17 „Bajkowe Wzgórze” oraz Przedszkola nr 20. Łączne wydatki na to zadanie w 2023 roku to 295 242 zł.

Gmina Tarnowskie Góry zapewnia opiekę najmłodszym swoim mieszkańcom poprzez prowadzenie Żłobka Publicznego nr 1. Żłobek prowadzony jest w trzech lokalizacjach, w dzielnicach: Śródmieście-Centrum, Stare Tarnowice i Strzybnica. W żłobku przygotowano miejsca dla 146 dzieci.

Na prowadzenie żłobka w 2023 r. wydano ze środków Gminy 3 574 994,30 zł, w tym 145 128,20 zł. na remonty. Miesięczny koszt pobytu 1 dziecka w żłobku wynosił 2 054 zł. Rodzice ponosili miesięczną opłatę za pobyt dziecka w żłobku w wysokości 468 zł.

Ponadto, na terenie Gminy funkcjonuje 6 żłobków i 3 kluby dziecięce prowadzone przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, które zapewniają 256 miejsc. Obecnie uczęszcza do nich 185 dzieci. W roku 2023 Gmina udzieliła dotację dla żłobków niepublicznych w wysokości 219 321 zł łącznie na 109 dzieci. Dodatkowo saldo migracyjne naszego Miasta oraz zmiany miejsca (dzielnicy) zamieszkania przez tarnogórzan, spowodowały konieczność rozbudowy placówek oświatowych w Reptach Śląskich i Bobrownikach Śląskich. Poniesione z tego tytułu wydatki w roku 2023 wyniosły 4 501 837 zł, z czego ok. 4 446 169 zł wydatkowano na roboty budowlane, a 54 919 zł na usługę sprawowania funkcji Inwestora Zastępczego dla przedmiotowej inwestycji.

Tarnowskie Góry dysponują sprawnym systemem oświatowym, nadążającym za dynamicznie rosnącymi oczekiwaniami ze strony społeczeństwa.

VIII Pomoc społeczna, wsparcie rodzin i ochrona zdrowia

W Tarnowskich Górach prowadzi działalność Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, będący jednostką budżetową Gminy, który koordynuje i realizuje w imieniu i na rzecz Miasta zadania z zakresu pomocy społecznej oraz inne obszary wsparcia dla tarnogórskich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną w formie świadczeń pieniężnych, usług oraz pracy socjalnej objęto łącznie 1 231 rodzin. Liczba osób w rodzinach świadczeniobiorców wyniosła 2 331, tj. 4,04% mieszkańców Miasta. Spośród rodzin objętych pomocą społeczną 65,3% skorzystało ze świadczeń pieniężnych - 719 rodzin, a pozostałe rodziny skorzystały ze świadczeń niepieniężnych, m.in. z usług opiekuńczych, pracy socjalnej, pobytu w ośrodkach wsparcia. 57,4% rodzin to jednoosobowe gospodarstwa domowe (707 osób). 23,4% rodzin wychowuje dzieci (288 rodzin). 40,5% rodzin to rodziny, których członkowie pobierają emeryturę lub rentę (499 rodzin), z tego 68,7% to rodziny jednoosobowe (343).

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w stosunku do roku 2022 zmalały o 40,62%, co jest spowodowane przejściem realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Program 500+) przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz zakończeniem projektów inwestycyjnych.

Tabela 51. Wydatki MOPS z podziałem na zadania własne Gminy i zadania zlecone Gminie w 2023 roku

Zadania	Wydatki [zł]
Zadania własne gminy	33 286 842,76
finansowane z budżetu gminy	25 745 719,54
finansowane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, Funduszu Pomocy oraz przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię	2 757 471,22
dofinansowane dotacją z budżetu państwa	3 544 108,22
dofinansowane dotacją z budżetu państwa i środków UE (projekty)	1 239 543,78
Zadania zlecone gminie (finansowane z budżetu państwa)	22 117 265,17
Razem	55 404 107,93*

* zestawienie nie uwzględnia wydatków poniesionych w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023, który był finansowany z Funduszu Solidarnościowego (wydatek pozabudżetowy na kwotę 721 443,20 zł).

Tabela 52. Wydatki MOPS poniesione na realizację i obsługę świadczeń w 2023 roku

Rodzaj świadczenia	Ogółem [zł]	Zadania własne gminy [zł]	Zadania zlecone gminie [zł]
Zasiłki stałe	1 038 514,18	1 038 514,18	-
Zasiłki i pomoc w naturze	2 430 297,64	2 430 297,64	-
Koszty pobytu w domach pomocy społecznej	3 702 344,52	3 702 344,52	-
Świadczenie usług opiekuńczych	1 625 217,09	1 579 137,09	46 080,00
Ośrodki wsparcia (DDPdOSiS, SdB, CAS) i mieszkania chronione	3 805 782,83	3 805 782,83	-
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	91 011,91	91 011,91	-
Wynagrodzenie kuratora i opiekuna za sprawowanie opieki nad osobami ubezwłasnowolnionymi	112 766,56	10 978,50	101 788,06
Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1 975 550,07	1 975 550,07	-
Program „Posiłek w szkole i w domu”	1 394 434,06	1 394 434,06	-
Program osłony wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin, program „Asystent osobisty osobyniepełnosprawnej” – edycja 2023, projekty socjalne, Program „Korpus Wsparcia Seniora”	1 224 546,95	1 224 546,95	-
Karta Dużej Rodziny	10 195,00	-	10 195,00
Świadczenia rodzinne, składki na ubezpieczenie społeczne, wsparcie dla kobiet w ciąży, fundusz alimentacyjny, Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci Program 500+, Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	22 625 271,11	676 774,82	21 948 496,29
Dodatki mieszkaniowe	2 297 697,74	2 297 697,74	-

Dodatek węglowy i inne źródła ciepła refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych, dodatek elektryczny	2 054 660,99	2 054 660,99	-
Wydatki poniesione na utrzymanie placówek MOPS oraz obsługę świadczeń z pomocy społecznej i dodatków mieszkańcowych	10 321 917,80	10 320 390,98	1 526,82
Inwestycje w 2023 r.	116 111,50	116 111,50	-
Wydatki Projekt Ukraina I	224 904,92	224 904,92	-
Wydatki Projekt Ukraina II	227 753,84	227 753,84	-
Fundusz Pomocy Ukrainie	702 810,23	702 810,23	-
Wsparcie dla Uchodźców	81 703,62	81 703,62	-
Wydatki związane z obsługą zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach GPPIRPA	39 851,29	39 851,29	-
Pozostała działalność. Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	9 179,00	-	9 179,00
Wydatki związane z obsługą zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13 028,28	13 028,28	-

Działalność Ośrodka Działalność Ośrodka w zakresie pomocy społecznej obejmuje szeroki wachlarz przedsięwzięć własnych gminy i zadań zleconych gminie. Na podstawie ustawy o pomocy społecznej realizowane są świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Głównym powodem przyznawania świadczeń pieniężnych w 2023 roku był problem długotrwałej choroby oraz niepełnosprawności, w dalszej kolejności ubóstwo oraz bezrobocie, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W 2023 roku, w stosunku do 2022 roku nastąpił wzrost liczby rodzin, które korzystały z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby i niepełnosprawności. Przyznanie pomocy społecznej z powodu bezrobocia było na porównywalnym poziomie z 2022 rokiem. Nastąpił wzrost liczby rodzin, u których główną przyczyną udzielenia pomocy było ubóstwo i bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Poza wyżej wymienionymi problemami istnieje szereg innych dysfunkcji, które występują w mniejszym nasileniu, jednak mają istotny wpływ na życie społeczne. Wyodrębniono kolejne ważne obszary problemowe, a należą do nich: przemoc w rodzinie, uzależnienia, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Liczba rodzin, w których występują wymienione problemy utrzymuje się na zbliżonym poziomie w stosunku do roku poprzedniego.

W 2023 roku ze świadczeń z powodu długotrwałej choroby skorzystały 804 rodziny, a 498 rodzin z powodu niepełnosprawności. W przeważającej liczbie przypadków występowanie długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności związane jest z wiekiem.

W roku 2023, seniorzy powyżej 65 roku życia stanowili 22,38% ogólnej liczby mieszkańców oraz 17,55% wszystkich klientów Ośrodka (w 2022 r. było to 18,6%). Zjawiskiem, którego nie można nie zauważyć jest stały wzrost liczby seniorów wymagających opieki. Coraz więcej ludzi osiąga tzw. wiek sędziwy, w którym drastycznie wzrasta ryzyko nagłego pogorszenia stanu zdrowia i obniżenia ogólnej sprawności fizycznej. W dzielnicach Osada Jana, Stare Tarnowice i Centrum mamy do czynienia ze strukturą ludności w okresie wyraźnego starzenia się.

Gmina wspiera osoby starsze głównie poprzez system pomocy społecznej, w formie finansowej i pozafinansowej, a także realizując projekty i programy osłonowe.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach zadań statutowych prowadzi szereg działań na rzecz tarnogórskich seniorów i osób niepełnosprawnych. Należą do nich m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawami świadczeń;
- prowadzenie pracy socjalnej oraz działań interwencyjnych;
- świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych - w 2023 roku 305 osób skorzystało z podstawowych usług opiekuńczych świadczonych przez opiekuna/kę w miejscu zamieszkania, posiłki dostarczano 94 osobom, 36 osób skorzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez rehabilitanta, psychologa i asystenta osoby niepełnosprawnej (w tym usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi);
- prowadzenie Dziennego Domu Pomocy dla Osób Starszych i Samotnych - w 2023 roku do Domu uczęszczało 67 osób; 7 osób ze względu na stan zdrowia korzystało z usług Domu w miejscu zamieszkania. W strukturach ośrodka działa biblioteka „Senior dla Seniora”;
- prowadzenie Centrum Aktywności Seniorów – w 2023 roku do CAS uczęszczało 100 osób (78 do Klubu Seniora, 22 do Dziennego Domu Pomocy dla Seniorów z Zaburzeniami Pamięci);
- kierowanie do domów pomocy społecznej – w 2023 roku 100 osób przebywało w DPS-ach, w tym 1 obywatelka Ukrainy; na koniec 2023 roku na umieszczenie w DPS-ach oczekiwało 14 tarnogórzan;
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób niepełnosprawnych;
- realizowanie projektów i programów na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych.

Problem ubóstwa – występuje u osoby samotnej, której dochód nie przekracza 776 zł/miesiąc oraz w gospodarstwie wieloosobowym, w którym dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 600 zł/miesiąc. W 2023 r. problem ten zdiagnozowano w 403 rodzinach (867 osób w rodzinach) korzystających z pomocy, co stanowi prawie 36,6% wszystkich rodzin objętych wsparciem (w 2022 r. było to 43,13%). Zauważalny jest problem ubóstwa w rodzinach, w których głównym źródłem utrzymania rodziny jest emerytura lub renta członka rodziny. Ubóstwo stanowiło trzecią pod względem częstości przyczynę przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.

Bezdomność spowodowana brakiem lokalu lub istotną przeszkodą w jego użytkowaniu wiąże się często z nieumiejętnością przystosowania się jednostki do sytuacji ekonomiczno-społecznej. Barrierami uniemożliwiającymi trwałe i skuteczne wyjście z bezdomności są: brak legalnej pracy, alkoholizm, brak zameldowania na pobyt stały, zły stan zdrowia, bierna postawa, niska samoocena, konflikty z prawem oraz obciążenia alimentacyjne. Gmina w ramach działalności MOPS-u prowadzi Schronisko dla Bezdomnych przy ulicy Sienkiewicza 48 (24 miejsca), oraz Ogrzewalnię (10 miejsc). W roku 2023 z tej formy pomocy skorzystało 126 osób (41 ze Schroniska, 85 z Ogrzewalni), natomiast w miejscach niemieszkalnych w Tarnowskich Górach przebywało około 12 osób.

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Zespół Mieszkań Chronionych znajdujący się przy ulicy Grzybowej 211. W jego skład wchodzi 11 mieszkań, w których znajdują się 54 miejsca. Z pobytu mogą korzystać osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, m.in. osoby doświadczające przemocy, matki samotnie wychowujące dzieci, osoby niepełnosprawne czy zagrożone bezdomnością. W 2023 roku z pobytu w Zespole Mieszkań Chronionych skorzystało 56 osób. W mieszkaniu interwencyjnym przebywały 34 osoby. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej z 1.11.2023 r. zniósła formę pomocy określaną jako „pobyt w mieszkaniach chronionych”. W zamian wprowadzone zostały mieszkania treningowe i wspomagane.

Ośrodek realizuje także zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym obsługę procedury „Niebieska Karta”. W minionym roku procedurą objętych było 165 rodzin (spadek o 7 rodzin w stosunku do 2022 roku), z czego 26% (43 rodziny) korzystało z różnego rodzaju wsparcia (materialnego i niematerialnego) udzielonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych występowała w 218 rodzinach (19,8%) korzystających z pomocy społecznej. W stosunku do 2022 roku liczba rodzin nieznacznie spadła. Wśród tych rodzin znalazło się 81 rodzin niepełnych i 34 rodziny wielodzietne. Z usług asystenta rodziny skorzystały 82 rodziny (wzrost o 4 rodziny w stosunku do roku 2022), z których 46 zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem przez Sąd. Na dzień 31.12.2023 r. w pieczy zastępczej przebywało 105 dzieci, z czego 19 w instytucjonalnej pieczy zastępczej natomiast w rodzinnej pieczy zastępczej 86 dzieci. W okresie sprawozdawczym 6 dzieci opuściło pieczę zastępczą.

Dużą wagę pracownicy tarnogórskiego MOPS-u przywiązują do realizacji programów rządowych, projektów współfinansowanych przez UE oraz projektów socjalnych, które znacząco poszerzają ofertę pomocową.

Tabela 53. Realizacja programów i projektów w 2023 roku

Nazwa programu/projektu	Beneficjenci/ formy wsparcia
Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 - 2023”	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w formie posiłku otrzymało 491 osób, w tym 132 dzieci do 7 roku życia i 231 dzieci do ukończenia szkoły ponadpodstawowej. • Zasiłki celowe na zakup żywności wypłacono 438 rodzinom (1037 osób w rodzinach).
Program resortowy „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023	<p>Nadrzędnym celem Programu jest dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej ze szczególnym uwzględnieniem sfery aktywności i samodzielności. W ramach Programu 60 asystentów udzieliło wsparcia 67 osobom niepełnosprawnym, w tym 5 dzieciom, 54 osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 8 osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Zrealizowano 16 414 godzin usług asystencji.</p>

Nazwa programu/projektu	Beneficjenci/ formy wsparcia
Projekt „Centrum Aktywności Seniorów” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego	<p>Projekt realizowany był w okresie od 1.05.2021 r. do 30.04.2023 r.</p> <p>W ramach Centrum Aktywności Seniorów funkcjonują dwa ośrodki wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów z Zaburzeniami Pamięci, którego celem jest:<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych; - aktywizacja fizyczna, intelektualna i społeczna. • Klub Seniora, którego celem jest:<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja społeczna i integracja; - włączenie społeczne osób starszych do społeczności lokalnej poprzez: organizację czasu wolnego, poprawę stanu psychofizycznego, zapewnienie wsparcia i stworzenie odpowiednich warunków do różnych form aktywności i integracji. <p>Całkowita wartość Projektu wyniosła 2 481 974 zł.</p>
Program rządowy „Korpus Wsparcia Seniorów”	<p>Program realizowany był w dwóch modułach:</p> <p>Moduł I – w ramach którego pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zapewnili wsparcie 86 seniorom w postaci zabezpieczenia artykułów pierwszej potrzeby, pomocy w zakupach, dotarciu do lekarza, realizacji recept, wynoszeniu śmieci. Przeprowadzono 735 interwencji. W działania pomocowe włączyli się wolontariusze, z którymi podpisano 2 porozumienia. Moduł II – zapewniał teleopiekę 139 seniorom.</p>
Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym	<p>Do kwietnia 2023 r. realizowany był Podprogram 2021. Od maja 2023 r. - Podprogram 2021 Plus.</p> <p>Celem programu jest zaspokojenie potrzeb żywnościowych osób i rodzin poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie dla mieszkańców gminy Tarnowskie Góry punktu wydawania żywności w lokalu przy ulicy Strzeleckiej; • dostarczanie żywności przez pracowników Ośrodka osobom starszym, niepełnosprawnym, bezdomnym. <p>W 2023 r. wsparcie otrzymało 1060 osób (nastąpił spadek o 12,3% w stosunku do 2022 r.), w tym 208 osób z Ukrainy.</p>
Projekt socjalny „Szlakiem wiedzy i kultury”	<p>Wsparcie działań pomocowych podejmowanych wobec mieszkańców Zespołu Mieszkań Chronionych oraz dzielnicy Sowice poprzez edukację oraz kształtowanie tożsamości społecznej.</p> <p>W 2023 r. zorganizowano 2 wyjazdy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do Wrocławia - zwiedzanie miasta z przewodnikiem, zwiedzanie Panoramy Raławickiej; • do Planetarium Śląskiego w Chorzowie – projekcja filmów „Słońce nasza gwiazda” oraz „Explore”.

Nazwa programu/projektu	Beneficjenci/ formy wsparcia
Projekt socjalny „Zadbajmy o tarnogórską przyrodę”	<p>Głównym celem projektu jest zwiększenie poziomu integracji społeczności lokalnej poprzez wspólne działania kształtujące poczucie odpowiedzialności za otaczające środowisko. Projekt adresowany do mieszkańców dzielnicy Sowice, jednak nie wykluczający udziału mieszkańców pozostałych dzielnic.</p> <p>Działania realizowane w 2023 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wiosenne porządki wokół ZMCh, • zasadzenie dębu wyhodowanego z nasiona, • postawienie na działce przynależnej do ZMCh szklarni, • zagospodarowanie terenu na skwerku wokół szklarni.
Projekt socjalny „Grupa wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie”	<p>Projekt jest dedykowany osobom chorym i zaburzonym psychicznie, będącym klientami MOPS. Celem projektu jest poprawa funkcjonowania psychicznego osób chorych i zaburzonych.</p> <p>W 2023 r. w projekcie udział wzięło 10 osób. Spotkania grupy odbywały się raz w tygodniu. Dodatkowo dla uczestników zorganizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wycieczki (m.in. do zamku w Mosznej), • spotkanie wigilijne.
Program osłonowy „Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Tarnowskich Górach na lata 2023-2024”	<p>Program jest kontynuacją działań realizowanych w ramach poprzedniej edycji programu osłonowego. Skierowany jest do osób mieszkających na terenie Tarnowskich Gór:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z orzeczoną niepełnosprawnością, • korzystających z ośrodków wsparcia, warsztatów terapii zajęciowej, • opiekunów, członków rodzin osób wymienionych powyżej. <p>Celem Programu jest ułatwienie dostępu do udziału w rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. W 2023 r. z programu skorzystało 50 osób.</p>
Program „Karta Dużej Rodziny”	<p>Rodziny wielodzietne objęte Programem posiadają uprawnienia do korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług oraz innych form działalności.</p> <p>W 2023 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wpłynęły 584 wnioski, w tym dla 495 nowych rodzin, • 26 osobom wydano karty wyłącznie elektroniczne, • 1059 osobom wydano karty tradycyjne i elektroniczne, • 19 osobom wydano decyzje odmowne.

Nazwa programu/projektu	Beneficjenci/ formy wsparcia
Projekt socjalny „Razem aktywniej” - kontynuacja	W ramach kontynuacji projektu z przełomu lat 2020-2021 zostało zrealizowane działanie: WESOŁA ŚWIĄTECZNA SKARPETKA - w grudniu pracownicy socjalni MOPS-u zorganizowali IV edycję zbiórki "Wesołej Świątecznej Skarpetki" w ramach której zebrano 313 par skarpet, 7 szalików, 22 czapki, 24 pary rękawiczek, 18 ręczników i 3 koce. Zebrane dary zostały przekazane w ramach upominku świątecznego mieszkańcom Schroniska dla Bezdomnych.
Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – gmina Tarnowskie Góry” - cz.1 i cz. 2 współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego	Celem programów była poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terytorium Ukrainy, przebywających na terenie Tarnowskich Gór, poprzez realizację usług z zakresu wsparcia rodziny wynikających z indywidualnych potrzeb. Realizowane formy wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> • poradnictwo psychologiczne; • terapia psychologiczna; • grupa samopomocowa; • lekcje języka polskiego; • korepetycje dla uczniów wymagających indywidualnego wsparcia w nauce; • wyjazdy krajoznawcze; • działania integracyjne. Okres realizacji: 01.08.2022 r. – 30.06.2023 r. W obu projektach udział wzięło 37 rodzin ukraińskich, w tym 39 osób dorosłych i 52 dzieci.

Zakres programów i projektów realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest odpowiedzią na występujące problemy społeczne oraz potrzeby mieszkańców Tarnowskich Gór.

Tabela 54. Świadczenia dla rodzin w 2023 roku

Rodzaj	Beneficjenci	Wydatki
Świadczenie wychowawcze Program 500 plus	12 dzieci	Łączna kwota wypłaconych świadczeń: 74 701,64 zł.
Świadczenia rodzinne, w tym zasiłki dla opiekunów	3 289 rodzin, w tym 68 UKR	Wypłacono 57 030 świadczeń rodzinnych z dodatkami na łączną kwotę 18 465 435,46 zł. W porównaniu z rokiem 2022 kwota wypłaconych świadczeń zwiększyła się o 10,4%.
Program „Za życiem”	6 rodzin, w których urodziło się dziecko niepełnosprawne	Wypłacono 6 jednorazowych świadczeń na łączną kwotę 24 000 zł.

Fundusz Alimentacyjny	227 rodzin, 325 osób w rodzinach uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych	Wyplacono 3 245 świadczeń na kwotę 1 297 889,21 zł. W stosunku do 2022 r. wypłacona kwota zmniejszyła się o 5,9 %.
Dodatki mieszkaniowe	778 gospodarstw domowych, 1 979 osób w rodzinach (3,43% ogółu mieszkańców)	Wyplacono 7 214 dodatków mieszkaniowych na kwotę 2 297 697,74 zł. Liczba gospodarstw domowych, które skorzystały z dofinansowania w formie dodatków mieszkaniowych wzrosła o 29 gospodarstw w stosunku do 2022 roku. Wypłacona kwota dodatków mieszkaniowych zwiększyła się o 16,85% w stosunku do roku 2022.

Elementy Tarczy Antyinflacyjnej oraz Tarczy Energetycznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Światowy kryzys gospodarczy po pandemii COVID-19, sytuacja społeczno-gospodarcza związana z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy wpływająca na ceny gazu, przyczyniła się do wzrostu inflacji. W celu zminimalizowania skutków inflacji sukcesywnie wprowadzano pakiety rozwiązań w ramach Rządowej Tarczy Antyinflacyjnej i Tarczy Energetycznej.

Tabela 55. Elementy Rządowej Tarczy Antyinflacyjnej oraz Tarczy Energetycznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r.

Nazwa wsparcia	Liczba wniosków	Liczba wypłaconych świadczeń	Wysokość świadczenia (zł)	Wypłacona kwota (zł)
Dodatek węglowy	3	612*	3 000	1 836 000*
Dodatek do innych źródeł ciepła	2	4	3 000 - pelet 2 000 - olej opałowy 1 000 – drewno kawałkowe 500 - skroplony gaz LPG	9 000

Dodatek elektryczny	157	106*	Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. wynosiło: mniej niż 5 MWh – 1000 zł włącznie j więcej 5 MWh – 1500 zł	130 500*
Refundacja podatku VAT dla niektórych odbiorców paliw gazowych	291	179	Dochód miesięczny nie przekracza: 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym	38 873,52

*liczba i kwota wypłaconych świadczeń dotyczą również wniosków złożonych w 2022 r., a wypłaconych w 2023 r.

Realizując powyższe świadczenia wydano:

- 712 informacji i decyzji o przyznaniu świadczeń;
  - 1163 decyzji odmownych;
  - 98 decyzji o umorzeniu postępowania;
  - 56 informacji o pozostawieniu bez rozpatrzenia i rozpoznania;
- a także przeprowadzono 294 wywiady środowiskowe.

Tabela 56. Etatyżacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 roku

Funkcja	Osoby	Etaty
Pracownicy administracyjni (w tym kadra zarządzająca + stanowiska pomocy administracyjnej)	59	57,5
Pracownicy socjalni	35	34,5
Asystenci rodziny	7	5,5
Terapeuci / Rehabilitanci	6	5,5
Opiekunowie	15	14
Pracownicy obsługi	15	14,25
Razem	137	131,25

Wydatki poniesione na utrzymanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i obsługę świadczeń wyniosły w 2023 r. 12 268 246,22 zł, co stanowiło 22% ogółu wydatków Ośrodka. W stosunku do 2022 r. wydatki na utrzymanie ośrodka i obsługę świadczeń wzrosły o 33%. Główną przyczyną tak dużego wzrostu były towarzysząca wysokiej inflacji presja na wzrost wynagrodzeń, rosnące szybko koszty utrzymania zasobu ośrodka (media, energia, usługi zewnętrzne) oraz poprawa warunków obsługi klientów MOPS w wyremontowanej siedzibie przy Sienkiewicza 8.

Od listopada 2019 roku, działa jako jednostka organizacyjna Gminy, wyodrębniony ze struktur MOPS - Środowiskowy Dom Samopomocy świadczący wsparcie dzienne dla osób przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Placówka dysponowała w 2023 roku 20 miejscami, dotowanymi z budżetu Wojewody Śląskiego oraz Gminy.

Tabela 57. Etatyżacja Środowiskowego Domu Samopomocy w 2023 roku

Funkcja	Osoby	Etaty
Pracownicy administracyjni	2	1,5
Pracownicy socjalni	1	1
Terapeuci / Rehabilitanci	2	2
Opiekunowie	4	4
Razem	9	8,5

W 2023 roku Środowiskowy Dom Samopomocy świadczył usługi zgodnie z programami działalności i rocznym planem pracy przekazanym i uzgodnionym z Wojewodą Śląskim i zatwierdzonym przez Burmistrza Tarnowskich Gór. Cel funkcjonowania domu zakładał między innymi zapewnienie uczestnikom oparcia społecznego przez szeroko zakrojoną terapię społeczną, psychiczną, fizyczną pozwalającą na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych uczestników, usamodzielnienie i integrację społeczną.

Usługi ŚDS świadczone były w formie zajęć grupowych i indywidualnych w poszczególnych pracowniach zgodnie z przygotowanym dla każdego uczestnika planem postępowania wspierająco-aktywizującego i jego aktualnymi potrzebami psychofizycznymi. W okresie działalności zajęcia terapeutyczne pomagały uczestnikom podnosić jakość życia, wzmacniać funkcje poznawcze oraz poprawiały nastrój. Uczestnicy brali udział w wycieczkach, spotkaniach, treningach oraz zajęciach min. z arteterapii, dogoterapii, alpakoterapii. Również kontynuowane były zajęcia z terapii integracji sensorycznej, które odbywały się na podstawie zawartego porozumienia ze Szkołą Podstawową z oddziałami integracyjnymi nr 13.

Od lutego 2023r. aktywnie działała również powołana grupa wsparcia rodziców/opiekunów. Podczas comiesięcznych spotkań rodzice/opiekunowie otrzymywali wsparcie, wymieniali doświadczenia na temat radzenia sobie z osobą niepełnosprawną, jak również pozyskiwali nowe umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Uzyskiwali poradę od specjalistów takich jak m.in: psycholog, mediator, pedagog, terapeuta.

Działalność ŚDS w 2023 roku finansowana była z dotacji Wojewody na realizację zadań zleconych w kwocie 681 378,44 zł oraz środków z budżetu Gminy Tarnowskie Góry w kwocie 374 934,49 zł. Łączna kwota wydatków ŚDS w roku sprawozdawczym wyniosła: 1 056 312,93 zł.

Gmina realizowała w 2023 roku zadania wynikające z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Tarnowskich Górach na lata 2022-2025 (Uchwała Nr XLVII/492/2022 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 30 marca 2022 roku). Działania te są corocznie, oddzielnie raportowane Radzie Miejskiej.

Na terenie Miasta działa Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SP ZOZ, dla którego organem założycielskim jest Gmina.

Misja ośrodka: „Jesteśmy po to, aby pomagać osobom w kryzysie wykorzystując całą swoją wiedzę i zaangażowanie w dążeniu do zdrowia pacjentów”, a jego działalność finansowana jest z:

- kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia, w ramach którego prowadzone są trzy poradnie i oddział dzienny terapii uzależnień od alkoholu (wartość kontraktu wyniosła 1 816 965 zł);
- umów na realizację programów profilaktycznych oraz działalność punktu konsultacyjno-informacyjnego i świetlicy socjoterapeutycznej.

W 2023 roku, z usług TOTU skorzystało 1958 pacjentów; 44 % zarejestrowało się po raz pierwszy. Oprócz finansowanych przez NFZ poradni, Ośrodek prowadzi działalność w formie programów profilaktycznych, prowadzenia świetlicy socjoterapeutycznej „Kryjówka” (opieka nad 40 dziećmi).

Tabela 58. Wykaz dotacji udzielonych przez Gminę innym podmiotom niż organizacje pozarządowe na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

BENEFICJENT	KWOTA DOTACJI [zł]
TOTU SP ZOZ w Tarnowskich Górach	733 674
TCK w Tarnowskich Górach	155 150
MBP w Tarnowskich Górach	43 555

System opieki społecznej w Tarnowskich Górach adresuje swoje usługi do odbiorców z grup zróżnicowanych wiekowo z akcentami na dzieci oraz seniorów. Tu, głównym kryterium udzielania pomocy jest sam fakt jej oczekiwania. Usługi adresowane są również do grup społecznych wymagających wsparcia z powodów okresowych i stałych trudności finansowych lub/i występujących w rodzinach różnych dysfunkcji. Udzielanie pomocy wiążemy z funkcją profilaktyczną, starając się zapobiegać uzależnianiu się klientów miejskiego ośrodka od udzielanej im pomocy społecznej. Bo przecież pomocniczość Gminy w tym zakresie oznacza udzielanie pomocy tym, którzy jej potrzebują. To warunek zachowania podmiotowości przez oczekujących pomocy mieszkańców Miasta.

IX Zaspokajanie potrzeb mieszkańców

W piramidzie ludzkich potrzeb najniższe piętra zajmują potrzeby fizjologiczne (dostęp do wody, żywności, mieszkania), a najwyższe potrzeby związane z samorealizacją. Zadaniem Gminy jest zaspokajanie – w miarę możliwości – potrzeb najbardziej podstawowych, jak i tych wyższych.

Bieżące utrzymanie miasta ma na celu ciągle utrzymanie tego złożonego organizmu w gotowości do zapewnienia mieszkańcom dostępu do usług gwarantujących wymagany przez nich poziom życia - poziom zaspokajania potrzeb. Z szacunku dla podmiotowości każdego mieszkańca powinniśmy stwarzać swoim mieszkańcom warunki umożliwiające samodzielną realizację własnych potrzeb, bez zbędnej, w te działania ingerencji.

IXa Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Tarnowskie Góry w 2023 roku realizowała zadanie wraz z wybranym w 2001 roku, operatorem systemu wodno-kanalizacyjnego, tj. Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach.

Zważywszy na postanowienia umowy wdrożeniowej zawartej między miastem a właścicielem większościowego pakietu udziałów w spółce (dziś koncern Veolia), to na Mieście spoczywa główny ciężar inwestycyjny w omawianej dziedzinie. Spółka posiada wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK na lata 2016-2026, a więc do końca obowiązywania umowy spółki. Utrzymują się problemy w pozyskaniu od spółki szczegółowych informacji na temat corocznej realizacji planu.

W roku 2023 w ramach zawartych umów dzierżawy wykonano następujące inwestycje:

- a. w ramach gospodarki wodnej:
  1. ujęcia własne i zasilanie z ujęć obcych – 14.109 zł,
  2. modernizacja sieci wodociągowej – 901.733,18 zł,
  3. budowa i odpłatne przejścia sieci – 210.080,00 zł,
- b. w ramach gospodarki ściekowej:
  1. modernizacja kanalizacji – 129.640,00 zł,
  2. budowa i odpłatne przejścia sieci – 365.900,00 zł,
  3. modernizacja oczyszczalni ścieków (oczyszczalnia Repty, Centralna, fotowoltaika w Reptach oraz na Leśnej oraz pompa ciepła na oczyszczalni przy ul. Leśnej – 569.789,92 zł.

Razem: 2.191.252,10 zł

Do dnia 30 grudnia 2022 roku obowiązywały na terenie Gminy taryfy za dostawę wody i odprowadzanie ścieków określone we wniosku taryfowym od 01.04.2017 roku.

W dniu 31 grudnia 2022 roku weszła w życie nowa taryfa zatwierdzona przez Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Decyzją z dnia 9 grudnia 2022 roku. Zgodnie z nową taryfą ceny wody i ścieków pozostały na dotychczasowym poziomie przez okres pierwszego roku jej obowiązywania. W kolejnych (2 i 3) latach taryfa wzrasta inflacyjnie. Jeszcze w lutym 2023 roku PWiK realizując ofensywną politykę taryfową wniosło do PGW Wody Polskie wniosek o zmianę trzyletniej taryfy. Wniosek zatwierdził decyzją organ I instancji, a po odwołaniu burmistrza od

tej decyzji, organ II instancji uchylił w kwietniu b.r. pierwotną decyzję; nadal obowiązuje więc taryfa zatwierdzona w grudniu 2022 roku.

Ścieki bytowe oczyszczane są w Tarnowskich Górach w spełniających wszystkie normy środowiskowe oczyszczalniach ścieków: Repty i Leśna (własność PWiK) oraz Centralna Oczyszczalnia Ścieków (własność Gminy). Gmina w 2022 roku zakupiła dla COŚ oraz funkcjonujących przepompowni ścieków urządzenia za kwotę 654.028 zł.

Utrzymanie zbiornika retencyjnego przy ul. Wielkopolskiej kosztowało 5.559 zł.

Na koniec 2023 roku, procent skanalizowania mieszkańców w Gminie Tarnowskie Góry wynosił 95 %, dodatkowo na terenie gminy użytkowanych jest 977 zbiorników bezodpływowych. Ilość użytkowanych zbiorników bezodpływowych z powodu podłączenia nieruchomości do kanalizacji maleje.

W raportowanym okresie udzielono 51 dotacji do podłączeń kanalizacyjnych na łączną kwotę 117 344 zł.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne, Gmina jest zobowiązana ponosić opłaty za usługi wodne na rzecz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (odprowadzanie wód deszczowych do cieków wodnych oraz zmniejszenie naturalnej retencji). W raportowanym roku Gmina poniosła z tego tytułu wydatki w formie opłat stałych i zmiennych w łącznej wysokości 171 357 zł.

IXb Gospodarka odpadami; czystość w mieście

Od 2013 roku w Polsce obowiązują przepisy prawa zmieniające całkowicie wcześniejszą filozofię zbierania, zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów. Właścicielem wszystkich odpadów bytowych jest Gmina, i to Gmina odpowiada za osiągnięcie nałożonych na nią ustawowo poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

W 2023 roku obowiązywała umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Tarnowskie Góry na okres od I.2023 – XII.2024. Gmina płaci za każdą tonę odebranego i zagospodarowanego odpadu.

Na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych wydatkowano w 2023 roku 20.543.612 zł. Do Gminy wpłynęło 3062 deklaracji (pierwszych i zmieniających) o wysokości opłaty od gospodarowania odpadami komunalnymi – o 525 mniej niż w roku 2022. Liczba mieszkańców objętych deklaracjami na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosła 55447 i wzrosła o 103 osoby w stosunku do liczby na koniec 2022 r. W 2023 roku 96% mieszkańców zostało objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Wskaźnik ten zwiększa się systematycznie i wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 1 %.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku obsługiwanych jest 10563 nieruchomości, w tym: 9813 budynków jednorodzinnych, 370 budynków wielolokalowych oraz 380 budynków wielolokalowych będących blokami mieszkalnymi. Liczba obsługiwanych nieruchomości zwiększa się systematycznie i wzrosła o 245 w stosunku do roku poprzedniego. Intensywnie rozwija się zabudowa jednorodzinna.

Na wniosek właściciela (władającego, zarządcy) nieruchomości, w Wydziale Gospodarki Miejskiej wydawano dodatkowe worki na odpady BIO. Podczas akcji wiosennej oraz jesiennej wydano łącznie 49359 worków.

Przeprowadzono dwie zbiórki odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie Gminy Tarnowskie Góry – jedną w okresie wiosennym i jedną w okresie jesiennym.

W 2023 roku obowiązywały stawki opłat dla mieszkańców za gospodarowanie odpadami komunalnymi takie same jak w 2022 roku i nie uległy zmianie pomimo przeprowadzonego nowego

przetargu i podpisanej umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych w latach 2023 - 2024. Jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny, opłata ta wynosiła 33 zł miesięcznie za osobę, natomiast jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości 66 zł miesięcznie za osobę.

Od 1 lipca 2021 roku właścicielom nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, przysługuje zwolnienie z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi o kwotę 1 zł miesięcznie od jednego mieszkańca zamieszkującego na danej nieruchomości. Z tego zwolnienia do 31 grudnia 2023 roku skorzystało 281 właścicieli nieruchomości.

W 2022 r. wprowadzono kartę PSZOK – usprawniającą dostarczanie przez mieszkańców segregowanych odpadów komunalnych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Właściciel karty może na bieżąco śledzić ilość i rodzaj oddanych odpadów po zintegrowaniu jej z aplikacją Ecoharmonogram. Od czerwca 2022 r. do grudnia 2023 r. wydano 4362 karty. Natomiast z aplikacji Ecoharmonogram korzystało 5369 mieszkańców.

Wysłano 397 wezwań do złożenia deklaracji lub do złożenia wyjaśnień. Nadano 616 indywidualnych numerów rachunku bankowego dla nowych właścicieli nieruchomości.

Prowadzono akcję edukacyjną polegającą na sprawdzeniu poziomu segregacji odpadów przez mieszkańców poprzez oznaczanie poszczególnych pojemników naklejkami określającymi jakość segregacji na kilkudziesięciu nieruchomościach zamieszkałych na terenie Gminy.

Przeprowadzono akcję edukacyjną pod nazwą „Program ekologiczny – ja tu kompostuję”, mającą na celu promowanie kompostowania bioodpadów. Program realizowany był poprzez udzielenie kompostowników właścicielom nieruchomości zamieszkałych w zabudowie jednorodzinnej. 40 kompostowników o pojemności 740 l i zostało wydanych w udzielenie właścicielom nieruchomości.

Przeprowadzono 34 kontrole wykonawcy pod względem prawidłowego odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, jak również kontrole segregacji odpadów komunalnych powstających na nieruchomościach zamieszkałych, które obejmowały 204 nieruchomości.

W ramach prowadzonego przez Burmistrza Miasta Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w 2023 roku było wpisanych 16 przedsiębiorców oraz przeprowadzono 7 kontroli przedsiębiorców wpisanych do rejestru.

Od 2021 roku Gminy obowiązane są osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne. Za 2023 rok gminy były obowiązane osiągnąć ten poziom w wysokości co najmniej 35% wagowo. Gmina Tarnowskie Góry osiągnęła poziom w wysokości 36,11%.

W ostatnim roku zmniejszyła się ilość odebranych odpadów komunalnych od mieszkańców w stosunku do 2022 r. W 2023 r. wyniosła ona łącznie 21.801 Mg, podczas gdy odpowiednio w roku 2022 r. wynosiła 25.837 Mg.

Po trzech latach (2018 – 2020) znacznego wzrostu odbieranych spod nieruchomości i dostarczanych przez mieszkańców odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, od 2021 r. obserwuje się zmniejszenie ilości odpadów odbieranych, jak i trafiających do PSZOK. Duża ilość dostarczanych przez mieszkańców odpadów do PSZOK świadczy o dużej popularności tej formy pozbywania się odpadów. Najchętniej oddawane do PSZOK są odpady wielkogabarytowe, odpady ulegające biodegradacji oraz odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów.

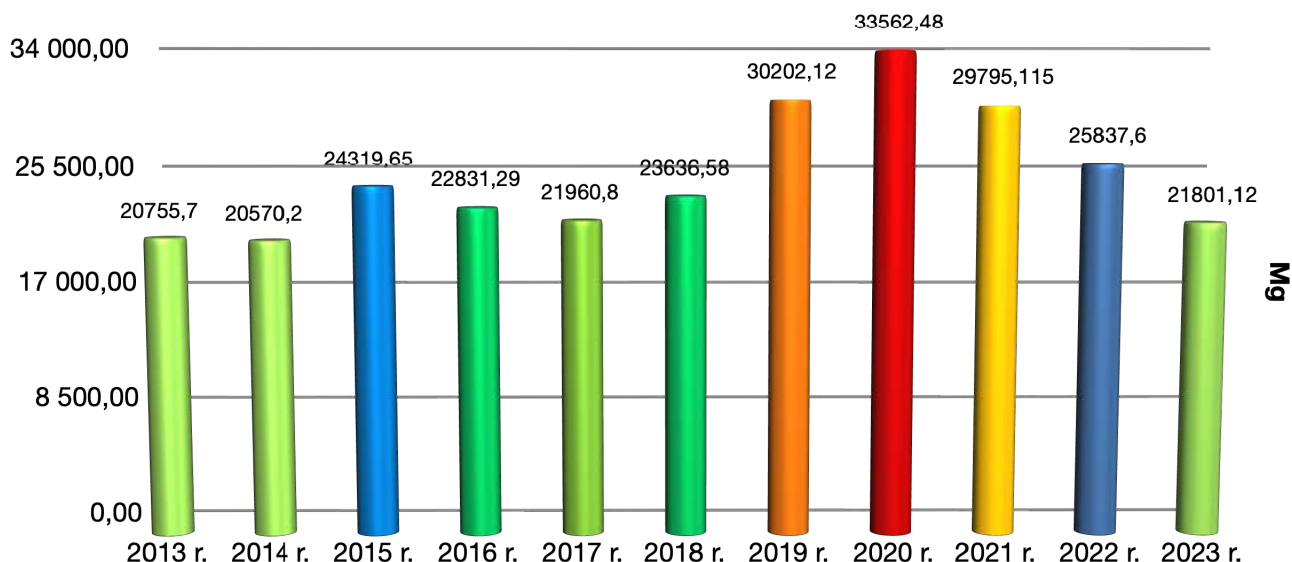

Tabela 59. Zestawienie ilości odpadów odbieranych przez Gminę

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Masa odpadów odebranych od mieszkańców [Mg]	23 636	30 202	33 562	29 795	25 837	21 801
Masa wszystkich odpadów dostarczonych do PSZOK [Mg]	4 252	7 092	10 597	6 357	3 589	2 463
Masa odpadów wielkogabarytowych dostarczonych do PSZOK [Mg]	2 701	4 305	6 199	2 460	1 555	831
Masa odpadów betonu oraz gruzu betonowego z rozbiórek i remontów dostarczonych do PSZOK [Mg]	339	656	1 299	2 244	754	530
Masa odpadów biodegradowalnych dostarczonych do PSZOK [Mg]	31	19	387	464	1 045	997

Wykres 5. Ilość odebranych odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych znajdujących się na terenie Gminy Tarnowskie Góry w latach 2013 - 2023

Ilość odebranych odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych znajdujących się na terenie Gminy Tarnowskie Góry w latach 2013 - 2023

W ocenie służb miejskich duży wzrost ilości wytwarzanych przez mieszkańców odpadów w latach 2018 do 2020 był spowodowany wzrostem zamożności społeczeństwa (zwiększona ilość zakupów nowych towarów) - również wpływ rządowego programu społecznego 500+. Skokowy wzrost roku 2020 można wiązać z pandemią; częstsze od zwyczajowego pozostawanie mieszkańców w domach, duża ilość stosowanych środków ochronnych, rozwijająca się błyskawicznie branża zakupów dostarczanych bezpośrednio do mieszkań klientów, w tym internetowych (produkty

dotąd dodatkowo zabezpieczane opakowaniami). Natomiast spadek odbieranych i zbieranych odpadów komunalnych obserwowany od 2021 roku można wiązać z coraz większą świadomością mieszkańców w zakresie ograniczenia wytwarzania odpadów oraz recesją gospodarczą występującą po wybuchu wojny w Ukrainie.

Dla utrzymania bieżącej czystości na terenie miasta, zatrudnionych jest 5 pracowników gospodarczych. Gmina dodatkowo korzysta z osób wykonujących na jej rzecz nieodpłatne prace społeczno-użyteczne na podstawie wyroków Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach. W roku 2023 korzystano z pracy 66 pracowników zewnętrznych.

Tabela 60. Inne działania zapewniające czystość i właściwy stan sanitarny w Mieście w 2023 roku

Nazwa zadania	Kwota [zł]
Zimowe utrzymanie dróg	2 225 812
Wolnostojące kabiny sanitarne	40 028
Likwidacja dzikich wysypisk	160 602
Sprzątanie i zamiatanie terenów gminnych	1 112 521
Zbieranie, transport i utylizacja padłych zwierząt	34 550
Eksploatacja szaletu miejskiego	158 000
Utrzymanie przystanków autobusowych wraz z zakupem wiat przystankowych	97 084
Zarządzanie cmentarzem komunalnym (pochowano 60 osób na cmentarzu) wraz z drugim etapem tworzenia sektora nisz wielournowych oraz zagospodarowaniem terenu	317 520

IXc Bezpieczne, czyste środowisko; zieleń w mieście

Dbłość o właściwy stan powietrza, wody i ziemi jest jednym z ważniejszych zadań wspólnoty lokalnej. To przecież dbłość o naszą wspólną ojczyznę. Monitoring jakości powietrza prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Śląskiego Monitoringu Jakości Powietrza na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ulicy Litewskiej. Metodą manualną mierzone są następujące parametry: pył zawieszony PM10 i PM2,5 oraz zawarte w pyłe PM10: arsen, bezno(a)piren, kadm, nikiel i ołów.

Tabela 61. Średnioroczne wyniki pomiarów na stacji przy ul. Litewskiej

Rok	PM10 pył zawieszony	PM2.5 pył zawieszony	benzo(a) piren w PM10	Pb w PM10	As w PM10	Cd w PM10	Ni w PM10
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[ng/m ³]	[µg/m ³]	[ng/m ³]	[ng/m ³]	[ng/m ³]
2021	28	20,9	3,4	0,0	0,8	0,6	1,2
2022	25,2	17,6	2,2	0,1	0,9	2,2	7,6
2023	21,5	16,2	2,1	0,0	1,0	1,7	5,5
poziom dop.	40	25	1	0,5	6	5	20

Analiza danych pomiarowych z ostatnich lat wskazuje, że w 2023 roku nastąpiła poprawa jakości powietrza na terenie Miasta w odniesieniu do zawartości w powietrzu: pyłu zawieszono PM10, PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu, ołowiu, kadmu i niklu.

Na terenie Miasta funkcjonuje system czujników Airly, które zainstalowane są we wszystkich dzielnicach miasta. Czujniki mierzą poziom stężenia pyłu zawieszono PM10, PM2,5 i PM1, a także ciśnienie, wilgotność i temperaturę. Odczyty czujników Airly można śledzić na bieżąco na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, na stronie producenta www.airly.eu oraz na smartfonach z systemami Android i iOS po zainstalowaniu aplikacji „Airly”.

Z uwagi na historię przemysłu wydobywczego i przetwórczego na terenie Tarnowskich Gór, rodzima warstwa gruntu wykazuje wyższą od średnich zawartość ciężkich metali i ich związków, zwłaszcza w południowej części miasta. Prowadzone od kilkudziesięciu lat badania zawartości ołowiu w krwi dzieci i młodzieży (działania prowadzone przez Fundację Miasteczko Śląskie ze środków gminnej dotacji) wykazują jednak trwałą tendencję spadkową. Zmniejszyła się ekspozycja na ten metal związana z powszechnie stosowanymi niegdyś paliwami z zawartością PbO₂ oraz zmalało wykorzystywanie przydomowych ogrodów do celów produkcji żywności.

Z uwagi na fakt, że znaczna część Miasta położona jest nad zbiornikiem triasowych wód podziemnych wykorzystywanych do celów komunalnych, zanieczyszczenia gruntu wpływają na stan wód podziemnych i płynących.

Na terenie miasta zlokalizowane są 2 zrekultywowane składowiska odpadów komunalnych (przy ulicy Opolskiej oraz przy ulicy Laryszowskiej), a także składowisko odpadów niebezpiecznych po przedsiębiorstwie państwowym, Zakładach Chemicznych w likwidacji.

To ostatnie stanowi największe zagrożenie dla środowiska z uwagi na zanieczyszczanie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330 - Gliwice zalegającego pod obszarem likwidowanych nieudolnie od 1994 roku zakładów (teren posiada też najwyższą rangę szkodliwości w oddziaływaniu na środowisko wśród działek przewidzianych do remediacji).

W ramach programu „Ochrona GZWP 330 - Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych (...)” rozpoczętego w 2000 roku, wybudowano na powierzchni 13 ha Centralne Składowisko Odpadów, w którym zdeponowano do tej pory ponad 1 mln m³ odpadów (do unieszkodliwienia pozostało około 425 tys.m³ odpadów zalegających na ponad 37 ha gruntu). Część odpadów zalega na terenach we władaniu osób fizycznych (zakup od Wojskowej Agencji Mienia). Od 2012 roku z przyczyn finansowych i formalnych na składowisku nie są prowadzone żadne prace związane z usuwaniem odpadów.

We wrześniu 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1719). Celem przyjętej ustawy jest rozwiązanie problemów związanych ze zgromadzonymi przed laty odpadami, na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, do których ustawodawca zaliczył również tereny Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach.

Mając na względzie zapisy ustawy, zgodnie z którymi organem odpowiedzialnym za ograniczenie wpływu wielkoobszarowych terenów zdegradowanych na środowisko i zdrowie ludzi – stał się burmistrz miasta, przystąpiono do podejmowania działań, których efektem ma być unieszkodliwienie pozostałych odpadów niebezpiecznych (ok. 425 tys. m³).

Równocześnie, dostrzegając mankamenty przyjętych rozwiązań ustawowych (konieczność utrzymania bieżącego utrzymania instalacji oczyszczających, co więcej, ponoszenia kosztów jej funkcjonowania również po wykonaniu decyzji o poprawie stanu środowiska jeszcze przez co najmniej kilkanaście lat, konieczność pozyskania od Skarbu Państwa terenów stanowiących WTZ) podejmowano działania konieczne do stworzenia możliwości zrealizowania zadania.

Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zlokalizowane przy ulicy Laryszowskiej, administrowane przez Remondis Tarnowskie Góry sp. z o.o., zostało zamknięte i zrehabilitowane. Prowadzony monitoring i kontrole zewnętrzne składowiska nie wykazują negatywnego oddziaływania na środowisko.

Nieczynne składowisko odpadów komunalnych przy ulicy Opolskiej (obecnie ulica Zagórska) zrehabilitowane w 2010 roku przez Gminę podlega bieżącemu utrzymaniu i monitoringowi. W 2023 r. roku teren nieczynnego składowiska odpadów wynajęto ZNT sp. z o.o. w celu przeprowadzenia na nim inwestycji fotowoltaicznej.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice ma strategiczne znaczenie dla zaopatrzenia w wodę mieszkańców północno-zachodniej części Górnego Śląska: od Gliwic do Tarnowskich Gór. Dlatego Wojewoda Śląski 25 września 2023 r. (rozporządzenie weszło w życie 12 października) wyznaczył obszar ochronny, dzięki któremu chronione są tworzące go wody podziemne. Ma to zahamować proces zanieczyszczenia wód, ale też pozwolić przywrócić ich naturalną jakość, tak by mieszkańcy mogli z nich korzystać.

W Tarnowskich Górach wyznaczono dwa podobszary chronione:

- podobszar A2 – to teren bardzo podatny na zanieczyszczenia; obowiązuje tu całkowity zakaz budowy nowych oczyszczalni przydomowych oraz stosowania płynnych nawozów naturalnych,
- podobszar B1 – to teren podatny na zanieczyszczenia; nie można tu wykorzystywać ścieków na polach; gdy działka znajduje się dodatkowo na obszarze Aglomeracji Tarnowskie Góry - nie można wprowadzać ścieków z przydomowych oczyszczalni do wód lub do ziemi.

Bieżącym utrzymaniem zieleni na terenie Gminy Tarnowskie Góry objętych jest 48 obiektów zieleni urządzonej, w skład których wchodzi: skwery, zieleńce wraz z placami zabaw (19 szt.), wybiegi dla psów, miejsca pamięci narodowej, zieleń w pasach drogowych dróg gminnych obejmująca powierzchnię ok. 29,5 ha oraz Park w Reptach o pow. 156 ha, Park Miejski przy ulicy Kardynała Wyszyńskiego o pow. 21,5 ha, Park przy ulicy Ks. Płonki w Strzybnicy o pow. 2,4 ha i teren rekreacyjno-wypoczynkowy przy ulicy Morcinka o pow. 5,77 ha. Ponadto, utrzymaniem jest objętych część nieużytków gminnych o łącznej powierzchni ok. 6,5 ha.

Na powyższych terenach przeprowadzono prace pielęgnacyjne – porządkowe, które obejmowały m.in. utrzymanie czystości, konserwację elementów małej architektury, utrzymanie fontann, placów zabaw, wybiegów dla psów, zmiatanie ciągów pieszych, pielęgnację trawników i koszenie traw, zakładanie trawników, wygrabianie liści, pielęgnację krzewów i żywopłotów, wykonanie i pielęgnację kwiatników ziemnych oraz nasadzeń w donicach, gdzie posadzono 10 409 szt. kwiatów sezonowych

i bylin oraz 5 450 szt. roślin cebulowych. Posadzono 1 230 sztuk drzew i 537 sztuk krzewów ozdobnych. Zakupiono również ponad 300 sztuk drzew i krzewów, które otrzymali mieszkańcy Miasta w ramach trzynastego "Tarnogórskiego Święta Drzewa".

Z terenów zieleni urządzonej usunięto łącznie 378 sztuk drzew będących w złym stanie zdrowotnym, obumarłych bądź stwarzających zagrożenie oraz przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne 713 sztuk drzew, które miały na celu ochronę drzew, w tym pomników przyrody, przy jednoczesnej dbałości o bezpieczeństwo publiczne. Drzewa z terenów gminnych są usuwane w oparciu o decyzje Starosty Tarnogórskiego i Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, bądź - w przypadku usuwania drzew z terenów należących do miasta – wójtów/burmistrzów Gmin wyznaczanych przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

Tabela 62. Pomniki przyrody w 2023 roku

Pomnik przyrody	Ochrona	Zniesienie ochrony
Pojedyncze drzewa	97	0
Grupy drzew	2	0
Głazy narzutowe	1	0

Ubiegłoroczne nakłady na bieżące utrzymanie zieleni miejskiej wyniosły ok. 1,6 mln, w tym środki z dotacji WFOŚiGW w wysokości 171 853 zł, które przeznaczone zostały na zabiegi konserwacyjno – pielęgnacyjne starodrzewu w Parku Miejskim i w Parku w Reptach oraz drzewostanu zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Doły Piekarskie”.

W 2023 r. pozyskano również środki z WFOŚiGW w ramach ogłoszonego konkursu na Zieloną przestrzeń. Dotacja w wysokości 250 000 zł zostanie przeznaczona na utworzenie parku o powierzchni ok. 8 100 m² przy ul. Bolesława Chrobrego w Bobrownikach Śląskich – Piekarach Rudnych. W tym celu posadzone zostanie 950 drzew i 400 krzewów, powstanie również ścieżka edukacyjna o tematyce przyrodniczej.

W ramach projektów finansowanych z Budżetu Obywatelskiego wykonano:

1. "Kwiaty na Alei Kwiatów" na łączną kwotę 49 873,80 zł. W ramach zadania założono 146 m² kwietnika, na którym posadzono 168 sztuk krzewów ozdobnych oraz 529 sztuk bylin i krzewinek. Zadanie obejmowało również kilkumiesięczną pielęgnację wykonanych nasadzeń.
2. Nową strefę aktywności, odpoczynku i integracji przy ulicy Długiej 10 w Reptach Śląskich na łączną kwotę 49 981,05 zł. W ramach zadania, zgodnie z wykonanym projektem posadowienia małej architektury wyposażono teren w: zestaw Street Workout, ławki metalowe, leżak miejski, stojak rowerowy, zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią i maty przerostowe.

Promieniowanie elektromagnetyczne

W 2022 r. zawarta została umowa współpracy z Instytutem Łączności - Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie dotycząca prowadzenia pomiarów poziomu pola elektromagnetycznego.

W 2023 r. stacja monitorująca umieszczona została na budynku Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SP ZOZ przy ulicy Karłuszowiec 11 i miała

ona za zadanie badać pole elektromagnetyczne pochodzące z masztu antenowego znajdującego za budynkiem przy ulicy Karłuszowiec 12. Dostarczone przez Instytut Łączności - Państwowy Instytut Badawczy wyniki pomiarów wskazały, że nie zostały stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Gmina przedłużyła umowę współpracy z Instytutem Łączności na kontynuację pomiarów pól elektromagnetycznych w kolejnych latach.

Edukacja ekologiczna

W 2023 r. Wydział Ochrony Środowiska współuczestniczył w realizowanej przez Tarnogórskie Centrum Kultury akcji Eko Kraina: Przeprowadzono prelekcje edukacyjne dla uczniów szkół średnich pn. "Różnorodność biologiczna i jej rola w życiu człowieka i funkcjonowaniu ziemskiego ekosystemu". Przygotowano również prezentację interaktywną dla dzieci ze szkół podstawowych pn. "Wszyscy jesteśmy ze sobą połączeni, czyli co wspólnego ma komar z tym, że za oknem jest zielono..?"

W grudniu wraz z „Fundacją Srebrne Buki” zorganizowano w Tarnogórskim Centrum Kultury kolejną konferencję EkoTG, poświęconą zmianom klimatycznym oraz energii z OZE. W trakcie spotkania omówiono, jak zmieniał się klimat na przestrzeni ostatnich tysięcy, a nawet milionów lat i jaki udział w tych zmianach ma człowiek. Ponadto przedstawione zostały rozwiązania jak powstrzymać lub przynajmniej spowolnić zmiany klimatyczne.

Jesienią na Rynku odbyło się kolejne – 13 już - Tarnogórskie Święto Drzewa, podczas którego mieszkańcy otrzymali blisko 300 sadzonek drzew i krzewów. Jednocześnie w zamian zebrano 460 kg zużytego sprzętu AGD/RTV oraz 280 kg zużytych baterii.

Ochrona przyrody – pozostałe zadania

W 2023 r. Wydział Ochrony Środowiska, jak corocznie w Parku Miejskim i Parku w Reptach, wywiesił łącznie około 200 sztuk zestawów pułapek z dyspenserami feromonowymi, które służą do wyłapywania szrotówka kasztanowcowiaczka (wartość 4 074,87 zł).

Aby ochronić siedliska wydry, Wydział Ochrony Środowiska zakupił w celu wpuszczenia do Zalewu w Pniowcu 207 kg karpia (wartość 3 987,00 zł). Koło Pszczelarzy w Tarnowskich Górach otrzymało lekarstwo zakupione przez Wydział Ochrony Środowiska dla pszczół - Apiwarol, które zostało rozdysponowane pomiędzy pszczelarzami miasta Tarnowskie Góry (wartość 3 060,00 zł).

Zorganizowano akcję „Twój pomnik przyrody”, której celem było włączenie mieszkańców miasta Tarnowskie Góry w działania mające na celu wskazanie cennych drzew – kandydatów na pomniki przyrody. W okresie od marca do końca czerwca 2023 r. mieszkańcy zgłosili 56 drzew jako propozycje pomników przyrody. Po weryfikacji przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska oraz zaopiniowaniu przez Lasy Państwowe i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska ochroną objęto 17 drzew (uchwała Nr LXXV/745/2024 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Tarnowskie Góry).

IXd Dbłość o ład przestrzenny

Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry wykonuje zadania z zakresu ochrony i kształtowania ładu przestrzennego przewidziane ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Na niemalże całym obszarze Gminy Tarnowskie Góry obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach w 2014 roku.

Gmina Tarnowskie Góry pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w 98,71%, jednak planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym, wymagającym okresowych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Warunkiem uchwalenia nowych planów miejscowych czy ewentualnych zmian planów jest brak naruszenia ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Z uwagi na ciągły wpływ wniosków o zmianę przeznaczenia działek w obowiązujących planach miejscowych oraz wniosków o sporządzenie planu miejscowego, pochodzących od osób fizycznych i instytucji, a także z powodu własnej polityki Gminy, sukcesywnie prowadzone są procedury zmierzające do zmiany ustaleń planów miejscowych.

Obecnie w Gminie obowiązuje 31 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 5 tak zwanych głównych planów, które pokrywają prawie cały obszar Gminy oraz 26 mniejszych, zmieniających ustalenia ówczesnie obowiązujące lub wprowadzające ustalenia dla obszarów, które były pozbawione planu miejscowego.

W 2023 roku zostało uchwalonych 5 planów miejscowych, które zmieniały dotychczasowe przeznaczenie, tj.:

1. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Zagórskiej w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXVI/664/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 czerwca 2023 r. obejmujący teren o powierzchni 5,66 ha;
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Kopalnianej i A. Puszkina w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXVI/665/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 czerwca 2023 r. obejmujący teren o powierzchni 16,5 ha;
3. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przy ulicy Sielanka w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXVI/666/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 czerwca 2023 r. obejmujący teren o powierzchni 42,22 ha;
4. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Konduktorskiej, ulicy Bałtyckiej i ulicy M. Niedziałkowskiego w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXX/704/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 października 2023 r. obejmujący teren o powierzchni 40,64 ha;
5. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Wodnej w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXXI/709/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 listopada 2023 r. obejmujący teren o powierzchni 9,59 ha.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w 2023 roku:

1. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Wodnej w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXXI/709/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 listopada 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2023 r. poz. 9099);
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Konduktorskiej, ulicy Bałtyckiej i ul. M. Niedziałkowskiego w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXX/704/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 października 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2023 r. poz. 7924);
3. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przy ulicy Sielanka w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXVI/666/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 czerwca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2023 r. poz. 5349);
4. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Kopalnianej i A. Puszkina w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXVI/665/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 czerwca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2023 r. poz. 5348);
5. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Zagórskiej w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXVI/664/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 czerwca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2023 r. poz. 5347);
6. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów kolejowych w dzielnicach Śródmieście - Centrum, Sowice i Lasowice w Tarnowskich Górach oraz niektórych terenów przyległych przyjęty Uchwałą Nr LVII/597/2022 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 grudnia 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2022 r. poz. 8952);
7. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Śródmieście - Centrum, Osada Jana i Stare Tarnowice w Tarnowskich Górach w rejonie ulic: Słoneczników, K. Miarki, Górnicy, Bałtyckiej, J. Hallera, J. Korczaka, Strzelców Bytomskich i Opolskiej przyjęty Uchwałą Nr XLII/453/2021 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 24 listopada 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2021 r. poz. 7743);
8. miejscowy plan zagospodarowania w dzielnicach Rybna i Strzybnica w Tarnowskich Górach przy ulicach: Powstańców Warszawskich, Raclawickiej, Sorychty, 11-go Listopada, Pustki-Leśnictwo, Zagórskiej, Polarnej, J. Tuwima, A. Zawiszy i Starohutniczej przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/398/2021 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 30 czerwca 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2021 r. poz. 4960);
9. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie - Piekary Rudne w Tarnowskich Górach w rejonie ulic J. Korola, Kruczej i Grunwaldzkiej przyjęty Uchwałą Nr XXXI/337/2021 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 17 lutego 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2021 r. poz. 1305);
10. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Góra Cipiorg – Doły Piekarskie” w dzielnicy Bobrowniki Śląskie - Piekary Rudne w Tarnowskich Górach, pomiędzy ulicami J. Korola i Grunwaldzką, przyjęty Uchwałą Nr XIX/212/2020 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 26 lutego 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2020 r. poz. 1901);
11. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Repty Śląskie w Tarnowskich Górach w rejonie ulic: Ks. H. Renka, Jaworowej, J. Waliski, W. Witosa, Kamiennej, Repeckiej, Długiej, Myśliwskiej, S. Staszica., przyjęty Uchwałą Nr IX/103/2019 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 maja 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2019 r. poz. 4201);

12. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach w rejonie ulic Króla Jana Kazimierza, Kazimierza Jagiellończyka i Królowej Jadwigi, przyjęty Uchwałą Nr LII/534/2018 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 kwietnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2018 r. poz. 3076);
13. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Stare Tarnowice w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Obwodnica i Olimpijczyków, przyjęty Uchwałą Nr XLVI/473/2017 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 listopada 2017 (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2017 r. poz. 7062);
14. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Pniowiec i Strzybnica w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Chemików, Jagodowej, Westerplatte, Poczty Gdańskiej, Borówkowej, Zagórskiej, przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/406/2017 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 7 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2017 r. poz. 3652);
15. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Osada Jana i Śródmieście - Centrum w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Słoneczników, Bytomskiej, Ogrodowej, Górniczej, kard. S. Wyszyńskiego, T. Kościuszki, J. Korczaka, ks. N. Bończyka, przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/ 405/2017 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 7 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2017 r. poz. 3651);
16. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach w rejonie ulic Mieszka I i Piotra Skargi, przyjęty Uchwałą Nr XXV/ 305/2016 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 28 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2016 r. poz. 5088);
17. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Zagórskiej w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr XXV/304/2016 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 28 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2016 r. poz. 5087);
18. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach, w rejonie ul. Bolesława Śmiałego, przyjęty Uchwałą Nr XVIII/ 229/2016 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 24 lutego 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2016 r. poz. 1547);
19. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Strzybnica i Rybna w Tarnowskich Górach, w rejonie ulic Grzybowej, K. Pułaskiego, 11-go Listopada, Raclawickiej, J. Tuwima i Laryszowskiej, przyjęty Uchwałą Nr XVIII/228/2016 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 24 lutego 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2016 r. poz. 1546);
20. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w rejonie ulic: Świetlanej, Parkowej, L. Staffa, Małej, A. Puszkina, Kopalnianej w Tarnowskich Górach, Uchwałą Nr XIII/185/2015 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2015 r. poz. 5370);
21. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Śródmieście - Centrum w rejonie ulic: Szybów, Małej, Szczęść Boże, S. Staszica w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr XIII/ 184/2015 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2015 r. poz. 5369);
22. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Stare Tarnowice w rejonie ulic: Francuskiej, Włoskiej, G. Morcinka, Saperów, Fińskiej, W. Janasa, Donieckiej, Pyskowskiej w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr XIII/183/2015 Rady Miejskiej

- w Tarnowskich Górach z dnia 21 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2015 r. poz. 5368);
23. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Stare Tarnowice w rejonie ulic: Bałtyckiej i Łanowej w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr XIII/182/2015 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2015 r. poz. 5367);
  24. zmiana fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Dzielnicy Bobrowniki Śląskie - Piekary Rudne - Wschód w Tarnowskich Górach, w rejonie ulicy Kazimierza Odnowiciela, przyjęty Uchwałą Nr II/ 26/2014 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 17 grudnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2014 r. poz. 6726);
  25. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego północnych dzielnic Miasta Tarnowskie Góry – Opatowice, Rybna, Strzybnica, Pniowiec, Sowice, części Lasowic na północ od ulicy Częstochowskiej i terenów leśnych, przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/424/2013 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 27 lutego 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2013 r. poz. 2361);
  26. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnic: Śródmieście - Centrum, Lasowice, Osada Jana w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr XXVI/314/2012 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 27 czerwca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2012 r. poz. 3156);
  27. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla dzielnic południowych miasta Tarnowskie Góry - Bobrowniki Zachód, Repty Śląskie, Stare Tarnowice i osiedle „Przyjaźń”, przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/551/2009 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 28 października 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2010 r. Nr 14 poz. 232, z późn. zm);
  28. zmiana fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy Bobrowniki Śląskie - Wschód w Tarnowskich Górach, w zakresie przebiegu drogi w rejonie ul. Radzionkowskiej, przyjęty Uchwałą Nr XLIX/575/2009 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 listopada 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2010 r. Nr 26 poz. 380);
  29. zmiana fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dzielnicy Bobrowniki Śląskie - Wschód w Tarnowskich Górach, w zakresie rozszerzenia funkcji terenu zabudowy usługowej o funkcję sportu i rekreacji, przyjęty Uchwałą Nr XLIX/576/2009 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 listopada 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2010 r. Nr 26 poz. 381);
  30. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Dzielnicy Bobrowniki Śląskie-Piekary Rudne – Wschód w Tarnowskich Górach, przyjęty Uchwałą Nr LXV/549/2006 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 6 września 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2006 r. Nr 118 poz. 3352);
  31. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego byłego terenu górniczego Górniczych Zakładów Dolomitowych S.A. w Siewierzu Kopalni Dolomitu Bobrowniki-Błachówka, w granicach administracyjnych Miasta Tarnowskie Góry, przyjęty Uchwałą nr LVI/494/2006 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 2 marca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2006 r. Nr 49 poz. 1404).

W 2023 roku zostały rozpoczęto opracowania dwóch nowych planów miejscowych:

1. Uchwałą Nr LXVI/667/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Małej w Tarnowskich Górach,
2. Uchwałą Nr LXVII/677/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Cmentarnej i Czarnohuckiej w Tarnowskich Górach.

oraz dwóch zmian w zapisach obowiązujących planów miejscowych:

1. Uchwałą Nr LXII/633/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 marca 2023 r. przystąpiono do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnych dzielnic miasta Tarnowskie Góry – Opatowice, Rybna, Strzybnica, Pniowiec, Sowice, część Lasowic na północ od ulicy Częstochowskiej i terenów leśnych,
2. Uchwałą Nr LXII/634/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 marca 2023 r. przystąpiono do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnic południowych Miasta Tarnowskie Góry – Bobrowniki Zachód, Repty Śląskie, Stare Tarnowice i osiedle „Przyjaźń”.

W trakcie opracowania pozostają plany miejscowe rozpoczęte:

1. Uchwałą Nr XLVIII/508/2022 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Częstochowskiej, Gen. W. Andersa i ulicy Grodzkiej w Tarnowskich Górach,
2. Uchwałą Nr XLVIII/506/2022 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Jana III Sobieskiego, Henryka Sienkiewicza, Strzeleckiej, księcia Jana Opolskiego i Adama Mickiewicza w Tarnowskich Górach.

W 2023 r. zostało wydanych:

1. 14 decyzji ustalających opłatę planistyczną naliczaną w przypadku zbycia nieruchomości, której wartość wzrosła na skutek uchwalenia planu miejscowego, zgodnie z dyspozycją art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i z tego tytułu do budżetu Gminy wpłynęła kwota 302.404,80 zł,
2. 37 decyzji ustalających opłatę adiacencką naliczaną w przypadku wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału, zgodnie z dyspozycją art. 98a ustawy o gospodarce nieruchomościami i z tego tytułu do budżetu Gminy wpłynęła kwota 131.610,80 zł;
3. 3 decyzje o warunkach zabudowy dla terenu pozbawionego planu miejscowego, w tym jedna decyzja dotycząca inwestycji OZE;
4. 341 zaświadczeń w sprawach miejscowych planów zagospodarowania przeznaczenia;
5. 310 zaświadczeń w sprawach dotyczących rewitalizacji;
6. 270 wypisów i wyrysów z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
7. 350 informacji w sprawach planu miejscowego i rewitalizacji;
8. 38 opinii w sprawach zgodności planowanej inwestycji z planem miejscowym;
9. 88 opinii w sprawie zgodności projektu podziału nieruchomości z planem miejscowym;
10. 85 innych opinii w sprawach planowania przestrzennego.

Należy przypomnieć, że od dnia 31 lipca 2020 r. w Gminie Tarnowskie Góry obowiązują zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, przyjęte Uchwałą Nr XXIII/249/2020 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2020 r. poz. 5125). Uchwała dostępna jest pod adresem: <https://tarnowskiegory.pl/wp-content/uploads/2022/02/uchwala-reklamowa.pdf>

31 lipca 2022 r. minął tak zwany okres dostosowawczy określony w § 27 ust. 3 uchwały i do tej daty należało dostosować istniejące tablice i urządzenia reklamowe do zasad i warunków określonych w uchwale.

W 2023 r. wydano 90 opinii w zakresie lokalizacji tablic i urządzeń reklamowych. Były to działania podejmowane zarówno na wniosek, jak i z Urzędu. Przeprowadzono także wiele konsultacji z klientami zarówno w formie telefonicznej jak i bezpośrednich rozmów w siedzibie organu. Prowadzone były czynności informacyjne wobec przedsiębiorców oraz właścicieli nieruchomości.

Wszystkie te działania doprowadziły do ograniczenia lokalizacji tablic i urządzeń reklamowych szczególnie w zabytkowym śródmieściu i w jego otoczeniu, a także wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych i na skrzyżowaniach dróg.

Gmina Tarnowskie Góry w roku 2021 przystąpiła do opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, który został uchwalony w roku 2022 (Uchwała Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach nr LI/547/2022 z dnia 27 lipca 2022 r., Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2022 r. poz. 5120).

W Gminie podejmowane są działania związane z opieką nad zabytkami wynikające z przepisów prawa.

W 2012 roku została utworzona Gminna Ewidencja Zabytków. Na koniec roku 2023 obejmowała w sumie 785 pozycji, w tym 634 obiektów kubaturowych, 77 obiektów małej architektury (krzyże, pomniki itp.) oraz 22 zespoły zabytkowe - urbanistyczne, pałacowo-parkowe, zamkowe, zespoły zieleni, cmentarze, zespoły architektury industrialnej i militarnej. GEZ zawiera również w swojej liczbie 45 zabytków archeologicznych oraz 1 park kulturowy „Hałda Popłuczkowa”, utworzony w 2006 roku. GEZ jest prowadzona i aktualizowana samodzielnie przez służby gminne. Znakomita większość zabytków ujętych w GEZ podlega ochronie poprzez odpowiednie zapisy i ustalenia zawarte w obowiązujących planach miejscowych.

Sześćdziesiąt trzy obiekty objęte były wpisem do wojewódzkiego rejestru zabytków. Od kilku lat w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków prowadzona jest akcja przenoszenia zabytków z rejestrów dawnego województwa katowickiego do nowego rejestru województwa śląskiego i nadawanie im z tego powodu nowej numeracji. W tych przypadkach od 2019 roku tworzone są nowe karty adresowe o poszerzonej treści.

Gmina posiada również jeden z 129 polskich Pomników Historii w postaci zespołu wyrobisk pogórnich dawnej kopalni Fryderyk, w części udostępnionej do zwiedzania jako Zabytkowa Kopalnia Srebra oraz Sztolnia Czarnego Pstrąga.

Ochrona zabytków następuje także poprzez stosowane w Gminie formy dofinansowania w postaci dotacji celowych do prac przy zabytkach. W dniu 3 sierpnia 2022 r. Rada Miejska przyjęła nową Uchwałę nr LI/538/2022 w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach na terenie Gminy Tarnowskie Góry. Jak poprzednio, uchwała dotyczy zabytków nie stanowiących własności gminy, natomiast rozszerzono jej działanie na zabytki znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Progi procentowe finansowania zostały obniżone, zniesiono także możliwość refundowania uprzednio wykonanych prac przy zabytkach.

W 2023 roku Gmina udzieliła dwóch dotacji na łączną kwotę 159 726,14 zł – na renowację dwóch obrazów oraz rzeźby św. Anny w kościele św. Anny oraz na renowację elewacji, widocznych części dachu i stolarki zewnętrznej w kamienicach przy ul. Rynek 10 i 10a.

Ochrona zabytków o własności gminnej odbywa się w drodze remontów, konserwacji i innych prac o różnym zakresie, realizowanych przez Wydziały Urzędu Miejskiego jako remonty kapitalne, zadania inwestycyjne o mniejszym kalibrze, a także poprzez bieżące utrzymanie budynków jako prace zlecone administratorowi zasobu komunalnego, Zarządowi Nieruchomości Tarnogórskich Sp. z o.o. W roku 2023 był kontynuowany rozpoczęty dwa lata wcześniej remont zabytku rejestrowego, budynku przy ul. Królika 20, z docelowym przeznaczeniem na siedzibę Lokalnej Organizacji Turystycznej.

IXe Gospodarka mieszkaniowa

Gmina objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego jest zarówno dla mieszkańców, jak i potencjalnych mieszkańców jak otwarta księga. Można z niej odczytać niemal wszystkie informacje związane z planowanym, przyszłym zagospodarowaniem terenu, co ułatwia decyzje o inwestowaniu bądź zamieszkaniu w Tarnowskich Górach. W ostatnich latach corocznie Starosta Tarnogórski wydaje po kilkaset pozwoleń na budowę w Tarnowskich Górach. Budownictwo jednorodzinne i deweloperskie rozwija się intensywnie.

Do zadań własnych Gminy należy tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, w szczególności osobom, których warunki zamieszkiwania oraz trudna sytuacja materialna kwalifikują do przydziału lokalu. Gmina, na zasadach i w przypadkach określonych przepisami prawa, zapewnia lokale w ramach posiadanego zasobu mieszkaniowego, na mocy zawartych umów.

Rok 2023 był kolejnym rokiem, w którym realizowano Uchwałę Nr IX/101/2019 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tarnowskie Góry na lata 2019 – 2024. W nawiązaniu do założeń programu od kilku lat zauważalna jest m.in. tendencja spadkowa zasobu mieszkalnego ze względu na zły stan techniczny budynków, brak możliwości ogrzewania lokali piecami na paliwo stałe przy jednoczesnym braku możliwości stosowania innego źródła ciepła zgodnego z ustawą antysmogową lub w wyniku zdarzeń losowych, np. pożaru lub zalania. Potrzeby remontowe i modernizacyjne zasobu Gminy ustalane są na podstawie sporządzanych okresowo przeglądów technicznych dokonywanych na zlecenie zarządcy oraz w wyniku przeprowadzania bieżących kontroli i przyjmowanych interwencji. Ponadto, co roku zarządca budynku sporządza bilans potrzeb remontowych stanowiący podstawę sporządzenia planu na kolejny rok. W celu realizacji zadań własnych Gminy, w ramach technicznego utrzymania, zarządca budynku utrzymuje tzw. stan niepogorszony zasobu. Niejednokrotnie przeprowadzanie remontu elementów zasobu wiąże się z poniesieniem nakładów finansowych znacznie przewyższających wartość nieruchomości. Zatem nierzadko zachodzi konieczność przekwaterowania najemców do innych lokali gminnych.

Do roku 2022, w trybie przepisów prawa zamówień publicznych, zawierane były umowy w ramach których zlecano realizację zadania z zakresu zarządzania mieszkaniowym zasobem. Na mocy Uchwały nr LVII/596/2022 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie powierzenia spółce zadań własnych gminy Tarnowskie Góry z zakresu tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, gospodarki nieruchomościami, gospodarki odpadami komunalnymi i cmentarzy gminnych (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 r. poz. 8951), w dniu 13 stycznia 2023r. przedmiotowe zadania zostały powierzone Spółce Zarząd Nieruchomości Tarnogórskich Sp. z o.o., której akt założycielski z dnia 26 września 2018 r. wskazuje, że całość działalności Spółki dotyczy wykonywania zadań publicznych na rzecz Gminy Tarnowskie Góry.

Zgodnie z powyższym, zawarte zostały dwie umowy wykonawcze o świadczenie usług publicznych. Pierwsza z zakresu tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, gospodarki nieruchomościami, gospodarki odpadami komunalnymi i cmentarzy gminnych. Natomiast druga z zakresu gospodarki nieruchomości zabudowanymi budynkami o charakterze niemieszkalnym, w skład których wchodzi lokale stanowiące własność gminy lub będące we władaniu Gminy. Umowny okres powierzenia zadań własnych Gminy to 10 lat.

Rok 2023 był kolejnym rokiem, w którym Gmina Tarnowskie Góry realizowała postanowienia umów nr 38/MnS/2020 oraz nr 39/MnS/2020 zawartych w dniu 30 września 2020r. z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu (Mieszkanie na start). Przedmiotem umów są dopłaty do czynszu najmu mieszkań zlokalizowanych w budynkach przy ulicy Janasa 8 i ulicy Janasa 10 w Tarnowskich Górach, będącymi inwestycjami mieszkaniowymi Międzygminnego Towarzystwa Budownictwa Społecznego sp. z o.o.

W związku z zawarciem umów BGK zabezpieczył środki przeznaczone na wypłaty dopłat w łącznej wysokości 1 732 904,77 zł, które stanowią rocznie kwotę 115 526,99 zł przez 15 lat.

W 2023 roku 28 (spośród 48 najemców) złożyło wnioski o dopłatę do czynszu. W związku z tym wypłacono środki pieniężne w wysokości 93 391,65 zł na rzecz MTBS sp. z o.o.

W konsekwencji wybuchu wojny na Ukrainie gmina kolejny rok realizowała zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, na podstawie art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, polegające na przyznawaniu i wypłacie świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia uchodźcom z Ukrainy. Uprawnionymi do wypłaty świadczenia w wysokości 40 zł za osobę za każdy dzień pobytu były podmioty zapewniające zakwaterowanie i wyżywienie. Jednakże nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W roku 2023 rozpatrzono 356 wniosków obejmujących 690 osób. Łączna suma wypłaconych świadczeń wyniosła 1 122 480 zł. (3-krotnie mniej, niż w roku 2022).

Natomiast z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2024 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) w 2023 roku Gmina zrealizowała zadanie w ramach projektu pn. Remont pustostanów w budynkach komunalnych Miasta Tarnowskie Góry. Mający na celu rozwój mieszkalnictwa o charakterze socjalnym na potrzeby zapewnienia tymczasowego zakwaterowania dla obywateli Ukrainy.

Przedmiotem zamówienia publicznego było wykonanie remontu pięciu pustostanów stanowiących gminny zasób mieszkaniowy o łącznej powierzchni 234,65 m². Zadanie zostało podzielone na części z uwzględnieniem lokalizacji mieszkań, tj.: cz. I: lokal przy ulicy Górniczej 43/2, cz. II: lokal przy ul. Górniczej 2/7, cz. III: lokal przy ulicy Strzeleckiej 25/3, cz. IV: lokal przy ul. Jana III Sobieskiego 6b/8, cz. V: lokal przy ulicy Jana III Sobieskiego 6c/10. W okresie od 7 czerwca do 30 listopada 2023 r. w ramach remontu lokali wykonane zostały prace budowlane polegające, m.in. na wymianie instalacji wodnokanalizacyjnej i elektrycznej, wykonaniu wewnętrznej instalacji grzewczej, uzupełnieniu tynków, wykonaniu gładzi, wyrównaniu i położeniu posadzek, wymianie drzwi wewnętrznych i wejściowych. Kompleksowo wyremontowane zostały również łazienki itp. Powyższe prace zostały wykonane przy spełnieniu wymagań w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Wartość całkowita projektu i dofinansowania z UE to kwota 505 161, 28 zł netto. W związku z powyższym, pięć ukraińskich rodzin zawarło umowy najmu na czas trwania konfliktu zbrojnego na Ukrainie, jednakże przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy po zakończeniu działań wojennych. W okresie trwania umowy najemcy zwolnieni są z ponoszenia opłat czynszowych pokrywając jedynie opłaty za media (woda, prąd, gaz, śmieci). W wyremontowanych lokalach zamieszkały łącznie 24 osoby.

W konsekwencji zaplanowanego remontu dwóch lokali użytkowych w budynku przy ulicy Krakowskiej 18, oprócz wymiany instalacji wodnokanalizacyjnej i elektrycznej, przyłączono budynek do miejskiej sieci ciepłowniczej. W lokalach wykonano wewnętrzną instalację grzewczą oraz zakupiono i zlecono zamontowanie wymiennika ciepła, pozostawiając nowym najemcom wykonanie prac adaptacyjnych w lokalu według własnych potrzeb.

Na podstawie zawartej umowy z firmą Veolia Południe sp. z o.o. pozostała część budynku przyłączona zostanie do sieci ciepłowniczej po wykonaniu wewnętrznych instalacji grzewczych w lokalach mieszkalnych. Prace zostały zaplanowane na rok 2025.

Tabela 63. Zapotrzebowanie na mieszkania z zasobu komunalnego Gminy

Wyszczególnienie	Liczba wniosków na dzień 1 stycznia 2023r.	Liczba wniosków na dzień 1 stycznia 2024r.
Aktualne wnioski osób uprawnionych do ubiegania się o lokal komunalny	171	164
Aktualne wnioski osób uprawnionych do ubiegania się o lokal o czynszu socjalnym	54	57
Wyroki sądowe z obowiązkiem zapewnienia przez gminę lokalu socjalnego	65	60
Liczba wniosków o zmianę mieszkania	37	30

Dokonując analizy złożonych wniosków oraz okresowych ich aktualizacji zauważalny jest nieznaczny spadek potencjalnych najemców z dochodem komunalnym, przy jednoczesnym zwiększeniu ilości osób deklarujących dochód socjalny. Deklarowany dochód komunalny nie zawsze kwalifikuje osoby do ubiegania się o zawarcie umowy remontowej lokalu komunalnego.

W grudniu 2023 r. weszła w życie Uchwała nr LXXI/708/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 listopada 2023r. w sprawie przyjęcia Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Tarnowskie Góry (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023r. poz. 8984) zastępując dotychczasowy akt prawa miejscowego z maja 2019 r. Zmianie uległy m.in. kryteria dochodowe uzasadniające oddanie lokalu w najem, wprowadzono minimalne kryteria dochodowe w przypadku ubiegania się o najem lokalu w budynku przyłączonym do miejskiej sieci ciepłowniczej. Zmianie uległy również kryteria dochodowe jak i procedura oddania lokalu w najem po przeprowadzonym remoncie przez przyszłego najemcę.

Zgodnie z ustawą o ochronie praw lokatorów, Burmistrz Miasta określa stawki czynszów w miejskim zasobie mieszkaniowym i użytkowym. Wysokość czynszu nie przekracza 3% wartości odtworzeniowej lokalu mieszkalnego. Z uwagi na ustawowe zadanie Gminy tj. zapewnienie lokali mieszkalnych dla najemców o ograniczonych możliwościach finansowych, Gmina nie zakłada podwyżek czynszu, którego wysokość osiągnęłaby 3% wartości odtworzeniowej.

Obecnie obowiązujące stawki bazowe zawiera poniższa tabela:

Tabela 64. Bazowe stawki czynszu w lokalach mieszkalnych

Śródmieście, Osada Jana	Pozostałe dzielnice miasta	Stawka w budynkach wybudowanych po 2015 roku [zł]	Stawka socjalna [zł]
6,16	5,60	7,80	1,25

W 2023 roku kontynuowano realizację Uchwały Nr IX/101/2019 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 maja 2019r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tarnowskie Góry na lata 2019 – 2024. Przyjęte w programie zasadami polityki czynszowej zostały osiągnięte, zatem w roku 2023 nie nastąpiła zmiana stawek bazowych.

Na wysokość stawki czynszu za 1 m² w zajmowanych lokalach wpływają czynniki ujęte w poniższej tabeli:

Tabela 65. Czynniki obniżające i podwyższające stawkę bazową

Czynnik	Obniżenie lub podwyższenie stawki bazowej [%]
Mieszkanie w suterenie lub adaptowane ze strychu	-15
Wspólne użytkowanie łazienki, przedpokoju, wc	-10
Brak instalacji wodno-kanalizacyjnej	-15
Brak instalacji gazowej	-10
Brak łazienki w mieszkaniu	-5
Brak wc w mieszkaniu	-10
Brak wc w budynku	-15
Brak kuchni w mieszkaniu	-10
Mieszkanie na poddaszu	-5
Mieszkanie w budynku przeznaczonym do rozbiórki	-5
Mieszkanie z instalacją CO zdalaczną	15
Mieszkanie z instalacją ciepłej wody użytkowej	10
Mieszkanie usytuowane na I lub II piętrze (o ile nie jest to kondygnacja najwyższa)	5
Dodatki i ulgi podlegają sumowaniu. Suma ulg nie może przekroczyć 60% kwoty bazowej czynszu	

Dochody z czynszów są podstawowym źródłem finansowania gospodarki mieszkaniowej Gminy w zakresie bieżącego utrzymania oraz remontów.

Źródłem finansowania gospodarki mieszkaniowej gminy w zakresie bieżącego utrzymania zasobu oraz remontów są głównie dochody z czynszów uzyskane z najmu lokali mieszkalnych

i użytkowych oraz garaży. Przychody z czynszów i innych opłat w roku 2023 wyniosły 10 245 783,58 zł, z czego 118 160,02 zł to wyegzekwowane należności z lat poprzednich.

Tabela 66. Wydatki związane z zasobem mieszkaniowym w 2023 roku

Zadanie	Wydatek [zł]
Eksplatacja budynków komunalnych, w tym w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> realizacja umów wykonawczych o świadczenie usług publicznych koszty poniesione we wspólnotach mieszkaniowych (koszty zarządu, koszty eksploatacyjne i fundusz remontowy) 	9 388 544
Fundusz dopłat w związku z realizacją rządowego programu "Mieszkanie na start"	93 392
Dostawa mediów do budynków komunalnych (tj. ciepła systemowego i ciepłej wody użytkowej oraz paliwa gazowego, zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków, odbiór nieczystości stałych)	5 673 016
Wypłata świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia uchodźcom z Ukrainy	1 122 480
Opłaty sądowe i koszty zastępstwa prawnego	37 808
Dostawa i montaż wymiennika ciepła do budynku przy ul. Krakowskiej 18	39 360
Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób prawnych i fizycznych	190 638
Koszty pozostałe , takie jak: opłaty za pozwы, akty, pełnomocnictwa	150

Tabela 67. Wydatki planowane z zasobem komunalnym w 2024 roku

Plan na rok 2024 [zł]	Nazwa realizowanych zadań, przeznaczenie wydatkowanych środków
8 400 000	Eksploatacja budynków komunalnych w tym w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> realizacja umów wykonawczych o świadczenie usług publicznych koszty poniesione we wspólnotach mieszkaniowych (koszty zarządu, koszty eksploatacyjne i fundusz remontowy)
115 527	Fundusz dopłat w związku z realizacją rządowego programu "Mieszkanie na start"
6 987 090	Dostawa mediów do budynków komunalnych (tj. ciepła systemowego i ciepłej wody użytkowej oraz paliwa gazowego, zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków, odbiór nieczystości stałych)
60 000	Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób prawnych i fizycznych
50 000	Opłaty sądowe i koszty zastępstwa prawnego
25 000	Różne opłaty i składki – opłaty za pozwы, akty, pełnomocnictwa
15 637 617	Ogółem

Od roku 2019 funkcję zarządcy nieruchomości komunalnych pełni Zarząd Nieruchomości Tarnogórskich sp. z o.o. w Tarnowskich Górach (100 % własności Gminy Tarnowskie Góry). Zakres zarządzania ZNT obejmuje budynki mieszkalne i niemieszkalne (w tym schrony i budynki zajmowane przez Ochotnicze Straże Pożarne) będące własnością lub we władaniu Gminy o łącznej powierzchni użytkowej 77 036,42 m² oraz lokali i garaży we wspólnotach mieszkaniowych stanowiących własność Gminy o powierzchni użytkowej 14 689,08 m².

IXf Drogi w mieście

Średnia gęstość dróg na terenie miasta nie odstaje od innych miast regionu. Zdecydowanie uboższa jest tu jednak gęstość dróg zarządzanych przez województwo (ZDW) i państwo (GDDKiA). Na terenie Gminy Tarnowskie Góry działa aż 4 zarządców dróg (w miastach na prawach powiatu, drogami - z wyłączeniem autostrad i dróg ekspresowych - zarządza miasto).

Tabela 68. Zarządzanie drogami na terenie Gminy Tarnowskie Góry

Rodzaj	Długość [km]	Zarządca
Krajowe	17,72	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Katowicach
Wojewódzkie	4,76	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach
Powiatowe	48,49	Zarząd Dróg Powiatowych w Tarnowskich Górach
Gminne	154,64 w tym: utwardzone 109,92 nieutwardzone 44,72	Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tarnowskich Górach

Ponadto, w zarządzie Gminy znajdują się drogi wewnętrzne przebiegające po gruntach gminnych, stanowiące zazwyczaj dojazd do posesji. Drogi te posiadają najczęściej nawierzchnię nieulepszoną i wymagają nakładów inwestycyjnych w celu nadania im właściwych parametrów. Długość dróg wewnętrznych to około 73 km, w tym wyznaczone (istniejące) ciągi komunikacyjne ok. 57 km.

MZUiM każdego roku wykonuje prace remontowe oraz inwestycyjne na drogach gminnych (publicznych i wewnętrznych), w oparciu o uchwalony budżet Gminy Tarnowskie Góry oraz Wieloletnią Prognozę Finansową, z uwzględnieniem wskazań „Wieloletniego planu budowy i remontu dróg w Tarnowskich Górach”.

Tabela 69. Najważniejsze zadania inwestycyjne i remontowe wykonane przez MZUiM w 2023 roku

Nazwa zadania	Wydatek [zł]
Bieżące utrzymanie dróg, zieleni i infrastruktury drogowej i inne	2 347 461
Odnowy nawierzchni bitumicznych – nakładki asfaltobetonowe na fragmentach ulic	1 421 098

Rozbudowa ulicy Towarowej w Tarnowskich Górach	3 856 386 w tym: śr. GZM 1 901 178 śr. własne 1 955 208
Przebudowa ulicy Słoneczników w Tarnowskich Górach	1 544 352
Rozbudowa układu drogowego w rejonie ulic: Królika, Szymały, Dolna, Lewka w Tarnowskich Górach	87 502
Rozbudowa układu drogowego w rejonie ulic: Górnicza, Bondkowskiego, Zamkowa, Nowaka, Gliwicka w Tarnowskich Górach	7 897 004 w tym: śr. własne 6 884 809 śr. RFIL 1 012 195
Rozbudowa ul. Lipowej w Tarnowskich Górach	592 304
Budowa chodnika przy ulicy Staffa w Tarnowskich Górach	2 196 137 w tym: śr. RFRD 568 308 śr. własne 1 627 829
Rozbudowa ul. Polnej w Tarnowskich Górach	5 377 214 w tym: śr. RFRD 2 114 990 śr. własne 3 262 224
Budowa chodnika w ul. Kościelnej w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	102 900
Budowa łącznika pomiędzy ulicą Jemiolową - Przedwiośnia w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	31 980
Rozbudowa ulicy Skowronków w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	155 247
Budowa ulicy Kamiennej w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	41 697
Przebudowa ulicy Skrzypczyka w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	59 778
Budowa układu drogowego w rejonie ulic: Niedziałkowskiego, Bałtycka, Nowa w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	111 069
Rozbudowa ulicy Polarnej w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	59 778
Rozbudowa układu drogowego ulic: Piastowska, Miarki, Kaczyniec, Nałkowskiej, Ligonja, Św. Jacka w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	108 314
Budowa drogi – łącznik pomiędzy ulicami Skowronków i Żeromskiego w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	64 575

Budowa ul. Sielanka w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	138 621
Przebudowa układu drogowego ulic: Cicha, Prosta, Skośna, Rudna w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	88 252
Rewitalizacja pętli przy ulicy Okrężnej w Tarnowskich Górach	45 995
Przebudowa ulicy 3 Pułku Ułanów w Tarnowskich Górach (dokumentacja projektowa)	73 800

Od 1 stycznia 2022 roku zmieniona została także kategoria ulicy Górniczej na odcinku od ulicy Legionów do ulicy Małej. Obecnie jest to w całości droga gminna, na której w 2022 r. wykonany został remont chodnika oraz nakładka bitumiczna (od ulicy Legionów do ulicy Rudnej). Zaplanowane na 2023 rok prace w dalszym ciągu odcinka tej drogi nie zostały zrealizowane.

Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcia pasa drogowego dróg gminnych, z tytułu zajęcia pasa drogowego (oraz odsetek, kar), wykazano na dzień 31 grudnia 2023 roku dochód w wysokości 454 663 zł. Plan dochodów z tytułu zajęcia pasa drogowego w 2023 roku opiewa na kwotę 700 000 zł.

Do dnia 31.12.2023 r. zakończono budowę i oddano do użytkowania tunel pieszo-rowerowy w nasypie kolejowym w okolicy ul. Częstochowskiej oraz drogę rowerową na odcinku od ul. Oświęcimskiej do ul. Parkowej, wzdłuż kolejki wąskotorowej. Do końca roku 2023 wykonano również większość infrastruktury rowerowej (drogi rowerowe oraz pieszo-rowerowe) m.in. na następujących ulicach: Opolska, Częstochowska, Litewska, Pyskowicka, Al. Jana Pawła II, Janasa, Bałtycka, Gliwicka, Bytomska, Piłsudskiego, Obwodnica. Ponadto wykonano większości prac związanych z budową centrum przesiadkowego, w tym układ drogowy z miejscami parkingowymi oraz przebudowami sieci. Ostateczny odbiór prac całego zadania oraz rozliczenie inwestycji planowane jest w roku 2024.

Do końca 2023 roku Gmina Tarnowskie Góry zrealizowała nakazy Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Tarnowskich Górach dotyczące usunięcia 3 zapadlisk z rejonu ulic Królika i Szymały w naszym Mieście. Zapadliska zostały zasypane zgodnie z przyjętą technologią, a nawierzchnia odtworzona. Nie pozwoliło to jednak na całkowite udrożnienie ruchu na tych ulicach. Nie zostały bowiem wykonane decyzje Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego i Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego nakazujące usunięcie czwartego zapadliska, znajdującego się w rejonie budynku Królika 16. Prace te, zgodnie z wydanymi decyzjami, należy wykonać we współdziałaniu stron tj. Gminy i właścicielki budynku. Obecnie trwa procedura odwoławcza właścicielki budynku.

IXg Energia (prąd elektryczny, gaz, ciepło); oświetlenie miasta

Gmina realizuje zadania w celu zapewnienia energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulicznego, budynków Urzędu Miejskiego i gminnych jednostek organizacyjnych, a także instytucji kultury oraz części wspólnych (klatki schodowe) gminnych zasobów mieszkaniowych. Operatorem systemu dystrybucyjnego jest Tauron Dystrybucja S.A. Zakup energii elektrycznej odbywa się po

przeprowadzeniu postępowania przetargowego. W 2023 roku Gmina, w ramach grupy zakupowej energii elektrycznej organizowanej przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię, uczestniczyła w postępowaniu przetargowym na zakup energii elektrycznej w latach 2024-2025. W przetargu ujęto 311 punktów poboru energii. Sprzedawcą energii wybrano firmę: TAURON SPRZEDAŻ GZE Sp. z o.o. Oświetlenie uliczne w roku 2023 zostało zmodernizowane, poprzez wymianę lamp na energooszczędne oraz dobudowę lamp w miejscach niedoświetlonych. Na koniec roku 2023 oświetlenie uliczne na terenie Gminy obejmuje około 8.000 punktów świetlnych. Na oświetlenie ulic (zakup energii, dystrybucja energii, eksploatacja) wydatkowano w 2023 roku około 3,996 mln zł.

Gmina zabezpieczała również środki finansowe na:

Tabela 70. Zadania związane z obsługą sieci elektrycznych w 2023 roku

Zadanie	Wydatek [zł]
Dostawa energii elektrycznej na potrzeby imprez masowych	32 440
Naprawy i remonty na gminnych sieciach elektroenergetycznych i oświetlenia iluminacyjnego	115 219
Dzierżawa, montaż i demontaż elementów wystroju świątecznego	98 762
Obsługa imprez masowych przez służby energetyczne	60 872

W Tarnowskich Górach jest zabudowanych 9406 przyłączy gazu sieciowego, w tym do budynków mieszkalnych 9119. Długość zarządzanej przez Polską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o. sieci wraz z przyłączami wynosi 423.664 m, a Gmina jest zgazyfikowana w 65,03 %.

Na terenie Gminy operują 2 podmioty dostarczające energię ciepłą: Veolia Południe sp. z o.o. (78,74 km sieci, 1109 ogrzewanych budynków, w tym 981 mieszkalnych, moc zainstalowana 86,16 MW) oraz IDEA 98 sp. z o.o. (4,74 km sieci, 72 ogrzewane budynki), 14,75 MW zainstalowanej mocy).

Zakup węgla po preferencyjnej cenie

Zgodnie z obowiązującą od dnia 3 listopada 2022 r. ustawą o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, Gmina Tarnowskie Góry od 29 listopada 2022 r. do 15 kwietnia 2023 r. prowadziła nabór wniosków i sprzedaż węgla po preferencyjnej cenie. Do dokonania zakupu węgla po preferencyjnej cenie uprawnione zostały osoby fizyczne w gospodarstwach domowych, spełniających warunki uprawniające do dodatku węglowego.

Wnioski weryfikowane były na bieżąco pod względem formalnym przez Wydział Ochrony Środowiska. Sprzedaż węgla oraz rozliczenia z mieszkańcami prowadzone były przez Wydział Strategii i Rozwoju. W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 15 kwietnia 2023 r.:

- wpłynęło 908 wniosków o zakup węgla po preferencyjnej cenie,
- rozpatrzonych pozytywnie zostało 892 wnioski.

Zakupiono 1425 ton węgla za kwotę 2 137 496 zł.

IXh Komunikacja publiczna

Usługi transportu publicznego w 2023 roku były realizowane w ramach członkostwa w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

W ramach realizacji postulatu zrównoważenia transportu, kluczowym elementem jest zapewnienie racjonalnego ekonomicznie i dostosowanego do potrzeb mieszkańców systemu transportu zbiorowego. Cele szczegółowe planu transportowego obejmują:

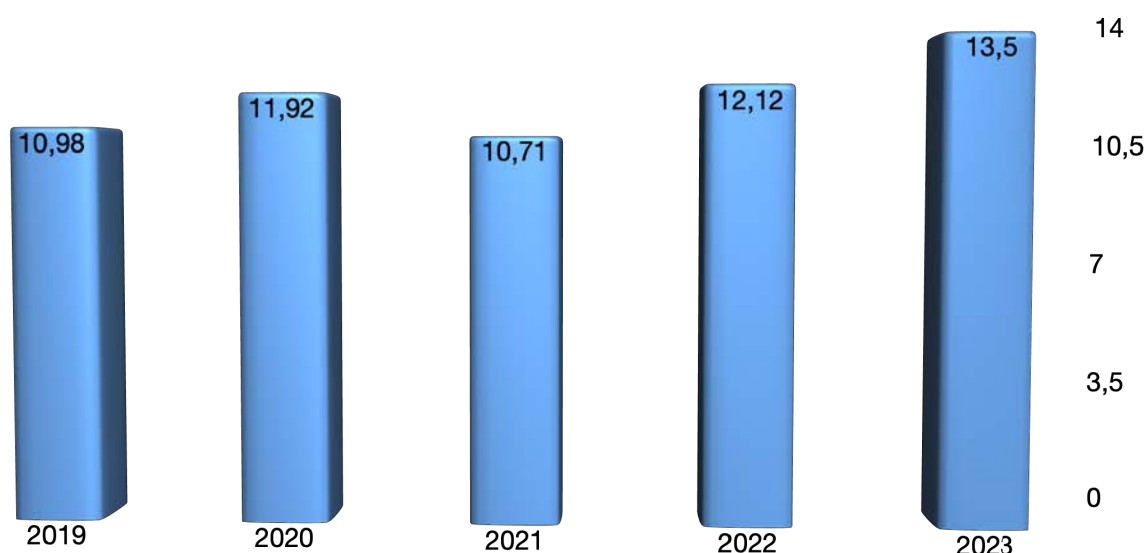
- identyfikację potrzeb przewoźnych mieszkańców,
- zaplanowanie układu węzłów przesiadkowych,
- określenie zasad finansowania usług przewoźnych,
- ustalenie zasad rynku organizacji przewozów,
- określenie organizacji systemu informacji pasażerskiej.

Zadanie organizacji transportu było realizowane przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię. Tarnogórski dworzec autobusowy znajduje się w trwałym zarządzie jednostki budżetowej metropolii Zarządzie Transportu Metropolitalnego.

Bezpośrednim organizatorem transportu publicznego w ramach GZM jest Zarząd Transportu Metropolitalnego. W 2023 roku na terenie Gminy Tarnowskie Góry długość linii autobusowych wyniosła 361,2 km. Natomiast długość tras linii autobusowych – 78,5 km. Liczba linii obsługujących Gminę Tarnowskie Góry wyniosła 45. W 2023 roku podejmowano działania mające na celu poprawę skomunikowania Tarnowskich Gór z aglomeracją. Planowane jest również dalsze uruchamianie linii minibusowych obsługujących komunikację pomiędzy poszczególnymi dzielnicami.

W 2023 roku w komunikacji publicznej metropolii i jej bezpośredniego otoczenia utrzymano zwolnienia z opłat za usługi komunikacji publicznej młodzieży szkolnej oraz bezpłatną komunikację w tzw. dni smogowe. Koszty linii o charakterze metropolitalnym ponosi ze swojego budżetu GZM. Wydatki Gminy na „transport publiczny” w okresie ostatnich 4 lat obrazuje poniższy wykres:

Wykres nr 6. Wydatki na transport publiczny w latach 2019 – 2023 [dane w mln zł]

W 2023 r. w GZM toczyła się dyskusja nad zmianą sposobu obliczania gminom członkowskim tzw. składki zmiennej, uzależnionej dotychczas od wykonywanej na rzecz Gminy pracy przewozowej. Gminy o urozmaiconych formach transportu publicznego i bogatej sieci połączeń autobusowych i transportowych zaproponowały pozostałym członkom metropolii równomierny podział kosztów uzależniony od liczby mieszkańców. Póki co rozwiązanie takie nie zyskało akceptacji większości samorządów.

W 2023 r. zwiększono częstotliwość kursowania w dni robocze linii M3, a także wprowadzono do użytku autobusy elektryczne na liniach M102, M3, M14 w ilości 8 sztuk. Wprowadzenie linii minibusowych miało na celu rozszerzenie sieci komunikacyjnej Tarnowskich Gór o połączenie autobusowe, realizowane taborem minibusowym, ułatwiające skomunikowanie centrum miasta z rejonami zurbanizowanymi o dużym oddaleniu od przystanków autobusowych, których obsługa komunikacyjna nie była możliwa ze względu na uwarunkowania drogowe uniemożliwiające wykorzystanie z większego taboru. Projektowane linie 744 i 745 dedykowane są mieszkańcom rejonów Tarnowskich Gór o utrudnionym dostępie do komunikacji publicznej szczególnie osobom starszym o ograniczonych możliwościach ruchowych. Projekt linii 744, 745 zakłada, że minibusy kursować będą tylko w dni robocze w godzinach od 5.00 do 17.00 obsługując kolejno rejon ul. Towarowej, Sowic (rejon Elektrocarbon) jako linia 744 oraz Lasowic jako linia okrężna 745. Częstotliwość odjazdów autobusu z każdego przystanku określono na 60 min. Uruchomiona już linia 746 została stworzona przede wszystkim dla pracowników Elektrocarbonu oraz mieszkańców Sowic, którzy pokonywali duże odległości do przystanku autobusowego.

IXi Bezpieczeństwo

Burmistrz Miasta, za pośrednictwem Urzędu Miejskiego koordynuje działania związane z bezpieczeństwem publicznym na terenie miasta. Wydawane są decyzje zezwalające na organizację imprez masowych, jak również przyjmuje zawiadomienia o organizowaniu zgromadzeń publicznych, a w szczególnych przypadkach ma prawo do rozstrzygnięcia i wydawania decyzji w tych sprawach.

W roku 2023 w Tarnowskich Górach przyjęto zgłoszenie o organizowaniu 1 imprezy masowej (Gwarki), 4 zgromadzeń publicznych, które miały charakter pokojowy oraz kilkudziesięciu imprez artystyczno-rozrywkowych, które nie wymagały wydania stosownych decyzji administracyjnych.

W ramach współpracy i w trosce o prawidłowe funkcjonowanie państwowych jednostek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie Miasta, Gmina przekazała 100.000 zł na pokrycie kosztów zakupu pojazdu służbowego typu SUV w wersji oznakowanej dla Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach, 20.000 zł przekazano dla KP PSP na zakup odkurzacza szlamowego niezwykle przydatnego przy akcjach związanych z zalaniem budynków w wyniku nawałnych deszczy. Ponadto 253.000 zł przeznaczono na zakup lekkiego samochodu rozpoznawczo-ratowniczego dla OSP „Florian” ze Strzybnicy oraz 61.000 zł na kupno pojazdu wielozadaniowego typu quad dla OSP Pniowiec w ramach środków będących w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości – Fundusz Sprawiedliwości.

W ramach funkcjonowania monitoringu miejskiego, w 2023 roku zaobserwowano 1425 zdarzeń, w tym 1414 noszących znamiona czynu zabronionego. Gmina w ramach utrzymania monitoringu w 2023 r. poniosła koszty w kwocie 241 429 zł. W grudniu 2023 r. nastąpiła relokacja 5 punktów kamerowych, którą poprzedzono konsultacjami z Komendą Powiatową Policji w Tarnowskich Górach oraz zmiana systemu przesyłania danych z radiowego na system światłowodowy. Koszt tego przedsięwzięcia wyniósł 111 930 zł. Monitoring w 2023 roku kosztował mieszkańców 241 429 zł.

Gmina na bieżąco przekazuje informacje mieszkańcom o stanie powietrza zgodnie z Planem Działań Krótkoterminowych (PDK) stanowiącym część „Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego”. W ramach realizacji założeń PDK komunikaty i ostrzeżenia umieszczane są na bieżąco na podstronie internetowej Urzędu Miejskiego „JAKOŚĆ POWIETRZA”.

Gminny Zespół tak jak w latach ubiegłych kontynuował doskonalenie procedur reagowania, w sytuacjach mających znamiona kryzysu, stanowiących zagrożenie dla ludzi oraz środowiska naturalnego. Główny wysiłek został ukierunkowany na działania związane z poprawą bezpieczeństwa w mieście a także opracowaniem załączników funkcjonalnych do planu zarządzania kryzysowego. W 2023 roku Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego zebrał się 8 razy w celu podjęcia działań związanych z zapobieganiem, reagowaniem i usuwaniem skutków sytuacji kryzysowych. Spadła liczba spotkań w porównaniu z poprzednimi latami, gdzie miały miejsce kolejne sytuacje kryzysowe z powodu pandemii COVID-19, czy też wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie i związanym z tym kryzysem uchodźczym. Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego na bieżąco prowadził monitoring sytuacji w mieście, a także analizę zagrożeń występujących w mieście, kraju i na świecie, mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo nie tylko mieszkańców ale i osób przebywających na terenie miasta.

Monitorowano i raportowano do WCZK i PCZK sytuację w mieście związaną z:

- wprowadzeniem stopni alarmowych BRAVO oraz CHARLIE-CRP;
- niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi - intensywne opady deszczu, silne wiatry, silna mgła, upały, burze z gradem, intensywne opady śniegu, silne mrozy, opady marznące zwłaszcza w ramach „Akcji Zima”;
- stanem jakości powietrza: przekroczenie poziomu ostrzegania, ogłoszenie alarmu smogowego.

Uczestniczono również w działaniach związanych z usuwaniem sytuacji kryzysowej dotyczącej zgłoszenia podejrzenia zapadliska przy ulicy Staropolskiej w Tarnowskich Górach. W wyniku czynności uzyskano z Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego „Raport z przeprowadzonej interwencji”.

Na bieżąco umieszczano informacje, komunikaty i ostrzeżenia dla mieszkańców na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.

W każdym przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej, uruchamiane są procedury postępowania, stosowne do zaistniałej sytuacji. Do działań przystępują siły i służby profesjonalne, odpowiedzialne za reagowanie w danej sytuacji, wspierane logistycznie przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Gminny Zespół nadal uczestniczył w działaniach związanych z zapewnieniem pomocy uchodźcom z Ukrainy. Na początku roku sfinalizowano zakup i przekazanie w formie darowizny dla miasta Lwów agregatu prądotwórczego o wartości 6900 zł. Działania Gminnego Zespołu skupiły się również na zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży w czasie trwania letniego wypoczynku.

Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego jest podstawowym dokumentem Gminnego Zespołu ujmujący całościowo działania władz miasta w sytuacjach kryzysowych i stanach nadzwyczajnych, zgodnie z ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym jest na bieżąco aktualizowany. W 2023 r. zostały zaktualizowane następujące dokumenty do Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowskie Góry:

załącznik funkcjonalny - „Ewakuacja ludności”;

- „Wykaz przedsięwzięć i procedur”;
- „Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi ”;
- „Zabezpieczenie logistyczne i wsparcie”;
- „Zabezpieczenie socjalne osób gminnego zespołu zarządzania kryzysowego”;

- „Pomoc psychologiczna w stanach nadzwyczajnych”;
- „Pomoc humanitarna i społeczna”;
- „Plan ochrony obiektów urzędu miejskiego”.

Aktualnie rozpoczęto czynności związane ze sporządzeniem nowej edycji Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowskie Góry.

W dniu 6 czerwca 2023 r. zgodnie z ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, na podstawie opracowanego planu przeprowadzono ćwiczenia z zakresu zarządzania kryzysowego „Czerwiec 2023”. W ramach ćwiczeń przeprowadzona została ewakuacja pracowników oraz klientów z budynków Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach przy ul. Rynek 4 oraz Sienkiewicza 2. W ćwiczeniach udział wzięli członkowie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, pracownicy Urzędu Miasta Tarnowskie Góry oraz:

- 15 funkcjonariuszy Policji, 4 radiowozy (2 psy do wykrywania materiałów wybuchowych),
- 15 funkcjonariuszy Straży Pożarnej (5 wozów bojowych).

Założone cele ćwiczenia zostały zrealizowane, a wnioski i spostrzeżenia jakie wyłoniły się w ich trakcie zostały omówione.

W dniu 1-30 listopada 2023 r. Gmina Tarnowskie Góry uczestniczyła w organizowanych przez RCB, MSWiA oraz MON ćwiczeniach sprawdzających procedury zarządzania kryzysowego – „LIBERO 2023”. Celem ćwiczeń było sprawdzenie procedury Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego dotyczącej systemu zarządzania kryzysowego SPO-13 „ Ostrzeżenie i alarmowanie wojsk oraz ludności cywilnej o zagrożeniach uderzeniami z powietrza”.

W ramach zadań obrony cywilnej i powszechnej samoobrony organizowano przygotowania obronne zgodnie z „Planem operacyjnym funkcjonowania miasta w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa i w czasie wojny”, nowelizowanym w roku sprawozdawczym decyzją Wojewody Śląskiego, a Urząd Miejski i jego jednostki organizacyjne realizowały zadania obronne wg „Planu realizacji zadań z zakresu przygotowań obronnych państwa przez komórki organizacyjne UM w Tarnowskich Górach w roku 2023”.

Urząd uczestniczył w wojewódzkim treningu Systemów Stałych Dyżurów pk. „GLORIA – 2023”, który poprzedzony był szkoleniem obsługi Stałego Dyżuru Burmistrza Miasta Tarnowskich Góry w formie warsztatów. Przeprowadzono trening rozplakatowania obwieszczenia z udziałem kurierów łączników Straży Miejskiej (AK. UM), w ramach prowadzonej kwalifikacji wojskowej przez Starostę Tarnogórskiego w 2023r. Przedstawiciele Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego uczestniczyli w kwalifikacji wojskowej, do której wezwano 317 osoby.

Przeprowadzono aktualizację dokumentacji operacyjnej i przesłano do Starosty Tarnogórskiego:

- a. Plan Akcji Kurierskiej Urzędu Miejskiego”
- b. „Plan przygotowania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa”,
- c. informację dotyczącą obiektów na terenie miasta Tarnowskie Góry przeznaczonych na potrzeby Centralnej Bazy Danych HOST NATION SUPPORT (Wsparcie Państwa Gospodarza);
- d. aktualizację dokumentacji dotyczącej podmiotów o szczególnym znaczeniu dla gospodarki oraz ochrony życia, zdrowia i bezpieczeństwa obywateli, w zakresie przyznawania pierwszeństwa do zaopatrzenia w paliwa pochodzące z zapasów państwowych.

Przeprowadzono weryfikację pracowników Urzędu Miejskiego i Rady Miejskiej objętych wyłączeniem od obowiązku służby wojskowej w czasie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny i przesłano do Szefa Wojskowego Centrum Rekrutacji.

Decyzją Burmistrza Miasta nakładano świadczenia osobiste i rzeczowe na potrzeby obronne :

- realizacji Akcji Kurierskiej Urzędu Miejskiego;

- Wojskowego Centrum Rekrutacji w Gliwicach;
- Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach.

W ramach orzekania w sprawach wojskowych przeprowadzono 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji o wypłacie świadczenia pieniężnego rekompensującego utracone wynagrodzenie za czas odbytych ćwiczeń wojskowych. Na pisemne wystąpienie, przygotowano i przesłano do Najwyższej Izby Kontroli dokumentację budowy ochronnych miasta Tarnowskie Góry.

Przeprowadzono kontrolę problemową realizacji zadań obronnych w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach.

Opracowano w formie „Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych” sprawozdanie z realizacji zadań przygotowań obronnych oraz Akcji Kurierskiej Urzędu Miejskiego w 2023 roku i wysłano do Wojewody Śląskiego.

Mimo ograniczeń związanych z uchynieniem ustawy „o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, mając na uwadze zabezpieczenie ludności przed skutkami zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych, służby miejskie na bieżąco prowadzą współpracę, a ich działania są ukierunkowane w taki sposób ażeby zapewnić mieszkańcom naszego miasta bezpieczeństwo. Dlatego też Burmistrz Miasta utrzymał w mocy decyzję o utrzymywaniu w gotowości system wczesnego ostrzegania i alarmowania.

Urząd Miejski uczestniczył w krajowym ćwiczeniu pk. „RENEGADE /SAREX - 23” w czasie, którego przeprowadzono trening systemu wykrywania i alarmowania, oraz w wojewódzkich testach kontrolnych organizowanych przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w zakresie uruchamiania syren alarmowych.

Poprzez prowadzoną konserwację i naprawę syren alarmowych i urządzeń radiowych pracujących w Sieci Radiowej Wojewody, zapewniono sprawne funkcjonowanie systemu wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania i wymianę korespondencji radiowej. Aktualnie na terenie miasta funkcjonuje 14 syren alarmowych podłączonych do Wojewódzkiego systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania.

Pełnomocnik Burmistrza ds. Ochrony Informacji Niejawnych odpowiadał za zapewnienie przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych oraz kierował i nadzorował pracę „Pionu ochrony”. W 2023 roku w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach 90 osób posiadało dopuszczenie do informacji niejawnych.

W Tarnowskich Górach funkcjonuje Straż Miejska.

Tabela 71. Zestawienie skutkujących interwencjami zgłoszeń mieszkańców w 2023 roku

Interwencja	Ilość
Zakłócanie spokoju i porządku publicznego	232
Zagrożenia w ruchu drogowym	1413
Ochrona Środowiska i Gospodarka Odpadami	371
Zagrożenie życia i zdrowia	51
Dotyczy zwierząt	294
Pozostałe zgłoszenia	496

Strażnicy w 2023 roku przeprowadzili 2857 interwencji, w tym 1444 dotyczyło spraw porządkowych, a 1413 drogowych. Większość interwencji została przeprowadzona w centrum miasta. Wobec sprawców wykroczeń zastosowano 2072 postępowania mandatowe (ruch drogowy 1739, sprawy porządkowe 333) na kwotę 214 980 zł, udzielono 912 pouczeń (ruch drogowy 825, sprawy porządkowe 87) oraz skierowano 34 wniosków o ukaranie sprawców wykroczeń do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach (ruch drogowy 28, sprawy porządkowe 6).

W ostatnich latach wiele mówi się na temat tzw. „smogu”, jakości powietrza i jego zanieczyszczeń, które mają negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzkie jak i na środowisko, dlatego też warto przybliżyć realizację zadań przez tutejszą Straż Miejską w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, ustawy o ochronie środowiska i Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. Mówiąc o tym należy mieć na uwadze spalanie odpadów w kotłowniach domowych, paleniskach, jak i na otwartej przestrzeni przez mieszkańców. W tym zakresie strażnicy w roku 2023 przeprowadzili 96 kontroli palenisk domowych (głównie kotłów CO), stwierdzając w 24 przypadkach nieprawidłowości (2 x spalanie odpadów roślinnych, 3 x spalanie wilgotnego drewna powyżej 20%, 16 x kocioł/piec bez tabliczki znamionowej, 6 x kocioł/piec z tabliczką lecz starego typu). W 17 kontrolach palenia ognia na otwartej przestrzeni stwierdzono spalanie odpadów w 15 przypadkach (11 x odpadów roślinnych, 2 x spalanie wilgotnego drewna powyżej 20 %, 2 x kable i papa).

W minionym roku do tut. Straży Miejskiej wpłynęło 106 zgłoszeń dotyczących pojazdów, które wg mieszkańców wymagałyby podjęcia interwencji ze strony Straży Miejskiej jako tzw. „wraki”. Każda zgłoszona interwencja była przez nas sprawdzana w terenie czy wskazany samochód spełniał czy też nie przesłanki zawarte w art. 50a Prawa o ruchu drogowym. W wielu przypadkach samochody nie spełniały tych przesłanek, a te które spełniały czyniono sprawdzenia, ustalenia zmierzające do dotarcia do ich właścicieli, aby je usunęli we własnym zakresie. Natomiast te pojazdy w stosunku do których wyczerpano wszelkie możliwości ustalenia ich właścicieli, a nadawały się do odholowania, zostały przez nas usunięte z dróg, na których parkowały od dłuższego okresu czasu. W sumie wydano 7 dyspozycji usunięcia pojazdów na podstawie art. 50a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

Dwukrotnie w ciągu roku wiosną i jesienią Burmistrz Miasta wprowadza obowiązek przeprowadzenia deratyzacji przez właścicieli, współwłaścicieli, zarządców, użytkowników wieczystych na obszarach zabudowanych obiektami handlowymi, usługowymi, użyteczności publicznej, budynkami wielorodzinnymi. Sprawdzenie tego obowiązku powierzono Straży Miejskiej. W roku ubiegłym strażnicy sprawdzili pod tym kątem 385 nieruchomości.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tarnowskie Góry przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr LXII/630/2023 z dnia 29 marca 2023 r. nakłada na właścicieli nieruchomości obowiązek pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości przez podmiot uprawniony w sposób systematyczny, proporcjonalnie do zużytej wody, nie dopuszczając do przepelnienia się zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków, gwarantując zachowanie czystości i porządku na terenie nieruchomości z odpowiednią częstotliwością. W 2023 roku tut. Straż Miejska przeprowadziła 234 kontrole nieruchomości pod tym kątem (w 110 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, w 124 przypadkach nie było żadnych uwag).

IXj Rekreacja i sport

W minionym roku, na terenie miasta użytkowaliśmy:

Tabela 72. Plac zabaw i inne miejskie obiekty rekreacyjne

OBIEKT REKREACYJNY	LOKALIZACJA OBIEKTU
Plac zabaw - przewidziany do przebudowy	Skwer TPD
Plac zabaw	Park Miejski
Plac zabaw	ul. Ułańska
Plac zabaw	ul. Piotra Skargi/Gen. W. Sikorskiego/B. Śmiałego
Plac zabaw	ul. Główna
Plac zabaw	ul. Torowa
Plac zabaw/boisko do piłki siatkowej	ul. Witosa
Plac zabaw	ul. Długa
Plac zabaw	ul. Morcinka
Plac zabaw	ul. Pastuszki
Plac zabaw	ul. Armii Krajowej
Plac zabaw	ul. M. Karłowicza/Grabowa/Kossaka
Plac zabaw	ul. Czarnohucka
Plac zabaw	ul. Powstańców Warszawskich - Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 4
Plac zabaw	ul. Żeromskiego – Szkoła Podstawowa Nr 12
Plac zabaw	ul. Korczaka – Szkoła Podstawowa Nr 9
Plac zabaw	ul. Gen. Andersa
Plac zabaw	ul. Gen. Andersa – zespół mieszkaniowy
Plac zabaw	ul. Rozpłochowskiej
Plac zabaw	ul. Słoneczników
Plac zabaw	ul. Kolorowa/Chopina
Plac zabaw	ul. Grzybowa – zespół mieszkaniowy
Plac zabaw	Park Hutnika
Plac zabaw	ul. Św. Wojciecha

Skate Park	ul. Obwodowa
Siłownia outdoorowa	Park Miejski
Siłownia outdoorowa	ul. Słoneczników
Plac zabaw i siłownia outdoorowa	ul. Armii Krajowej – Klub Sportowy Unia Strzybnica

Dostępna w mieście infrastruktura sportowa prócz prywatnych zarządców (hala sportowa przy ul. Wojska Polskiego, liczne kluby fitness) jest zarządzana przez jednostki organizacyjne Gminy (szkoły), spółkę gminną (TOSiR Sp. z o.o.) bądź działające z wykorzystaniem majątku Gminy stowarzyszenia sportowe. Własność gminna jest utrzymywana w należytym, nie pogorszonym stanie dzięki przeznaczanym na ten cel przez Gminę środkom finansowym.

Tabela 73. Infrastruktura sportowa w mieście w 2023 roku

OBIEKT SPORTOWY	LOKALIZACJA
Pawilon, boisko, kort, teren do boule - KS Górnik	ul. Piotra Skargi
Pawilon, boisko - LKS Zgoda	ul. Myśliwska
Pawilon, boisko, stadion, bieżnia - TS Gwarek	ul. Wojska Polskiego
Pawilon, boisko - TS Iskra	ul. Generała Andersa
Pawilon, boisko, kort - TS Tarnowiczanka	ul. Śniadeckiego
Pawilon, boiska - UKS Unia	ul. Armii Krajowej
Boisko do boule	ul. Powstańców Warszawskich
Kompleks boisk Orlik 2012	ul. Armii Krajowej
Kompleks boisk Orlik 2012	ul. Litewska
Kompleks sportowo-rekreacyjny	ul. Morcinka
Przyszkolne boiska wielofunkcyjne	ul. Wyspiańskiego
Boisko wielofunkcyjne	ul. Wyszyńskiego
Boisko wielofunkcyjne	ul. Leśna
Boisko wielofunkcyjne	ul. Janasa - przewidywany remont
Boisko wielofunkcyjne	ul. Korczaka
Boisko wielofunkcyjne	ul. Kochanowskiego
Boisko wielofunkcyjne	ul. Zaciszna
Boisko wielofunkcyjne	ul. Korola
Boisko wielofunkcyjne	ul. Słowackiego
Boisko wielofunkcyjne	ul. Jagodowa
Boisko wielofunkcyjne	ul. Żeromskiego

OBIEKT SPORTOWY	LOKALIZACJA
Boisko wielofunkcyjne	ul. Powstańców Warszawskich
Kompleks boisk - Orlik 2012 (powiatowy)	ul. Gliwicka
Kompleks boisk - Orlik 2012 (powiatowy)	ul. Pokoju
Pawilon sportowy (obiekt prywatny)	ul. Korczaka
Korty tenisowe	ul. Wyszyńskiego
Hala sportowa AIG - Skate Park (okresowo) - Lodowisko (okresowo)	ul. Obwodnica
Hala sportowa (obiekt prywatny)	ul. Wojska Polskiego
Kompleks basenowy AIG	ul. Obwodnica
Pływalnia kryta (obiekt SPZOZ GCR Repty)	ul. Śniadeckiego
Pływalnia kryta szkolna	ul. Kochanowskiego
Zalew w Pniowcu (baza PZW Koło Nr 72 "Zamet")	ul. Armii Krajowej

W dziedzinie sportu i rekreacji na terenie naszego miasta prowadzi działalność Tarnogórski Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. (dawniej Agencja Inicjatyw Gospodarczych S.A.) będący 100% spółką gminną.

Od kilku lat spółka konsekwentnie realizowała program modernizacji Parku Wodnego w celu poprawy jakości świadczonych usług, zwiększenia ich atrakcyjności oraz zmniejszeniu ponoszonych kosztów. W dniu 27.01.2022 spółka otrzymała Decyzję nr 115/22 Starosty Powiatu Tarnogórskiego zatwierdzającą projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany i uzyskała pozwolenie na budowę obejmujące przebudowę, rozbudowę i zmianę sposobu użytkowania siłowni na parterze na strefę SPA w budynku parku wodnego w Tarnowskich Górach przy ul. Obwodnica 8 na działce ewidencyjnej numer 1125/35. We wrześniu 2022 r. spółka złożyła do Banku Gospodarstwa Krajowego wniosek o udzielenie pożyczki rewitalizacyjnej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Priorytet inwestycyjny 9b: Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich. Oś Priorytetowa X: Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna Działanie 10.4: Poprawa stanu środowiska miejskiego na realizację projektu pn. Modernizacja budynku kompleksu basenów krytych w Tarnowskich Górach w celu zwiększenia przestrzeni przeznaczonych na cele sportu i rekreacji. W IV kw. 2022 ogłoszono procedurę wyboru wykonawców związanych z planowaną modernizacją Parku Wodnego. Ogłoszono następujące przetargi:

- Modernizacja I piętra Parku Wodnego wraz ze zmianą sposobu użytkowania w Tarnowskich Górach;
- Wykonanie instalacji elektrycznej w celu dostosowania obiektu Parku Wodnego w Tarnowskich Górach do wymogów bezpieczeństwa przeciwpożarowego;
- Przebudowa wewnętrznej instalacji hydrantowej w celu dostosowania obiektu Parku Wodnego w Tarnowskich Górach do wymogów bezpieczeństwa przeciwpożarowego;
- Wykonanie robót budowlanych w celu dostosowania obiektu Parku Wodnego w Tarnowskich Górach do wymogów bezpieczeństwa przeciwpożarowego;
- Przebudowa i rozbudowa strefy saun w Parku Wodnym w Tarnowskich Górach;

- Przebudowa istniejących pomieszczeń na szatnie dla pracowników w Parku Wodnym w Tarnowskich Górach.

W lutym 2023 roku podpisano umowy z wykonawcami. W dniu 20 marca 2023 roku podpisano umowę IJ23-00620 w sprawie finansowania inwestycji przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Prace budowlane w budynku Parku Wodnego rozpoczęły się 1 marca 2023 roku i zakończyły się w końcu lipca 2023 roku. W sierpniu zakończono dostawy sprzętu do siłowni.

W ramach inwestycji, której koszt przekroczył 16,6 mln zł zmodernizowano system przeciwpożarowy obiektu. Praktycznie przebudowano I piętro Parku Wodnego oddając do użytkowania nowoczesny w pełni wyposażoną siłownię z salą fitness wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym. Uruchomiono nowy sklepik sportowy, a także zmodernizowano strefę gastronomiczną. Na parterze budynku w miejscu, którym dotychczas znajdowała się strefa saun, siłownia z zapleczem sanitarno-szatniowym utworzono nowoczesne saunarium o powierzchni ok. 350 metrów, w którym znajduje się sauna fińska eventowa, sauna fińska mniejsza, sauna ziołowa, sauna infrared, dwie sauny parowe, pomieszczenie z lodem, tężnia solankowa ze strefą wypoczynku, tepidarium z podgrzewanymi leżanki, do tego prysznic, schładzalnik, oraz toalety. W ramach inwestycji wykonano także szatnie dla pracowników na parterze i poziomie -1, oraz zmodernizowano toaletę w strefie kas. Dzięki aneksowi do umowy IJ23-00620 z dnia 19.09.2023 udało się pozyskać dodatkowe finansowanie na rozbudowę strefy saun o teren zewnętrzny z basenem schładzającym o powierzchni lustra wody 30 m kw., oraz miejscem do wypoczynku na świeżym powietrzu. Teren zewnętrzny został oddany do użytku w styczniu 2024 roku. W roku 2023 spółka rozpoczęła również przygotowanie dokumentacji technicznej do kolejnych etapów modernizacji i rozbudowy infrastruktury sportowej tj. termomodernizacja obiektu Parku Wodnego w Tarnowskich Górach wraz z wymianą oświetlenia, modernizacją systemu wentylacji oraz budową instalacji fotowoltaicznej. Drugim ważnym projektem jest budowa otwartego kompleksu basenów letnich zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Wodnego (od strony zachodniej). W roku 2023 dokonano również wymiany podłogi sportowej na arenie głównej, która została uszkodzona w wyniku zalania Hali w skutek gwałtownych opadów w dniu 8.09.2022. Pełen koszt wymiany podłogi sportowej został sfinansowany z odszkodowania przyznanego przez ubezpieczyciela spółki firmę Hestia.

W roku 2023 spółce udało się odzyskać klientów po okresie pandemii. W okresie od 1.01.2023 do 31.12.2023 r. spółka zanotowała 620 573 wizyt klientów korzystających z usług Parku Wodnego. Jest to wzrost rok do roku o 9,8 % tj. 55 727 wizyt więcej niż w roku 2022. Wzrost wynika z faktu, iż od września 2023 roku oddano do użytku nową siłownię i saunarium i to właśnie w tych miesiącach zaobserwowano wzrost liczby klientów średnio o 25%. Z drugiej strony w miesiącach marzec – sierpień w budynku Parku Wodnego prowadzone były prace budowlane, stanowiące pewne uciążliwości dla klientów. Ponadto wyłączane lub ograniczone były niektóre usługi (strefa saun, siłownia, sala fitness). Spadek liczby klientów zaobserwowano w miesiącach kwiecień – czerwiec, średnio o 7%. Spółka kolejny rok boryka się z negatywnymi zmianami w otoczeniu gospodarczym związanym z wysoką inflacją, kryzysem energetycznym spowodowanym wojną z powodu agresji Rosji na Ukrainę. Firma zanotowała wzrost kosztów funkcjonowania, w tym zwłaszcza wzrost kosztów mediów (energii elektrycznej i ogrzewania), wzrost kosztów wynagrodzeń w związku z podniesieniem płacy minimalnej, wzrost kosztów usług obcych.

W kompleksie basenów realizowane były zajęcia indywidualne i grupowe z nauki pływania i aquaerobiku. W zajęciach Akademii Pływania uczestniczyło regularnie 480 dzieci, natomiast w realizowanym wspólnie ze Stowarzyszeniem SanusVivere programie Umiem Pływać brało udział 600 dzieci. Przeprowadzono 5994 godzin indywidualnych zajęć nauki pływania dla dzieci i dorosłych. Ponadto, z kompleksu basenów korzystały kluby i stowarzyszenia sportowe. Hala sportowa udostępniana była dla dzieci i młodzieży z tarnogórskich szkół podstawowych i przedszkoli. Na arenie

głównej organizowane były również turnieje dla przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i średnich. W godzinach popołudniowych arena główna była udostępniana klubom i stowarzyszeniom sportowym na organizację zajęć, treningów oraz mecze dla dzieci i młodzieży. W okresie wakacyjnym realizowane były pasma godzin zarezerwowane dla mieszkańców miasta, którzy indywidualnie mieli możliwość skorzystania z areny. W sumie arena główna użytkowana była przez ponad 3800 godzin w trakcie roku. Dostęp do ww. obiektów dla ww. grup był nieodpłatny, finansowany w ramach Umowy Wykonawczej wiążącej Gminę Tarnowskie Góry ze spółką.

W roku 2023 na arenie głównej rozgrywano mecze ligowe koszykówki zawodników KKS Tarnowskie Góry w różnych grupach wiekowych, siatkarek UKS Gwiazda. Odbywały się turnieje karate (TKS Karate), judo (UKS Dwójka).

W hali sportowej udostępniane były również mieszkańcom korty do squasha i ścianka wspinaczkowa. Z tej infrastruktury korzystały dzieci i młodzież z tarnogórskich szkół, kluby sportowe i użytkownicy indywidualni.

W mieście dostępne również były inne obiekty sportowo-rekreacyjne we władaniu osób fizycznych.

Tabela 74. Inne obiekty sportowo-rekreacyjne we władaniu osób fizycznych

OBIEKT SPORTOWO-REKREACYJNY	LOKALIZACJA
Kręgielnia „Kula Hula” & Bilard Club	ul. Legionów
Ocean Club - Bowling, Bilard, Bawilandia	ul. Skośna
Strefa Ruchu sp. z o.o.	ul. Fińska
Fitness i siłownia	ul. Opolska
ALTIS - siłownia	ul. Styczyńskiego
Galeria Fitnessu i Tańca	ul. Janasa
Tytan Gym&Fit	ul. Witosa
Xtreme Fitness	ul. Wojska Polskiego

Kluby sportowe i inne stowarzyszenia, działające zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym, funkcjonowały w 2023 roku na terenie miasta i współpracowały z Gminą Tarnowskie Góry na podstawie przepisów wielu ustaw. W związku z działalnością statutową wnioskowały do Gminy o udzielenie wsparcia finansowego na realizację określonych zadań, które z mocy przepisów stawały się częścią zadania publicznego wyznaczanego przez samorząd. Wykonując określone zadania, ponosiły z tego tytułu ustalone koszty finansowane między innymi ze środków otrzymanych dotacji celowych.

Tabela 75. Dotacje udzielane przez Gminę w dziedzinie sportu i kultury fizycznej w 2023 roku

Nazwa zadania	Liczba konkursów	Liczba umów	Kwota dotacji [zł]
Wspieranie rozwoju sportu i realizacje celu publicznego Gminy - przyznane zgodnie z przepisami ustawy o sporcie oraz uchwały Nr X/126/2011 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie finansowego wspierania rozwoju sportu w Tarnowskich Górach oraz określenia warunków i trybu udzielania dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	1 konkurs	19	1 067 994
Konkurs ofert na realizacje zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz popularyzacji różnych dyscyplin sportu	4 konkursy 14 małych grantów	50	1 979 300
RAZEM	5 konkursów 14 małych grantów	69	3 047 294

Edukacja sportowa szkolna, obejmowała swoim zakresem prowadzenie zajęć wychowania fizycznego oraz dodatkowych zajęć pozalekcyjnych określanych potocznie mianem „SKS”, a ponadto sprowadzała się ona do prowadzenia klas sportowych w ramach szkół publicznych. Zamieszczone poniżej zestawienie tabelaryczne uczniów w klasach sportowych uwzględnia kontekst ciągłości procesu kształcenia na tym polu jak i obecności określonych dyscyplin sportowych w edukacyjnym (szkolnym) życiu sportowym Tarnowskich Gór w 2023 roku.

Tabela 76. Klasy sportowe w szkołach prowadzonych przez Gminę Tarnowskie Góry

Dyscyplina sportowa	Placówka	Liczba uczniów 2022/2023	Liczba uczniów 2023/2024
Hokej na trawie	Szkoła Podstawowa nr 15	15	---
Judo	Szkoła Podstawowa nr 3	41	42
Piłka nożna	Szkoła Podstawowa nr 15	12	14
Piłka ręczna	Szkoła Podstawowa nr 3	49	45
Piłka ręczna	Szkoła Podstawowa nr 15	21	9

Dyscyplina sportowa	Placówka	Liczba uczniów 2022/2023	Liczba uczniów 2023/2024
Tenis stołowy	Szkoła Podstawowa nr 3	41	50

Poza przyszkolnymi obiektami sportowymi lekcje wychowania fizycznego i zajęcia pozalekcyjne odbywały się na obiektach Tarnogórskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. (dawniej AIG S.A.), tj. na basenach w Parku Wodnym w połączeniu z dodatkową nauką pływania dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz w Hali Sportowej i innych występujących w niej obiektach. Proces ten realizowany był już kolejny rok z rzędu, poczynając od 2016 roku. Na te działania w minionym roku wydatkowano kwotę 1 014 898 zł. Uczestnikami tych zajęć były dzieci przedszkolne oraz dzieci i młodzież szkolna z tarnogórskich przedszkoli i szkół podstawowych.

Szkolenie sportowe w klubach sportowych prowadzone było indywidualnie lub drużynowo w zależności od rodzaju dyscypliny sportowej, pod kierownictwem uprawnionych osób, trenerów i instruktorów. Natomiast finansowano je w oparciu o przyznane dotacje celowe oraz ze środków własnych czy szeroko rozumianego wkładu własnego, uwzględniającego również wkład osobowy trenerów, instruktorów i innych działaczy, czyli wolontariat. W wymiarze stricte sportowym, respektującym formalne wymogi sportu kwalifikowanego co do udziału we współzawodnictwie, szkoleniem sportowym objętych było ponad 1.700 zawodników licencjonowanych.

Szkolenie sportowe w klubach sportowych realizowane było na obiektach sportowych TOSiR w ramach umowy Gminy z TOSiR, gwarantującej klubom sportowym dostęp do obiektów TOSiR, a w szczególności kompleksu basenów, areny głównej, kortów squash'a i ścianki wspinaczkowej. A ponadto na innych obiektach, wynajmowanych przez kluby sportowe w zakresie dysponowanych przez nich środków finansowych, w tym przyznanych dotacji.

W budżecie Miasta w 2023 r. na kulturę fizyczną i sport przeznaczono (bez inwestycji i realizacji umowy wykonawczej z TOSiR) 3 431 601 zł (w tym środki Rad Dzielnic), z czego w formie dotacji klubom sportowym i innym organizacjom pozarządowym przekazano 3 047 294 zł. Znaczącą część wydatków stanowiły koszty różnego rodzaju wydarzeń – imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych, organizowanych przez kluby sportowe i inne organizacje pozarządowe, a także przez Urząd Miejski. W 2023 r. udało się w Tarnowskich Górach zorganizować Memoriał im. S. Karmelity w Hokeju na Trawie, Memoriał im. H. Karnówki w szachach, Tarnogórski Bieg Sedlaczka, Bieg Tarnogórski oraz Spartakiadę Dzielnic itp. Rozgrywki ligowe toczyli piłkarze, koszykarze, hokeiści na trawie, piłkarki ręczne, siatkarze i tenisiści stołowi, a ponadto zorganizowano m.in.: Akcję Aktywne Tarnowskie Góry (bezpłatne korzystanie z hali w okresie letnim), półkolonie w ramach akcji „Zima i Lato w mieście”, przeprowadzono amatorskie rozgrywki w tenisie stołowym i w tenisie ziemnym oraz rywalizowali hodowcy gołębi pocztowych.

Obraz osiągnięć sportowych zawodników tarnogórskich klubów sportowych w określonych dyscyplinach sportu wyglądał następująco: w Piłce nożnej [drużyny TS Gwarek brały udział w rozgrywkach na poziomie krajowym i regionalnym], w Karate [medale zawodników z TKS Karate zdobyte w imprezach o randze międzynarodowej, krajowej i regionalnej], w Tenisie stołowym [drużyny MKS Skarbek z dużym powodzeniem brały udział w rozgrywkach na poziomie krajowym i regionalnym], w Szachach [udział zawodników TG Mat w imprezach i w rozgrywkach na poziomie krajowym i regionalnym]; w Brydżu sportowym i we Wspinaczkę Sportowej [udział zawodników Sanus Vivere w imprezach i w rozgrywkach na poziomie krajowym i regionalnym], w Pływaniu [medale zawodników MKS Park Wodny zdobyte w imprezach o randze krajowej i regionalnej], w Judo i Ju-jitsu [w Judo medale zawodników UKS Dwójka oraz UKS Judo – Ahinsa zdobyte w imprezach o randze

krajowej i regionalnej, w Hokeju na trawie [drużyny UKS Ósemka brały udział w rozgrywkach na poziomie krajowym i regionalnym], w Siatkówce [drużyny UKS Gwiazda brały udział w rozgrywkach na poziomie krajowym i regionalnym], w Koszykówce [drużyny KKS TG brały udział w rozgrywkach na poziomie krajowym i regionalnym], w Wędkarstwie [medale zawodników PZW Nr 72 Zamet zdobyte w imprezach o randze krajowej i regionalnej].

Najbardziej wartościowe wyniki zostały wyróżnione stypendiami i nagrodami Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry. Stypendia sportowe i nagrody Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry dla zawodników przyznane zostały w trybie przepisów uchwały Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 27 czerwca 2012 roku w sprawie ustanowienia stypendiów sportowych oraz wyróżnień i nagród Burmistrza Miasta za osiągnięte wyniki sportowe. Przyznano je 76 uprawnionym osobom za osiągnięte w 2022 roku wysokie wyniki sportowe, uzyskane na dwóch poziomach współzawodnictwa: międzynarodowym i krajowym. Stypendia sportowe Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry wypłacano zawodnikom w 10 miesięcznych ratach. Ogólnie wydatkowano kwotę 204 831 zł. Nagrody i wyróżnienia Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry dla zawodników, trenerów i innych działaczy klubowych przyznane zostały w trybie przepisów tej samej ww. uchwały. Przyznano je w 2023 roku 80 uprawnionym osobom za osiągnięte w 2022 roku wysokie wyniki sportowe, uzyskane na trzech poziomach współzawodnictwa: międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Nagrody i wyróżnienia Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry wypłacano zawodnikom w jednorazowej płatności. Ogólnie wydatkowano 110 127 zł. Wręczono również wyróżnienia w formie rzeczowej na łączną kwotę 2 860 zł (13 osób).

IXk Kultura

Gmina powinna być nie tylko organizatorem kultury, ale także animatorem warunków jej tworzenia przez miejskie instytucje kultury, współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi artystami, wykazując przy tym dbałość o jej regionalny wymiar.

Dzięki historycznym uwarunkowaniom, w strukturach Miasta Tarnowskie Góry funkcjonują 4 instytucje kultury, dla których Gmina pełni funkcję organizatora. Mimo iż każda spośród miejskich instytucji kultury (Tarnogórskie Centrum Kultury, Muzeum w Tarnowskich Górach, Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Lubosza w Tarnowskich Górach oraz Pałac w Rybnej) zajmuje na mapie aktywności własną, wypracowaną pozycję i dysponuje ustawowo odrębnym budżetem, nadal oczekujemy silniejszych powiązań i współpracy horyzontalnej jednostek. Współpraca między instytucjami kultury będzie w najbliższych latach nadal naszym ważnym celem. Rok 2023 był okresem intensywnej pracy w celu powołania instytucji kultury Szyb Staszic operującej na jednym z atrybutów UNESCO. Działania te znalazły swój finał w roku bieżącym w powołaniu tej instytucji, dla której organami prowadzącymi są Gmina Tarnowskie Góry, Województwo Śląskie oraz SMZT.

Poniżej prezentuję pracę tarnogórskich instytucji kultury w roku 2023.

Tarnogórskie Centrum Kultury

Tarnogórskie Centrum Kultury realizuje program na rzecz promocji kultury, animując różne działania i edukując mieszkańców Tarnowskich Gór, dostosowując swoją ofertę do ujawnianych sukcesywnie potrzeb. Z chęcią i pasją wciela w życie nowe, autorskie pomysły sprawiając, że jego oferta jest interesująca i różnorodna. Działa 7 dni w tygodniu, dedykując wydarzenia w siedzibie

głównej instytucji oraz dwóch ośrodkach filialnych (Repty Śląskie, Opatowice), a także poza nimi na imprezach plenerowych. Baza TCK umożliwia spotkania ćwiczebne zespołów chórальных, tanecznych oraz funkcjonujących w naszym mieście orkiestr dętych. Zespoły te mają również możliwość organizowania koncertów w sali koncertowej na preferencyjnych warunkach.

TCK dysponowało w 2023 roku przychodami w wysokości 6 451 752 zł. W kwocie tej zawiera się dotacja podmiotowa Gminy przeznaczona na bieżącą działalność instytucji w wysokości 4 570 600 zł (w tym na Gwarki – dotacja w wysokości 1 000 000 zł); dotacje celowe w łącznej wysokości 297 000 zł, w tym z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii: 156 000 zł; dotacja celowa na zakup sprzętu niezbędnego do prowadzenia działalności kinowej TCK: 40 000 zł; dotacja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zorganizowanie projektu Klasyka kina: 30 000 zł, dotacja PISF: 60 000 zł, dotacja Biura Niepodległa na zorganizowanie zadania Historia pewnego Manifestu: 11 000 zł oraz sprzedaż usług statutowych i pozostałych: 1 425 438 zł. Tarnogórskie Centrum Kultury współpracuje z instytucją kultury Województwa Śląskiego *Ars Cameralis* w zakresie współorganizacji Gwarków Tarnogórskich.

W analizowanym okresie Tarnogórskie Centrum Kultury dysponowało 32,36 etatami, w tym 11,15 etatów administracji z dyrekcją, 17,21 etatów merytorycznych i 4 etaty pozostałe.

Tabela 77. Najważniejsze wydarzenia w TCK organizowane w 2023 roku

Przedsięwzięcie	Opis	Ilość wydarzeń
IMPREZY ZORGANIZOWANE PRZEZ JEDNOSTKĘ	Seanse filmowe	62
	Wystawy	14
	Festiwale i przeglądy artystyczne	12
	Koncerty	59
	Prelekcje, spotkania, wykłady	98
	Pokazy teatralne	18
	Interdyscyplinarne	9
	Warsztaty	170
	Pokazy taneczne	4
Przedsięwzięcie	Opis	Ilość grup
GRUPY ARTYSTYCZNE	Muzyczno-instrumentalne	7
	Wokalne i chóry	9
	Taneczne	11
	Literackie	1
	Teatralne	3
GRUPY ZAINTERESOWAŃ	Filateliści	1
	Pszczelarze	1

	Gry towarzyskie	1
	Dyskusyjny Klub Filmowy	1
	Opatowickie Koło Gospodyń	1
KURSY ZORGANIZOWANE PRZEZ JEDNOSTKĘ	Plastyczne	5
	Kurs kultury japońskiej z elementami nauki języka japońskiego	4
	Kurs kultury południowosłowiańskiej z elementami nauki języka serbskiego i chorwackiego	2

Muzeum w Tarnowskich Górach

Muzeum w Tarnowskich Górach gromadzi zabytki z dziedziny historii, etnografii i sztuki związane z przeszłością i kulturą naszego regionu (blisko 11 000 artefaktów w zbiorach). Oprócz działalności podstawowej, w tym prowadzonych badań naukowych, instytucja oferuje szeroki wachlarz przedsięwzięć kulturalnych, edukacyjnych oraz popularyzujących historię i zabytki regionu. Muzeum w Tarnowskich Górach dysponuje 10,8 etatami pracowniczymi, w tym 5,6 etatów merytorycznych, 3,2 etaty administracyjne i 2 etaty pracowników obsługi. Budżet, jakim dysponowała instytucja w roku 2023, to: 1 847 087 zł dotacji podmiotowej, 82 400 zł dotacji celowej oraz 300 220 zł przychodów własnych, na które składają się m.in. bilety wstępu do Muzeum, bilety wstępu na koncerty, wpłaty na muzealne wyjazdy edukacyjne oraz sprzedaż wydawnictw i pamiątek. Działalność placówki wybiórczo ujęto w poniższej tabeli.

Tabela 78. Działalność Muzeum w Tarnowskich Górach w roku 2023

Przedsięwzięcie	Opis	Kwota [zł]
Gromadzenie zbiorów	Powiększono zbiory o 209 obiektów, w tym 94 sztuk to obiekty zakupione, 115 sztuk stanowią darowizny. Najcenniejszy zakupiony obiekt – obraz Friedricha Augusta Bouterweka Leśne święto ku czci Pana.	78 354

Przedsięwzięcie	Opis	Kwota [zł]
Wystawiennictwo	wystawy czasowe: w siedzibie: 1. Co nowego w Muzeum? – wystawa jubileuszowa z okazji 65-lecia Muzeum w Tarnowskich Górach 2. Buławą i szablą – w 340. rocznicę Odsieczy Wiedeńskiej. Militaria ze zbiorów Krzysztofa Ledwonia 3. „Sempa” wczoraj i dziś. 100 lat I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej w Tarnowskich Górach w plenerze: 1. Do zobaczenia w Muzeum!	40 867
Działalność kulturalna i edukacyjna	1. 1.Koncerty pod renesansowym stropem–8 2. Wieczory pod renesansowym stropem – 5 3. Tarnogórskie spaceru po mieście – 4 4. Wykłady pracowników naukowych z innych ośrodków naukowych/muzealnych, na podstawie zawartych umów – 5 5. Muzealne Wyjazdy Edukacyjne – 7 6. Lekcje muzealne w siedzibie – 100 (omówiono 18 tematów) 7. Lekcje plenerowe –1 8. Orowadzania po muzeum – 78 9. Orowadzania kuratorskie po wystawach czasowych –10 10. Wykłady w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” 11. (akcja „Muzeum na wynos”) – 3	52 773
Wydawnictwa	1. Powrót księcia, wydanie II, nakład – 300 szt. 2. B. Hager. Moja droga do wolności. Wspomnienia z młodych lat”, nakład –600 szt. 3. Dom Sedlaczka, nakład –500 szt. 4. Monografia Tarnowskich Gór – rozpoczęto opracowanie naukowe publikacji dotyczącej dziejów miasta, wydanie jest zaplanowane na 2026 r. Zadanie zostało wprowadzone do WPF Gminy na lata 2023–2026. W 2023 roku zostały zawarte umowy, które pociągają konsekwencje finansowe w latach następnych.	32 866

Przedsięwzięcie	Opis	Kwota [zł]
Promocja	1. Plakaty, zaproszenia, ulotki 2. Filmy reklamujące wystawy czasowe 3. Reklama w lokalnej prasie 4. Gadżety reklamowe 5. Ulotki do wystaw czasowych	51 420
Dotacja celowa	Modernizacja Makiety Kolejowej	82 400

Muzeum w Tarnowskich Górach w 2023 roku wzbogaciło się o 209 obiektów. Szczególne znaczenie miał zakup obrazu Friedricha Augusta Bouterweka Leśne święto ku czci Pana. Nie tylko ze względu na jego walory artystyczne, ale przede wszystkim autora dzieła, który urodził się w Strzybnicy w 1806 r. Obraz został nabyty 8 lutego 2023 r. w wiedeńskim „Dorotheum”, jednym z najbardziej prestiżowych i najstarszych Domów Aukcyjnych na świecie. Obraz zaprezentowano publiczności podczas Nocy Muzeów – 20 maja 2023 r. Aktualnie jest on prezentowany w sali renesansowej, świetnie komponując się z innymi obrazami malarstwa zachodnioeuropejskiego.

Niezwykle ważnym przedsięwzięciem Muzeum w Tarnowskich Górach było rozpoczęcie prac nad nową monografią Tarnowskich Gór, której wydanie jest planowane na 2026 r. Muzeum zwróciło się do Gminy w celu zabezpieczenia w planie wydatków Gminy środków na opracowanie i wydanie monografii Tarnowskich Gór w ramach obchodów 500-lecia miasta – uchwała nr LXVI/601/2023. Zadanie na opracowanie i wydanie monografii zostało wprowadzone do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy na lata 2023-2026. Nawiązano współpracę z wybitnymi historykami na Śląsku – prof. dr. hab. Ryszardem Kaczmarkiem i prof. dr. hab. Jerzym Sperką, którym powierzono redakcję naukową oraz powołanie zespołu naukowego. Przedstawiony przez w/w profesorów konspekt został zaakceptowany przez Muzeum w Tarnowskich Górach. 25 października 2023 r. zawarto umowy z redaktorami naukowymi i autorami o stworzenie dzieła i przeniesienie praw autorskich. Przewidywana objętość monografii to dwa tomy liczące ogółem 70 arkuszy.

Kolejnym ważnym zadaniem, jakie Muzeum rozpoczęło realizować to modernizacja Makiety Kolejowej, która jest usytuowana na pierwszym piętrze Dworca Kolejowego w Tarnowskich Górach. 4 września 2023 roku została ona wraz z pomieszczeniem o powierzchni 213,83 m² przekazana na czas nieokreślony naszej instytucji. Po otrzymaniu, w dniu 31 października 2023 roku, dotacji celowej w wysokości 82.400 zł, rozpoczęto pierwszy etap modernizacji makiety.

Muzeum w 2023 roku zorganizowało trzy wystawy czasowe - *Co nowego w Muzeum?, Buławą i szabłą oraz „Sempa” wczoraj i dziś. 100 lat I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej w Tarnowskich Górach.*

Pierwszą z wyżej wymienionych wystaw przygotowano z okazji jubileuszu 65-lecia Muzeum w Tarnowskich Górach. Zaprezentowano na niej około 400 muzealiów, wybranych spośród tych, które zakupiono lub otrzymano w darze w ostatnich pięciu latach, m.in. „Teatryk Kacperka”, porcelanowy talerz z widokiem na Wzgórze Redena czy prace współczesnych artystów. Różnorodność zbiorów ukazywała szeroki zakres działalności instytucji, a przy tym skłaniała do refleksji nad misją i znaczeniem Muzeum w Tarnowskich Górach w zachowaniu dziedzictwa regionu. Wystawa *Buławą i szabłą* nawiązywała do 340. rocznicy Odsieczy Wiedeńskiej. Zaprezentowano na niej zbiory Krzysztofa Ledwonina. Ekspozycja upamiętniała nie tylko rocznicę bitwy pod Wiedniem, ale również wizytę Jana III Sobieskiego w Tarnowskich Górach, gdzie polski król zatrzymał się w dniach 20–22 sierpnia 1683 r. Trzecia z ekspozycji czasowych – „Sempa” wczoraj i dziś. 100 lat I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefanii Sempołowskiej w Tarnowskich Górach została

przygotowana w związku ze stuleciem szkoły, miała na celu przybliżenie historii tej placówki oświatowej.

Wystawę *Do zobaczenia w Muzeum* przygotowano w plenerze, na tarnogórskim Rynku, we wrześniu prezentowano ją również przed Pałacem w Rybnej. Pokazano na niej najcenniejsze artefakty, które na co dzień znajdują się na stałych ekspozycjach.

W 2023 roku ukazały się trzy publikacje: *B. Hager. Moja droga do wolności. Wspomnienia z młodych lat* (współwydawnictwo z Muzeum Miejskim w Zabrze), *Powrót księcia. Wokół Portretu Guida Henckel von Donnersmarcka* (za względu na wyczerpanie się pierwszego nakładu oraz duże zainteresowanie publikacją, zdecydowano o drugim wydaniu niniejszej książki), *Dom Sedlaczka. Dzieje budynku i jego mieszkańców*. Pracownicy merytoryczni publikowali także na łamach *Montes Tarnovicensis*. W 2023 roku ukazało się dwanaście artykułów ich autorstwa.

Kontynuowano, ciesząc się dużym zainteresowaniem mieszkańców Miasta, organizację Koncertów pod renesansowym stropem prowadzonych przez Jacka Woleńskiego. W 2023 roku odbyło się osiem koncertów.

Po kilkuletniej przerwie Muzeum powróciło do organizowania *Wieczorów pod renesansowym stropem*. Prowadzenie powierzono nowej osobie – Sylwestrowi Strzałkowskiemu – historykowi sztuki, dziennikarzowi radiowemu i telewizyjnemu, który zastąpił w tej roli Krystiana Krzezińskiego. Każde ze spotkań zostało zarejestrowane kamerą video, następnie umieszczone na muzealnej platformie youtube. Odbyło się pięć Wieczorów pod Renesansowym Stropem.

Muzeum organizowało wykłady i prelekcje wygłaszane przez swoich pracowników, jak i zapraszanych gości – specjalizujących się w zakresie nauk humanistycznych – historii i historii sztuki. Pracownicy Muzeum w Tarnowskich Górach prezentowali także swoje referaty na konferencjach organizowanych przez inne instytucje/muzea. Występowali w rolach eksperckich na temat zarządzania projektem w muzeum – zaproszenie przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów. Prowadzili lekcje muzealne i warsztaty. Prezentowali swoje referaty w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji, w ramach akcji „Muzeum na wynos”.

Muzeum przygotowało i zrealizowało projekt *Zwiedzanie Muzeum z Lyjną i Ryjką* adresowany do dzieci wieku przedszkolnego i młodszych klas szkolnych. Był on organizowany we współpracy z Tarnogórskim Stowarzyszeniem Uniwersytet III Wieku oraz Katowice Miasto Ogrodów. Wydarzenie było wspierane finansowo przez program Spójnik!, realizowany w ramach starań Katowic i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029.

Organizowano Muzealne Wyjazdy Edukacyjne, dzięki którym mieszkańcy Tarnowskich Gór mogli zobaczyć najważniejsze wystawy muzealne w Polsce. W 2023 r. odbyło się siedem wyjazdów, m.in. do Krakowa, Wrocławia, Konstancina-Jeziornej, Częstochowy i Katowic.

Współpracowano z wieloma organizacjami i stowarzyszeniami, w tym z Tarnogórskim Centrum Kultury przy opracowywaniu części historycznej Pochodu Gwarkowskiego. Dzięki nadzorowi merytorycznemu pracowników Muzeum w Tarnowskich Górach pochod historyczny był przygotowany starannej, przede wszystkim od strony historycznej (opisy dotyczące występujących w pochodzie postaci, konsultacje dotyczące szczegółów strojów/ich poprawności, itp.).

Muzeum w Tarnowskich Górach otrzymało wyróżnienie Marszałka Województwa Śląskiego za wydarzenie muzealne roku 2022 w kategorii „wystawy” za wystawę „Ubierało” nas Tarnilo. Muzeum w Tarnowskich Górach odwiedziło – 8497 osób, w tym uczestnicy wydarzeń kulturalnych – 2787 osób, zwiedzający stacjonarnie – 3332, uczestnicy zajęć edukacyjnych – 2378.

Pałac w Rybnej

Pałac w Rybnej jest najmłodszą samorządową instytucją kultury Gminy Tarnowskie Góry. W 2023 roku zorganizował następujące wydarzenia artystyczno-kulturalne:

- Koncert Noworoczny solistów wiedeńskich;
- Koncert „Dwanaście godzin z życia kobiety”;
- koncert studentów Akademii Muzycznej w Katowicach;
- pierwszy koncert z cyklu „Wiosna barokowa”;
- koncert maturzystów Szkoły Muzycznej II stopnia w Bytomiu;
- drugi koncert w ramach „Wiosny Barokowej”;
- koncert Ewy Urygi w ramach nagród Burmistrza w dziedzinie kultury;
- koncert studentów Akademii Muzycznej w Katowicach;
- trzeci koncert w ramach „Wiosny Barokowej”;
- koncert Miłosza Bochunko wraz z Kwintetem Śląskich Kameralistów;
- koncert Anny Banaś – finansowane z grantów pozyskanych przez artystów;
- koncert Małych Kamilianów;
- Jazz Night współorganizacja wraz Izłą Przemysłowo Handlową w Tarnowskich Górach;
- koncert uczniów Szkoły Suzuki;
- Mistrzowski Kurs Fletowy;
- Mistrzowski Kurs Pianistyczny;
- spotkanie samorządowców;
- konferencja Izby Przemysłowo Handlowej i Banku Gospodarstwa Krajowego;
- spotkanie pracowników Górnośląskiego Centrum Rehabilitacji;
- Forum Biznes Samorząd;
- spotkanie ws. aktywizacji osób niepełnosprawnych;
- organizacja spotkania wraz cateringiem dla Prokuratury Krajowej w Bielsku Białej;
- organizacja spotkania integracyjnego dla 5. Pułku Chemicznego w Tarnowskich Górach;
- organizacja nadania sztandaru Służbie Więziennej wraz z cateringiem;
- spotkanie autorskie z ukraińskim pisarzem;
- Trzy spotkania zorganizowane wraz z Kamilem Łysikiem z cyklu „Spotkania z ciekawymi ludźmi”;
- spotkanie integracyjne seniorów z Rybnej;
- współorganizacja turnieju szachowego wraz z klubem szachowym ze Strzybnicy;
- a także zorganizowano kilkanaście imprez komercyjnych w tym min.: trzy wesela, 12 uroczystości komunijnych, kilka uroczystości okolicznościowych.

W roku 2023 swoje siedziby w Pałacu w Rybnej znalazły Orkiestra Kameralna *Śląskie Smyki* z Alicją Pacześniak - Słotą oraz świetny tarnogórski chór *In Tempore* z Bartkiem Kwiatkowskim.

Budżet jakim dysponowała instytucja w roku 2023 to: 995 000 zł dotacji podmiotowej oraz 963 915 zł przychodów z działalności kulturalno-artystycznej i z działalności gospodarczej.

Pałac w Rybnej dysponował 12 etatami, w tym 2 administracyjnymi z dyrekcją i 10 etatami obsługi. Pałac w Rybnej prowadził również hotel i świadczył usługi gastronomiczne. Dochody z działalności ubocznej Pałacu zasilały budżet instytucji kultury, na który składały się:

Tabela 79. Dochody Pałacu w Rybnej

Opis	Dochody [zł]
Dotacja podmiotowa	995 000
Inne dochody:	
Przychody z działalności kulturalnej – sprzedaż biletów, organizacja imprez,	193 254
Przychody z działalności gastronomicznej,	482 753
Przychody z działalności hotelarskiej,	127 194
Pozostałe przychody (usługi reklamowe, opłaty rezerwacyjne i wynajem),	10 925
Przychód równoległy do odpisu amortyzacji majątku trwałego	51 804
Dotacje, darowizna na CWMK	97 985
Razem	1 958 915

Pałac w Rybnej w 2023 otrzymał dotacje celowe na następujące zadania:

1. Nasadzenie drzew w Parku przy Pałacu w Rybnej – 50 000 zł
2. Wyburzenie ruin bez wywózki materiału – 10 000 zł
3. Remont dachu wraz z kominem – 30 000 zł
4. Wykonanie projektu architektoniczno-budowlanego na remont obejmujący wymianę dwóch wind kuchennych wraz z przystosowaniem instalacji systemu sygnalizacji pożarowej (SSP) w Pałacu w Rybnej – 17 000 zł
5. Zakup traktorka koszącego – 15 000 zł

Działania inwestycyjne i inne podjęte w celu poprawy jakości usług i zabezpieczających zabytek wraz z otoczeniem:

1. Pozyskanie zgody, projektu budowlanego i wszczęcie procedury pozwalającej na rozbiórkę ruin w parku (na ukończeniu);
2. Pozyskanie zgody, projektu budowlanego i wszczęcie procedury pozwalającej na przystąpienie do procedury przetargowej (zgoda starosty na prace budowlane przewidywana jest na koniec sierpnia);
3. Wykonanie nasadzeń zastępczych w miejscu wycinki starych drzew z roku 2021;
4. Zagospodarowanie miejsca po dawnej fontannie – wykonano oczko wodne wraz roślinnością i zarybieniem;
5. Dalsza wymiana starych źródeł światła na ledowe – wymieniono wszystkie w kuchni, na zapleczu a także w ciągach komunikacyjnych w piwnicy (wszystkie wewnętrzne źródła światła są już ekonomiczne i ekologiczne, pozostaje do wymiany 6 reflektorów zewnętrznych);
6. Zakup sprzętu komputerowego pozwalającego na samodzielne opracowania graficzne i obróbkę filmów w celu samodzielnego wytwarzania materiałów promocyjnych zarówno drukowanych jak i publikowanych w mediach społecznościowych.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Lubosza

Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Lubosza gromadzi materiały biblioteczne, udostępnia zbiory na miejscu i wypożycza na zewnątrz. W jej skład wchodzi:

- Biblioteka Centralna, ul. Zamkowa 5,
- Filia nr 1 Lasowice, ul. Leśna 23 (Szkoła Podstawowa nr 5),
- Filia nr 2 Osiedle Przyjaźń, ul. Janasa 11 (Szkoła Podstawowa nr 8),
- Filia nr 4 Bobrowniki Śląskie, ul. Główna 27,
- Filia nr 5 Repty Śląskie, ul. Witosza 61,
- Filia nr 9 Strzybnica, ul. Kościelna 36,
- Filia nr 12 Osada Jana, ul. Zaciszna 17 (Szkoła Podstawowa nr 10).

Miejska Biblioteka Publiczna swoją ofertę kieruje do mieszkańców miasta i regionu bez względu na wiek. Umożliwia korzystanie z licencjonowanych zbiorów elektronicznych, do których opłaca dostęp. Chętni mogą więc korzystać z platformy książek elektronicznych IBUK Libra – platforma książek elektronicznych (zbiór elektronicznych publikacji renomowanych polskich wydawnictw), Legimi – polska wypożyczalnia e-booków z miesięcznym abonamentem (obecnie największa baza e-booków i audiobooków w Polsce), ACADEMICA – Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych udostępniająca zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, w tym współczesne książki i czasopisma naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy oraz EMPIK GO.

Korzystanie ze zbiorów elektronicznych obrazuje tabela:

Tabela 80. Korzystanie ze zbiorów elektronicznych dostępnych zdalnie lub w sieci lokalnej

Liczba sesji	10 451
Liczba pobranych dokumentów	10 749
Liczba wyświetleń publikacji z własnej biblioteki cyfrowej	19 063
Liczba wejść na stronę internetową	72 402

W 2023 roku biblioteka zakupiła 5140 pozycji książkowych oraz 495 audiobooków.

Tabela 81. Księgozbiór biblioteki na koniec 2023 roku

Struktura księgozbioru	Liczba woluminów	Woluminów ogółem	Wartość księgozbioru [zł]
Literatura piękna dla dorosłych	50 802	115 867	2 343 965
Literatura piękna dla dzieci i młodzieży	30 582		
Literatura naukowa i popularnonaukowa	34 483		

Biblioteka udostępnia swoje zbiory w wypożyczalniach i czytelnich poprzez wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz, jak i prezencyjnie – na miejscu. Biblioteka obsługuje czytelników z różnych grup wiekowych i pochodzących ze zróżnicowanej struktury społeczno-zawodowej. Instytucja

realizuje również zadania powiatowej biblioteki publicznej w ramach zawartego przez Gminę Tarnowskie Góry porozumienia z Powiatem Tarnogórskim na kwotę 226 798,00 zł.

Tabela 82. Najważniejsze dane statystyczne roku 2023 w porównaniu do roku 2022

Dane	31 grudnia 2022 roku	31 grudnia 2023 roku
Liczba zapisanych osób	8 904	9 033
w tym do 15 lat	2 074	2 183
Liczba odwiedzin czytelników	87 803	87 995
Liczba wypożyczeń na zewnątrz	235 332	239 044
Liczba udostępnień na miejscu w czytelnich	4 652	5 680

Wsluchając się w potrzeby i oczekiwania czytelników w 2023 roku w Bibliotece kontynuowano usługę „Książka na telefon” mającą na celu zwiększenie dostępności zbiorów bibliotecznych dla mieszkańców naszego miasta. Usługa skierowana jest do osób, które ukończyły 70 lat i nie są w stanie samodzielnie dotrzeć do Biblioteki oraz osób ze szczególnymi potrzebami. W ramach wyżej wskazanej usługi można wypożyczać książki, audiobooki oraz czasopisma.

Porównując podstawowe dane statystyczne za lata 2021/2022 zauważyć można wzrost w ilości osób zapisanych (w tym do 15 lat), w ilości odwiedzin oraz w ilości udostępnień zbiorów na miejscu. Dane te potwierdzają, że Biblioteka jest instytucją popularną i potrzebną w środowisku lokalnym, że wypełniając swoją misję odpowiada na potrzeby mieszkańców naszego Miasta i powiatu, gwarantując dostęp do dóbr kultury.

MBP aktywnie uczestniczy w życiu miasta organizując i współorganizując wiele przedsięwzięć kulturalnych i edukacyjnych ujętych wybiórczo:

Tabela 83. Wydarzenia kulturalne

WYDARZENIE EDUKACYJNE, KULTURALNE I PROMOCYJNE	LICZBA (spotkań, wydarzeń, akcji, imprez, inicjatyw...)	KOSZT W ZŁ
<p>DKK – Dyskusyjny Klub Książki</p> <p>Diskusyjny Klub Książki (adaptacja brytyjskiej idei „reading clubs”) działa w ramach ogólnopolskiego projektu Instytutu Książki, który promuje czytelnictwo. Jest to grupa czytelnicza działająca przy MBP im. Bolesława Lubosza. Klubowicze spotykają się raz w miesiącu, dyskutują o wybranej książce, którą przeczytali wcześniej, wspólnie tworzą recenzje omawianej pozycji.</p>	Liczba spotkań – 10	198

<p>Kiermasz Taniej Książki</p> <p>Dla wszystkich miłośników czytania, niskich cen i ciekawych spotkań z ludźmi o podobnej pasji, Biblioteka zorganizowała kolejną już edycję Kiermaszu Taniej Książki. Lektury szkolne, powieści i opowiadania dla dzieci i młodzieży, książki dla dorosłych – dla każdego coś dobrego. To wszystko można było przeglądać i/ lub kupić na specjalnie przygotowanym stoisku wspomagając tym samym Bibliotekę w finansowaniu zakupu nowości wydawniczych.</p>	Liczba wydarzeń – 2	0
<p>Promocja Biblioteki</p> <p>Popularyzacja instytucji i czytelnictwa poprzez konkretne działania mające na celu uwidocznienie Biblioteki na zewnątrz: w środowisku lokalnym, mediach oraz w Internecie. Czytelnicy są informowani o wydarzeniach edukacyjnych i kulturalnych drogą tradycyjną (plakat, ulotka, ustne zaproszenie, ogłoszenia w lokalnej prasie) oraz drogą elektroniczną poprzez e-maile a także w mediach społecznościowych oraz newsletter</p>	Liczba wydarzeń –13	23 387
<p>Akcje Biblioteczne</p> <p>Akcje organizowane w przestrzeni Biblioteki a także poza nią, w dużej mierze mają charakter kampanii społecznościowych, zaś ich celem jest aktywizacja dzieci, młodzieży i dorosłych do szerokiego i pogłębionego poznawania polskiej i ogólnoswiatowej literatury.</p>	Liczba akcji – 35	13 711
<p>Zajęcia kulturalno-edukacyjne oraz inne formy wsparcia dla uchodźców z Ukrainy</p> <p>Biblioteka aktywnie angażowała się w pomoc Ukraińcom od momentu rozpoczęcia pełnowymiarowej inwazji Rosji na Ukrainę. Uchodźcy z Ukrainy mogli w 2023 roku liczyć w Bibliotece nie tylko na pomoc logistyczną i tłumacza oraz naukę języka polskiego, ale także na wsparcie psychologiczne. Ważnym krokiem w kierunku integracji tego środowiska było zorganizowanie dla nich warsztatów rękodzielniczych oraz spotkań autorskich z pisarzami ukraińskimi.</p>	Lekcje języka polskiego – 55 Spotkania autorskie - 1 a także między innymi: <ul style="list-style-type: none"> • spotkania i konsultacje z psychologiem ukraińskim • pomoc logistyczna • działania na rzecz wzbogacenia księgozbioru w literaturę w języku ukraińskim	235
<p>Imprezy dla dorosłych</p> <p>W Czytelni Czasopism oraz budynku w ogrodzie Biblioteki i filiach bibliotecznych odbywają się spotkania autorskie, koncerty, warsztaty, wykłady oraz spotkania z bardziej lub mniej znanymi i popularnymi osobami tworzącymi życie kulturalne i społeczne nie tylko w naszym regionie, ale także w Polsce czy za granicą.</p>	Liczba imprez – 59	20 848

<p>Imprezy dla dzieci</p> <p>W Bibliotece Centralnej i filiach bibliotecznych organizowane są: spotkania autorskie, konkursy plastyczne, imprezy okolicznościowe, pikniki i teatryzki dla dzieci młodszych i starszych, warsztaty literackie, plastyczne i rękodzieła artystycznego, gry i zabawy ruchowe oraz wiele innych wydarzeń.</p>	Liczba imprez – 166	50 134
<p>Galeria „Antresola”</p> <p>W mieszczącej się w wydzielonej strefie Czytelni Czasopism galerii „Antresola” organizowane są wystawy malarstwa, sztuki użytkowej, grafiki i fotografii amatorów i profesjonalistów. Głównym celem działalności galerii „Antresola” jest promowanie twórców pochodzących z regionu tarnogórskiego i okolic.</p>	Liczba wystaw – 11	203
<p>Mała Galeria</p> <p>Galeria mieści się w bezpośrednim sąsiedztwie Działu dla Dzieci i Młodzieży. Prezentowane w niej prace plastyczne naszych najmłodszych czytelników są wynikiem wcześniejszych spotkań, imprez, konkursów, warsztatów, dyskusji o książkach etc., organizowanych przez Dział dla Dzieci i Młodzieży.</p>	Liczba wystaw – 7	0
<p>Wystawy plenerowe</p> <p>Wykorzystując przestrzeń wokół Biblioteki, na terenie otwartym, organizujemy wystawy prezentujące różnego rodzaju prace współczesnych artystów. Dobra lokalizacja Biblioteki w centrum miasta sprzyja frekwencji wystawy oraz popularyzacji prezentowanych prac.</p>	Liczba wystaw – 1 (wystawa długoterminowa)	0

W MBP pracowały w ub. roku 42 osoby (39,5 etatów) w tym 28 bibliotekarzy. Ubiegłoroczne przychody instytucji zamknęły się kwotą 4 286 691 zł w tym 3 991 339 zł dotacji podmiotowej oraz 295 352 zł innych dochodów (przychody własne, dotacja celowa Biblioteki Narodowej na zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych, dotacja Fundacji PZU, dotacje celowe inwestycyjne, dotacja celowa na realizację projektu "Postaw na Rodzinę", dotacja celowa na działania edukacyjno-kulturalne oraz inne formy wsparcia na rzecz uchodźców z Ukrainy, dary książkowe od czytelników).

W roku 2023 Gmina Tarnowskie Góry przyznała Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Bolesława Lubosza dotację celową w wysokości 84 334 zł na realizację zadania inwestycyjnego p.n. "Przebudowa piwnic w budynku MBP im. B. Lubosza przy ul. Zamkowej 5 w Tarnowskich Górach – etap III – zakup wyposażenia", dotację celową w wysokości 14 500 zł na realizację zadania inwestycyjnego p.n. "Zakup i dostawa powiększalnika stacjonarnego dla osób słabowidzących i niewidomych", dotację celową w wysokości 19 188 zł na realizację zadania inwestycyjnego p.n. "Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy wiatrołapu w budynku MBP im. Bolesława Lubosza przy ulicy Zamkowej 5 w Tarnowskich Górach – I etap" oraz dotację celową w wysokości 43 555 zł na realizację lokalnej kampanii profilaktycznej promującej trzeźwy styl życia „Postaw na rodzinę”.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Lubosza w Tarnowskich Górach w 2023 roku konsekwentnie realizowała swoje zadania statutowe, propagujące czytelnictwo i rozszerzające

horyzonty czytelnicze. Wszystkie działania kulturalno-edukacyjne podejmowane przez MBP im. Bolesława Lubosza kształtowały i wzmacniały lokalną społeczność, jednocześnie koncentrując jej aktywność wokół instytucji kultury jaką jest Biblioteka. Włączanie zróżnicowanych grup potencjalnych i rzeczywistych odbiorców do współtworzenia bibliotecznej oferty to jedno z kluczowych działań sprzyjających zaspokajaniu oczekiwań mieszkańców Miasta.

Wśród bogatej oferty kulturalno-edukacyjnej największą popularnością cieszyły się:

- spotkania autorskie z pisarzami i osobami medialnymi (Alkiem Rogozińskim, Janem Englertem, Arturem Barcisiem, Mariuszem Szczygłem, Katarzyną Zdanowicz, Dorotą Sumińską, Marią Wiernikowską, Barbarą Supeł, Anną Partyką-Judge, Wołodymyrem Arieniewem i Darą Kornij);
- akcje biblioteczne (Tydzień Bibliotek, Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek, „Mała książka – Wielki Człowiek”, „Uwolnij książkę”, „Randka w ciemno...z książką” oraz „Książka na telefon”);
- konkursy literackie („Opowiadania tarnogórskie” i „Legenda o Pięknej z Rept”);
- warsztaty fotograficzne z Maciejem Gorylem („Zoom. Przybliżamy pasję do fotografii”);
- imprezy plenerowe („Powrót do przeszłości – wioska Wikingów”, „Tarnogórcy czarodzieje i podróż do Szkoły Magii”, „Noc Kupały” oraz „Obchody Dnia św. Marcina”);
- pikniki dla dzieci;
- spektakle teatralne dla dzieci i dorosłych;
- warsztaty artystyczne dla dzieci i dorosłych;
- wymiany książek dla dzieci i dorosłych;
- Kiermasze Taniej Książki.

MBP im. Bolesława Lubosza jest miejscem przyjaznym także dla użytkowników ze szczególnymi potrzebami. W swojej ofercie posiada coraz bogatsze zbiory przeznaczone dla osób z dysfunkcją wzroku takie jak: książki mówione oraz książki drukowane dużą czcionką tak zwane „Duże Litery”. Nasi czytelnicy mogą korzystać z powiększalnika (urządzenia przeznaczonego dla osób słabowidzących, ułatwiającego im czytanie tekstów w dużym powiększeniu) oraz pętli indukcyjnej. Pracownicy nawigujący informacje w przestrzeni wirtualnej dbają o teksty alternatywne na stronach www, które sprzyjają integracji użytkowników niewidomych i niedowidzących.

Biblioteka realizuje ponadto usługę „Książka na telefon” polegającą na nieodpłatnym dostarczaniu książek oraz innych materiałów bibliotecznych czytelnikom nieporuszającym się samodzielnie, chorym i starszym. W ciągu minionego roku Biblioteka udzielała również dalszego wsparcia uchodźcom z Ukrainy. Kontynuowano lekcje języka polskiego oraz spotkania z psychologiem, co przyczyniło się do łatwiejszej aklimatyzacji gości z Ukrainy w naszym mieście. Jednocześnie Ukraińcy mogli znaleźć w ofercie naszej instytucji oprócz literatury w ich języku ojczystym, również spotkania z pisarzami pochodzenia ukraińskiego i warsztat rękodzielniczy. Część z nich zapisała się do Biblioteki i została naszymi czytelnikami doskonaląc umiejętności językowe oraz poszerzając słownictwo w języku polskim. Biblioteka współcześnie to centrum i przestrzeń lokalnego życia kulturalnego, w którym wykraczając poza swoje podstawowe zadania (gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów) – edukuje, bawi oraz integruje. Wszystkie działania podejmowane przez nas służą maksymalnemu zaspokajaniu potrzeb użytkowników Biblioteki oraz zwiększeniu popularności samej instytucji, jej usług oraz oferty. Dzięki promocji Biblioteka stała się widoczna i rozpoznawalna oraz wypracowała swoją niepowtarzalną markę w kulturalnej przestrzeni publicznej naszego Miasta.

Kultura pozostałe

Gmina Tarnowskie Góry przywiązuje dużą wagę do działalności kulturalnej. Poprzez gminne instytucje kultury, dla których jest organizatorem (TCK, MBP, Muzeum i Pałac w Rybnej), jak również we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz działania Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Miasta stara się przygotowywać ciekawą ofertę dla mieszkańców. Są to różnorodne formy spędzania czasu wolnego: koncerty, spektakle, konferencje, wystawy, imprezy plenerowe i inne. Do najistotniejszych wydarzeń roku 2023 zaliczyć można:

- XIII Koncerty Organowe w Konwikcie;
- XX Tarnogórskie Wieczory Muzyki Organowej i Kameralnej
- Barbórka w środku lata
- Konkurs na Opowiadanie Tarnogórskie
- Gwarki.

Ponadto, realizowane były wydarzenia o charakterze sportowo-rekreacyjnym, jak np. Bike Atelier, Tarnogórski Piknik Militaryny, Mistrzostwa Polski w Nordic Walking, Industriada, Święto Pary.

W roku 2023, wspólnie ze Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Tarnogórskiej zainaugurowano wydarzenie plenerowe o charakterze kulturalno-ekologiczno-promocyjnym. Mowa tutaj o imprezie "Wybory Pięknej z Rept", mającej na celu odbudowę uprawy jabłoni o nazwie "Piękna z Rept" oraz upowszechnianiu historii Miasta.

Ponadto, Tarnowskie Góry włączyły się w organizację wydarzenia o charakterze regionalnym p.t. Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, podczas którego mieliśmy okazję zaprezentować atrakcje Miasta wpisane na listę światowego dziedzictwa Unesco.

Wartym zauważenia jest także nowy projekt realizowany przez organizację pozarządową z dotacji miasta p.t. "Środy na Gliwickiej", które mają na celu zapoznanie uczestników z żydowską historią miasta i zaprezentowanie cmentarza żydowskiego mieszczącego się przy ulicy Gliwickiej.

Miasto starało się wywiązywać ze swojej roli mecenasa kultury zarówno samodzielnie organizując różne przedsięwzięcia, współorganizując wydarzenia z organizacjami pozarządowymi, jak i wspierając ich pomysły zgłoszone w otwartych konkursach ofert na działania w zakresie kultury. Łącznie, w roku 2023, wsparto 42 zgłoszone projekty z zakresu kultury, przeznaczając na ten cel 463.300 zł. Poniżej kalendarz najważniejszych działań kulturalnych 2023 roku.

Tabela 84. Lista wydarzeń realizowana przez Wydział Kultury, Turystyki i Promocji Miasta

miesiąc	wydarzenia
styczeń	Dzień Pamięci o Tragedii Górnośląskiej Koncert Kolędowy
luty	Obchody Dnia Zakochanych "Walentynki"
marzec	Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych Obchody rocznicy Zbrodni Katyńskiej Powitanie Wiosny
kwiecień	VI Tarnogórski Jarmark Tarnogórski Obchody rocznicy Zbrodni Katyńskiej Złot Food Trucków Rocznica katastrofy smoleńskiej

maj	<p>Święto Flagi RP Obchody Święta Konstytucji 3 maja XIII Koncerty Organowe w Konwicznie Rowerowy maj</p>
czerwiec	<p>XIII Koncerty Organowe w Konwicznie Pchli Targ Śniadanie na polanie</p>
lipiec	<p>XIII Koncerty Organowe w Konwicznie Święto Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Barbórka w środku lata Teatralne Parkowanie</p>
sierpień	<p>XIII Koncerty Organowe w Konwicznie Pchli Targ Śniadanie na polanie kino plenerowe "Filmowe Czwartki"</p>
wrzesień	<p>Pchli Targ Śniadanie na polanie kino plenerowe "Filmowe Czwartki" Narodowe Czytanie Gwarki Industriada IV Tarnogórski Piknik Militaryny Mistrzostwa Nordic Walking, Obchody dnia Kombatanta, Dnia Sybiraka Tarnogórski Kongres Rowerowy Zlot Food Trucków XX Tarnogórskie Wieczory Muzyki Organowej i Kameralnej</p>
październik	<p>XXI Sympozjum Tarnogórskie XX Tarnogórskie Wieczory Muzyki Organowej i Kameralnej</p>
listopad	<p>Obchody Święta Niepodległości wraz z ręceniem wyróżnień osobom szczególnie zasłużonym dla miasta (Srebrne Skrzydło) Konkurs na Opowiadanie Tarnogórskie</p>
grudzień	<p>Jarmark Bożonarodzeniowy, Tarnogórski Dzień Górnika, w tym m.in. odsłonięcie kolejnej rzeźby gwarka. Annum Festival</p>

Miasto wywiązywało się w 2023 roku z roli podmiotu wspierającego działalność innych osób fizycznych i prawnych mecenasa sztuki, ale również często z roli samodzielnego organizatora przedsięwzięć kulturalnych.

X Sprawna, pomocnicza administracja

Dobre zarządzanie miastem to już nie tylko wykształcona administracja samorządowa, realizująca bieżące zadania dla zaspokajania potrzeb mieszkańców ale przede wszystkim to budowanie fundamentów pod dalszy rozwój miasta. To także konieczność wdrażania nowoczesnych technologii w celu sprawnego wykonywania bieżących zadań publicznych.

Realizując szereg zadań z zakresu administracji, nie sposób pominąć funkcjonowania kontroli zarządczej. Obowiązek wdrożenia kontroli zarządczej obejmuje wszystkie jednostki sektora finansów publicznych, bez względu na przedmiot ich działalności, formę prawną oraz wielkość gromadzonych lub wydatkowanych środków publicznych. Definicja kontroli zarządczej podkreśla, że jest nią każde działanie jednostki, wszystkie niepisane i pisane zasady w niej obowiązujące, wszystko co służy zapewnieniu realizacji celów i zadań. Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
- skuteczności i efektywności działania;
- wiarygodności sprawozdań;
- ochrony zasobów;
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;
- efektywności i skuteczności przepływu informacji;
- zarządzania ryzykiem.

W 2023 roku Urząd Miejski korzystał z różnych metod i narzędzi wsparcia zarządzania. Prawidłowe wdrożenie systemu kontroli uzależnione jest od dobrego określenia zasad którymi będziemy się kierować, zatem regulacje wewnętrzne opracowane zostały przy uwzględnieniu zarządzania ryzykiem oraz nakierowane na realizację celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

W ramach kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach, w 2023 roku zarządzano ryzykiem sporządzając roczny raport samooceny ryzyka oraz sprawozdanie z analizy rocznych raportów samooceny ryzyka. Sporządzone zostały sprawozdania z analizy oświadczeń o stanie kontroli zarządczej wraz z samooceną funkcjonowania tych systemów. Samooceny dokonywali kierownicy komórek organizacyjnych urzędu, jednostek organizacyjnych gminy, miejskich instytucji kultury oraz TOTU SPZOZ. Burmistrz Miasta złożył oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za 2023 rok.

Stawiamy na podnoszenie kwalifikacji oraz wiedzy i kompetencji pracowników, tworząc sprzyjające warunki i wspierając działania związane z rozwojem zawodowym. Doskonalenie umiejętności i poszerzanie wiedzy przez pracowników Urzędu jest powiązane z ciągłym doskonaleniem i rozwojem Urzędu jako organizacji. Działania podejmowane w ramach tych obszarów są spójne oraz wzajemnie wspierają się i uzupełniają z innymi dokumentami, tj. regulaminem przeprowadzania okresowych ocen kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach, szczegółowymi zasadami i warunkami podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników oraz regulaminem wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego.

Realizując założenia polityki szkoleniowej w 2023 roku 168 pracowników skorzystało ze szkoleń w wielu obszarach związanych z wykonywanymi zadaniami, były to między innymi szkolenia z zakresu : prawa zamówień publicznych, ochrona danych osobowych, obsługi programów oraz systemów informatycznych, zmian w Kodeksie Postępowania Administracyjnego, zagospodarowania

przestrzennego, dostępność, kontrola dotacji, pomocy publicznej, finansów publicznych, podatków, nieruchomości, ochrony środowiska, prostego języka i wielu innych obszarów.

Gmina wraz z jednostkami organizacyjnymi przystąpiła do projektu pn. „Szkolenie kadr jednostek samorządowych na terenie Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego - etap 1” współfinansowanego w ramach Działania 5.14 Usługi rozwojowe dla kadr administracji samorządowej, Programu Fundusze Europejskie dla Woj. Śląskiego 2021-2027 koordynowanego przez Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.

W ramach projektu pracownicy uczestniczyć będą w rekrutacji na szkolenia, kursy oraz studia podyplomowe.

Realizując zadania w zakresie współpracy z jednostkami kształcącymi młodzież, w 2023 r. Urząd Miejski zorganizował 30 praktyk zawodowych dla uczniów i studentów. Praktyki odbywały się w Wydziale Urbanistyki i Mienia, Wydziale Kultury, Turystyki i Promocji Miasta, Wydziale Finansowym, Wydziale Podatków, Wydziale Informatyki, Wydziale Zarządzania Kryzysowego i Wydziale Organizacyjnym.

W wyniku współpracy Urzędu Miejskiego z Powiatowym Urzędem Pracy w Tarnowskich Górach w zakresie promocji zatrudnienia, w 2023 r. zorganizowano 4 staże zawodowe w Wydziale Gospodarki Lokalowej, Wydziale Strategii i Rozwoju, Wydziale Podatków oraz Biurze Zamówień Publicznych.

W 2023 roku Burmistrz Miasta kontynuował współpracę z Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność” przy Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach. W dniu 28.04.2023 r. pomiędzy Urzędem Miejskim w Tarnowskich Górach reprezentowanym przez Burmistrza Miasta a Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność” przy Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach zostało zawarte Porozumienie ustalające zasady wykonywania pracy zdalnej w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach.

W dniu 11.08.2023 r. Zarządzeniem Nr 2625/2023 Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry został wprowadzony Regulamin Pracy Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach, którym wprowadzono Zasady funkcjonowania elektronicznego systemu rejestracji czasu pracy (RCP) w Urzędzie.

W roku 2023 w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach przy udziale brokera firmy Nord Partner Sp. z o.o. została wdrożona nowa umowa grupowej opieki medycznej w PZU Życie S.A.

Uzyskanie certyfikatu ELoGE

Tarnowskie Góry otrzymały Europejski Znak Jakości Zarządzania w Samorządzie Terytorialnym! To inicjatywa Rady Europy, która nagradza i promuje najlepsze praktyki w zarządzaniu samorządem lokalnym. Spośród prawie 3000 jednostek samorządu certyfikaty w tej edycji uzyskały jedynie 3 gminy i 1 powiat. Europejski Znak Jakości Zarządzania w Samorządzie Terytorialnym (ELoGE) – w imieniu Rady Europy – przyznaje Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej. Przyznając certyfikaty i statuetkę w formie dwunastościanu, nagradza i promuje „najlepsze praktyki w zarządzaniu samorządem lokalnym”.

Uzyskanie certyfikatu nie jest łatwe. By go otrzymać, nasz Urząd Miejski przeszedł wieloetapowy system certyfikacji. Sprawdzał on, czy spełniamy najwyższe standardy zarządzania zgodne z 12 zasadami określonymi przez Radę Europy. A te 12 zasad dobrego zarządzania w samorządzie terytorialnym to:

1. Udział obywateli, uczciwy przebieg wyborów i reprezentacja.
2. Responsywność (odpowiadanie na działanie), szybkość reagowania.
3. Efektywność i skuteczność.

4. Otwartość i jawność.
5. Przestrzeganie prawa.
6. Etyczne postępowanie.
7. Kompetencje i potencjał.
8. Innowacyjność i otwartość na zmiany.
9. Orientacja na trwałość i długofalowość działań.
10. Należyte zarządzanie finansami.
11. Prawa człowieka, różnorodność kulturowa i spójność społeczna.
12. Rozliczalność, odpowiedzialność.

Urząd Miejski w Tarnowskich Górach od 2019 roku realizuje obowiązek ustawowy dostosowania swojego funkcjonowania do zasad dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Są to nie tylko osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu, niepełnosprawnością wzroku, słuchu czy Głuche. To także np. osoby o niższym stopniu percepcji, w spektrum autyzmu, z niepełnosprawnością intelektualną, niskorosłe, osoby z małymi dziećmi, kobiety w ciąży, dzieci, seniorzy czy nawet osoby z dużym bagażem. Osobą taką jest również każdy człowiek z czasowo obniżoną sprawnością, np. z unieruchomioną ręką, nogą, w przebiegu choroby nowotworowej, z depresją czy też w kryzysie psychicznym.

Dostępność jednostki samorządowej dotyczy jej budynków oraz drogi dotarcia do nich. Dotyczy również inwestycji, działalności administracyjnej oraz publikowanych przez jednostkę informacji. Dostępność realizowana jest w trzech obszarach:

1. Dostępności architektonicznej: która pomaga dostać się do budynku również z parkingu a następnie z poziomego gruntu przy wejściu na poziom parteru. Obejmuje poruszanie się po drogach komunikacyjnych poziomych i pionowych w budynku i likwidowanie barier architektonicznych. Ten rodzaj dostępności obejmuje również windy, sanitariaty, stanowiska informacyjne, miejsca do odpoczynku oraz zespół zagadnień związanych z ewakuacją ludzi w obliczu zagrożeń. W przypadku Ratusza, niestety jest wiele barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu i nigdy nie będzie on budynkiem całkowicie dostępnym. Tam gdzie możemy staramy się usprawniać możliwość poruszania się. Jeżeli chodzi o siedzibę przy ulicy Sienkiewicza 2, oprócz Wydziału Ochrony Środowiska większość przestrzeni jest dostępna dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu. Obok budynków jest wyznaczone miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. W budynku przy ul. Sienkiewicza 2 są toalety dla osób z niepełnosprawnościami. Nie spełniają jednak one obecnych standardów i pracujemy nad tym, aby móc je jak najbardziej udostępnić dla klientów.
2. Dostępności informacyjno-komunikacyjnej: którą staramy się zapewnić poprzez obsługę klientów tak, by móc się z nimi skutecznie komunikować.
  - Jednym z rozwiązań jest dostęp online do tłumacza Polskiego Języka Migowego oraz pomoc przeszkolonych pracowników. W tym obszarze pomocne są również urządzenia i inne środki techniczne do obsługi osób słabosłyszących. W szczególności przy pomocy pętli indukcyjnych zarówno stanowiskowych jak i przenośnych, których celem jest wspomaganie słyszenia poprzez wzmocnienie dźwięku.
  - Kolejnym rozwiązaniem jest informacja na naszej stronie internetowej, o zakresie naszej działalności. Informacja w formie elektronicznego pliku zawierającego tekst, który można odczytać maszynowo. Treści w polskim języku migowym oraz informacje w języku łatwym do czytania i zrozumienia (ang. easy-to-read). Staramy się dostosować sposób

komunikacji do potrzeb odbiorców usług publicznych. Na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami komunikujemy się w formie określonej w jej wniosku.

- W budynkach urzędu osoby niewidome i z niepełnosprawnością wzroku mogą korzystać z wielu udogodnień. Nad drzwiami wejściowymi jest zamontowany system nawigacyjno-informacyjny Totupoint, który wskazuje osobie gdzie jest i z jakiej usługi może skorzystać. Są również punkty uwag i oznaczenia w alfabecie Braille'a. Przy każdych drzwiach są tabliczki informacyjne w alfabecie Braille'a z kodem QR, który odsyła użytkownika do informacji o komórce merytorycznej, przed którą się znajduje.
- Wprowadzamy teksty łatwe do czytania, prosty język urzędowy, odpowiedni krój i wielkość czcionki w urzędowych dokumentach, prosty tekst w komunikacji i informacjach, druk powiększony, spójną informację wizualną. Odpowiednie standardy w budowie urzędowych dokumentów.
- Powierzchnie szklane są oznakowane taśmą kontrastową.
- Do budynku i wszystkich jego pomieszczeń można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem

3. Dostępności cyfrowej: która realizuje standard WCAG2.1, czyli wytyczne dostępności treści internetowych, publikowanych przez Jednostki Samorządu Terytorialnego. Dotyczy to wszelkich stron internetowych, intranetu, ekstranetu, Biuletynu Informacji Publicznej (BIP), aplikacji mobilnych i innych mediów, które powinny działać tak, by osoby ze szczególnymi potrzebami w tym z niepełnosprawnościami, mogły z nich korzystać. Zgodnie z wytycznymi jest możliwość skorzystania z procedury wnioskowo-skargowej.

Urząd Miejski, podjął szereg działań, które realizują przepisy ustaw o dostępności.

Założenia planu działania są stale realizowane: Uzupełniliśmy oznakowanie budynków, m.in. w alfabecie Braille'a. Dodaliśmy elementy antypoślizgowe na klatkach schodowych. Uzupełniliśmy biura i sekretariaty w pętle indukcyjne wspomagające słyszenie. W budynkach urzędu można poruszać się z psem przewodnikiem czy psem asystującym.

W 2023 roku kupiliśmy też:

„Mobilną Komfortkę”: pierwszą w Polsce w całości sfinansowaną przez samorząd. Jest to przenośne lub plenerowe miejsce higieniczno-sanitarne dla osób z niepełnosprawnościami. W jej skład wchodzi:

- Namiot.
- Podnośnik jezdny transportowy. Składany, sterowany elektronicznie, mobilny i lekki, który dzięki dodatkowej wadze umożliwia zważenie osoby z niepełnosprawnością w komfortowych warunkach.
- Kozetka.
- Jednorazowe podkłady higieniczne.
- Regał na kółkach potrzebnego np. do produktów higienicznych, środków do dezynfekcji, rękawiczek itp.
- Słuchawki wygłuszające.
- Składane krzesło.
- Kosz na odpady.
- Bezprzewodowe oświetlenie.

W kolejnym etapie kupujemy przenośną umywalkę, sakwę do siedzenia i krzesło toaletowe, w ten sposób będzie służyła jak najszerzej grupie odbiorców. W całej Gminie nie ma ani jednego takiego miejsca ze względu na trudne architektonicznie przestrzenie. Dlatego stworzyliśmy mobilne miejsce, które będzie służyło przy wielu wydarzeniach zarówno stacjonarnych w budynkach jak i w plenerze. Po to, by zapewnić w naszej Gminie w przestrzeni publicznej godne miejsce do

czynności pielęgnacyjno-higienicznych dla osób, które wymagają pozycji leżącej z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku. Przyłączyliśmy się do akcji "Przewijamy Polskę". Warto podkreślić, że jest to piąta taka komfortka w Polsce i nie skromnie możemy powiedzieć, że najlepsza.

- Powiększalnik z dwoma niezależnymi ekranami, dolnym do bliży i górnym do dali.
- Wygrzewarkę do papieru pęczniejącego do druku wypukłego dla niewidomych i niedowidzących.
- 10 słuchawek wygłuszających.
- 7 krzesełek transportowych płachtowych, które umożliwią ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami z miejsc, w których nie da się zastosować tradycyjnych materacy ewakuacyjnych lub krzeseł ewakuacyjnych.
- Uchwyty na kule i laski. Montowane w miejscach obsługi klienta.
- Metkownicę braillofską: proste urządzenie do oznaczania miejsc lub przedmiotów przy pomocy alfabetu Braille'a.
- Oprogramowanie do tworzenia dostępnych cyfrowo dokumentów, prezentacji, formularzy, grafik i filmów.
- Usługę tłumacza Polskiego Języka Migowego on-line.

Urząd Miejski w Tarnowskich Górach zrealizował przedsięwzięcie grantowe, którego wartość to 100 000 zł. Było sfinansowane w ramach projektu „Dostępny samorząd – granty”, przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Jego celem była poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego dla osób ze szczególnymi potrzebami. W tym osób z niepełnosprawnościami. Zadanie zrealizował Wydział Administracyjny z Biurem ds. Dostępności, Architektury Miejskiej i Opieki nad Zabytkami.

Wszystkie wymienione rozwiązania są po to, by klienci Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach mogli coraz bardziej samodzielnie realizować ważne dla siebie urzędowe sprawy. Ta samodzielność wynika z potrzeb klientów. Nie oznacza braku pomocy z naszej strony. Są jednak osoby, dla których samodzielność jest ważna.

Aby poprawić dostępność architektoniczną:

Uzupełniliśmy wymagane kontrastowe oznaczenia stopni na schodach Ratusza przy ul. Rynek 4 oraz budynku przy ul. Sienkiewicza 2. Wyposażyliśmy zarówno Ratusz jak i budynek przy ul. Sienkiewicza 2 w materace ewakuacyjne. Skorzystaliśmy z doradztwa w zakresie dostępności architektonicznej.

Aby poprawić dostępność informacyjno-komunikacyjną:

Pętla indukcyjna: Są jednym ze środków wspomaganie słuchu. Mogą służyć zarówno jednej, konkretnej osobie niedosłyszącej, jak i grupie ludzi z tą niepełnosprawnością.

Uzupełniliśmy budynek Straży Miejskiej przy ul. Sienkiewicza 2a oraz Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich przy ul. Sienkiewicza 2 o pętlę indukcyjną stanowiskową. Sekretariaty w obydwu budynkach Urzędu Miejskiego wyposażyliśmy w przenośne pętla indukcyjne. Dużą pomocą będzie stacjonarna pętla indukcyjna w sali sesyjnej w Ratuszu i w sali ślubów w budynku przy ul. Sienkiewicza 2.

Zestawy kart komunikacyjnych (do porozumiewania się z osobami Głuchymi, z niepełnosprawnością narządu mowy lub problemami w komunikacji): Zostały opracowane przez Biuro ds. Dostępności Architektury Miejskiej i Opieki nad Zabytkami a ich wykonanie zostało sfinansowane z grantu. Jest to zestaw prostych komunikatów i piktogramów w wyraźnych kontrastujących kolorach.

Tablety z dostępem do tłumacza języka migowego online: Są do dyspozycji klientów, którzy komunikują się w języku migowym. Będą w Ratuszu przy ul. Rynek 4 oraz w budynku przy ul. Sienkiewicza 2.

Ramki do podpisów: Ramka ułatwia podpisanie dokumentów osobom niewidomym, słabowidzącym, z drżeniem rąk, seniorom i wielu innym. Ramki są dostępne dla klientów Urzędu Miejskiego w budynkach przy ul. Rynek 4, Sienkiewicza 2 i 2a.

Podświetlane lupy optyczne: Są dostępne dla klientów Urzędu Miejskiego w budynkach przy ul. Rynek 4, Sienkiewicza 2 i 2a. Pomogą słabowidzącym klientom przeczytać ważne dla nich informacje.

Pola uwagi: To ważne udogodnienie dla osób niewidomych. Dzięki temu łatwiej znajdują wejścia do windy. Pola uwagi są na trzech kondygnacjach przy wejściach do windy w Urzędzie Miejskim przy ul. Sienkiewicza 2.

Tabliczki informacyjne na drzwi wejściowe z opisem w alfabecie Braille i z QR kodem: Z tych tabliczek skorzystamy wszyscy. Jest na nich informacja o godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach, adres, numer telefonu, adres strony internetowej oraz adres mejlowy. Dodatkowo te same informacje są w kodzie QR.

Dokumenty w tekście łatwym do czytania i zrozumienia „Easy To Read” (ETR): Są ważnym udogodnieniem w dostępie do informacji dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Forma opracowania tekstu ETR jest zgodna z obowiązującym standardem. Mogą być także przydatne dla osób chorujących psychicznie, z demencją czy innych osób, niekoniecznie z niepełnosprawnościami a nawet cudzoziemców.

Konsultacje, uzgodnienia i audyty: Pracownicy Biura ds. Dostępności, Architektury Miejskiej i Opieki nad Zabytkami, na co dzień współpracują z innymi komórkami urzędu aby inwestycje, wydarzenia i różnorodne zadania były jak najbardziej dostępne dla wszystkich.

Gwarki w 2023 były realizowane również z uwzględnieniem dostępności. Dogodny sektor na płycie rynku, stworzony czasowy parking kiss&ride przy budynku Ratusza, przenośne toalety dla osób z niepełnosprawnościami czy sektor w trakcie pochodu gwarkowskiego. W przyszłym roku dołączy „Mobilna Komfortka”.

Od 2022 roku realizowana jest usługa „Mobilnego Urzędnika”

Głównymi odbiorcami tej usługi są seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami. Poprawa dostępności usług publicznych dla mieszkańców o szczególnych potrzebach to nasz priorytet. Wielu mieszkańców boryka się z różnymi ograniczeniami, a my chcemy, żeby urzędnicy byli dostępni dla wszystkich. Usługa ta jest bezpłatna.

Projekt polega na obsłudze mieszkańców miasta poza siedzibą urzędu. Usługa jest realizowana w granicach administracyjnych gminy Tarnowskie Góry. Katalog spraw, które można zrealizować poprzez usługę „Mobilnego Urzędnika” jest bardzo szeroki. Zgłoszenia o potrzebie skorzystania z usługi można dokonać zarówno telefonicznie, poprzez sms, jak i wysyłając e-mail ze zgłoszeniem sprawy czy też osobiście poprzez zgłoszenie za pośrednictwem osoby trzeciej.

Od maja 2022 roku, w Biurze ds. Dostępności, Architektury Miejskiej i Opieki nad Zabytkami, pracuje tam razem dwóch koordynatorów – architektoniczny i informacyjno-komunikacyjny co jest dużym ułatwieniem. Na bieżąco staramy się o środki zewnętrzne. To również kolejny rok istotnych w tym obszarze planów i oceny możliwości racjonalnego usprawnienia funkcjonowania urzędu pod kątem dostępności. Dużą barierą jest to, że budynki urzędu są obiektami zabytkowymi. Niestety ich wnętrza daleko jest do idei uniwersalnego projektowania. Staramy się udostępnić budynki na miarę ich możliwości oraz naszych. W tym roku również jak w poprzednim koordynatorzy i niektórzy członkowie zespołu ds. dostępności oraz pozostali pracownicy przeszli szereg szkoleń, by lepiej świadczyć usługi czy koordynować dostępność. To bardzo ważne, by zrozumieć potrzeby osób, dla których udostępniamy urząd. Przez cały czas wszelkie usprawnienia są konsultowane z określonymi

grupami odbiorców. Chcemy aby nasze działania były pomocne dla naszych mieszkańców a nie tylko dla potencjalnych użytkowników. Cały czas na bieżąco urzędnicy są szkoleni z tworzenia dostępnych wersji dokumentów, grafik czy publikacji. Upraszczamy i udostępniamy.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami określa obowiązki podmiotów publicznych oraz minimalne wymagania w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Nie chcemy tylko i wyłącznie realizować suchych wytycznych, dostępność to również standardy nad opracowaniem których pracujemy.

Dostępność jest bardzo szerokim pojęciem. Tam gdzie z wielu względów nie ma możliwości jej zapewnienia, pomocny jest człowiek. Jest jeszcze dużo do zrobienia!

W ramach przyjęć mieszkańców Miasta w sprawach interwencji oraz załatwiania ich indywidualnych spraw w 2023 roku, Burmistrz Miasta i jego zastępcy przyjęli ogółem 68 osób.

W centralnym rejestrze skarg i wniosków załatwianych przez Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry zarejestrowano łącznie 10 skarg, w tym 2 - przekazano do załatwienia wg właściwości. Sprawy zgłaszane przez interesantów dotyczyły w szczególności działalności/funkcjonowania wydziałów/komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych Gminy.

Tabela 85. Skargi i wnioski

Sposób załatwiania skarg i wniosków		
	skargi	wnioski
Skargi i wnioski załatwiane przez Burmistrza Miasta		
Liczba skarg/wniosków w rejestrze 2023 roku	10	42
Liczba skarg/wniosków załatwionych w 2023 roku	10	39
Sposób załatwienia skarg/wniosków		
Skargi/wnioski w postępowaniu skargowym	10	0
Skargi na Burmistrza	0	0
Skargi na kierowników jednostek organizacyjnych	1	0
Skargi na pracowników	7	0
Inne	1	0
Liczba skarg załatwionych zgodnie z art. 239 Kpa	1	0
Zasadność skarg/wniosków załatwionych w postępowaniu skargowym		
Skargi częściowo zasadne/wnioski załatwione pozytywnie	2	2
Skargi bezzasadne/wnioski załatwione negatywnie	5	5
Inne	1	35
Terminowość załatwienia skarg/wniosków w postępowaniu skargowym		
Załatwione do 14 dni	0	0
Załatwione w terminie miesięcznym	8	41

Załatwione z przedłużeniem terminu, zgodnie art. 36 Kpa	0	1
---	---	---

Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. W roku 2023 zarejestrowano łącznie 197 wniosków dotyczących udzielenia informacji publicznej skierowanych do Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach.

Osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub grupa tych podmiotów, może złożyć do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej, w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej petycję. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 6 petycji (w tym 5 - rozpatrzono, a 1 - przekazano do rozpatrzenia zgodnie z właściwością).

Burmistrz Miasta, działając na podstawie przepisów prawa upoważniającego do uregulowania danego zakresu spraw lub wyznaczającego zadania albo kompetencje, w celu realizacji zadań Gminy, wydawanych jako wewnętrzne akty kierownika Urzędu, w sprawach rozporządzenia prawem lub zaciągania zobowiązań, a także w zakresie spraw dotyczących organizacji i sposobu wykonywania pracy w zakresie podległych mu komórek i jednostek organizacyjnych, wydawał zarządzenia, postanowienia i polecenia.

Tabela 86. Zestawienie wydanych w 2023 roku zarządzeń, poleceń i postanowień

Ip.	Rodzaj aktu prawnego	Liczba
1	Zarządzenia	550
2	Postanowienia	416
3	Polecenia	25

Tabela 87. Kontrole wewnętrzne w Urzędzie Miejskim, jednostkach organizacyjnych i instytucjach kultury w 2023 roku

ZAKRES TEMATYCZNY KONTROLI	LICZBA PRZEPROWADZONYCH KONTROLI
Wynagrodzenia nauczycieli za zrealizowane godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw	9
Dopłaty do czynszów	2
Dotacje dla organizacji pożytku publicznego	1
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	2
Wadium oraz zabezpieczenie należytego wykonania umowy	1
Utrzymanie czystości i porządku na terenach Gminy	1
Współudział w kontrolach merytorycznych	1
Realizacja świadczenia wypłacanego z art. 13 ustawy z dnia 12.03.2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - rekontrola	1

Tabela 88. Audyty wewnętrzne w Urzędzie Miejskim i instytucjach kultury w 2023 roku

ZAKRES TEMATYCZNY AUDYTU	LICZBA PRZEPROWADZONYCH KONTROLI
Ocena procesu zarządzania zasobem ludzkim w Wydziale Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach w oparciu o obowiązujące standardy kontroli zarządczej ze szczególnym uwzględnieniem środowiska wewnętrznego oraz informacji i komunikacji	1
Użytkowanie wieczyste – ocena efektywności zarządzania prawem przez Gminę Tarnowskie Góry	1
Ocena wybranych inwestycji drogowych realizowanych przez Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tarnowskich Górach w oparciu o obowiązujące przepisy i regulacje	1
Dotacje celowe z budżetu miasta Tarnowskie Góry na realizację zadań – ocena prawidłowości udzielania i rozliczania	1
Doradztwo: konsultacja zapisów zmienionej instrukcji inwentaryzacyjnej opracowanej przez Zespół Obsługi Placówek Oświatowych	1

Instytucje zewnętrzne przeprowadziły w 2023 roku: 24 kontrole w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach oraz 33 kontrole w gminnych jednostkach organizacyjnych i instytucjach kultury.

Tabela 89. Zestawienie kontroli zewnętrznych w Gminie Tarnowskie Góry w 2023 roku

L.p.	Nazwa instytucji kontrolującej	Liczba przeprowadzonych kontroli
1	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach	5
2	Izba Administracji Skarbowej w Katowicach	1
3	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach	2
4	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu	1
5	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	2
6	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach	1
7	Bank Gospodarstwa Krajowego Departament Funduszy Mieszkaniowych w Warszawie	1
8	Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach	11

Tabela 90. Zestawienie kontroli zewnętrznych w jednostkach organizacyjnych oraz w samorządowych instytucjach kultury Gminy Tarnowskie Góry w 2023 roku

L.p.	Nazwa instytucji kontrolującej	Liczba przeprowadzonych kontroli
1	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach	2
2	ZUS Oddział w Zabrze Inspektorat w Tarnowskich Górach	7
3	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu	7
4	Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	17

W 2023 roku w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach zarejestrowano 1518 zawartych umów oraz 1036 upoważnień i pełnomocnictw osób (podmiotów) do działania w imieniu Burmistrza jako organ Gminy. Dotyczyły one między innymi samodzielnego składania oświadczeń woli w imieniu Gminy Tarnowskie Góry, przetwarzania danych, wykonywania funkcji kontrolnych, przeprowadzania czynności audytowych, udziału w zgromadzeniach wspólników, do pełnienia funkcji delegata Gminy Tarnowskie Góry, do postępowania przed sądami, do dostępu do informacji zawartych w Bazie Danych Osobowych.

Systematyczne publikowanie stale aktualnego rejestru umów w Biuletynie Informacji Publicznej wpływa na jakość debaty publicznej, ponieważ zainteresowany obywatel może w każdym przypadku odnosić się do konkretnych wydatków instytucji publicznej.

Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach jest systematycznie monitorowany pod kątem prawidłowej, czytelnej, jednolitej i wynikającej z obowiązujących przepisów prawa zawartości. W sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości w funkcjonowaniu strony, podejmowano natychmiastowe działania w celu ich wyeliminowania. W 2023 roku było 283.506 wejść na Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach.

Obsługa prawna Urzędu Miejskiego zapewnia właściwy poziom prawny prowadzonych w urzędzie i poza urzędem spraw oraz dbałość o zabezpieczenie interesu prawnego naszej Wspólnoty. W 2023 roku Gmina Tarnowskie Góry uczestniczyła w 180 postępowaniach wszczętych z jej inicjatywy lub toczących się z jej udziałem, a w tym sądowych (przed sądami powszechnymi i administracyjnymi) oraz w postępowaniach przed organami egzekucyjnymi.

Tabela 91. Postępowania z udziałem gminy Tarnowskie Góry w 2023 roku

Rodzaj postępowania	Ilość
O zapłatę	98
O stwierdzenie/ zmianę/uchylenie nabycia spadku	46
O opróżnienie lokalu mieszkalnego	2
O ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa	1
O zniesienie współwłasności/zasiedzenie/służebność/nieruchomości/ rozgraniczenie	10
Skargi do WSA/NSA oraz inne skargi na decyzje organów administracji publicznej różnego szczebla	13

Postępowania upadłościowe/zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym	3
Postępowania egzekucyjne	4
Postępowania przed sądem pracy z powództw o roszczenia pracownicze	3

W naszym Urzędzie funkcjonuje Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich realizujący zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, związane z rejestracją stanu cywilnego (urodzeń, małżeństw, zgonów), ewidencją ludności (w tym bazą PESEL), dowodami osobistymi oraz zadania własne, m.in. organizowanie jubileuszy pożycia małżeńskiego. Po zniesieniu rejonizacji Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich wykonuje zadania nie tylko na rzecz mieszkańców Tarnowskich Gór, ale i innych gmin. W roku 2023 zarejestrowano w naszym USC 344 urodzeń i 755 zgonów mieszkańców Tarnowskich Gór. Zarejestrowano 250 małżeństw, z czego 32,8 % stanowiły małżeństwa konkordatowe.

Na wniosek mieszkańców wszczęto 60 spraw zakończonych wydaniem decyzji o zmianie imienia czy nazwiska. W 2023 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego dokonano 5 489 migracji aktów, liczba sporządzonych wzmianek wyniosła 1 758, liczba dodanych przypisów do aktów to 4 492, liczba wydanych odpisów aktów stanu cywilnego wyniosła 14 606, a ponadto 55 małżeństw uhonorowano medalami za długotrwałe pożycie małżeńskie.

W sprawach obronności, wezwano 317 osób do kwalifikacji wojskowej i wydano 63 decyzje w sprawie świadczeń na rzecz obrony (osobistych i rzeczowych).

Zamówienia publiczne są elementem realizowanych w sferze publicznej procesów, obejmującym szczegółowe rozwiązania dotyczące procedur wydatkowania środków publicznych. Realizację zadań związanych z tą sferą nie dotyka bezpośrednio mieszkańców miast, jednak efektywność i jakość wykonania tych zadań determinuje jakość robót budowlanych, dostaw i usług zrealizowanych przez wyłonionego wykonawcę zamówienia, zgodnych ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia oraz projektem umowy.

Rynek zamówień publicznych w Polsce w roku 2023 osiągnął rekordową wartość. Jest to efekt wzrostu cen spowodowany wysoką inflacją. Ceny w kontraktach publicznych zawieranych w minionym roku wzrosły przy tym dużo bardziej niż wskaźnik inflacji konsumenckiej. W niektórych branżach nawet o 40 proc. Drugim z czynników wpływających na wartość rynku w minionym roku były przetargi samorządowe wszczynane w ramach dofinansowania z rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład – w ramach pierwszej edycji programu uwzględniono w kraju wnioski na prawie 24 mld zł.

Rok 2023 to trzeci rok obowiązywania nowego Prawa zamówień publicznych – ustawy, która musiała zmierzyć się z okolicznościami, których literalnie wymienić się w niej nie dało, a które istotnie zmieniły otaczającą nas rzeczywistość, w tym tę zamówieniową.

Pomimo problemów jakie dla zamawiających i wykonawców rodzi nowa ustawa Prawo zamówień publicznych i pełna elektronizacja zamówień, polski rynek zamówień publicznych w roku 2023 miał się lepiej niż w roku 2022. Łączna liczba ogłoszeń opublikowanych przez Biura Zamówień Publicznych naszego Urzędu w 2023 roku jest większa o 7,20 % w stosunku do liczby ogłoszeń opublikowanych w analogicznym okresie roku 2022. Tym, co może martwić, jest coraz mniejsze zainteresowanie firm udziałem w przetargach. Choć rynek rośnie, to konkurencyjność na nim maleje. W ubiegłym roku w przetargu poniżej progów unijnych składano średnio 2,43 oferty. Jeszcze gorzej wygląda sytuacja w przetargach powyżej progów unijnych. Szczęśliwie, krajowa tendencja spadkowa średniej liczby składanych ofert w postępowaniach nie znajduje odzwierciedlenia w rzeczywistości zamówień w naszym Urzędzie. Pomimo tego, że w roku 2023 ogłoszono 51 postępowań, to jest o

15% mniej w stosunku do roku 2022, jednakże liczba składanych ofert zwiększyła się z 160 na 190, co wpłynęło na wzrost średniej ofert z 2,6 w roku 2022 na 3,7 w roku 2023. Większa liczba składanych w ubiegłym roku ofert może oznaczać, że rynek zamówień publicznych w Tarnowskich Górach pomalutku się stabilizuje po pandemii, problemach z przerwanyymi łańcuchami dostaw i po dwóch latach wojny na Ukrainie, a Miasto jest atrakcyjnym miejscem dla potencjalnych wykonawców.

Tabela 92. Szczegółowe zestawienie liczby postępowań danego rodzaju i ich wartość w 2023 roku na podstawie przepisów Prawa zamówień publicznych

Tryb zamówienia	Roboty budowlane		Dostawy		Usługi	
	Liczba postępowań	Wartość netto PLN	Liczba postępowań	Wartość netto PLN	Liczba postępowań	Wartość netto PLN
Zamówienia klasyczne krajowe	12	10 103 527	5	382 398	10	2 992 496
Z wolnej ręki	----	-----	1	4 120 000	15	24 902 106
Usługi społeczne	-----	-----	-----	-----	3	975 776
Zamówienia unijne	-----	-----	1	506 680	4	28 337 439
Zakup energii elektrycznej do obiektów Zamawiających uczestniczących w grupie zakupowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii	-----	-----	-----	3 860 941	-----	-----
RAZEM	12	10 103 527	7	8 870 019	32	57 207 817

W roku 2023 przeprowadzono postępowania zakończone udzieleniem zamówień na łączną kwotę 76 181 364 złotych netto. Kwota ta obejmuje udzielenie zamówienia po przeprowadzeniu przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię grupowego zakupu energii elektrycznej. Oprócz zamówień udzielanych zgodnie z przepisami Ustawy Prawo zamówień publicznych, Urząd udziela tzw. „mniejszych zamówień”, poza przepisami Ustawy. W roku 2023 takich zamówień udzielono na łączną wartość 9 330 129 zł netto. Łączna wartość wszystkich zamówień udzielonych w 2023 roku wyniosła 85 511 493 zł. zmniejszenie wartości udzielonych zamówień w roku 2023 względem roku poprzedniego spowodowany jest tym, iż w roku 2022 Urząd udzielił dużego zamówienia na robotę budowlaną na rozbudowę dwóch placówek oświatowych na kwotę netto ponad 23 mln zł dofinansowaną ze środków Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

Sprawną obsługą interesantów Urzędu Miejskiego wymaga kompetentnych, zaangażowanych i przyjaznych interesariuszom urzędników oraz funkcjonalnych, technicznie sprawnych, odpowiednio

wyposażonych i zaopatrzonych, zapewniających urzędnikom odpowiednie warunki pracy, miejsc ich obsługi. Znacząca część wydatków związanych z funkcjonowaniem urzędu pocztania zadanie technicznego utrzymania obiektów w tym dostawa mediów (tj. energia elektryczna, energia cieplna, woda i kanalizacja).

Kancelarie Urzędu w 2023 roku:

- zarejestrowały w systemie SIDAS EZD korespondencję, która wpłynęła do Urzędu Miejskiego w ilości 47 712 sztuk,
- wysłały korespondencję z Urzędu Miejskiego (za pośrednictwem operatora pocztowego) bądź dostarczono przez pracowników Urzędu Miejskiego w ilości 61 659 sztuk.

Majątek Gminy został objęty ochroną ubezpieczeniową, również od odpowiedzialności cywilnej. Gmina Tarnowskie Góry objęła również ochroną ubezpieczeniową mienie będące w posiadaniu (samoistnym i zależnym): MZUiM, MOPS, Środowiskowego Domu Samopomocy, 4 jednostek OSP, ZOPO, szkół, przedszkoli i żłobka. Zakres ubezpieczenia dotyczył:

- ubezpieczenia majątku, w tym:
  - ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk,
  - ubezpieczenia mienia w transporcie,
  - ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej,
  - ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - ubezpieczenia NNW członków Ochotniczych Straży Pożarnych,
  - obowiązkowego i dobrowolnego ubezpieczenia OC operatora drona,
  - ubezpieczenia aero casco, a także ubezpieczenia komunikacyjnego pojazdów, opisanych w tabeli 95.

Tabela 93 . Wykaz ubezpieczonych środków ruchomych

L.p.	Nazwa komórki/jednostki	Rodzaj pojazdu	Liczba
1	Urząd Miejski w Tarnowskich Górach	osobowy	7
2	MZUiM	osobowy	2
3	MOPS	osobowy	2
4	Ochotnicze Straże Pożarne	osobowy, bojowy, przyczepki	16
5	Urząd Miejski - Straż Miejska	osobowy	2

Na podstawie umów ubezpieczenia w roku 2023 zgłoszono do Towarzystw Ubezpieczeniowych 44 szkody, a łączna kwota wypłaconych odszkodowań przekroczyła 86 800 złotych.

Urząd Miejski w Tarnowskich Górach od kilku lat współpracuje z Centrum Onkologii, Instytutem im. Marii Skłodowskiej - Curie Oddziałem w Gliwicach przy organizacji na terenie Miasta badań mammograficznych dla kobiet - z niniejszych badań skorzystały w roku 2023 łącznie 692 Panie.

Urząd pełniąc wobec mieszkańców role informacyjne, zlecił w 2023 roku do publikacji na łamach gazet "Gwarek", "Dziennik Zachodni", "Dziennik Gazeta Prawna", "Informator Spółdzielczy Gwarek" ogłoszenia urzędowe w liczbie 92 sztuki, a na tablicach ogłoszeniowych w budynkach Urzędu Miejskiego wywieszono 362: ogłoszenia, postanowienia, informacje własne, zawiadomienia, przekazywane przez różne instytucje, w tym Sądy, Kancelarie Komornicze itp.

Wydział Administracyjny w ramach pozyskanych środków finansowych przedsięwzięcia grantowego "Dostępny samorząd - granty" wyposażył budynki Urzędu Miejskiego w urządzenia, sprzęt pomocny osobom ze szczególnymi potrzebami m.in.: kontrastowe oznaczenie stopni na schodach, maty ewakuacyjne, pętle indukcyjne – stanowiskowe, pętle indukcyjne – przenośne, pętle indukcyjne - stacjonarne, zestawy kart komunikacyjnych do porozumiewania się z osobami Głuchymi, tablety z dostępem do tłumacza języka migowego, ramki do podpisów, lupy optyczne, urządzenie systemu nawigacyjno – informacyjnego Totupoint.

XXI wiek wyklucza sprawne funkcjonowanie organizacji, a tym bardziej jej subsydiarną rolę względem dziesiątek tysięcy interesariuszy, bez wsparcia technologii elektronicznych. Sięganie po nie to z jednej strony chęć lepszego zorganizowania urzędu, szybszego przekazywania informacji, dostępu do informacji mimo ograniczeń wynikających z RODO, a z drugiej strony bezwzględna konieczność wynikająca z centralizacji wielu procesów zarządzania, ewidencjonowania, wydawania dokumentów, przepisów narzucających elektroniczny dostęp do urzędu i coraz bogatszej sprawozdawczości niewykonalne bez systemowego wsparcia.

Utrzymanie sprawnej, funkcjonalnej, domyślnej w użyciu dla dużej grupy osób i bezpiecznej sieci komputerowej wymaga wysiłku, czujności i sporych nakładów finansowych. Jak ważne z punktu widzenia mieszkańców były to działania unaocznily kryzysy zdrowotny i wojenny ostatnich lat.

Urząd administrował w 2023 roku 28 serwerami (w tym wirtualne), 177 zestawami komputerowymi, 52 laptopami, 116 drukarkami, 1 ploterem, 52 skanerami, 15 tabletami, 78 urządzeniami podtrzymującymi zasilanie, 4 kopiarkami kolorowymi.

Ponadto, w Urzędzie funkcjonują różnego rodzaju systemy informatyczne, które są systemami wewnętrznymi, ale również systemami zleconymi przez organy centralne:

- Systemy i programy wewnętrzne 103
- Systemy zewnętrzne 69

W roku 2023, wdrożono możliwość wnoszenia opłat z wykorzystaniem aplikacji mObywatel dla mieszkańców miasta Tarnowskie Góry jak i osób/podmiotów posiadających nieruchomości na terenie miasta Tarnowskie Góry.

W ramach usługi wymiany wiadomości z wykorzystaniem poczty elektronicznej Urząd zrealizował w 2023 roku:

- wysłanych wiadomości 127 549
- odebranych wiadomości 284 511

Podobnie, jak w roku poprzednim, rok 2023 upłynął w pracy Inspektora Ochrony Danych głównie pod kątem opiniowania i konsultowania zadań związanych z przetwarzaniem danych osobowych, realizowanych przez Urząd Miejski oraz szkolenia pracowników.

Na bieżąco aktualizowano rejestr czynności przetwarzania, rejestr kategorii czynności przetwarzania, rejestr naruszeń, rejestr umów powierzenia. Aktualizowano również na bieżąco procedury i dokumentację ochrony danych osobowych. Przeprowadzono audyty ochrony danych osobowych. Administrator Danych Osobowych (Burmistrz Miasta) wydał ponad 250 upoważnień do przetwarzania danych osobowych. W kilku podmiotach przetwarzających, z którymi tutejszy Urząd posiada podpisane umowy powierzenia, przeprowadzony został audyt w zakresie przestrzegania zasad ochrony danych osobowych. Na bieżąco kontrolowano zasady przetwarzania danych, przeprowadzono audyty, szacowano ryzyka, przeprowadzono szkolenia wewnętrzne oraz brano udział w szkoleniach zewnętrznych. W zakresie realizacji zadań wymagających przeprowadzenia

oceny skutków dla ochrony danych, która jest niezbędna przy zamiarze realizacji nowych zadań, szczególnie takich do realizacji których konieczne jest wykorzystanie nowych technologii przetwarzania danych osobowych, Inspektor Ochrony Danych czynnie uczestniczył w jej przygotowywaniu i opiniował zebrany materiał.

Na kształt i jakość działania administracji samorządowej istotny wpływ mają rady gmin będące organami o kompetencjach stanowiących i kontrolnych. To radni Rady Miejskiej znajdują się na styku działalności Urzędu i celu jego funkcjonowania - mieszkańców Miasta.

Do kompetencji Rady należą sprawy o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami. W 2023 roku Rada Miejska w Tarnowskich Górach odbyła XV sesji i podjęła 118 uchwał. Przyjęte uchwały zostały wymienione w Załączniku Nr 1 do niniejszego Raportu.

Swoją aktywność wykazały także komisje branżowe tut. Rady Miejskiej, które opiniowały projekty uchwał oraz realizowały tematy wynikające z planów pracy komisji.

Ilość posiedzeń poszczególnych Komisji Rady Miejskiej w 2023 r.:

1. Komisja Rewizyjna – 15 posiedzeń,
2. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji – 7 posiedzeń,
3. Komisja Budżetowa – 16 posiedzeń,
4. Komisja Mienia Komunalnego – 7 posiedzeń,
5. Komisja Strategii, Rozwoju, Promocji i Turystyki – 16 posiedzeń,
6. Komisja Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych – 11 posiedzeń,
7. Komisja Edukacji – 2 posiedzenia,
8. Komisja Kultury i Sportu – 3 posiedzenia,
9. Komisja Środowiska – 5 posiedzeń,
10. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Prawnego – 9 posiedzeń.

Radni Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach złożyli 143 interpelacje i zapytania, w tym 2 interpelacje wspólne.

W 2023 r. Wojewoda Śląski wydał rozstrzygnięcia nadzorcze wobec 7 uchwał (w tym 1 uchwałę podjętej pod koniec 2022 r):

- Uchwała Nr LVII/595/2022 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 grudnia 2022 r w sprawie wyrażenia zgody na przekształcenie formy prawnej Agencji Inicjatyw Gospodarczych Spółka Akcyjna;
- Uchwała Nr LIX/606/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 stycznia 2023 r w sprawie wprowadzenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tarnowskie Góry;
- Uchwała Nr LIX/607/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 stycznia 2023 r w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Uchwała Nr LXII/629/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia „Zasad przeprowadzenia w Gminie Tarnowskie Góry naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej oraz wysokości obowiązkowej kaucji i maksymalnego dochodu dla mieszkań budowanych z wykorzystaniem finansowania zwrotnego i wsparcia z Funduszu Dopłat”;
- Uchwała Nr LXIV/643/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 26 kwietnia 2023 r w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVI/406/2021 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 30 czerwca 2021 r w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennych Domach Pomocy w Tarnowskich Górach;

- Uchwała Nr LXIV/644/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Klubach Seniora w Tarnowskich Górach;
- Uchwała Nr LXVII/676/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach.

Wpłynęła także Uchwała Nr 216/XIV/2023 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie uchwały Nr LXIV/640/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowej na realizację projektu grantowego pn. „Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii na terenie Miasta Tarnowskie Góry”, stwierdzająca nieważność przedmiotowej uchwały.

Tabela 94. Podział „rodzajowy” uchwał Rady Miejskiej z roku 2023

ZAKRES TEMATYCZNY PRZYJĘTYCH UCHWAŁ	LICZBA
Wieloletnia prognoza finansowa miasta, budżet miasta	31
Gospodarowanie zasobem nieruchomościowym gminy, zmiany granic, nazwy ulic, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	25
Statuty, regulacje prawne, zakres działania rady miejskiej	21
Przyjmowanie sprawozdań i raportów, absolutorium	4
Podatki, bonifikaty, opłaty	2
Udzielanie dotacji osobom fizycznym i prawnym	6
Dopłaty do taryf wodno-kanalizacyjnych, regulaminy, gospodarka odpadami	5
Korzystanie z praw właścicielskich w spółkach prawa handlowego	0
Pomoc społeczna, ochrona zdrowia, oświata	10
Strategie i programy	7
Inne	7
Suma:	118

Wybory w liczbach

W wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz w referendum ogólnokrajowym, które odbyły się 15 października 2023 r., w lokalach wyborczych na terenie miasta Tarnowskie Góry głosowało 35.677 osób na 46.861 osób uprawnionych do głosowania.

W wyborach do Sejmu i Senatu 34 osoby głosowały korespondencyjnie, 283 osoby głosowały na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, a 68 osób przez pełnomocnika.

W wyborach do Sejmu frekwencja na terenie miasta wyniosła 76,03%. W Polsce frekwencja wyniosła 74,38%.

W wyborach do Senatu frekwencja na terenie miasta wyniosła 75,86%. W Polsce frekwencja wyniosła 74,31%.

W dniu 15.10.2023r. w lokalach wyborczych na terenie Miasta głosowało w referendum 17.325 osób na 46.861 osób uprawnionych do głosowania.

W referendum, 33 osoby głosowały korespondencyjnie, 241 osób głosowało na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, a 45 osób przez pełnomocnika.

W referendum w Tarnowskich Górach udział wzięło 36,28% uprawnionych do głosowania. W Polsce frekwencja wyniosła 40,97%.

Rozlewająca się po kraju w 2021 roku pandemia wirusa SARS pokazała, jak istotna jest sprawna administracja dla ciągłego funkcjonowania miasta. Wojna na Ukrainie wymusiła na administracji samorządowej podejmowanie działań w niespodziewanym zakresie i niespotykanej skali, często wymagając improwizowania w świetle na bieżąco tworzonego i nienadążającego za potrzebami dnia stanu prawnego. Zorganizowanie pracy urzędu w sposób zabezpieczający najważniejsze potrzeby mieszkańców i uchodźców przy jednoczesnym zabezpieczeniu zdrowotnym urzędników i interesariuszy urzędu, a także zabezpieczenie żywotnych potrzeb mieszkańców w obliczu kryzysu energetycznego, wymagało poza odpowiednimi kwalifikacjami pracowniczymi i poza wyposażeniem pracowników we właściwy sprzęt i oprogramowanie, dużych zdolności organizacyjnych ze strony kadry kierowniczej urzędu i jego jednostek organizacyjnych, jak również ogromnego zaangażowania się wszystkich pracowników w realizowane procesy. Wszyscy ponadto doświadczyliśmy, jak korzystanie w Gminie ze świadczonych nowoczesnych urzędowych e-usług - nawet w obliczu wojny hybrydowej i podwyższonych stopni alarmowych w tym zakresie - usprawnia procesy komunikacyjne. Bezpieczne korzystanie z narzędzi cybernetycznych wymaga jednak od każdego uczestnika takiej formy komunikacji, wyczulenia na możliwe zagrożenia.

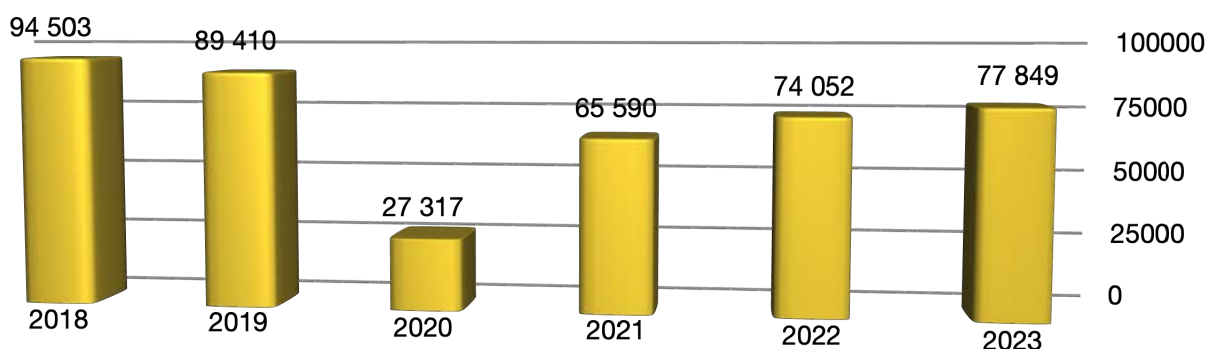
XI Zadania z zakresu turystyki

Tarnowskie Góry to jedno z najciekawszych Miast Górnego Śląska. Powstanie Miasta zapewniło górnictwo rud srebra, ołowiu i cynku. Wpływ na rozwój miasta miała nie tylko wielka polityka, ale i rozsądek jego mieszkańców. Przez wieki mieszały się tutaj wpływy polskie, czeskie, niemieckie i żydowskie. Dzięki temu dziś możemy mówić, że bogactwo tarnogórskiego dziedzictwa tkwi w jego różnorodności. Obiekty przemysłowe sąsiadują z zabytkami architektury, zarówno świeckiej (zamki, pałace, gmachy miejskie), jak i sakralnej (świątynie i pamiątki po wyznawcach różnych wyznań). Poznawanie miasta urozmaica duża liczba terenów zielonych. Nie brakuje też miejsc do aktywnego wypoczynku i wrażeń sportowych.

Sztandarowym obiektem turystycznym w Tarnowskich Górach jest Zabytkowa Kopalnia Srebra. Zabytki związane z historią tarnogórskich kopalni, systemami odwadniania i wykorzystania wody odpadowej do celów egzystencjalnych, są jednymi z najcenniejszych na świecie. Od 2017 roku widnieją na liście światowego dziedzictwa UNESCO jako „Kopalnia rud ołowiu, srebra i cynku wraz z systemem gospodarowania wodami podziemnymi w Tarnowskich Górach”. W skład dobra wchodzi 28 tzw. atrybutów, na których opiera się jego interpretacja. Całość dokumentuje dzieje rozwoju górnictwa oraz stosowane w Tarnowskich Górach na przestrzeni wieków nowatorskie rozwiązania z zakresu hydrotechniki. Uzyskanie tytułu UNESCO „zatwierdziło status miasta”: staliśmy się miastem turystycznym. Wyrobiska udostępnione do zwiedzania w 1976 roku (głęboka sztolnia odwadniająca Fryderyk od 1957) pozostają główną atrakcją turystyczną Tarnowskich Gór. Kilkukilometrowa podziemna trasa biegnie wyrobiskami progórnicznymi łączącymi szyby wydobywcze i wentylacyjne. W sąsiedztwie infrastruktury naziemnej kopalni mieszczącej m.in. zbiory zabytków oraz multimedialne wystawy, znajduje się Skansen Maszyn Parowych. Zgromadzono tam urządzenia wyciągowe, pompy parowe, parowozy a nawet – niezwiązane z techniką parową – zrekonstruowane koło wodne, napędzające kiedyś młot kuźniczy w okolicy Tarnowskich Gór. Jak cała turystyka w kraju i na świecie, również ruch turystyczny w obiektach zarządzanych przez Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, ucierpiał znacząco w związku z panującą pandemią Covid-19. Rok 2023 był kolejnym, w którym odbudowywano frekwencję w tarnogórskich atrakcjach turystycznych wpisanych na listę UNESCO.

Liczba odwiedzających Zabytkową Kopalnię Srebra, w stosunku do roku poprzedniego, wzrosła o blisko 3 800 turystów. W minionym roku udało się, z sukcesem zakończyć negocjacje, z Województwem Śląskim oraz Górnośląskim Przedsiębiorstwem Wodociągów SA w Katowicach w sprawie udostępnienia turystom kolejnego z atrybutów UNESCO - Stacji Wodociągowej Staszic (d. Adolf Schacht). Efektem wspólnych starań będzie powstanie Instytucji Kultury Szyb Staszic zarządzającej obiektem.

Wykres 7. Liczba osób odwiedzających Kopalnię Srebra w 2023 roku

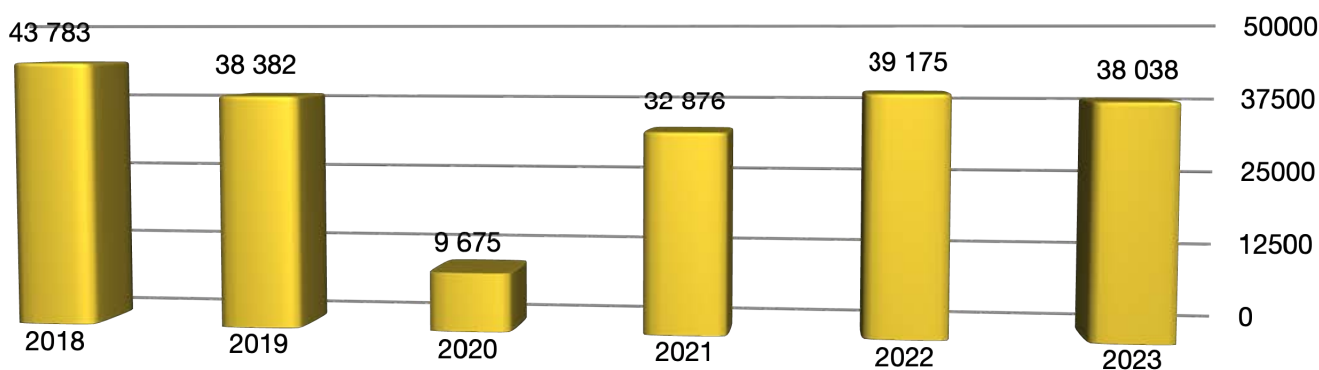

600-metrowy fragment XIX-wiecznej sztolni odwadniającej grawitacyjnie pola górnicze kopalni „Fryderyk” (wraz z rozwidleniami ma długość około 15 kilometrów) zwany dziś Sztolnią Czarnego Pstrąga turyści zwiedzają poprzez podziemny przepływ łodziami między szybami wentylacyjnymi „Sylwester” (30 metrów głębokości) i „Ewa” (20 metrów ppg). Sztolnia, w przeciwieństwie do Kopalni, Srebra zanotowała w roku 2023 spadek turystów o 1137. Łącznie dwie sztandarowe atrakcje turystyczne Tarnowskich Gór odwiedziło ponad 121 tysięcy osób. Co jest wynikiem nieznacznie lepszym od osiągniętego w roku 2022. Nadal do osiągnięcia poziomu odwiedzających z roku 2019, ostatniego przed wybuchem pandemii, brakuje kilku procent.

Wykres 8. Liczba osób odwiedzających Sztolnię Czarnego Pstrąga w 2023 roku

Rozległy Park Repecki wraz z doliną rzeki Dramy, to jedna z najciekawszych przyrodniczych atrakcji w Tarnowskich Górach. Istniejący od wieków las został w końcu XIX stulecia przekształcony w park w stylu angielskim, co wiązało się z budową w jego centralnej części imponującego pałacu rodziny Henckel von Donnersmarck. Pozostałości po splądrowanej w 1945 roku rezydencji rozebrano w latach 60. XX wieku, a na ich miejscu posadowiono obiekty dzisiejszego Górnośląskiego Centrum Rehabilitacji. W przebudowanych budynkach po byłej masztalarni funkcjonuje dziś Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.

Hałda popłuczkowa – powstała z nagromadzenia odpadów dolomitowych, pozostawionych przy sortowaniu wydobytej rudy. Specjalnie przeznaczony do tego zakład, zwany płuczką, działał od 1840 roku do początku XX wieku jako jeden z zakładów przerobczych kopalni „Fryderyk”. Wysoka na 17 metrów i zajmująca 6,5 ha hałda produktów ubocznych górniczego urobku obrazuje skalę tutejszego wydobywania. W okresie II wojny światowej obiekt włączono w niemiecki system fortyfikacji rozproszonej, czego pozostałością są posadowione na hałdzie bunkry - ukrycia strzeleckie. Hałda popłuczkowa pełni dziś rolę punktu widokowego. W jej pobliżu znajduje się wiele innych elementów pogórniczego krajobrazu, m.in. Srebrna Góra z nasadzeniowym lasem bukowym i rezerwatem przyrody „Segiet”, gdzie dostrzegalne są ślady XV- i XVI-wiecznego wydobywania. Zachowana, przeobrażona działalnością górniczą rzeźba terenu z licznymi pingami i warpiami oraz park „Kunst” z usypanym w miejscu dawnego szybu kopcem upamiętniającym odkrycie w 1784 roku bogatych złóż srebronośnych stanowią unikalne w skali światowej świadectwa geniuszu naszych wstępnych.

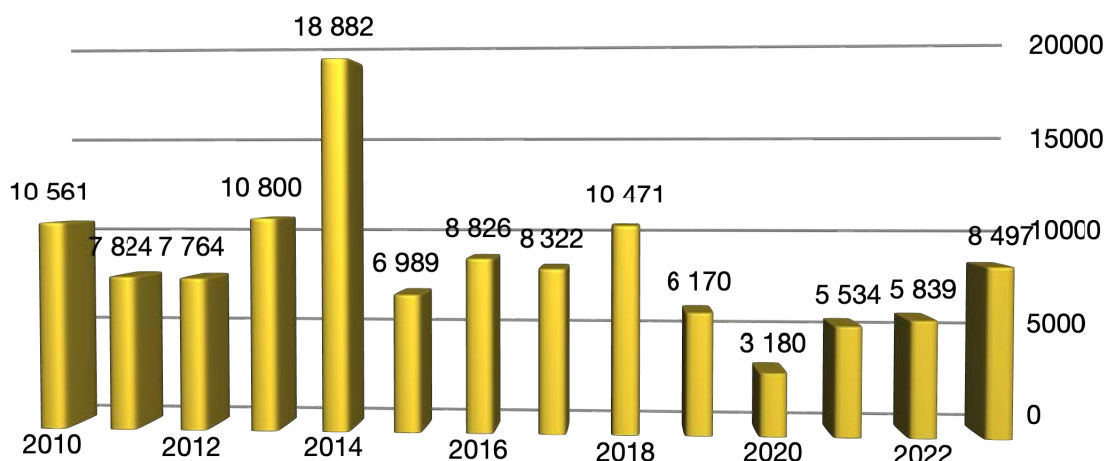
Park Miejski w Tarnowskich Górach ma już ponad 100 lat i jest jednym z najstarszych w Europie przykładów świadomej rekultywacji terenów przemysłowych; również stanowi obiekt światowego dziedzictwa. Park zorganizowany jest w typie angielskim, z wytyczonymi alejkami, przestrzenią wypełnioną zielenią i elementami małej architektury. W bezpośrednim sąsiedztwie tarnogórskiego parku znajduje się cmentarz wojenny, na którym spoczywają żołnierze i ofiary cywilne z okresu od pierwszej, poprzez drugą wojnę światową po wczesne lata powojenne.

Centrum Tarnowskich Gór obfituje w zabytki architektury, kawiarnie, restauracje oraz tereny zielone. Najciekawsze historycznie budowle znajdują się przy rynku i w jego najbliższej okolicy.

Bywa, że obszar ten nazywany jest Tarnogóską Starówką. Jednym z najciekawszych obiektów przy głównym placu miasta jest neomanierystyczny Ratusz z XIX wieku. Kolejnym, usytuowanym przy Rynku ważnym zabytkiem, jest ewangelicki kościół Zbawiciela z 1780 roku. Na uwagę zasługuje również Dom Cochlera znajdujący się na rynku, wybudowany w XVII w., przebudowany w XIX wieku. Do ubiegłego roku mieściła się tu najstarsza w mieście apteka "Pod Aniołem", założona około 1790 roku przez burmistrza Cochlera. W Tarnowskich Górach występują ponadto liczne zabytkowe kamienice, wśród nich znajduje się budynek winiarni „Sedlaczek”, w którym na pierwszym piętrze od 60 lat mieści się miejskie Muzeum. Jedną z jego funkcji jest obsługa ruchu turystycznego.

Wykres 9. Liczba osób odwiedzających Muzeum od 2010 do 2023 roku

Rok 2023 przyniósł dynamiczny, ponad 40 procentowy, wzrost zwiedzających. Blisko osiem i pół tysiąca osób odwiedziło tarnogóską placówkę Muzeum. Oznacza to odbudowę publiczności muzealnej po spadkach spowodowanych dwoma niekorzystnymi wydarzeniami z minionych lat, tzn. pandemią oraz remontem placówki. Poziom osób odwiedzających w minionym roku był wyższy niż w roku bezpośrednio poprzedzającym okresy lock downów.

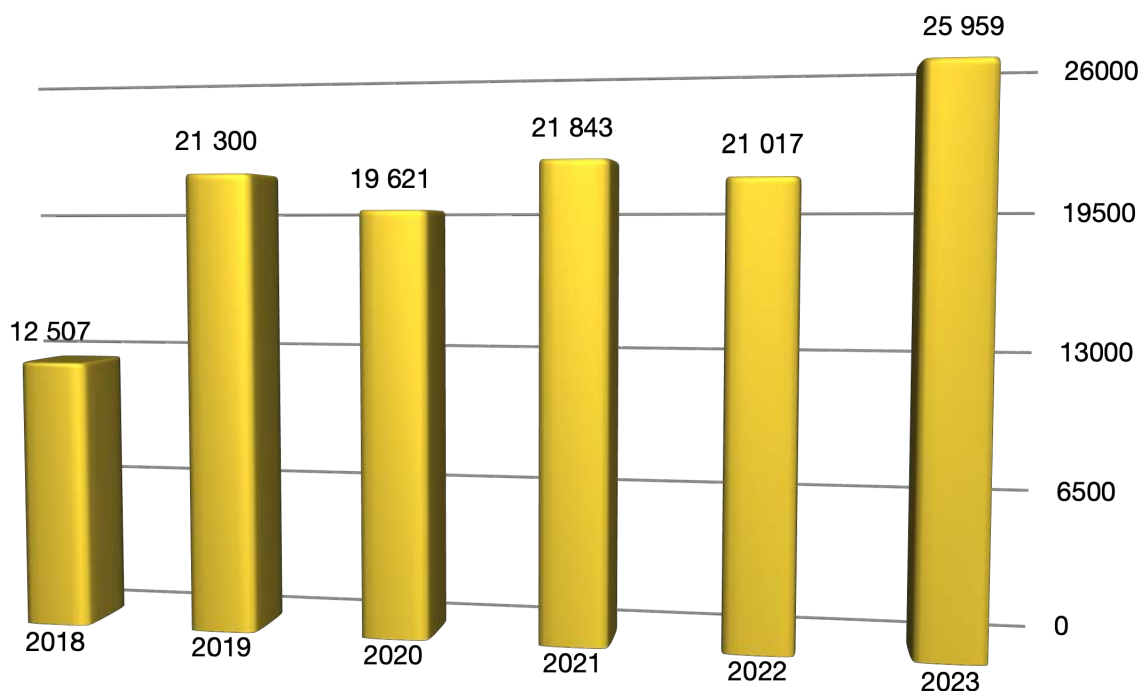
Łącząca Tarnowskie Góry z Bytomiem i Miasteczkiem Śląskim Górnośląska Kolejka Wąskotorowa, jest obecnie najstarszą na świecie i nieprzerwanie czynną linią kolejową o takim rozstawie szyn. Jej pierwsze odcinki powstały w 1851 roku. Początkowo do napędu wagonów używano koni, ale już w 1855 roku zaczęto używać parowozów wąskotorowych. Przez ponad 100 lat służyła ona komunikacji między kopalniami, hutami i fabrykami całego okręgu lecz stopniowo jej znaczenie spadało. W Tarnowskich Górach są zlokalizowane trzy przystanki kolejki: przy Zabytkowej Kopalni Srebra, w centrum miasta i na dworcu PKP. Wagony kolei przystosowane są do przewozu rowerów, można więc wybrać się na kolejowo-rowerową wycieczkę po najciekawszych regionach miasta.

Rok 2023 był udany dla Górnośląskich Kolei Wąskotorowych. Zanotowano ponad 23% wzrost przewozów pasażerskich, uzyskując tym samym rezultat lepszy niż w ostatnich latach poprzedzających pandemię. Z usług kolei skorzystało blisko 26 tysięcy osób, składy przejechały 6832 km, spośród 495 kursów 186 zrealizowano parowozem.

Z powodzeniem rozwijała się także oferta edukacyjna i eventowa, kolej brała aktywny udział między innymi w Industriadzie i Święcie Pary, które odbyły się na terenie Zabytkowej Kopalni Srebra oraz cyklu „Kultura Przemysłowa Ziemi Tarnogórskiej”, czy wydarzeniu „Po torach przez granicę”. Najważniejszymi inwestycjami były m.in.: remont 450 metrów toru w Tarnowskich Górach oraz dalszy ciąg remontu nastawni i urządzeń sterowania ruchem na stacji Bytom Karb Wąskotorowy.

Samorząd miasta przekazał w minionym roku dotacje dla Górnośląskich Kolei Wąskotorowych w kwocie 200 000,00 zł na realizację remontu infrastruktury kolejowej

Wykres 10. Liczba osób korzystających z Kolei Wąskotorowej w 2018 do 2023

Rozwój turystyki nierozłącznie wiąże się z bogatą i zróżnicowaną ofertą usług hotelarskich. W ostatnich latach w Tarnowskich Górach powstawały nowe obiekty świadczące takie usługi. W 2020 roku w naszym mieście funkcjonowało 11 podmiotów deklarujących świadczenie usług noclegowych (10 z nich to obiekty całoroczne) dysponujące łącznie 482 miejscami noclegowymi.

W roku 2023 rozpoczęła swoją działalność statutową Lokalna Organizacja Turystyczna Miasta Gwarków, obejmująca swoim zasięgiem Tarnowskie Góry, Bytom, Zbrostawice oraz Powiat Tarnogórski

W ramach działalności LOT wdrożono system identyfikacji wizualnej, oraz uruchomiono stronę internetową. W sezonie wakacyjnym zainicjowano akcję promocyjną dla turystów. Każda z osób, która zakupiła bilet do Zabytkowej Kopalni Srebra, Sztolni Czarnego Pstrąga lub na Koleje Wąskotorowe upoważniona była do skorzystania ze zniżek w restauracjach, kawiarniach, hotelach i miejscach noclegowych w Tarnowskich Górach, Bytomiu i Zbrostawicach.

Promocję poprzedziła seria spotkań z tarnogórskimi przedsiębiorcami z branży turystycznej i okołoturystycznej, którym przedstawiono cele działalności organizacji oraz zasady współpracy. Podjęto także rozmowy z zarządcami największych atrakcji turystycznych w Miastach Gwarków czyli Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, zarządzającej obiektami UNESCO tj. Zabytkową Kopalnią Srebra i Sztolnią Czarnego Pstrąga oraz Stowarzyszeniem Górnoląskich Kolei Wąskotorowych. Zarówno przedsiębiorcy jak i zarządcy atrakcji przystali na zaproponowany przez LOT pomysł współpracy polegającej na oferowaniu zniżek w restauracjach, kawiarniach oraz bazie noclegowej turystom odwiedzającym wcześniej największe atrakcje turystyczne. Do akcji udało się zachęcić blisko 70 przedsiębiorców pochodzących, w zdecydowanej większości z Tarnowskich Gór. LOT umieścił na swojej stronie internetowej bazę lokali biorących udział w promocji, prezentując ich ofertę, przygotowane zniżki dla turystów oraz opis największych atrakcji wraz z możliwością zakup biletów on line. Lokale biorące udział w inicjatywie umieściły w swoich witrynach naklejki zachęcające do skorzystania ze specjalnej oferty, poznania lokalnych smaków czy gościnności.

Działanie było wsparte przeprowadzeniem regionalnej kampanii promocyjnej. Zrealizowana została ona w całości w Internecie, trwała od 1 sierpnia do 30 września. Jak wynika z informacji uzyskanych od tarnogórskich przedsiębiorców w pierwszym letnim sezonie obowiązywania promocji skorzystało z niej około tysiąca osób. Celem działania było wydłużenia czasu pobytu turystów w mieście i skierowanie ich z głównych atrakcji turystycznych położonych poza centrum, na Rynek gdzie znajduje się największa część bazy gastronomicznej, kulturalnej i noclegowej.

Ponadto w lipcu i sierpniu wyemitowano w lokalnej prasie serię 20 artykułów sponsorowanych zachęcających mieszkańców Miast Gwarków, którzy pozostali w w swoich domach do odwiedzenia największych atrakcji turystycznych. Kolejnym narzędziem wspierającym sprzedaż oferty turystycznej w Tarnowskich Górach, Bytomiu i Zbrostawicach był drukowany przewodnik po największych atrakcjach Miast Gwarków. Zawiera on opisy obiektów, zarówno tych wpisanych na listę UNESCO jak i odesłanie do bazy gastronomicznej i noclegowej. Publikacja jest bezpłatnie dystrybuowana w restauracjach, kawiarniach, hotelach, atrakcjach turystycznych i punktach informacji turystycznej.

LOT we współpracy ze Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Tarnogórskiej zawarł porozumienie z Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach, dotyczące realizacji projektu TExTOUR. Jednym z jego bezpośrednich efektów było powstanie nowej oferty edukacyjnej w Zabytkowej Kopalni Srebra, udostępnionej dla uczniów w minionym roku.

Sukcesem zakończyła się komercjalizacja spacerów tematycznych po Bytomiu. W okresie pandemii usługi te były bezpłatnie oferowane przez miasto Bytom. W minionym roku LOT podjął się komercyjnej sprzedaży wspomnianej oferty. Zorganizowano i sprzedano, w sezonie letnim, 9 spacerów i warsztatów uzyskując ponad 90% frekwencję. W kolejnym roku oferta będzie rozszerzona na Tarnowskie Góry.

LOT przystąpił do Śląskiej Organizacji Turystycznej, stając się tym samym częścią trzystopniowego systemu promocji turystycznej funkcjonującego w Polsce tj. Lokalne Organizacje Turystyczne – Regionalna Organizacja Turystyczna – Polska Organizacja Turystyczna.

Działania LOT-u zostały dostrzeżone na arenie ogólnopolskiej. W październiku minionego roku podczas corocznego Forum POT-ROT-LOT model współpracy atrakcji turystycznymi z bazą gastronomiczną i noclegową wdrożony przez LOT Miasta Gwarków został zaprezentowany w panelu najlepszych praktyk w turystyce w roku 2023. Kolejnym zadaniem organizacji będzie stworzenie, w oparciu o obiekty UNESCO, Szlaku Srebra i Wody w Tarnowskich Górach, Bytomiu i Zbrostawicach.

LOT współorganizował największe wydarzenia promocyjne w miastach i gminach członkowskich. W przypadku Tarnowskich Gór były to Gwarki podczas, których LOT zorganizował między innymi strefę food truck oraz parking rowerowy. Wsparcie udzielono także wydarzeniom: „Barbórka w środku lata” oraz Tarnogórski Kongres Rowerowy.

XII Przedsiębiorczość

Na koniec 2023 roku w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON wpisanych było 8813 jednostek prawnych z siedzibą na terenie Gminy Tarnowskie Góry. Wpisowi do rejestru REGON podlegają osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 95. Liczba podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą na terenie gminy Tarnowskie Góry:

Liczba podmiotów					
2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023r.
8088	8193	8372	8637	8737	8813

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Zdecydowaną większość podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Spośród 8813 jednostek zarejestrowanych w systemie REGON, 79% stanowią osoby fizyczne i spółki cywilne. Udział spółek handlowych w ogólnej liczbie podmiotów wynosił 13%. W ogólnej liczbie spółek handlowych, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stanowiły 86%, a spółki akcyjne 1,7%.

Na koniec grudnia 2023 roku na terenie Tarnowskich Gór zarejestrowanych było 89 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, w sektorze prywatnym działało 8171 podmiotów (93%), w sektorze publicznym działało 182 podmiotów (2,1%). Własność mieszana dotyczyła 256 podmiotów (2,9%).

Ze względu na liczbę zatrudnionych, wśród podmiotów przeważają jednoosobowe działalności gospodarcze i mikroprzedsiębiorstwa.

Tabela 96. Liczba podmiotów wg liczby pracujących

Liczba zatrudnionych	Liczba podmiotów
1 - 9	7915
10 - 49	282
50 - 249	49
> 249	10
Brak informacji	557
Ogółem	8813

Tabela 97. Liczba podmiotów wg wybranych sekcji PKD

Sekcje PKD	Liczba podmiotów
Handel; naprawa pojazdów	2066
Budownictwo	1112
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	995
Przemysł	748
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	566
Transport i gospodarka magazynowa	376
Obsługa rynku nieruchomości	479
Edukacja	344
Informacja i komunikacja	410
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	208
Zakwaterowanie i gastronomia	267
Działalność związana z kulturą, rozrywką i	96
Pozostałe sekcje	1146

Pod względem rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej największy udział w ogólnej liczbie podmiotów stanowi branża handlowa – 23,5%. Znaczną część ogółu stanowią także podmioty prowadzące działalność w sekcjach: budownictwo – 12,6%; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 11,3% oraz przemysł – 8,5%.

Zezwolenia i licencje wydawane przez Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry

Liczba funkcjonujących punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Tarnowskich Gór pozostaje na tym samym poziomie.

Tabela 98. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2017-2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sklepy	113	110	109	119	107	110	105
Lokale gastronomiczne	81	77	73	73	74	73	73
Ogółem	194	187	182	192	181	183	178

Jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych może posiadać od 1 do 3 zezwoleń określonego rodzaju (do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo; powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa; powyżej 18% zawartości alkoholu).

Tabela 99. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2017-2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sklepy	298	290	287	308	268	289	276
Lokale gastronomiczne	189	176	173	169	166	171	170
Ogółem	487	466	460	477	434	460	446

W 2023 roku zwiększyła się w porównaniu do lat poprzednich liczba wydanych zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych:

- 2017 rok – 56 zezwoleń,
- 2018 rok – 73 zezwolenia,
- 2019 rok – 118 zezwoleń,
- 2020 rok – 19 zezwoleń,
- 2021 rok – 50 zezwoleń,
- 2022 rok – 79 zezwoleń,
- 2023 rok – 130 zezwoleń.

Jednym z elementów komunikacji indywidualnej w Tarnowskich Górach jest transport taksówkowy. Burmistrz Miasta wydaje odpowiednie licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką. W 2023 roku wydano 44 nowe licencje oraz 396 wypisów.

Liczba licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką udzielonych na obszar Gminy Tarnowskie Góry wynosiła odpowiednio:

- w 2017 roku – 143,
- w 2018 roku – 159,
- w 2019 roku – 190,
- w 2020 roku – 204,
- w 2021 roku – 150,
- w 2022 roku – 140 oraz 230 wypisów.
- w 2023 roku – 161 oraz 594 wypisów.

Od 1 stycznia 2023 roku ilość licencji wskazuje liczbę przedsiębiorców świadczących usługi przewozu osób taksówką, a liczba wypisów określa ilość pojazdów mogących świadczyć usługi przewozu osób taksówką na terenie miasta Tarnowskie Góry.

W zakresie handlu obwoźnego w 2023 roku funkcjonowały 3 stałe miejsca wyznaczone do prowadzenia handlu drobnodetalicznego. Wyżej wymienione miejsca zlokalizowane są:

- na wyznaczonym tymczasowo placu targowym przy ulicy Cebuli,
- w dzielnicy Strzybnica przy ul. Armii Krajowej,
- dzielnicy Stare Tarnowice przy ul. Janasa.

Zweryfikowano, przekształcono na postać dokumentu elektronicznego i przesłano do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) 959 wniosków.

Wydano:

- 40 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal),
- 47 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia),
- 77 decyzji o wygaszeniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 130 zezwoleń na jednorazową sprzedaż napojów alkoholowych,
- 44 nowych licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką,
- 396 wypisów do licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką,
- 35 decyzji o wygaszeniu licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób taksówką.

Bezrobocie na dzień 31 grudnia 2023 roku w powiecie tarnogórskim wynosiło 4,4 % wobec 3,6 % w województwie śląskim i 5,1 % w kraju. W Tarnowskich Górach bez pracy pozostawały 1084 osoby w tym 544 kobiety (wzrost względem roku 2022). Do pobierania zasiłku dla bezrobotnych uprawnionych było 107 osób w tym 60 kobiet. Bezpośrednie sąsiedztwo dużych stref gospodarczych Katowic i Gliwic powoduje, iż wysoko wykwalifikowani mieszkańcy naszego miasta poszukują tam pracy ze względu na różnorodną ofertę pracy i wyższe zarobki. Ta grupa stanowi naszą tarnogórską siłę i rezerwę kadrową pomimo pracy poza terenem miasta. Nadal w mieście pozostaje spora grupa bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Niektórzy pracodawcy doznają narastających problemów z pozyskaniem pracowników (np. kierowców autobusów, inżynierów, lekarzy, pracowników gastronomii, spawaczy, ślusarzy, elektryków).

Niemal cała powierzchnia Miasta Tarnowskie Góry objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące plany ułatwiają znacząco procesy inwestycyjne na terenie miasta; inwestor nabywając nieruchomość pod przyszłą inwestycję ma pewność, co do jej zagospodarowania zgodnego z przeznaczeniem w miejscowym planie.

Mimo permanentnie niedoinwestowanej sieci dróg o znaczeniu ponadregionalnym, Miasto posiada infrastrukturę wystarczającą do prowadzenia działalności gospodarczej (sieć wodno-kanalizacyjną z oczyszczalniami ścieków, sieć energetyczną oraz w dużej części miasta sieć gazową i ciepłowniczą). Ograniczenia napotykają przedsiębiorcy w związku z ustalonymi dla nich warunkami technicznymi w zakresie budowy kompletnych instalacji przeciwpożarowych (baseny, pompy, i.t.p.). Mimo braku inwestycji drogowych na szczeblu ponadgminnym, system dróg krajowych i kolejowych jest - mimo swoich ograniczeń - wystarczający i nieograniczający prowadzonej i zamierzonej działalności gospodarczej. Istotne z naszego punktu widzenia są wszczęte inwestycje zmierzające do budowy drogi ekspresowej S-11, przebudowy drogi krajowej 78 (obwodnica Świerklańca) w gminach ościennych oraz odbudowy lub modernizacji linii kolejowych w naszym mieście i jego otoczeniu.

Tarnowskie Góry były na Śląsku kolebką industrializacji. Działalność prowadziło tu wiele firm przemysłu maszynowego, około górniczego, hutniczego, chemicznego i odzieżowego. Zmiany gospodarcze w kraju w ostatnich 30 latach, spowodowały konieczność restrukturyzacji wielu przedsiębiorstw, a czasami ich likwidacji. Nowe działalności gospodarcze wykorzystują często tereny i obiekty zajmowane wcześniej przez duże, likwidowane zakłady produkcyjne. Lokują się także na terenach zakupionych od gminy m.in. w rejonie ulicy Wodnej, Kopalnianej oraz Polnej. Miasto konsekwentnie potwierdza potencjał do rozwoju przemysłowego.

Gmina współpracuje z przedstawicielami przedsiębiorców zrzeszonymi w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Tarnowskich Górach, organizując wraz z nimi konferencje tematycznie poświęcone działalności gospodarczej w naszym regionie. W 2023 r. zorganizowano dla przedsiębiorców 2- krotnie imprezy z cyklu TG dla Biznesu. Pierwsze wydarzenie miało miejsce w czerwcu w Tarnogórskim Centrum Kultury w formie konferencyjnej blisko 250 uczestników. Drugie wydarzenie miało miejsce jesienią. Było organizowane w Pałacu w Rybnej we współpracy z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną. W wydarzeniu uczestniczyło również około 200 osób.

Z przedstawicielami przedsiębiorców współpracujemy również w ramach skupionego przy Staroście Tarnogórskim Powiatowego Forum Biznesu. Podejmujemy działania promocyjne gminy uczestnicząc corocznie w Europejskim Kongresie Gospodarczym (w roku 2022 miasto wystąpiło w roli głównego partnera strategicznego kongresu; burmistrz i zastępca burmistrza wystąpili w charakterze prelegentów w dyskusjach panelowych).

Zastępca Burmistrza Miasta ds. Gospodarczych wraz z osobą zajmującą Stanowisko d/s Nadzoru Właścicielskiego pełnią funkcje subsydiarne wobec potencjalnych, zainteresowanych inwestowaniem w Tarnowskich Górach przedsiębiorców. W tarnogórskim Urzędzie Miejskim nadal oczekujemy na inwestorów!

XIII Pomoc na rzecz obywateli Ukrainy

W 2023 roku działania na rzecz wsparcia uchodźców koncentrowały się głównie na procesie usamodzielnienia. Osoby wymagające pomocy w postaci schronienia zakwaterowane były w Internacie Salezjańskiego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego oraz Hotelu „Danusia”. Do każdej bazy hotelowej został oddelegowany w roli koordynatora pracownik MOPS, do którego zadań należało:

- identyfikacja potrzeb,
- organizowanie niezbędnej pomocy, w tym psychologicznej,
- dostarczanie artykułów pierwszej potrzeby,
- umawianie wizyt lekarskich, współpraca z tłumaczami.

Utworzony w 2022 roku Punkt Informacyjny przy ul. Rynek 8, był obsługiwany przez pracowników MOPS-u także w 2023 roku. Do zadań Punktu należało głównie:

- wsparcie informacyjne w zakresie możliwości schronienia, pomocy finansowej, rzeczowej, psychologicznej;
- dystrybucja pomocy rzeczowej, w tym środków higienicznych, żywności i innej;
- wydawanie kart żywnościowych FEAD (Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived - FEAD));
- pomoc w wypełnianiu dokumentów.

Z pomocy świadczonej w ramach punktu w 2023 roku korzystało systematycznie blisko 100 uchodźców. Wydano 69 kart FEAD uprawniających do odbioru żywności łącznie dla 208 osób. Zatrudniony przez MOPS psycholog udzielał wsparcia zamieszkałym na terenie gminy uchodźcom. W odpowiedzi na zgłaszane potrzeby utworzono także grupę wsparcia. Ponadto pracownicy MOPS organizowali transport podczas wyposażania lokali mieszkalnych oraz przewóz chorych osób do placówek służby zdrowia, itp.

Do połowy 2023 roku dzięki uprzejmości proboszcza parafii p.w. św. Katarzyny, funkcjonował centralny punkt zbiórki darów przy ul. Broniewskiego 25. W budynku przy ulicy Gliwickiej 17 działał także Społeczny Punkt Wymiany Odzieży obsługiwany przez wolontariuszy.

Zgodnie z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Polski, którego pobyt jest uznawany za legalny i który został wpisany do rejestru PESEL, mogły być przyznane świadczenia pieniężne i niepieniężne na zasadach i w trybie określonym w ustawie o pomocy społecznej. Z pomocy społecznej skorzystały 172 rodziny pochodzenia ukraińskiego. Liczba osób w rodzinach wyniosła 371.

Tabela 100. Świadczenia realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej finansowane z Funduszu Pomocy dla obywateli Ukrainy w 2023 roku

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłek stały	22	167	70 398

Zasiłek okresowy	54	237	124 270
Świadczenie jednorazowe (300 zł)	77	94	28 200
Zapewnienie gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole	41	3 899	24 826
Wyżywienie dzieci w przedszkolu	31	171	34 000
Pobyt w domach pomocy	1	7	31 661
Zasiłki rodzinne z dodatkami	54	1 307	150 988
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2	2	2 000
Świadczenie rodzicielskie	6	56	48 493
Opłacanie składek społecznych i zdrowotnych za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne	5	64	30 627
Opłacanie składek zdrowotnych za osoby pobierające zasiłek stały	12	111	6 621
Zasiłki pielęgnacyjne	18	117	25 253
Świadczenia pielęgnacyjne	5	40	90 391
		Suma:	667 728

Tabela 101. Świadczenia realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej finansowane ze środków własnych gminy dla obywateli Ukrainy w 2023 roku

Forma pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe	32	192	47 499
Posiłek dla dzieci	42	3 875	32 501
		Suma:	80 000

W 2023 roku Tarnogórzanie, podobnie jak w roku poprzednim, mogli ubiegać się o wypłatę świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy. Gmina wypłaciła świadczenia w kwocie 1 122 480 zł co przekłada się na 28 062 osobodni. Nastąpił znaczny spadek w porównaniu do roku 2022 kiedy to kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 3 456 760 zł.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy umożliwiono zwiększenie liczby dzieci w oddziale przedszkolnym o nie więcej niż 3 dzieci będących obywatelami Ukrainy, natomiast w szkołach podstawowych w klasach I-III o nie więcej niż 4 uczniów.

Oddział, w którym liczbę dzieci zwiększono, może funkcjonować ze zwiększoną liczbą dzieci do ukończenia wychowania przedszkolnego i edukacji szkolnej przez dzieci będące obywatelami Ukrainy.

Tabela 102. Liczba uczniów z Ukrainy w placówkach prowadzonych przez gminę

Typ placówki	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024
Szkoły podstawowe	154	139
Przedszkola	54	44
Ogółem:	208	183

Dla uczniów będących obywatelami Ukrainy mającymi trudności w posługiwaniu się językiem polskim w szkołach organizowano dodatkową naukę języka polskiego. W roku szkolnym 2022/2023 korzystało z takiej nauki 98 uczniów.

Mieszkańcy miasta oraz pracownicy służb miejskich zadbali o uchodźców z Ukrainy w sposób pozwalający na spojrzenie każdemu z nich prosto w oczy. Bez poczucia wstydu.

XIV Podsumowanie

Próba oceny gminy, jej zasobów, stanu finansów i ich wykorzystania, a także szybkości i jakości rozwoju na podstawie wyłącznie jednego, wybranego roku, nie może być obiektywna. Przedstawiając Państwu pierwszy z raportów - sprawozdanie za 2018 rok, traktowałem go jako punkt wyjścia do raportów z kolejnych lat. Zamysł zachowania układów kolejnych raportów z coroczną aktualizacją zawartych w nich danych pozwoli uwidocznic tendencje rozwojowe naszego miasta. Dynamikę niektórych zachodzących w Gminie procesów można próbować oceniać na podstawie ogłaszanych przez różne podmioty rankingów jednostek samorządu terytorialnego.

Ogłoszony w 2022 roku ranking Rzeczypospolitej, ulokował Tarnowskie Góry na wyjątkowo wysokiej, 18 pozycji wśród blisko 900 gmin miejskich i miejsko-wiejskich w nim ujętych (2021 - miejsce 350, 2020 - miejsce 74, 2018 - miejsce 187). Oczywiście „awans” o 332 miejsca (!) powinien cieszyć, ale przy w miarę stabilnej - w mojej ocenie - sytuacji finansowej naszej Gminy w ostatnich latach, duży rozrzut uzyskanych w ostatnich latach pozycji nie pozwala na obdarzenie tegoż narzędzia zbyt wysokim poziomem zaufania. Moją ubiegłoroczną opinie potwierdzają ostatnie notowania - tym razem sklasyfikowano nas na miejscu 397 i nie udało nam się dotrzeć do źródeł tej klasyfikacji.

W najnowszym rankingu gmin Województwa Śląskiego 2023 opracowanym przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego wraz z Urzędem Statystycznym w Katowicach i bazującym na ocenie 16 różnych wskaźników, Tarnowskie Góry odzyskały 1 pozycję wśród 21 miast, siedzib powiatów ziemskich wyprzedzając wszystkie miasta konkurujące z nami w ostatnich latach. Ranking uwzględniał [m.in.](#) (w latach poprzedzających): średnioroczne dochody własne, wydatki majątkowe oraz wskaźniki zadłużenia, poziomy wydatków na administrację publiczną, pozyskiwane środki zewnętrzne, liczbę podmiotów zarejestrowanych w REGON, wyniki egzaminów ósmoklasistów, salda migracji, wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, środki przekazane organizacjom pozarządowym, wydatki na ekologię, odsetki osób korzystających z kanalizacji, przyrost naturalny, tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, wydatki na oświatę i opiekę nad dziećmi do lat 3 oraz nakłady na szkolenia.

Podane przez Ministerstwo Finansów w 2023 roku dane dotyczące dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w 2024 roku, stanowią podstawę do wyliczenia rocznych kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej i wpłat gmin do budżetu państwa (tzw. janosikowe) na 2024 rok dla gmin. Wskaźnik jest wyliczany awansem na podstawie danych z wykonania dochodów w 2022 roku. Wskaźnik pokazuje stan finansów i potencjału rozwojowego ocenianych gmin, jest stosunkowo stabilny i porównywalny w kolejnych latach budżetowych. Subwencja wyrównawcza przynależna jest tym gminom, których dochody kształtują się poniżej 92% średnich dochodów podatkowych w kraju, za gminy bogate, które część swoich dochodów muszą przekazać na subwencję równoważącą dla innych gmin, uznaje się te których dochody podatkowe przekraczają 150% średnich dochodów w kraju. Z analizy tych danych wynika, że nie jesteśmy najbogatszą gminą w województwie śląskim i powiecie tarnogórskim. Nie można nas jednak uznać za gminę biedną, nasze dochody podatkowe wynoszące 2 824 zł na mieszkańca są o ok. 1,25% wyższe od średniej krajowej. Nie przysługuje nam subwencja wyrównawcza, ale nie mamy też obowiązku dokonywania wpłat na rzecz innych gmin. Na podstawie tego wskaźnika najbogatszą gminą w Polsce jest na 2024 rok Kleszczów w powiecie bełchatowskim. W tej gminie dochody podatkowe przypadające na jednego mieszkańca wynoszące 23 774 zł są 41 krotnie wyższe niż wyliczone - tym razem - dla gminy Dydnia w powiecie brzozowskim (581 zł), zamykającej to zestawienie. Jak widać dysproporcje w dochodach poszczególnych gmin są ogromne i najwyższy czas aby wprowadzić - zapowiadane od kilku lat - nowe zasady dystrybucji środków z budżetu państwa do jednostek samorządu terytorialnego. Mam nadzieję, że zmiany te przyczynią się do poprawy sytuacji finansowej naszego miasta. Gminy z

bliższego i dalszego sąsiedztwa Tarnowskich Gór, mają zróżnicowany poziom dochodów podatkowych od stosunkowo niskich w Bytomiu do dość wysokich w Ożarówicach. I tak na mieszkańca Tarnowskich Gór przypada 2 824 zł, Świerklańca 2 770 zł, a wspomnianych Ożarówic 3 733 zł. W stosunku do okolicznych miast na prawach powiatu pozycjonujemy się wyżej i tak dochody podatkowe na mieszkańca Bytomia wynoszą 2 060 zł, Piekar Śląskich 2 199 zł, a Zabrze 2 330 zł, dochody podatkowe na mieszkańca Tarnowskich Gór są jednak wyraźnie mniejsze niż w Katowicach (4 216 zł), Dąbrowie Górniczej (4 156 zł) i Gliwicach (3 656 zł). Średnie wskaźniki dla kraju, podane przez Ministerstwo Finansów w 2024 roku wynoszą: dla gmin Gg=2 789 oraz dla powiatów Pp=312.

Opublikowany w 2023 roku ranking Wspólnoty obejmujący wydatki inwestycyjne za lata 2020-2023 liczone per capita, w kategorii miast spozycjonował nasze miasto na 155 miejscu w kraju i 5 w województwie śląskim wśród miast powiatowych. Z wydatkami na poziomie 734 zł na mieszkańca awansowaliśmy wobec poprzedniego zestawienia o 40 miejsc. Opublikowany w sierpniu 2023 roku przez Wspólnotę ranking najbogatszych samorządów, z wynikiem 4498 zł na osobę sklasyfikował nas na 64 miejscu w kraju i 4 w województwie śląskim.

Tarnogórzanie dobrze wywiązują się z danin należnych miastu, jednak zmiany w systemie opodatkowania osób fizycznych wprowadzone w 2019 roku (obniżenie progu podatkowego z 18% na 17%, zwolnienie z podatku dochodowego osób w wieku poniżej 26 lat, podwyższenie kwoty wolnej od podatku) oraz w 2022 roku (obniżenie progu podatkowego na 12% i kolejne podwyższenie kwoty wolnej od podatku) ograniczyły znacząco dochody bieżące naszego miasta z tego, tytułu utrzymując je na poziomie z 2020 roku. Pomimo znaczącego wzrostu płac podatników PIT, dochody gminy z tytułu udziału w PIT istotnie zmalały w stosunku do lat 2021-2022 (a % zsumowanej inflacji w latach 2020-2023 przekroczył 34). Niewiele zmienia również dobra organizacja w zakresie poboru dochodów przez miasto, w sytuacji gdy uwarunkowania prawne tych dochodów nas pozbawiają. Cieszy jednak, że na 28 gmin w kraju, w których Najwyższa Izba Kontroli analizowała prawidłowość realizacji dochodów, Tarnowskie Góry jako jedyne uzyskały wynik pozytywny.

Żeby potwierdzić, że moja krytyczna ocena stanu finansów samorządu nie jest subiektywna poniżej cytuję z wystąpienia prasowego Najwyższej Izby Kontroli, podczas konferencji podsumowującej kontrolę „Prawidłowość zapewnienia jednostkom samorządu terytorialnego finansowania zadań publicznych w latach 2019-2022”:

„Brak możliwości zaplanowania budżetu, brak zdolności inwestycyjnych i przede wszystkim zachwiana konstytucyjna pozycja jednostek samorządu terytorialnego (JST) – to główne skutki zmian w systemie podatkowym w latach 2019-2022. Ich wprowadzenie doprowadziło do uszczuplenia dochodów własnych samorządów. Dlatego w ocenie NIK, konieczne jest stworzenie sprawiedliwego i przewidywalnego systemu finansowania, który uwzględniałby konstytucyjne gwarancje samodzielności finansowej samorządów oraz ich rzeczywiste potrzeby.”

O stronie wydatkowej (bieżącej) wspomnę, że wzrosły koszty administracyjne (płace, usługi, materiały) i koszty działalności miasta decydującej o jakości życia mieszkańców (oświetlenie, energia, paliwa, bieżące remonty, transport publiczny, utrzymanie zieleni, utrzymanie rosnącej liczby dostępnych mieszkańcom obiektów, etc, etc). W kwotach bezwzględnych rośnie luka finansowa pomiędzy wydatkami, a subwencją i dotacjami na oświatę. Samorządy zamiast nadwyżek operacyjnych notują coraz częściej deficyty operacyjne, w skali kraju poziom nadwyżek operacyjnych zmalał w ostatnim roku o 36%, a to jest podstawowy wyznacznik zdolności inwestycyjnych samorządu.

Na niekorzystne zmiany w strukturze dochodów miasta w ostatnich latach, nałożyły się skutki pandemii COVID-19, która spowodowała przejściowe na szczęście spadki dochodów z podatków i opłat lokalnych. Skutki wojny na Ukrainie i jej wpływ na budżet państwa i budżety samorządów, kosztowny kryzys energetyczny, wysoką inflację, brak rąk do pracy, nie są jednoznaczne i łatwe do uzasadnienia. Ale z pewnością... jest trudniej i drożej !

Mając na uwadze nasze otoczenie finansowe i gospodarcze okresu po pandemii realizacja budżetu dzięki odpowiednio wcześniej podjętym działaniom zapobiegawczym przebiegła pomyślnie, jego wynik nie jest już tak pozytywny jak jeszcze rok wcześniej, a bardzo wysoki poziom wykonania inwestycji spowodował wystąpienie stosunkowo wysokiego deficytu budżetu. Kolejny istotny wskaźnik, na który miasto ma wpływ ograniczony, tj. wynik operacyjny, jest ujemny po raz pierwszy od czasu kiedy jest ustalany. Jest to efekt ograniczania dochodów przy galopujących wydatkach stałych takich jak płace, energia, usługi. Ten parametr budżetowy pogorszył się głównie z powodu opisanych powyżej uszczupień w dochodach podatkowych i rosnących wydatków bieżących. Gmina zachowując, a nawet rozszerzając możliwości inwestowania (rekordowy przecież poziom szeroko rozumianych inwestycji zrealizowanych w 2023 roku – 121 mln złotych), ma coraz poważniejsze problemy z realizacją wydatków decydujących o codziennym życiu miasta. Trudno zrezygnować przecież z dbałości o czystość miasta i jego estetykę, z utrzymania zieleni, z remontów dróg, boisk, placów zabaw, placówek oświatowych, budynków komunalnych i użyteczności publicznej, z oświetlenia miasta, etc. etc. Tę niekorzystną tendencję budżetową zauważyli samorządowcy skupieni w Związku Miast Polskich opracowując raport „Stan finansów JST” dla Senatu RP. Wspomniane wyżej zmiany w zasad finansowania samorządów z budżetu państwa są bezwzględnie konieczne, utrzymanie stanu obecnego uniemożliwi w następnym roku normalne funkcjonowanie miasta, duże obawy budzi już stan finansów w roku bieżącym. Do zmian zaproponowanych przez Ministerstwo Finansów na razie nie mogę się odnieść ze względu na brak niezbędnych danych. Zapowiadane wszak są zmiany polegające na udziałach samorządów nie w podatku zapłaconym przez mieszkańców miasta, a w osiągniętych przez nich dochodach, przy jednoczesnej likwidacji subwencji. Mechanizm ten ma być skonstruowany w taki sposób, aby „samorządy średnio nie straciły”.

Jeżeli miałbym mówić o atutach finansowych naszej Gminy w roku 2023 to za takie nadal uznałbym dobry stosunek zadłużenia, do uzyskiwanych dochodów. Kwota długu na koniec roku 2023, wynosząca 94,5 mln zł, nie jest wysoka biorąc pod uwagę zakres realizowanych w mieście działań inwestycyjnych. Poziom długu odniesiony do dochodów wynosi 23,7%. Obowiązujący w poprzednich latach wskaźnik zadłużenia samorządów dopuszczał zadłużenie na poziomie 60% wykonanych dochodów. W porównaniu z miastami sąsiednimi dług obciążający jednego Tarnogórzanina można uznać za stosunkowo niewielki. Konkretnie wartości długu przypadającego na mieszkańca w Tarnowskich Górach i miastach sąsiednich przedstawiają się następująco: Tarnowskie Góry 1539 zł, Zabrze 5 044 zł, Bytom 2 917 zł, Piekary Śl. 2 641 zł, Lubliniec 2 323 zł, Świerklaniec 3 542 zł, Ożarówice 6 331 zł.

Uwzględniając fakt, że budżet Tarnowskich Gór na przestrzeni lat 2006 - 2023 wzrósł ponad czterokrotnie i znacząco ponad inflację, z nadzieją powinniśmy spoglądać w najbliższą przyszłość. Co przyniesie jednak budżet 2024 roku i lat następnych, wobec zasygnalizowanych wyżej, zapowiadanych zmian ustawowych, szczególnie w zakresie gruntownej przebudowy systemu finansowania samorządu oraz zapowiadanych wzrostów kwot wolnych od podatku, trudno dziś przewidzieć. Jak na budżety samorządów wpłyną rosnące gwałtownie wydatki budżetu centralnego w dziedzinach obronności (a może konieczne i pilne wydatki budżetu miasta) i opieki socjalnej? Jak będzie wyglądał powrót nas wszystkich z torów kryzysowych na normalne?

Nadal na bieżąco będę reagował na dynamicznie zmieniające się otoczenie gospodarcze i prawne naszego miasta, a także będę dążył do wykorzystania wszystkich pojawiających się szans rozwojowych, czy to w sferze finansowej czy też organizacyjnej.

Post scriptum

W ostatnich dniach Śląski Związek Gmin i Powiatów udostępnił swój raport pt. „Ogólna analiza sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa śląskiego po zakończeniu 2023 roku.”

Pozwólcie Państwo, że dla lepszego spozycjonowania naszej gminy wśród innych JST, a zwłaszcza gmin miejskich (przypomnę, że jesteśmy gminą miejską „nie na prawach powiatu”, oznaczaną w tekście jako GM, o największej liczbie mieszkańców w kraju) - już po zakończeniu pracy własnej, wykorzystam w swoim raporcie wybrane fragmenty tego opracowania.

„(...) Rok 2023 w finansach JST okazał się rokiem krytycznym, definitywnie ujawniając sygnalizowane już w latach 2021- 2022 problemy z częścią bieżącą budżetów JST, wygenerowane głównie przez:

- zmiany w systemie PIT (2019-2023 r.), w tym skutki „Polskiego Ładu”,
- zmiany w ustawie o dochodach JST, wprowadzane przy okazji zmian w systemie PIT, - finansowe skutki zmian w systemie oświaty, od roku 2017.

Od 2022 roku zaczął obowiązywać nowy, istotnie zmieniony system dochodów JST, wprowadzony w pośpiechu, pod presją strat JST w dochodach bieżących, będących konsekwencją doraźnych zmian systemu PIT w latach 2019- 2023 r. Zmiana systemu miała być „wsparciem” dla samorządów ze względu na trwałe odebranie im, na skutek polityki fiskalnej państwa, znaczącej części dochodów bieżących (z PIT), będących głównym źródłem finansowania przez nie usług publicznych. W efekcie ww. zmian JST w 2023 r. znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji, dotyczącej utraty znaczącej części dochodów bieżących, skutkującej zagrożeniem utraty płynności finansowej głównie w grupie GM, MNPP i części GMW. Organizacje samorządowe wskazywały na to zagrożenie już w końcu 2022 roku. Z obecnego obrazu sytuacji wynika kompletna destrukcja poprzedniego systemu dochodów JST i przejście na doraźne „ręczne sterowanie” nimi przez MF. Tę tezę dobitnie potwierdzają trzy kolejne transfery: w 2021 r. 8 mld (uzupełnienie subwencji), 2022 r. 13,6 mld („dodatkový PIT”) i w 2023 13,2 mld (uzupełnienie subwencji), w dodatku te transfery nie miały charakteru wyrównywania strat w dochodach, ale – z uwagi na arbitralny sposób dystrybucji tych środków (zwłaszcza w latach 2022 i 2023) – stały się w praktyce narzędziem uprawiania korupcji politycznej, dzieląc ich beneficjentów na „swoich” i „obcych”. W dodatku przekazywanie tych środków pod koniec roku pozwalało MF manipulować opinią publiczną przez publikowanie w mediach z gruntu nieprawdziwych informacji o doskonałym stanie finansów JST z uwagi na „wypracowywanie wysokiej nadwyżki operacyjnej, zwłaszcza w największych miastach”. Tę opinię o „ręcznym sterowaniu” i transferach zamiast dochodów systemowych w pełni podzieliła NIK, publikując w końcu marca 2024 r. syntezę raportu z badania sytuacji finansowej JST w ostatnich latach, omawiając wyniki kontroli: „Wsparcie finansowe samorządów przez państwo w okresie reform podatkowych i odbudowy gospodarki po epidemii COVID-19”. 1 Pełen raport ma zostać opublikowany niebawem.

W konsekwencji opisanej wyżej sytuacji doszło do niezwykle groźnych dla samorządów zjawisk, które były już sygnalizowane w końcu 2022 roku, a w pełni zostały uwypuklone po 2023 r.:

- a) spolaryzowania sytuacji finansów różnych kategorii JST, dzieląc je na te, które w ostatnich latach zdecydowanie tracą „per saldo” dochody bieżące (głównie - kategorie gmin miejskich, MNPP i części gmin miejsko-wiejskich) i na te, które tracą

znacznie mniej, a nawet zyskują dochody bieżące w stosunku do sytuacji sprzed 2022 r. (głównie – znaczna część gmin wiejskich i mniejsza część gmin miejsko-wiejskich);

- b) spolaryzowania sytuacji finansów różnych kategorii JST, dzieląc je na te, które w ostatnich latach uzyskały zdecydowanie wyższe zewnętrzne (BP i fundusze rządowe) transfery środków na inwestycje czy transfery bieżące i te, które otrzymały ich znacznie mniej (porównując kwoty transferów na mieszkańca); nieprzypadkowo są to te same grupy, które zostały wyróżnione w p. a);
- c) doprowadzenia do sytuacji, gdy nie można (z ww. powodów) mówić o sytuacji finansów JST, ale wyłącznie o sytuacji danej kategorii JST (a nawet poszczególnych JST), a porównywanie między kategoriami ma sens wyłącznie przy porównywaniu wskaźników, jak wielkości budżetowych per capita;
- d) stworzenia (pierwszy raz w historii samorządów w Polsce) sytuacji, gdy w 2023 r. znacząca część samorządów (głównie te grupy z p. a) znalazła się na granicy utraty płynności finansowej, a dla uchwalenia budżetów oraz WPF zgodnie z formalnymi wymogami, została zmuszona do różnych wybiegów z kategorii „kreatywnej księgowości”. To zjawisko jest widoczne wyraźnie w projektach WPF na 2024 r., a także w WPF z 31 stycznia 2024 r., przesłanych do MF. W kontekście tej sytuacji oraz raportu NIK interesujące będzie zapoznanie się z tegorocznym raportem RIO dotyczącym stanu finansów JST oraz z odpowiednim raportem MF dla Sejmu RP.

(...) Ubytki JST w dochodach z wpływów z PIT. W latach 2019-2023 wprowadzono w Polsce wiele zmian prawnych, zasadniczo zmieniających system podatków, w tym podatków od dochodów osobistych (PIT), w którym JST mają udziały. Każda z tych zmian wywoływała trwałe negatywne skutki finansowe w budżetach JST. Im większy był udział dochodów z PIT w budżecie, tym bardziej odczuwalne były te ubytki dla JST. Ostatecznie ww. zmiany najsilniej dotknęły MNPP i gminy miejskie, częściowo gminy miejsko-wiejskie i najmniej gminy wiejskie. Zmiany te odczuły także powiaty.

Jednocześnie MF, mając świadomość negatywnych doraźnych skutków tych zmian dla bieżących budżetów JST, przetransferował w końcu roku 2021 r. kwotę 8 mld na uzupełnienie subwencji bieżącej oraz w końcu 2022 r. kolejne 13,6 mld „dodatkowego PIT” (np. tą samą ustawą likwidując subwencję rozwojową w 2023 r.), a także w końcu roku 2023, bezpośrednio przed wyborami samorządowymi, przekazał kolejną kwotę uzupełnienia subwencji w wysokości 13,2 mld, rozdysponowaną między JST. (...)

Tabela 103. Szczegółowe zmiany w systemie PIT dla poszczególnych JST, oraz zmiany w dochodach JST, wprowadzone w latach 2019-2023

TERYT	Nazwa/ST	"CZYSTY" ubytek PIT 2019-2024 skumulowany	uzup. Subw. 8mid 2021 r.	dodatkowy PIT 13,7 mid 2022 r.	uzup. Subw. 13 mid 2023 r.	subw. rozw. 2,3 mid 2024 r.	Ubytk. PIT 19-24 + transf. 21,22,23 +sub.rozw2024	poziom Σuzup. Ubytków 2019-2024
MNPP								
2461000	Bielsko-Biała	-505 061 087	41 508 837	42 096 771	45 000 000	15 627 662	-360 827 817	28,56%
2462000	Bytom	-301 095 578	33 321 282	25 496 176	53 301 994	11 889 715	-177 086 411	41,19%
2463000	Chorzów	-240 355 279	24 581 947	21 528 241	40 000 000	8 563 727	-145 681 364	39,39%
2464000	Częstochowa	-522 700 222	52 054 468	43 985 858	48 348 616	18 242 668	-360 068 612	31,11%
2465000	Dąbrowa Górnicza	-300 556 227	21 359 441	25 352 993	40 000 000	10 132 206	-203 711 588	32,22%
2466000	gliwice	-524 026 712	40 138 498	43 289 178	45 000 000	16 108 500	-379 490 536	27,58%
2467000	Jastrzębie-Zdrój	-190 699 156	20 564 172	18 186 720	41 708 039	6 864 804	-103 375 422	45,79%
2468000	Jaworzno	-218 299 019	20 325 994	19 938 693	36 402 410	7 487 295	-134 144 627	38,55%
2469000	Katowice	-957 540 939	69 415 565	78 763 208	80 000 000	27 718 428	-701 643 737	26,72%
2470000	Mysłowice	-190 508 925	19 198 962	18 117 759	35 000 000	6 254 480	-111 937 724	41,24%
2471000	Piekary Śląskie	-119 657 182	13 066 537	13 793 076	35 000 000	4 355 709	-53 441 860	55,34%
2472000	Ruda Śląska	-304 267 163	33 290 393	25 538 049	49 540 270	10 946 645	-184 951 806	39,21%
2473000	Rybnik	-331 542 301	32 195 568	27 171 169	51 631 608	11 323 601	-209 220 355	36,89%
2474000	Siemianowice Śląskie	-150 645 917	16 615 514	15 721 788	35 000 000	5 368 750	-77 939 866	48,26%
2475000	Sosnowiec	-466 398 248	48 607 897	38 642 122	52 107 988	16 214 177	-310 826 064	33,36%
2476000	Świętochłowice	-91 090 740	10 300 972	11 961 588	30 000 000	3 635 277	-35 192 903	61,37%
2477000	Tychy	-357 625 068	29 021 404	28 883 460	43 289 544	11 003 493	-245 427 168	31,37%
2478000	Zabrze	-356 757 401	39 648 994	29 750 536	45 000 000	12 807 546	-229 550 325	35,66%
2479000	Żory	-153 188 873	15 481 102	15 788 970	35 000 000	5 219 781	-81 699 202	46,67%
	Σ MNPP	-6 282 016 038	580 697 547	544 006 355	841 330 468	209 764 464	-4 106 217 204	34,64%
GmM								
2401011	BĘDZIN	-105 099 635	10 419 967	8 513 529	17 270 581	3 641 793	-65 253 764	37,91%
2414011	BIERUŃ	-34 443 214	2 805 032	2 888 419	2 868 282	1 182 130	-24 699 352	28,29%
2403011	CIESZYN	-60 415 015	5 936 532	4 936 942	7 849 587	2 178 982	-39 512 972	34,60%
2401021	CZELADŹ	-62 660 486	6 439 990	5 003 030	9 287 178	1 986 107	-39 944 181	36,25%
2414021	IMIELIN	-22 136 168	1 547 078	2 888 419	1 500 000	664 297	-15 536 375	29,81%
2413011	KALETY	-12 643 231	1 432 044	2 888 419	2 447 348	522 034	-5 353 387	57,66%
2405011	KNURÓW	-69 190 869	7 716 830	5 554 560	9 109 745	2 383 269	-44 426 465	35,79%
2414031	LEDZINY	-30 039 431	3 196 187	2 888 419	4 177 898	1 039 784	-18 737 143	37,62%
2407011	LUBLINIEC	-44 230 594	4 223 290	3 633 187	6 186 037	1 565 061	-28 623 019	35,29%
2408011	ŁAZISKA GÓRNE	-38 904 822	3 350 756	3 102 140	3 524 239	1 378 818	-27 548 869	29,19%
2413021	MIASTECZKO ŚLĄSKIE	-9 640 338	752 535	2 888 419	1 500 000	410 275	-4 089 109	57,58%
2408021	MIKOŁÓW	-112 752 427	8 267 067	9 067 876	15 183 695	3 200 233	-77 033 556	31,68%
2409011	MYSZKÓW	-53 792 475	5 862 126	4 503 975	7 656 340	2 002 610	-33 767 424	37,23%
2408031	ORZESZE	-42 992 855	4 755 569	3 458 898	6 274 343	1 457 764	-27 046 281	37,09%
2416011	PORĘBA	-13 569 273	1 559 903	2 888 419	2 435 048	517 723	-6 168 181	54,54%
2415011	PSZÓW	-20 911 733	2 532 930	2 888 419	3 719 840	811 334	-10 959 211	47,59%
2405021	PYSKOWICE	-31 884 117	3 598 358	2 888 419	4 562 584	1 131 071	-19 703 686	38,20%
2411011	RACIBÓRZ	-82 512 172	8 980 342	6 745 720	17 708 287	3 193 601	-45 884 222	44,39%
2415021	RADLIN	-28 222 203	2 707 931	2 888 419	3 962 750	1 060 730	-17 602 374	37,63%
2413031	RADZIONKÓW	-29 213 734	3 254 510	2 888 419	4 281 010	1 044 638	-17 745 157	39,26%
2415031	RYDUŁTOWY	-31 739 926	3 767 534	2 888 419	5 400 120	1 227 051	-18 456 803	41,85%
2401081	ŚLAWKÓW	-12 810 875	1 264 380	2 888 419	2 054 834	450 878	-6 152 364	51,98%
2402011	SZCZYRK	-9 449 214	745 432	2 888 419	1 500 000	341 870	-3 973 493	57,95%
2413041	TARNOWSKIE GÓRY	-136 665 336	13 516 994	11 283 973	22 981 187	4 420 007	-84 463 177	38,20%
2403021	USTRÓŃ	-34 484 305	2 760 485	2 888 419	3 287 653	1 142 308	-24 405 441	29,23%
2403031	WIŚLA	-17 447 720	1 542 168	2 888 419	2 350 707	664 147	-10 002 280	42,67%
2415041	WODZISŁAW ŚLĄSKI	-78 585 391	9 073 892	6 290 602	15 987 059	2 860 083	-44 373 755	43,53%
2401031	WOUKOWICE	-15 169 064	1 778 710	2 888 419	2 497 815	551 652	-7 452 469	50,87%
2416021	ZAWIERCIE	-85 070 507	8 216 413	7 029 791	15 655 121	3 103 767	-51 065 515	39,97%
2417011	ŻYWIEC	-55 088 883	4 606 994	4 586 373	4 878 524	1 985 592	-39 031 399	29,15%
	Σ Gminy Miejskie	-1 381 766 012	136 611 979	129 925 293	208 097 810	48 119 609	-859 011 322	37,83%
GmW								
2402022	BESTWINA	-26 123 752	2 684 497	2 888 419	3 349 729	821 856	-16 379 251	37,30%
2401042	BOBROWNIKI	-31 857 617	2 921 909	2 888 419	4 740 078	931 324	-20 375 888	36,04%
2414042	BOJSZOWY	-17 594 102	1 998 383	2 888 419	2 601 843	551 221	-9 554 237	45,70%
2407022	BORONÓW	-6 945 997	616 389	2 888 419	1 500 000	228 088	-1 713 101	75,34%
2403042	BRENNA	-19 013 724	2 088 886	2 888 419	3 523 312	729 219	-9 783 889	48,54%
2402032	BUCZKOWICE	-18 679 297	2 076 854	2 888 419	3 496 432	717 334	-9 500 258	49,14%
2414052	CHELM ŚLĄSKI	-13 276 555	948 205	2 888 419	1 500 000	408 317	-7 531 614	43,27%
2403052	CHYBIE	-14 566 169	1 730 353	2 888 419	2 769 988	583 834	-6 593 575	54,73%
2407032	CIASNA	-6 735 344	708 926	2 888 419	2 105 729	387 177	-645 093	90,42%
2417022	CZERNICHOŃ	-9 632 213	866 501	2 888 419	1 621 571	387 877	-3 867 845	59,84%
2404022	DĄBROWA ZIELONA	-3 536 578	381 280	2 888 419	1 661 022	200 490	1 594 633	145,09%
2403062	DĘBOWIEC	-8 776 851	991 062	2 888 419	2 114 580	351 130	-2 431 661	72,29%
2412022	GASZOWICE	-16 874 748	2 003 902	2 888 419	2 862 288	619 319	-8 500 820	49,62%
2405032	GIERALTOWICE	-27 684 773	1 926 792	2 888 419	2 301 269	876 219	-19 692 075	28,87%
2417032	GIŁOWICE	-8 355 843	1 010 179	2 888 419	2 264 553	364 104	-1 828 589	78,12%
2410012	GOZDZALKOWICE-ZDRÓJ	-15 263 940	1 057 828	2 888 419	1 500 000	465 416	-9 352 277	38,73%
2415052	GODÓW	-26 123 739	2 918 838	2 888 419	4 160 580	896 378	-15 259 524	41,59%

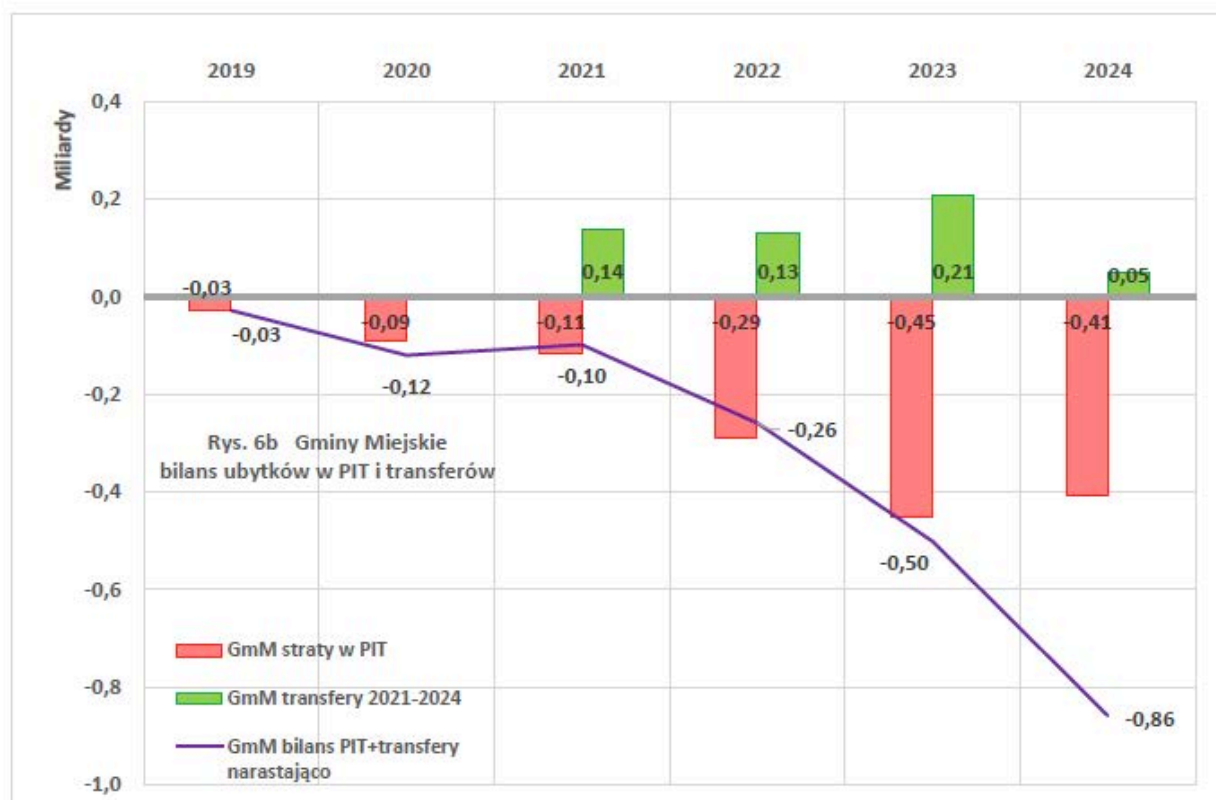
2403072	GOLESZÓW	-20 850 540	2 383 261	2 888 419	3 871 671	807 098	-10 900 091	47,72%
2415062	GORZYCE	-34 869 381	4 010 104	2 888 419	5 856 223	1 308 340	-20 806 296	40,33%
2403082	HAŻLACH	-15 578 530	1 816 618	2 888 419	3 382 238	651 975	-6 839 281	56,10%
2407042	HERBY	-9 479 811	982 946	2 888 419	1 962 771	388 294	-3 257 382	65,64%
2416032	IRZĄDZE	-2 082 175	305 600	2 888 419	1 581 213	178 903	2 851 960	236,97%
2403092	ISTEBNA	-11 905 440	1 463 125	2 888 419	3 894 395	642 642	-3 016 860	74,66%
2404032	JANÓW	-6 657 903	714 111	2 888 419	1 967 123	327 957	-760 294	88,58%
2402052	JASIENICA	-49 039 205	5 484 655	4 019 603	7 411 415	1 686 648	-30 436 883	37,93%
2402062	JAWORZE	-23 247 501	1 946 651	2 888 419	1 729 841	607 071	-16 075 520	30,85%
2412032	JEJKOWICE	-7 519 641	840 789	2 888 419	1 881 054	261 461	-1 647 918	78,09%
2417042	JELEŚNIA	-14 947 615	1 656 328	2 888 419	3 407 113	715 918	-6 279 838	57,99%
2404042	KAMIENICA POLSKA	-8 894 202	814 767	2 888 419	1 665 991	346 462	-3 178 564	64,26%
2404052	KŁOMNICE	-17 879 029	2 004 393	2 888 419	3 398 987	778 657	-8 808 573	50,73%
2410022	KOBIÓR	-10 575 576	1 095 827	2 888 419	1 953 872	347 469	-4 289 989	59,43%
2407052	KOCHANOWICE	-7 262 526	815 244	2 888 419	2 239 363	382 468	-937 032	87,10%
2404072	KONOPISKA	-19 124 976	2 166 004	2 888 419	3 171 369	683 216	-10 215 968	46,58%
2411022	KORNOWAC	-7 578 657	913 938	2 888 419	2 079 308	304 539	-1 392 453	81,63%
2417052	KOSZARAWA	-2 454 841	305 600	2 888 419	1 543 190	180 562	2 462 930	200,33%
2407062	KOSZĘCIN	-16 280 507	1 797 288	2 888 419	3 357 948	714 746	-7 522 107	53,80%
2402072	KOZY	-33 639 844	3 459 384	2 888 419	4 074 584	889 851	-22 327 607	33,63%
2416042	KROCZYCE	-7 461 615	810 023	2 888 419	2 012 379	348 443	-1 402 351	81,21%
2413052	KRUPSKI MŁYN	-4 856 204	358 390	2 888 419	1 500 000	219 251	109 855	102,26%
2404082	KRUSZYNA	-5 066 511	552 541	2 888 419	1 838 489	261 690	474 627	109,37%
2411042	KRZYŻANOWICE	-12 660 779	1 485 069	2 888 419	3 708 267	607 120	-3 971 905	68,63%
2404092	LELÓW	-4 125 845	442 551	2 888 419	1 775 230	242 878	1 223 232	129,65%
2406032	LIPIE	-16 413 723	1 407 044	2 888 419	1 659 891	522 251	-9 936 118	39,46%
2417062	LIPOWA	-14 875 439	1 784 718	2 888 419	3 363 603	637 990	-6 200 709	58,32%
2415072	LUBOMIA	-11 362 822	1 315 113	2 888 419	2 387 093	460 683	-4 311 514	62,06%
2412042	LYSKI	-15 228 758	1 795 163	2 888 419	2 817 629	588 969	-7 138 578	53,12%
2417072	ŁĘKAWICA	-6 066 476	720 942	2 888 419	1 946 578	262 639	-247 898	95,91%
2417082	ŁODYGOWICE	-24 981 327	2 885 133	2 888 419	4 317 163	948 865	-13 941 747	44,19%
2415082	MARKŁOWICE	-9 121 603	738 599	2 888 419	1 500 000	337 985	-3 656 600	59,91%
2410032	MIEDŹNA	-24 885 457	2 964 749	2 888 419	4 253 587	969 911	-13 808 792	44,51%
2406042	MIEDŹNO	-12 725 057	1 629 728	2 888 419	2 250 612	436 155	-5 520 144	56,62%
2401052	MIERZĘCICE	-14 087 237	1 567 222	2 888 419	2 496 325	505 597	-6 629 675	52,94%
2417092	MILÓWKA	-10 729 124	1 254 437	2 888 419	2 758 748	544 387	-3 283 134	69,40%
2404102	MSTÓW	-19 792 626	2 333 483	2 888 419	3 253 739	674 802	-10 642 383	46,23%
2415092	MSZANA	-13 137 664	1 321 704	2 888 419	2 270 345	484 768	-6 172 428	53,02%
2404112	MYKANÓW	-24 759 807	2 854 142	2 888 419	4 482 686	949 825	-13 584 736	45,13%
2411062	NĘDZA	-9 563 425	1 102 483	2 888 419	2 135 579	416 638	-3 020 306	68,42%
2409032	NIEGOWA	-5 357 563	567 586	2 888 419	1 918 279	293 960	310 681	105,80%
2406052	OPATÓW	-7 757 456	906 102	2 888 419	2 223 963	374 116	-1 364 857	82,41%
2408042	ORNONTOWICE	-13 170 920	1 087 563	2 888 419	1 738 479	426 120	-7 030 340	46,62%
2413062	OZAROWICE	-13 611 626	914 054	2 888 419	1 500 000	416 815	-7 892 339	42,02%
2406062	PANKI	-8 129 217	809 085	2 888 419	1 708 556	316 837	-2 406 320	70,40%
2410042	PAWŁOWICE	-34 576 681	2 401 275	2 888 419	3 683 534	1 175 558	-24 427 896	29,35%
2407072	PAWONKÓW	-5 782 102	608 414	2 888 419	2 058 992	340 558	114 281	101,98%
2411072	PIETROWICE WIELKIE	-7 357 226	636 555	2 888 419	1 500 000	367 338	-1 964 914	73,29%
2405042	PIŁCHOWICE	-27 740 135	2 675 031	2 888 419	4 058 096	887 276	-17 231 314	37,88%
2404132	POCZESNA	-22 083 472	2 088 848	2 888 419	2 586 496	816 029	-13 703 680	37,95%
2406072	POPÓW	-8 704 134	866 525	2 888 419	1 964 352	362 956	-2 621 883	69,88%
2409042	PORAJ	-23 457 757	2 519 419	2 888 419	2 906 308	732 922	-14 410 690	38,57%
2402082	PORĄBKA	-25 782 524	2 930 448	2 888 419	3 961 930	973 197	-15 028 530	41,71%
2404142	PRZYRÓW	-4 011 400	400 446	2 888 419	1 666 278	211 920	1 155 662	128,81%
2406082	PRYZYTAJŃ	-8 993 715	883 814	2 888 419	1 969 564	375 106	-2 876 812	68,01%
2401062	PSARY	-32 347 382	2 726 700	2 888 419	3 220 562	948 049	-22 563 652	30,25%
2417102	RADZIECHOWY-WIEPRZ	-15 719 131	1 947 325	2 888 419	4 162 580	735 251	-5 985 557	61,92%
2417112	RAJCZA	-9 990 031	1 002 841	2 888 419	2 286 753	491 158	-3 320 860	66,76%
2404152	REDZINY	-16 026 147	1 504 976	2 888 419	1 983 777	608 472	-9 040 503	43,59%
2411082	RUDNIK	-5 669 634	591 883	2 888 419	1 817 755	274 472	-97 105	98,29%
2405052	RUDZINIEC	-18 615 072	1 746 364	2 888 419	2 706 137	687 576	-10 586 577	43,13%
2404162	STARCZA	-4 921 646	578 669	2 888 419	1 716 529	224 464	486 434	109,88%
2410062	SUSZEC	-21 615 572	2 382 663	2 888 419	3 690 824	797 564	-11 856 102	45,15%
2417122	ŚLEMIEN	-4 205 807	489 123	2 888 419	1 772 442	203 486	1 147 662	127,29%
2413072	ŚWIERKLANIEC	-32 742 048	3 176 667	2 888 419	4 582 593	955 807	-21 138 562	35,44%
2412052	ŚWIERKLANY	-22 040 984	2 199 625	2 888 419	3 135 303	792 814	-13 024 823	40,91%
2417132	ŚWINNA	-10 937 058	1 338 409	2 888 419	2 543 519	469 191	-3 697 520	66,19%
2413082	TWORÓG	-11 851 685	1 253 233	2 888 419	2 200 678	493 973	-5 015 383	57,68%
2417142	UJSOŁY	-3 851 768	411 862	2 888 419	1 713 079	222 225	1 383 817	135,93%
2417152	WĘGIERSKA GÓRKA	-21 831 854	2 528 320	2 888 419	4 161 672	886 721	-11 366 722	47,94%
2405082	WIELOWIEŚ	-6 207 002	658 473	2 888 419	1 973 475	319 993	-366 642	94,09%

	2402102	WILKOWICE	-30 154 719	3 071 411	2 888 419	4 476 736	948 659	-18 769 494	37,76%
	2406092	WRĘCZYCA WIELKA	-28 091 345	3 205 242	2 888 419	4 433 012	1 114 766	-16 449 906	41,44%
	2408052	WYRY	-22 403 272	2 102 518	2 888 419	2 400 240	671 374	-14 340 722	35,99%
	2413092	ZBROSŁAWICE	-33 173 252	3 117 164	2 888 419	4 007 302	1 104 917	-22 055 450	33,51%
	2403122	ZEBRZYDOWICE	-20 688 256	2 444 298	2 888 419	3 704 246	789 244	-10 862 050	47,50%
	2416102	ŻARNOWIEC	-3 841 546	388 620	2 888 419	1 799 970	236 075	1 471 537	138,31%
		Σ Gminy Wiejskie	-1 446 251 780	150 392 202	272 642 530	257 144 598	54 191 186	-711 881 264	50,78%
GmMW	2404013	BLACHOWNIA	-19 904 518	2 310 992	2 888 419	3 541 459	776 482	-10 387 167	47,82%
	2402043	CZECHOWICE-DZIEDZICE	-82 894 608	7 809 005	6 671 088	12 947 357	2 900 619	-52 566 538	36,59%
	2412013	CZERWIONKA-LESZCZYNY	-72 423 772	8 247 043	5 792 006	15 476 349	2 590 485	-40 317 888	44,33%
	2406013	KŁOBUCK	-34 573 611	3 674 888	2 888 419	4 737 977	1 274 500	-21 997 827	36,37%
	2404063	KONIECPOL	-14 023 643	1 505 917	2 888 419	2 253 676	543 492	-6 832 140	51,28%
	2409023	KOZIEGŁOWY	-22 068 943	2 301 892	2 888 419	4 414 729	894 152	-11 569 752	47,57%
	2411033	KRZANOWICE	-5 195 791	612 417	2 888 419	2 056 796	287 936	649 776	112,51%
	2406023	KRZEPICE	-14 268 313	1 586 084	2 888 419	2 378 219	542 357	-6 873 234	51,83%
	2411053	KUŹNIA RACIBORSKA	-13 836 984	1 552 709	2 888 419	3 268 722	618 793	-5 508 341	60,19%
	2416053	ŁAZY	-28 313 019	3 216 545	2 888 419	4 648 522	1 008 196	-16 551 338	41,54%
	2416063	OGRODZIENIEC	-15 730 325	1 721 545	2 888 419	2 532 314	574 815	-8 013 232	49,06%
	2404123	OLSZTYN	-16 860 245	1 479 989	2 888 419	2 030 287	565 096	-9 896 454	41,30%
	2416073	PILICA	-11 495 651	1 201 336	2 888 419	2 160 418	490 244	-4 755 234	58,63%
	2410053	PSZCZYNA	-104 657 026	11 030 115	8 436 493	20 493 106	3 514 895	-61 182 417	41,54%
	2401073	SIEWIERZ	-25 332 055	1 901 878	2 888 419	3 053 965	845 264	-16 642 529	34,30%
	2403103	SKOŹCZÓW	-41 219 482	4 659 064	3 380 121	6 594 497	1 623 873	-24 961 926	39,44%
	2405063	SOŚNICOWICE	-19 795 228	1 710 540	2 888 419	1 802 651	644 671	-12 748 947	35,60%
	2403113	STRUMIEN	-21 964 952	2 498 567	2 888 419	3 873 506	825 520	-11 878 940	45,92%
	2416083	SZCZĘKOCINY	-9 460 166	959 638	2 888 419	1 976 747	422 350	-3 213 013	66,04%
	2405073	TOSZEK	-11 081 102	1 267 456	2 888 419	2 592 342	522 947	-3 809 939	65,62%
	2402093	WILAMOWICE	-32 734 599	3 716 092	2 888 419	5 204 969	1 178 192	-19 746 928	39,68%
	2416093	WŁODOWICE	-8 633 335	878 893	2 888 419	1 954 746	330 146	-2 581 131	70,10%
	2407083	WOŹNIKI	-14 188 265	1 481 644	2 888 419	2 402 534	574 994	-6 840 674	51,79%
	2409053	ŻARKI	-9 533 137	1 057 827	2 888 419	2 339 502	464 819	-2 782 571	70,81%
		Σ Gm. Miejsko-Wiejskie	-650 188 768	68 382 076	82 048 079	114 735 390	24 014 838	-361 008 385	44,48%
POW	2401000	będziński	-79 976 272	7 765 896	6 868 186	9 375 277	2 745 478	-53 221 434	33,45%
	2402000	bielski	-88 627 391	8 421 966	7 721 930	9 700 721	3 083 010	-59 699 764	32,64%
	2403000	cieszyński	-76 650 769	8 274 952	6 692 974	11 876 396	3 070 795	-46 735 653	39,03%
	2404000	częstochowski	-55 478 156	5 209 180	6 076 607	7 376 347	2 283 294	-34 532 728	37,75%
	2405000	gliwicki	-56 688 637	5 640 519	6 076 607	7 461 418	2 077 790	-35 432 303	37,50%
	2406000	kłobucki	-37 307 643	3 785 963	6 076 607	6 053 144	1 484 197	-19 907 732	46,64%
	2407000	lubliniecki	-29 628 627	3 215 983	6 076 607	6 363 556	1 277 319	-12 695 162	57,15%
	2408000	mikołowski	-61 501 638	5 820 912	6 076 607	5 887 734	1 981 854	-41 734 531	32,14%
	2409000	myszkowski	-30 510 692	3 208 707	6 076 607	5 659 474	1 224 555	-14 341 349	53,00%
	2410000	pszczyński	-56 524 763	6 005 587	6 076 607	8 075 225	2 027 398	-34 339 946	39,25%
	2411000	raciborski	-38 569 773	4 086 146	6 076 607	6 820 528	1 698 601	-19 887 891	48,44%
	2412000	rybnicki	-35 822 314	3 609 693	6 076 607	5 856 113	1 355 449	-18 924 453	47,17%
	2413000	tamogórski	-75 973 564	7 557 997	6 661 894	9 023 254	2 660 239	-50 070 180	34,10%
	2414000	bieruńsko-lędziński	-31 389 291	3 035 827	6 076 607	5 083 086	1 073 060	-16 120 711	48,64%
	2415000	wodzisławski	-67 879 233	7 295 241	6 076 607	10 043 957	2 639 920	-41 823 509	38,39%
	2416000	zawierciański	-49 598 084	4 990 296	6 076 607	7 335 952	1 999 902	-29 195 327	41,14%
	2417000	zywiecki	-57 083 118	6 210 563	6 076 607	10 424 309	2 511 072	-31 860 566	44,19%
		Σ Powiaty	-929 209 967	94 135 428	106 940 878	132 416 489	35 193 933	-560 523 239	39,68%

Wykres 11 Gminy Miejskie bilans ubytków w PIT i transferów

(...) Nadwyżka operacyjna i jej powiązania.

Kontekst ogólnopolski.

W tej części materiału został opisany najważniejszy ilustrujący sytuację finansów JST parametr, jakim jest nadwyżka operacyjna (dalej NO), a mówiąc precyzyjniej „wynik części bieżącej budżetu” JST oraz bazujące na NO wskaźniki i zostało omówione ich znaczenie. Wypracowana przez JST w budżecie kwota NO i jej relacja do dochodów bieżących budżetu (dalej DB) mają zasadnicze znaczenie dla możliwości rozwojowych, w tym inwestycyjnych JST, możliwości spłat zaciągniętego długu oraz spełnienia wskaźników z UFP określających te możliwości. Wysokość NO determinuje możliwości zapewnienia płynności finansowej budżetów. Uśredniona dla ustawowej grupy minionych lat wartość (NO do DB) co do zasady określa dopuszczalny poziom spłat i obsługi długu w kolejnym roku. Nie uwzględniam tu doraźnych zmian prawa, związanych z projektami UE, COVID-19 czy z wojną na Ukrainie, gdyż nie wpływają one na konieczność spłaty zaciąganych zobowiązań, a tylko incydentalnie i czasowo wpływają na dopuszczalne terminy i poziomy ich spłat.

Po spadku w latach 2019-2020 wykonanie NO gwałtownie wzrosło w 2021 r. Należy pamiętać, że w tym roku w Polsce wystąpiły jednocześnie trzy niesystemowe czynniki, które musiały znacząco wpłynąć na wykonany poziom NO:

- jednorazowa subwencja 8 mld, przekazana do JST w grudniu 2021 r., do wydania w zdecydowanej większości w 2022 r.,
- wzrost o 5 mld otrzymanych wpływów z PIT, w stosunku do wcześniej przekazanego przez MF zaniżonego ostatecznego szacunku kwot wpływów, o którym resort

poinformował medialnie pod koniec roku 2021, nie przesyłając jednak do JST formalnej korekty,

- c) w konsekwencji otrzymania z MF ostatecznych, zaniżonych o 5 mld kwot wpływów z PIT, JST musiały odpowiednio zaplanować ograniczone, dostosowane do niższych dochodów, wydatki bieżące w tamtym roku.

Te trzy czynniki łącznie wywołały odpowiednio zwiększony (w skali kraju o ~18 mld zł przy założeniu że skutki p. b) i c) wyniosły po ~5 mld każdy) w 2021 r. niesystemowy wzrost NO na poziomie kilkunastu miliardów.

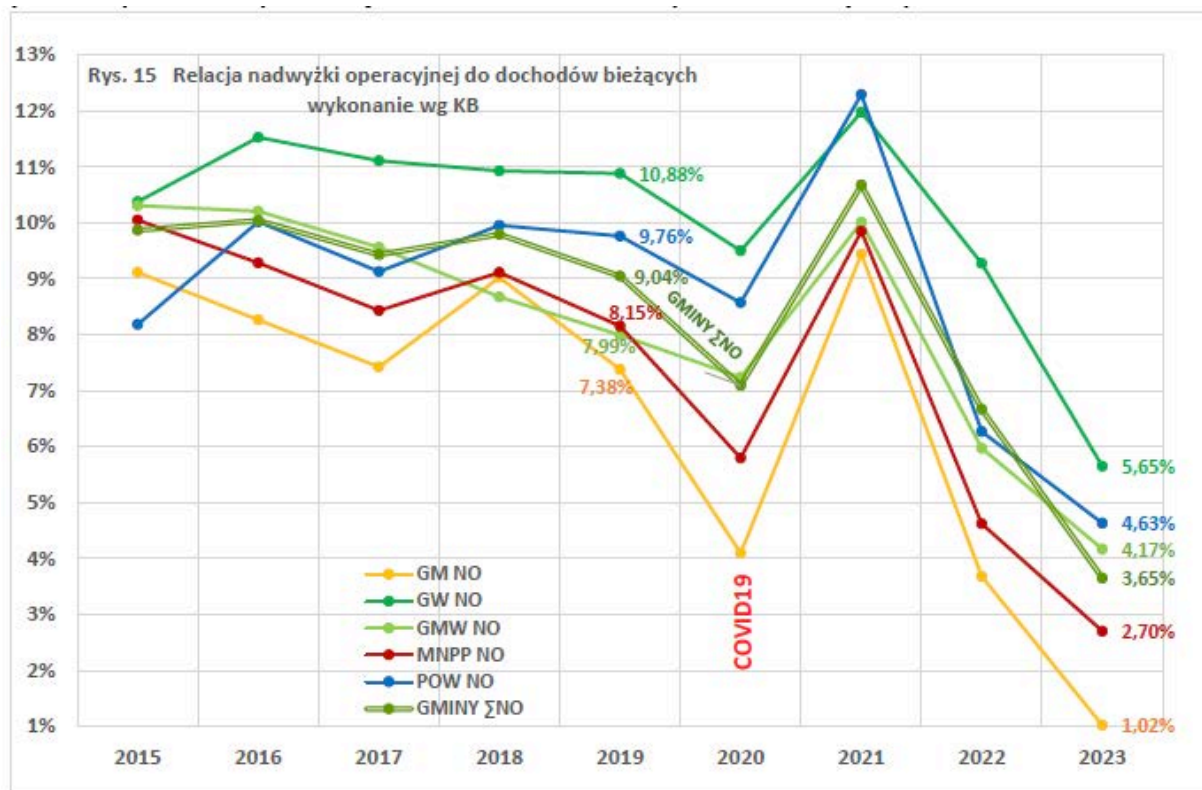
Po tym formalnym bardzo wysokim wzroście NO w 2021 r. szczególnie rażący jest drastyczny jej spadek w roku 2022, w dodatku mimo kolejnego niesystemowego „dodatkowego PIT” w tym roku w kwocie ok. 13,6 mld. Ostatecznym potwierdzeniem jakości systemu dochodów JST wprowadzonego od 2022 r. są wyniki za 2023 r. Wynik części bieżącej budżetów w tym roku spadł do jeszcze niższego poziomu, w tym dla niektórych kategorii JST był bliski zera. Ponadto należy też pamiętać, że prawie połowa całej NO wszystkich JST to NO wyłącznie dla województw. Jednocześnie warto zauważyć, że w 2023 r. uśrednione dla poszczególnych kategorii JST (za wyjątkiem województw) kwoty wyniku netto (wynik pomniejszony o spłaty długu) części bieżącej budżetów mają wartości ujemne, czyli mamy do czynienia z deficytem operacyjnym netto.

Województwo Śląskie.

Relacja wykonanej nadwyżki operacyjnej do dochodów bieżących (...).

W 2023 r. wartości tego wskaźnika dla wszystkich JST drastycznie spadły, mimo dodatkowego transferu 13,2 mld uzupełnienia subwencji, przekazanego w końcu tego roku. Bardzo niskie wartości NO/DB dla GmM i dla MNPP wskazują na krytyczną już sytuację finansów dla dużej części miast z tych grup. Jednocześnie, mimo ogólnego spadku NO/DB, wartość tego wskaźnika dla GmW 5,65% jest znacznie wyższa od średniej dla gmin (3,65%), ponad dwukrotnie wyższa od MNPP (2,70%) i ponad 5,5x wyższa, niż u GmM (1,02%). Te wartości wskaźników są uśrednione dla kategorii JST więc należy pamiętać że znaczna część, głównie MNPP i GmM, może mieć je w 2023 r. zbliżone do zera. W 2023 r. spośród 19 MNPP 4 mają deficyt operacyjny a spośród 30 GmM 12 ma deficyt operacyjny. Takiej sytuacji nie było w JST od początku restytucji samorządów w 1990 r. Gdyby nie doraźnie przekazany „dodatkowy PIT”, większość GmM i MNPP miałaby ten wskaźnik ujemny.

Wykres 12. Relacja nadwyżki operacyjnej do dochodów bieżących

Trzeba też zauważyć, że:

- przebieg zmian wskaźników finansowych dla JST w obecnej perspektywie UE jest znacząco różny od poprzedniego analogicznego okresu, co wynika z konieczności realizowania nowego wysiłku inwestycyjnego jednocześnie ze spłatą sporej jeszcze części długów, zaciągniętych na inwestycje, realizowane w perspektywie poprzedniej, co ogranicza bieżące możliwości inwestycyjne;
- w roku 2019 staje się już widoczne wyhamowanie trendu wzrostu poziomu NO, związane głównie ze wzrostem w ostatnich latach poziomu wydatków bieżących na zadania własne szybszym niż wzrost dochodów bieżących;
- w roku 2020 wyraźne spadki NO/DB były wywołane głównie:
  - spadkiem dochodów z PIT,
  - utrzymującym się szybkim tempem wzrostu wydatków bieżących, głównie na płace (szczególnie w oświacie – vide „luka finansowa oświaty”; obecnie zadania oświatowe są największym obciążeniem części bieżącej budżetów gmin, MNPP i powiatów),
  - skutkami COVID-19.
- w 2022 i 2023 r., mimo „dodatkowego PIT” w 2022 r. i uzupełnienia subwencji dla śląskich JST, głęboki spadek, poniżej poziomu z 2020r, wywołany został głównie:
  - dalszym spadkiem dochodów z PIT, związanym z nowym systemem dochodów wprowadzonym od 2022 r.,
  - utrzymującym się szybkim tempem wzrostu wydatków bieżących.

- Te 2 lata pogłębiają wcześniej sygnalizowane dysproporcje w sytuacji finansów między kategoriami JST, co uwidacznia się zwłaszcza w wynikach 2023 r., a dodatkowo w MNPP i GmM prawie likwidują NO.
  - O ile skutki COVID-19 w 2023 r już praktycznie zniknęły, to dwie główne pozostałe przyczyny będą dalej, w dodatku coraz szybciej „zjadały” NO, która już teraz i tak jest, zwłaszcza dla MNPP i gmin miejskich na krytycznie niskim poziomie.
- e) rok 2021 to rok, w którym NO formalnie (choć głównie „niesystemowo”, co wcześniej zostało opisane) silnie wzrosła, lecz w 2022 r., mimo kolejnych dwu transferów „dodatkowego PIT” w 2022 i „uzupełnienia subwencji” w 2023, spadła u wszystkich kategorii JST głęboko poniżej i tak dotychczas najniższego poziomu z roku 2020. W 2023 r. dla GmM i MNPP doprowadziła NO do poziomu bliskiego zeru a dla części miast doprowadziła do deficytu operacyjnego. To czerwone światło dla wprowadzonego od 2022 r. „mechanizmu stabilizacji budżetów” JST.
- f) Bez zmian systemowych, dotyczących wzrostu bieżących dochodów własnych JST w kolejnych latach, znacznej części samorządów grozi recesja, a dla GmM i MNPP nawet ryzyko straty płynności finansowej. Po wykonaniu 2023 roku wyraźnie widać szybko wzrastający poziom ryzyka, związany z „rozjechaniem się” rosnących ponadinflacyjnie wydatków bieżących i malejących dalej dochodów bieżących, co będzie uwidocznione na kolejnych wykresach.

Kolejne dwa wykresy (Rys. 16a i 16b) przedstawiają wskaźnik NO na mieszkańca dla śląskich gmin i MNPP. Pierwszy uwzględnia wykonanie NO w latach 2021 -2023, natomiast drugi jest pewną symulacją. Ten drugi wykres (Nadwyżka operacyjna na mieszkańca, symulacja systemowa) pokazuje, jak zmieniają się wielkości systemowe, w tym NO, obserwowane bez incydentalnych zdarzeń (bez skutków jednorazowej subwencji 8 mld w końcu 2021 r., bez skutków przekazania w 2022 r. „13,6 mld dodatkowego PIT” i bez skutków 13,2 mld uzupełnienia subwencji w 2023 r.).

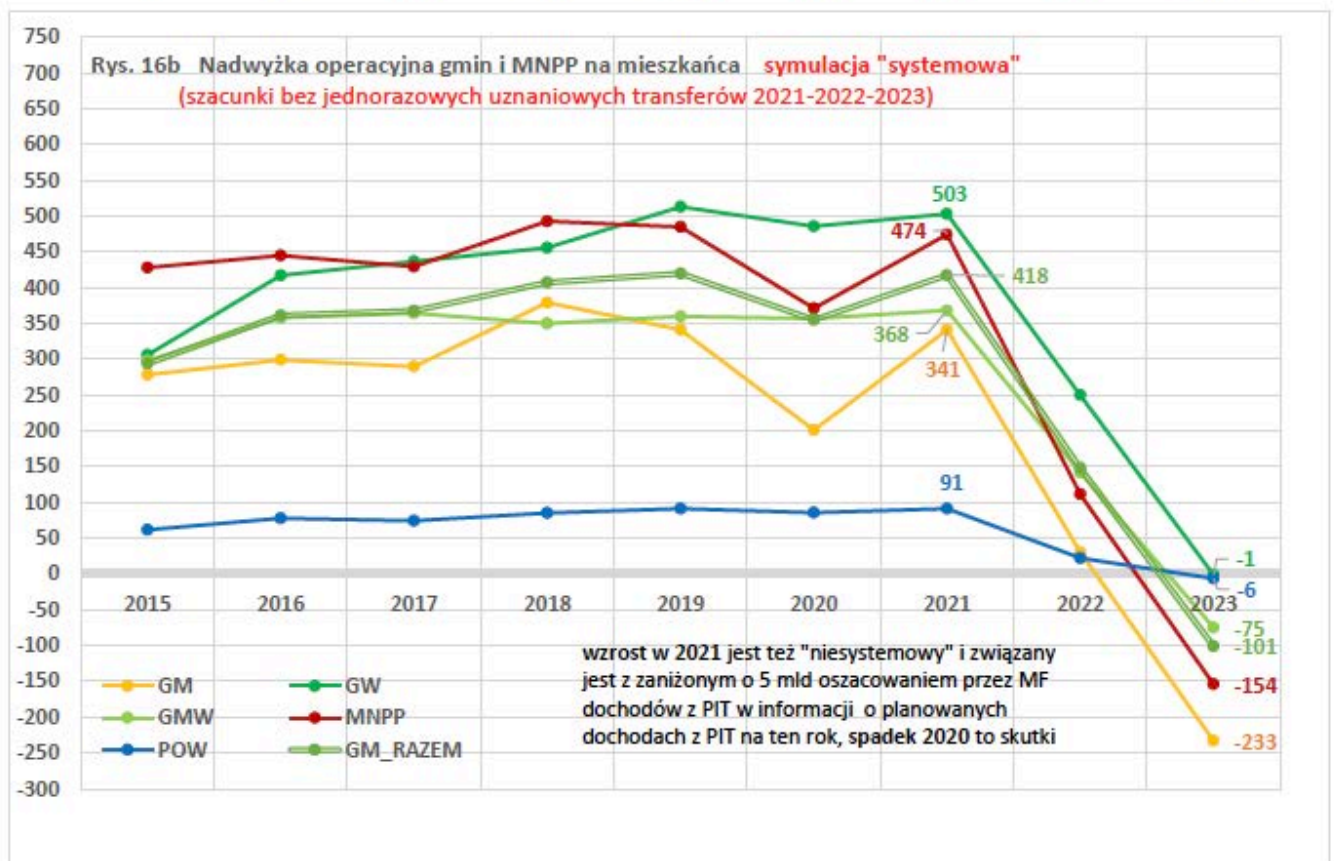
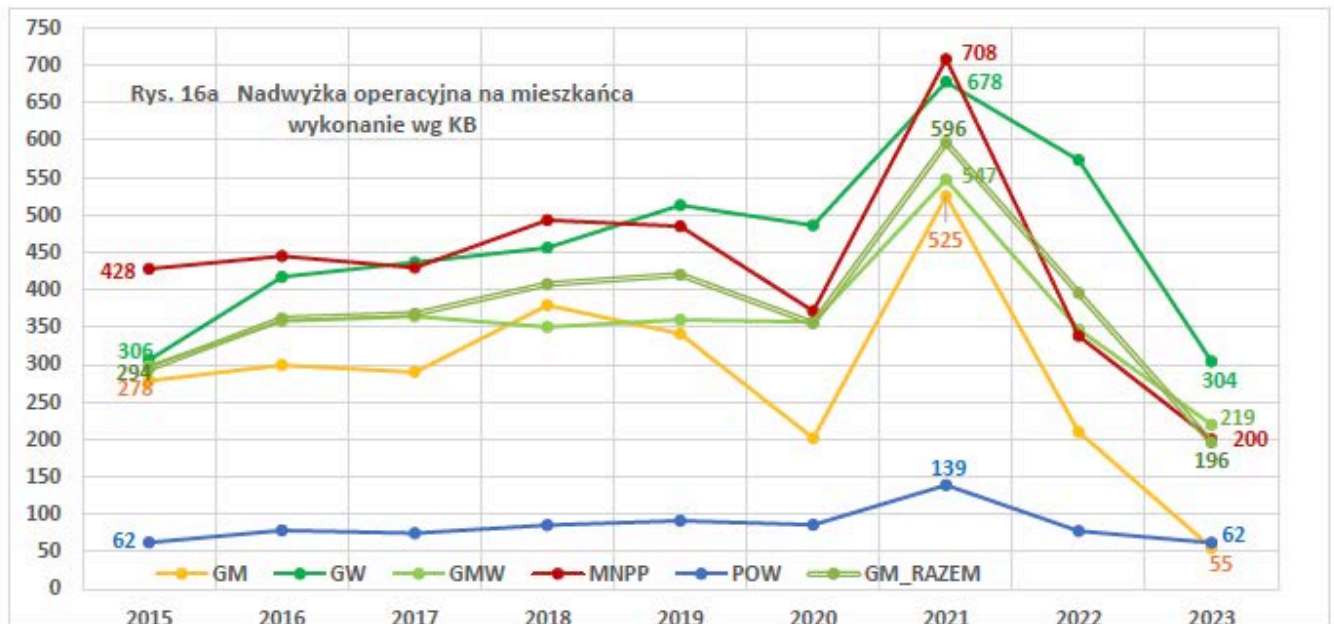
Warto porównać w latach 2021-2023 r. wartości NO/PC formalne wg sprawozdań budżetowych oraz odpowiednio niższe, wynikające z realnych dochodów systemowych. Obraz trendów zmian wskaźnika systemowego, prezentującego stan wartości wskaźnika bez uwzględniania dodatkowych transferów w latach 2021-2023 pokazuje na to, że stosowanie wprowadzonego od 2022 r. systemu dochodów JST, mającego w założeniu stabilizować ich finanse JST, prowadzi u znacznej części z nich do destabilizacji i nieuchronnego kryzysu, na co organizacje samorządowe wskazywały już wcześniej.

MF z jednej strony przekazywało medialnie narrację o doskonałej kondycji finansów JST, pokazując np. wzrost dochodów lub sztucznie wygenerowane w końcówce kolejnych lat wysokie kwoty NO a jednocześnie od roku 2021 już trzykrotnie przetransferowało do JST dodatkowe środki bieżące (8 mld w 2021 i 13,6 mld w 2022 i 13,2 mld w 2023). Sytuacja dodatkowo komplikuje się z uwagi na to, że algorytmy dystrybucji tych dodatkowych środków, zwłaszcza w latach 2022-2023, nie były ukierunkowane na uzupełnienie strat JST z PIT w dochodach bieżących, ale na zwiększenie dochodów bieżących gmin wiejskich, („biednych” wg MF), które jednocześnie od 2015 roku wciąż mają wśród kategorii JST (bez uwzględniania województw) najkorzystniejsze wartości głównych wskaźników rozwojowych i inwestycyjnych. To zjawisko widać doskonale na obu omawianych wykresach.

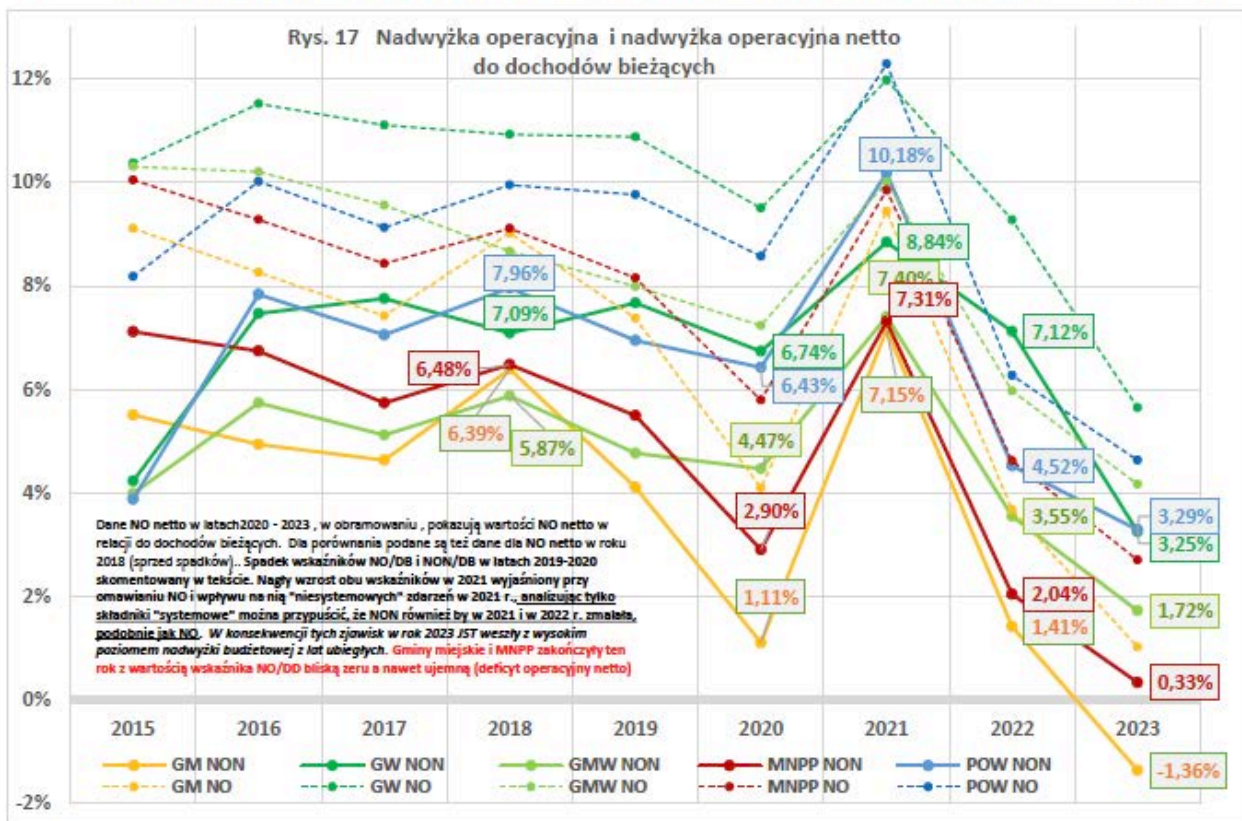
Raport NIK, o którym była wcześniej mowa, także te dodatkowe transfery bieżące w 2021-2023 wyłącza z systemowych dochodów, i traktuje jako pozasystemowe środki, przekazywane w arbitralny sposób. Zwraca także m.in. uwagę na przekazywanie w mediach i opracowaniach informacji MF o dobrej sytuacji finansów JST w sposób tendencyjny, z nieprawdziwymi konkluzjami, wprowadzającymi odbiorców w błąd.

Wykres 13. Nadwyżka operacyjna na mieszkańca

3.2 Relacja nadwyżki operacyjnej NO oraz NO netto (po odliczeniu spłaty długu) do dochodów bieżących

Wskaźnik relacji NO netto (NO po odliczeniu spłaty długu) do dochodów bieżących (DB) na pierwszy rzut oka wydaje się mieć znaczenie podobne do wskaźnika relacji NO do DB, jednak to wrażenie jest mylne. Wskaźnik NO do DB jest wskaźnikiem pokazującym finansowy potencjał inwestycyjny JST i szczególnie ważna jest jego wartość w dłuższym okresie. Stabilna w czasie i wysoka wartość wskaźnika NO do DB oznacza wyższe możliwości inwestowania i spłat ew. zaciąganych nowych zobowiązań, w tym także na projekty dofinansowywane z UE.

Wskaźnik NO netto do DB pokazuje zupełnie inną wielkość. Wskaźnik ma charakter „chwilowej migawki stanu finansów” w JST i informuje, jaka część środków bieżących w budżecie JST zostaje, po spłatach długu, do wykorzystania w danym roku na nowo planowane inwestycje i spłaty ew. nowo planowanych do zaciągnięcia zobowiązań. To taka „reszta” środków bieżących, pozostała w budżecie JST po przypadającej na dany rok spłacie długu. Szczególnie niska wartość tego wskaźnika może sygnalizować zagrożenie utratą płynności finansowej w danym roku. Wartość tego wskaźnika zmienia się oczywiście wraz ze zmianami samej NO, co widać na wykresie. Spadki w 2020 r. związane są ze skutkami pandemii COVID-19. Znaczący spadek NON w 2022 i 2023 r. związany jest głównie z analogicznym spadkiem NO w tych latach, a nie ze spłatami długu.

Należy zwrócić uwagę na to, że mogą, i występują realnie, różne kombinacje zestawu obu ww. wskaźników, które dla poprawnego wnioskowania powinny być analizowane łącznie z kilkoma innymi wielkościami finansowymi. Warto np. brać pod uwagę dodatkowo wskaźnik wydatków inwestycyjnych do wydatków ogółem (WI do WOG).

Kilka przykładów:

- a) Wysoka wartość NO do DB i jednocześnie niska wartość NO netto do DB w kilku latach, z jej powrotem poza tymi latami do wyższego poziomu, wskazuje na JST o dobrej kondycji sytuacji finansowej i jednocześnie dużym „wysiłku inwestycyjnym” w tych latach. Zazwyczaj koreluje to z wysoką wartością Wydlnw do WydOg. Nawet bardzo niska wartość NO netto w latach intensywnego inwestowania nie stanowi w takiej sytuacji zagrożenia.
- b) Wysoka wartość NO do DB i jednocześnie podobnie wysoka wartość NON netto do DB w danych latach oznacza JST o dobrej kondycji sytuacji finansowej i jednocześnie relatywnie niewielkim „wysiłku inwestycyjnym” w tych latach, realizowanym z budżetu. Często wskaźnik WI do DB ma wtedy niższą wartość.
- c) Niska wartość wskaźnika NO do DB z góry określa także niski generalnie poziom możliwości finansowania inwestycji przez JST, a szczególnie niska jego wartość może wskazywać na potencjalne stałe strukturalne zagrożenie płynności finansowej. Często NON balansuje wówczas na granicy deficytu operacyjnego. Znaczna część gmin miejskich i MNPP mogła w 2022, a zwłaszcza w 2023 r. napotkać takie problemy.
- d) Trzeba jednak zawsze pamiętać, że może zaistnieć sytuacja, gdy okres realizacji inwestycji i okres spłat długu zaciągniętego na jej realizację będą znacznie przesunięte w czasie, co zwykle ma miejsce w większych JST realizujących jednocześnie wiele inwestycji planowanych w dłuższych terminach, więc obraz rzeczywisty może być bardziej złożony. Każdy przypadek powinien być indywidualnie analizowany.
- e) Zewnętrzne nieprzewidywalne czynniki, takie jak np. pandemia, wysoka inflacja czy obecnie zaistniałe skutki wojny w Ukrainie, mogą znacząco utrudnić takie analizy, lecz zawsze kluczowym dla oceny sytuacji jest analizowanie dłuższych szeregów czasowych danych z większej grupy wielkości i wskaźników budżetowych i finansowych z uwzględnianiem wpływu niesystemowych incydentalnych zdarzeń (W latach 2021-2023 mieliśmy ich sporo: jednorazowa subwencja „8 mld” przekazana w grudniu i wydawana w kolejnym roku, jednorazowa subwencja inwestycyjna „wodociągi i kanalizacja” na terenach wiejskich 4 mld, zwiększenie dochodów z PIT o ok. 5 mld (JST dowiedziały się z mediów w końcu roku) i w konsekwencji zaniżenie w relacji do dochodów planowanych wydatków bieżących na ten rok – odpowiednio do wcześniejszej informacji o niższych dochodach z MF, II tranza RFIL, w 2022 i 2023 – PIS Polski Ład, jednorazowy „dodatkový PIT” 13,6 mld w 2022 i wreszcie kolejne uzupełnienie subwencji 13,2 mld w 2023 r.).
- f) Z powyższego obrazu sytuacji widać, że realnie nie funkcjonuje już żaden „system finansów JST”, a oszacowana systemowa sytuacja JST (liczona bez corocznych transferów) pogarsza się z roku na rok (choć w różnym tempie dla różnych typów JST), ograniczając ich możliwości rozwojowe (za wyjątkiem dużej części JST z grupy gmin wiejskich).

Przechodząc do komentarza dotyczącego obu wykresów dla grup śląskich JST można powiedzieć, że:

- a) W 2020 r. w obu przypadkach najwyższy spośród trzech grup gmin względny systemowy potencjał inwestycyjny mają GW (NO do DB w 2019 ok. 11%, w 2020 9,5%), a najniższy średnio mają GM (NO do DB w 2019 ok. 7,3%, w 2020 ok. 4,1%)

przy wartościach średnich dla gmin ok. 9% (2019) i ok. 7% (2020). Jednocześnie w obecnej fazie unijnej perspektywy finansowej obciążenie NO spłatami długu w JST (różnica danych na ww. wykresie) powinno jeszcze rosnąć, powodując odpowiednie zmniejszenie się wartości wskaźników NON do DB. Ten trend powinien widoczny być zwłaszcza dla MNPP, które zwykle są najbardziej aktywną inwestycyjnie, także w wymiarze finansowym, grupą JST. Widać rzeczywiście w wypadku MNPP spadek wartości NO netto/DB w 2020 r., ale jednocześnie taki sam spadek obserwujemy u MNPP w tymże roku dla wskaźnika NO/DB. Oznacza to, że w NO netto w roku 2020 nie wzrosły istotnie spłaty długu lecz zmalały dochody bieżące (co było głównie skutkiem pandemii COVID-19 i uwidocznione zostało w początkowej części opracowania).

- b) Rok 2021 jest nietypowy, co pokazane zostało na dwu poprzednich wykresach dla NO/PC oraz systemowej NO/PC. To jest dobry przykład sytuacji, gdy kilka incydentów zakłóca obraz finansów. NO ani NO netto w 2021 r. nie mogą być więc wskaźnikami rzeczywistej kondycji finansowej JST (przyczyny takiego obrazu zostały wyjaśnione wcześniej), ale mimo to różnice między NO i NO netto są już warte analizowania. Przeprowadzenie podobnej symulacji eliminującej wpływ incydentów dla NO netto pokazałoby, że NO netto dla MNPP i dla GM mogłyby spaść do wartości bliskiej zeru, a nawet do poziomu deficytu operacyjnego netto.
- c) W roku 2022 wszystkie średnie wartości NO netto do DB spadły znacząco, dla GM i MNPP zbliżając się do zera. Trzeba pamiętać, że wartości NO w 2022 r. zostały doraźnie zwiększone przez „dodatki PIT”, dla JST z województwa śląskiego na poziomie ponad 1,1 mld, a mimo to odnotowujemy duże spadki NO i NO netto. Systemowa wartość NO netto, a nawet NO, dla wielu GM i MNPP będzie ujemna.
- d) W roku 2023 wartości NO netto do DB dalej silnie malały, dla GM spadając do poziomu -1,4% (deficyt operacyjny netto) i dla MNPP zbliżając się do zera (0,3%). Trzeba znów pamiętać, że wartości NO w 2023 r. są doraźnie zwiększone przez kolejne „uzupełnienie subwencji” w tym roku, a mimo to odnotowujemy duże spadki NO i NO netto. Nawet dla GmW wartość NO netto w 2023 r. zmalała względem roku 2022 o ok. 4%. Systemowe wartości wskaźnika dla wszystkich grup JST byłyby w tym przypadku ujemne.
- e) Względnie niska różnica wartości wskaźników relacji NO i NO netto do dochodów bieżących (na powyższym wykresie) dla powiatów oznacza względnie niski obecnie poziom wykorzystywania przez powiaty środków pozyskiwanych z długu (o ile spłaty długu nie zostały przesunięte na późniejsze terminy). Ta obserwacja nie jest zaskakująca, gdy bierzemy pod uwagę strukturę dochodów powiatów i rodzaje zadań przez nie realizowanych.”

To tylko wybrane fragmenty opracowania. Lektura raportu sporządzonego przez ŚZGiP będzie nam prawdopodobnie towarzyszyć przy uchwalaniu kolejnych planów finansowych naszego miasta.

XV Zdjęcia

Zdjęcie 1. Reaktywacja Klubu Pochwały Inteligencji Górnym Śląsku

Zdjęcie 2. Udział miasta w Property Forum 2023

TARNOWSKIE
GÓRY

Zdjęcie 3. Property Forum udział w panelu dyskusyjnym

Zdjęcie 4. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

Zdjęcie 5. Spotkanie z gen. Waldemarem Skrzypczykiem

Zdjęcie 6. Budowa kanalizacji deszczowej w Rybnej

TARNOWSKIE
GÓRY

Zdjęcie 7. Budowa dróg rowerowych na terenie miasta, ul. Pyskowicka

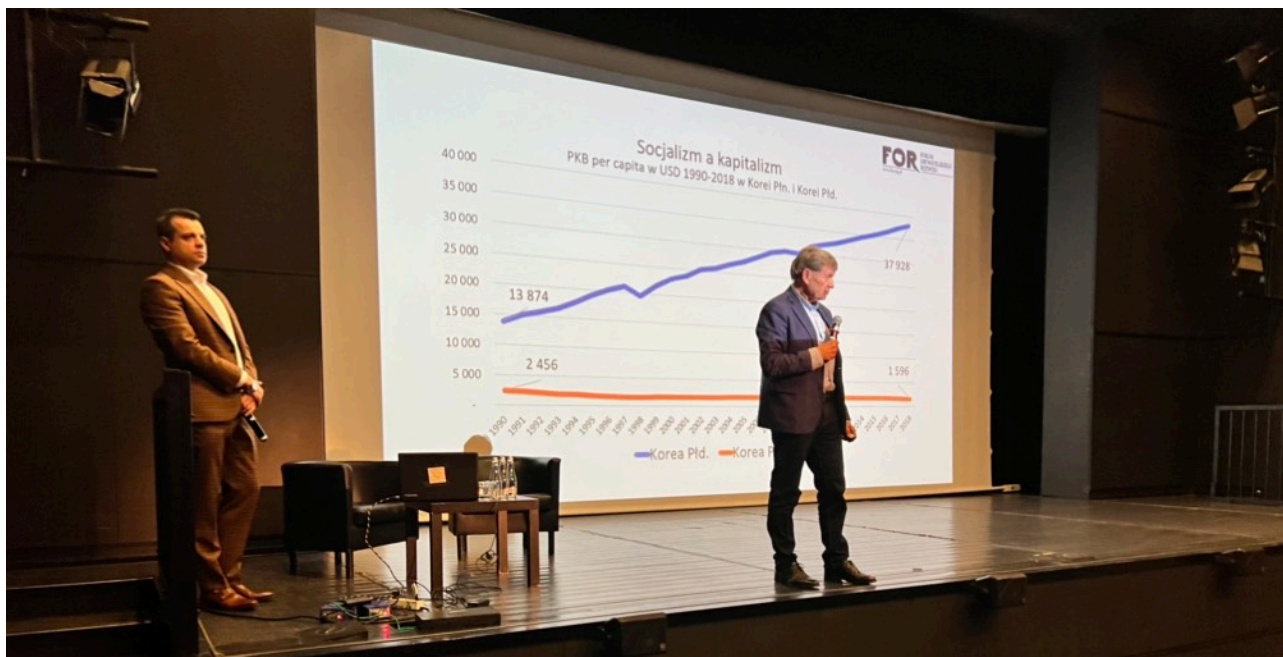

Zdjęcie 8. Lodowe Srebro, edycja 2023

Zdjęcie 9. Spotkanie z prof. Leszkiem Balcerowiczem

Zdjęcie 10. Rocznica wybuchu wojny na Ukrainie

Zdjęcie 11. Ćwiczenia ratownictwa medycznego prowadzone przez tarnogórski HKR na terenie Kopalni Srebra

Zdjęcie 12. Rocznica Zbrodni Katyńskiej

Zdjęcie 13. Finał Junior NBA

Zdjęcie 14. Wprowadzenie standardów zieleni

OCHRONA ZIELENI - DOBRE PRAKTYKI

04

- W obrębie drzew preferowane jest wykonywanie robót ziemnych metodami bezwykopowymi.

- W przypadku wykonywania wykopów, należy zabezpieczyć korzenie przed uszkodzeniem oraz przesychnieniem i przemarzeniem.

Zdjęcie 15. Budowa dróg rowerowych w mieście - kolejne odcinki

TARNOWSKIE
GÓRY

Zdjęcie 16. Budowa tunelu pieszo-rowerowego w ciągu ul. Częstochowskiej

Zdjęcie 17 Budowa ul. Polnej

Zdjęcie 18 Wiosenny Zlot FoodTrucków

Zdjęcie 19 Zakończenie projektu OZE

Zdjęcie 20. Budowa drogi rowerowej ul. Staffa

Zdjęcie 21. Otwarcie kompleksu sportowego TS Gwarek

Zdjęcie 22. Wiosenny Rajd Rowerowy

Zdjęcie 23. Rajd Rowerowy z okazji Święta Flagi

Zdjęcie 24. Obchody Święta Konstytucji 3 Maja

Zdjęcie 25. Rozmowy z Marszałkiem Województwa Śląskiego na temat budowy drogi rowerowej w ciągu DW908

Zdjęcie 26. Spotkanie z Krzysztofem Wielickim

Zdjęcie 27. Bike Atelier Maraton

Zdjęcie 28. Bike Atelier Maraton

Zdjęcie 29. Efekt wprowadzenia uchwały krajobrazowej - usunięcie dzikich reklam

Zdjęcie 30. Remont Parku Wodnego

Zdjęcie 31. Wymiana parkietu na Hali Sportowej

Zdjęcie 32. Gala Izby Przemysłowo-Handlowej w Tarnowskich Górach

Zdjęcie 33. PKO Półmaraton

Zdjęcie 34. Orkiestra Śląskie Smyki w Pałacu w Rybnej

Zdjęcie 35. Cider MTB XCO

Zdjęcie 36. Gwarki 2023

Zdjęcie 37. Zlot Pojazdów Zabytkowych

Zdjęcie 38. Tarnogórski Kongres Rowerowy

Zdjęcie 39. Tarnogórski Kongres Rowerowy w terenie

TARNOWSKIE
GÓRY

Zdjęcie 40. Zawody Nordic Walking

Zdjęcie 41. 25 lat Samorządu Województwa Śląskiego. Nagroda Marszałka Województwa dla najlepszego Burmistrza Miasta

Zdjęcie 42. Nagroda ELOGE

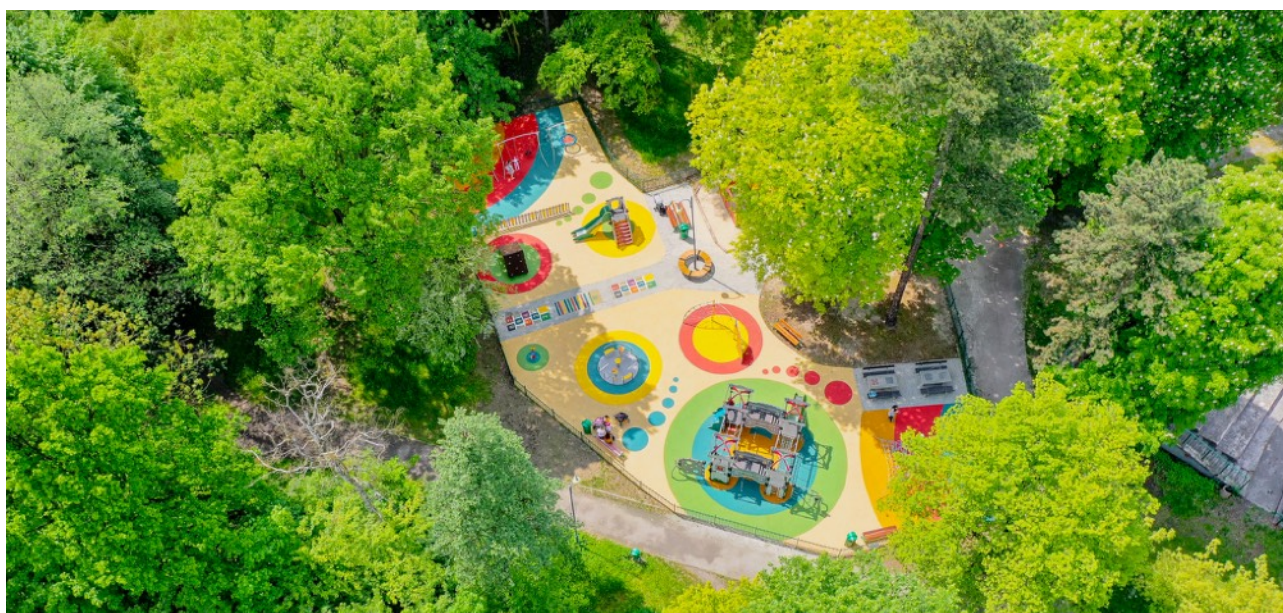

Zdjęcie 43. Budowa kanalizacji deszczowej w Rybnej

Zdjęcie 44 Park Hutnika nowy plac zabaw

Zdjęcie 45. Złoty Lajk nagroda na Local Some'23

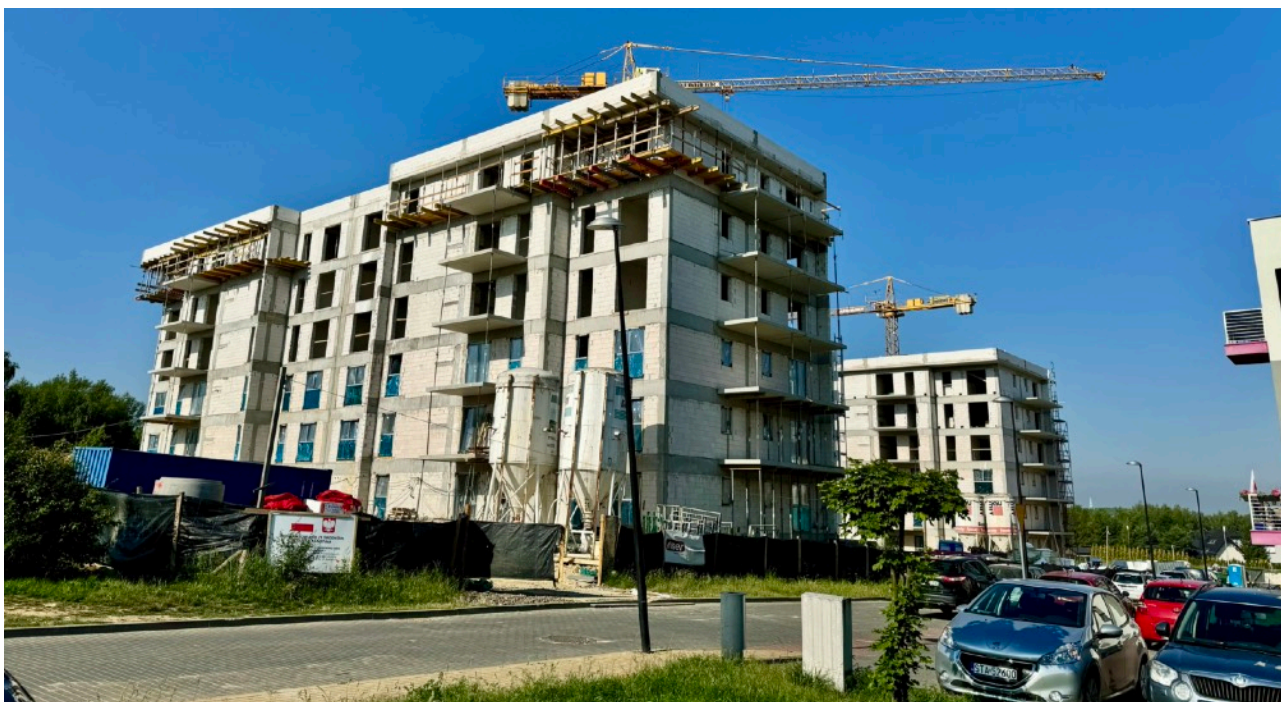

Zdjęcie 46. Plac zabaw ul. Św. Wojciecha

Zdjęcie 47. SIM Śląsk budowa nowych mieszkań

Zdjęcie 48. Remont budynku ul. T. Królika

Zdjęcie 49. Plac Gwarków remont

Zdjęcie 50. Jarmark Bożonarodzeniowy

Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miejską w Tarnowskich Górach

Nr uchwały	Data podjęcia uchwały	Przedmiot	Sposób realizacji
LVIII/602/2023	11.01.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 538; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LIX/603/2023	25.01.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego
LIX/604/2023	25.01.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 897; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LIX/605/2023	25.01.2023 r.	w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla miasta Lwów w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Zarządzania Kryzysowego.

LIX/606/2023	25.01.2023 r.	w sprawie wprowadzenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tarnowskie Góry	<p>Uchwała została:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 898; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Gospodarki Miejskiej. <p>Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.128.2023 z dnia 1 marca 2023 r. stwierdzające nieważność uchwały w całości.</p>
LIX/607/2023	25.01.2023 r.	w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi	<p>Uchwała została:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 899; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Gospodarki Miejskiej. <p>Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.176.2023 z dnia 1 marca 2023 r. stwierdzające nieważność uchwały w całości.</p>
LIX/608/2023	25.01.2023 r.	w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Tarnowskie Góry	<p>Uchwała została:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 900; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Gospodarki Miejskiej.

LIX/609/2023	25.01.2023 r.	w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta Tarnowskie Góry 2030+”	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Strategii i Rozwoju.
LIX/610/2023	25.01.2023 r.	w sprawie zmiany Statutu Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 901; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Środowiskowego Domu Samopomocy.
LIX/611/2023	25.01.2023 r.	w sprawie zmiany Uchwały nr III/35/2018 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do udzielania świadczeń z pomocy społecznej w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 902; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
LIX/612/2023	25.01.2023 r.	w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów w Tarnowskich Górach” na rok 2023	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

LIX/613/2023	25.01.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie do zasobu gminnego w drodze zamiany, obciążonej hipotekami nieruchomości położonej w Tarnowskich Górach przy ul. Lipowej	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LIX/614/2023	25.01.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy użytkowania na czas nieoznaczony nieruchomości położonych przy ulicy Zagórskiej w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LIX/615/2023	25.01.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy najmu na czas nieoznaczony, nieruchomości zabudowanej położonej w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LIX/616/2023	25.01.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów najmu na czas nieoznaczony, nieruchomości położonych w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LIX/617/2023	25.01.2023 r.	w sprawie rozpatrzenia skarg na działalność Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry oraz Dyrektora Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej, - przekazana stronie wnoszącej skargę.
LIX/618/2023	25.01.2023 r.	w sprawie planu pracy Komisji Rewizyjnej na okres I półrocza 2023 roku	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.

LX/619/2023	22.02.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego
LX/620/2023	22.02.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 1872; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LX/621/2023	22.02.2023 r.	w sprawie przyznania dotacji celowej na prace konserwatorskie przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Biura ds. Dostępności Architektury Miejskiej i Opieki nad
LX/622/2023	22.02.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LX/623/2023	22.02.2023 r.	w sprawie zmiany składu osobowego Komisji Rewizyjnej	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LX/624/2023	22.02.2023 r.	w sprawie zmiany składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.

LXI/625/2023	17.03.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego
LXI/626/2023	17.03.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 2456; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXII/627/2023	29.03.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego
LXII/628/2023	29.03.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 2948; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXII/629/2023	29.03.2023 r.	w sprawie przyjęcia „Zasad przeprowadzenia w Gminie Tarnowskie Góry naboru wniosków o zawarcie umowy najmu, w tym określenia kryteriów pierwszeństwa, zasad przeprowadzania oceny punktowej oraz wysokości obowiązkowej kaucji i maksymalnego dochodu dla mieszkań budowanych z wykorzystaniem finansowania zwrotnego i wsparcia z Funduszu Dopląt”	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 2949; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Gospodarki Lokalowej. Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.458.2023 z dnia 2 maja 2023 r. stwierdzające nieważność uchwały w części.

LXII/630/2023	29.03.2023 r.	w sprawie wprowadzenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tarnowskie Góry	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 2950; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Gospodarki Miejskiej.
LXII/631/2023	29.03.2023 r.	w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 2951; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Gospodarki Miejskiej.
LXII/632/2023	29.03.2023 r.	w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt z terenu Gminy Tarnowskie Góry na rok 2023	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 2952; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Ochrony Środowiska.
LXII/633/2023	29.03.2023 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnych dzielnic miasta Tarnowskie Góry – Opatowice, Rybna, Strzybnica, Pniowiec, Sowice, części Lasowic na północ od ulicy Częstochowskiej i terenów leśnych	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.

LXII/634/2023	29.03.2023 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnic południowych miasta Tarnowskie Góry – Bobrowniki Zachód, Repty Śląskie, Stare Tarnowice i osiedle	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXII/635/2023	29.03.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów najmu i dzierżawy na czas nieoznaczony, nieruchomości położonych w	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXIII/636/2023	12.04.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego
LXIII/637/2023	12.04.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 3384; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXIV/638/2023	26.04.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego

LXIV/639/2023	26.04.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 3892; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXIV/640/2023	26.04.2023 r.	w sprawie przyjęcia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowej na realizację projektu grantowego pn. "Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii na terenie Miasta Tarnowskie Góry"	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 3557; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Strategii i Rozwoju. Uchwała Nr 216/XIV/2023 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach z dnia 23 maja 2023 r., stwierdzająca nieważność niniejszej
LXIV/641/2023	26.04.2023 r.	w sprawie wyrażenia woli współdziałania z innymi gminami i zawarcia przez Miasto Tarnowskie Góry porozumienia międzygminnego dotyczącego zasad współpracy w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, Priorytet FESL.10 Fundusze Europejskie na transformację, Działanie FESL.10.06 Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Strategii i Rozwoju.

LXIV/642/2023	26.04.2023 r.	w sprawie uchylenia uchwały nr LVII/592/2022 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowych w ramach Programu Priorytetowego "Ciepłe Mieszkanie" w gminie Tarnowskie Góry w latach 2022-2026	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 3558; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Strategii i Rozwoju.
LXIV/643/2023	26.04.2023 r.	w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVI/406/2021 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennych Domach Pomocy w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 3893; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.576.2023 z dnia 25 maja 2023 r. stwierdzające nieważność uchwały w całości.
LXIV/644/2023	26.04.2023 r.	w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Klubach Seniora w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 3894; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Śląskiego nr NPII.4131.1.581.2023 z dnia 25 maja 2023 r. stwierdzające nieważność uchwały w całości.
LXIV/645/2023	26.04.2023 r.	w sprawie powołania Rady Społecznej Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej – Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ul. Karłuszowiec 11	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Edukacji, Sportu i Zdrowia.

LXIV/646/2023	26.04.2023 r.	w sprawie obrony dobrego imienia Świętego Jana Pawła II	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LXV/647/2023	31.05.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXV/648/2023	31.05.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 4801; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXV/649/2023	31.05.2023 r.	w sprawie przyznania dotacji celowej na prace konserwatorskie przy zabytku znajdującym się w Gminnej Ewidencji Zabytków	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Biura ds. Dostępności Architektury Miejskiej i Opieki nad
LXV/650/2023	31.05.2023 r.	w sprawie udzielenia dotacji dla Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej – SP ZOZ w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Edukacji, Sportu i Zdrowia.
LXV/651/2023	31.05.2023 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej – Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tarnowskich Górach za okres od 01.01.2022 r. do	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Edukacji, Sportu i Zdrowia.

LXV/652/2023	31.05.2023 r.	w sprawie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy” w granicach administracyjnych gminy Tarnowskie Góry	Uchwała została: <ul style="list-style-type: none"> - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 4802; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Ochrony Środowiska.
LXV/653/2023	31.05.2023 r.	w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Tarnowskie Góry	Uchwała została: <ul style="list-style-type: none"> - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 4688; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Strategii i Rozwoju.
LXV/654/2023	31.05.2023 r.	w sprawie upoważnienia Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach do zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach informacji o kandydatach na ławników do Sądu Okręgowego w Gliwicach oraz do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach na kadencję 2024-2027	Uchwała została: <ul style="list-style-type: none"> - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LXV/655/2023	31.05.2023 r.	w sprawie powołania Zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników	Uchwała została: <ul style="list-style-type: none"> - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LXV/656/2023	31.05.2023 r.	w sprawie przekazania petycji organowi właściwemu do jej rozpoznania	Uchwała została: <ul style="list-style-type: none"> - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej, - przekazana stronie składającej petycję.

LXVI/657/2023	31.05.2023 r.	w sprawie załatwienia wniosku	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej, - przekazana stronie składającej wniosek.
LXVI/658/2023	21.06.2023 r.	w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego, - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LXVI/659/2023	21.06.2023 r.	w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu miasta Tarnowskie Góry za 2022 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXVI/660/2023	21.06.2023 r.	w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Miasta Tarnowskie Góry za 2022 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego, - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LXVI/661/2023	21.06.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXVI/662/2023	21.06.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 5302; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.

LXVI/663/2023	21.06.2023 r.	w sprawie zmiany Uchwały Nr XVII/193/2019 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia regulaminu określającego wysokość stawek dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy, szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, wysokość i warunki wypłacania nagród i innych świadczeń wynikających za stosunku pracy dla nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych, dla których Gmina Tarnowskie Góry	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 5303; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Edukacji, Sportu i Zdrowia.
LXVI/664/2023	21.06.2023 r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Zagórskiej w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 5347; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVI/665/2023	21.06.2023 r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Kopalnianej i A. Puszkina w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 5348; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.

LXVI/666/2023	21.06.2023 r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ulicy Sielanka w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 5349; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVI/667/2023	21.06.2023 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ulicy Małej w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVI/668/2023	21.06.2023 r.	w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennych Domach Pomocy oraz Klubach Seniora w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 5304; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
LXVI/669/2023	21.06.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy użytkowania do 30 lat nieruchomości położonej przy ulicy Janusza Korczaka w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVI/670/2023	21.06.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów najmu i dzierżawy na czas nieoznaczony, nieruchomości położonych w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.

LXVI/671/2023	21.06.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów najmu na czas nieoznaczony, nieruchomości położonej w Tarnowskich Górach przy ulicy Piotra Skargi	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVI/672/2023	21.06.2023 r.	w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 5305; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVI/673/2023	21.06.2023 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2030	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Strategii i Rozwoju.
LXVII/674/2023	26.07.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXVII/675/2023	26.07.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 6075; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.

LXVII/676/2023	26.07.2023 r.	w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 6076; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Rozstrzygnięcie nadzorcze nr NPII.4131.1.892.2023 Wojewody Śląskiego z dnia 1 września 2023 r. stwierdzające nieważność uchwały w
LXVII/677/2023	26.07.2023 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Cmentarnej i Czarnohuckiej w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVII/678/2023	26.07.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów dzierżawy na czas nieoznaczony, nieruchomości położonych w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVII/679/2023	26.07.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów najmu i dzierżawy na czas nieoznaczony, nieruchomości położonych w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXVII/680/2023	26.07.2023 r.	w sprawie zgłoszenia kandydata na ławnika, które pozostawia się bez dalszego biegu	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej; - przekazana kandydatowi na ławnika.

LXVII/681/2023	26.07.2023 r.	w sprawie zgłoszenia kandydata na ławnika, które pozostawia się bez dalszego biegu	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej; - przekazana kandydatowi na ławnika.
LXVII/682/2023	26.07.2023 r.	w sprawie zgłoszenia kandydata na ławnika, które pozostawia się bez dalszego biegu	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej; - przekazana kandydatowi na ławnika.
LXVII/683/2023	26.07.2023 r.	w sprawie planu pracy Komisji Rewizyjnej na okres II półrocza 2023 roku	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LXVIII/684/2023	30.08.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXVIII/685/2023	30.08.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 6599; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXVIII/686/2023	30.08.2023 r.	w sprawie zmiany Statutu Gminy Tarnowskie Góry	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 6600; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.

LXVIII/687/2023	30.08.2023 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr LIX/610/2018 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 października 2018 r. w sprawie powołania Rady Seniorów Miasta Tarnowskie Góry oraz nadania jej statutu	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 6601; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LXVIII/688/2023	30.08.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości zabudowanej stanowiącej własność Gminy Tarnowskie Góry	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXIX/689/2023	27.09.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie do zasobu gminnego nieruchomości po Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXIX/690/2023	27.09.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXIX/691/2023	27.09.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 7448; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXIX/692/2023	27.09.2023 r.	w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2030	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

LXIX/693/2023	27.09.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umów najmu i dzierżawy na czas nieoznaczony, nieruchomości położonych w	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXIX/694/2023	27.09.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości stanowiącej własność Gminy Tarnowskie Góry	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXIX/695/2023	27.09.2023 r.	w sprawie przyjęcia Regulaminu wyboru ławników sądowych na okres kadencji obejmującej lata 2024-2027	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
LXIX/696/2023	27.09.2023 r.	w sprawie wyboru ławników do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach na okres kadencji obejmującej lata 2024-2027	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej; - przekazana nowo wybranym ławnikom sądowym; - przekazana do Prezesa Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach.
LXIX/697/2023	27.09.2023 r.	w sprawie wyboru ławników do Sądu Okręgowego w Gliwicach na okres kadencji obejmującej lata 2024-2027	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej; - przekazana nowo wybranym ławnikom sądowym; - przekazana do Prezesa Sądu Okręgowego w Gliwicach.
LXIX/698/2023	27.09.2023 r.	w sprawie wskazania nowego terminu rozpatrzenia skargi opatrzonej numerem OR.1510.9.2023	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej; - przekazana stronom skargi.

LXX/699/2023	25.10.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXX/700/2023	25.10.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 7921; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXX/701/2023	25.10.2023 r.	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 7922; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Podatków.
LXX/702/2023	25.10.2023 r.	w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Tarnowskie Góry z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność w sferze zadań pożytku publicznego na rok 2024”	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 7923; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Kultury, Turystyki i Promocji Miasta.
LXX/703/2023	25.10.2023 r.	w sprawie zmiany uchwały nr LXV/650/2023 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji dla Tarnogórskiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej – SP ZOZ w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Edukacji, Sportu i Zdrowia.

LXX/704/2023	25.10.2023 r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Konduktorskiej, ul. Bałtyckiej i ul. M. Niedziałkowskiego w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 7924; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXX/705/2023	25.10.2023 r.	w sprawie dołączenia do Tarnogórskiego Klastra Energii	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Strategii i Rozwoju.
LXXI/706/2023	29.11.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXXI/707/2023	29.11.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 8983; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXXI/708/2023	29.11.2023 r.	w sprawie przyjęcia „Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Tarnowskie Góry”	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 8984; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Gospodarki Lokalowej.

LXXI/709/2023	29.11.2023 r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Wodnej w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 9099; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXXI/710/2023	29.11.2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Tarnowskie Góry	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Urbanistyki i Mienia.
LXXI/711/2023	29.11.2023 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Dyrektora Żłobka Publicznego Nr 1 w Tarnowskich Górach	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Rady Miejskiej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej; - przekazana stronom skargi.
LXXII/712/2023	20.12.2023 r.	w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2023 – 2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXXII/713/2023	20.12.2023 r.	w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. ; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.

LXXII/714/2023	20.12.2023 r.	w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Tarnowskie Góry na lata 2024-2032	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego.
LXXII/715/2023	20.12.2023 r.	w sprawie budżetu miasta Tarnowskie Góry na 2024 rok	Uchwała została: - przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2022 roku, poz. ; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Wydziału Finansowego
LXXII/716/2023	20.12.2023 r.	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 10210; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
LXXII/717/2023	20.12.2023 r.	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - przekazana do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego – Dz. Urz. Woj. Śl. z 2023 roku, poz. 10211; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
LXXII/718/2023	20.12.2023 r.	w sprawie ustanowienia Gminnego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Burmistrzowi Miasta; - przekazana do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

	LXXII/719/2023	20.12.2023 r.	w sprawie planu pracy Komisji Rewizyjnej na okres I półrocza 2024 roku	Uchwała została: - przekazana do Wojewody Śląskiego; - opublikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach; - przekazana do wykonania Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej; - przekazana do Biura Rady Miejskiej.
--	----------------	---------------	--	---